

Doctorin August Herman Frankin

B o s t i l l a,

Eli

Sunnuntai- ja Tiistapäivä-Saarnat,
Eran kielestä Ruotsiksi.

Ja sitte:

Ruotsista Suomeksi Käättyt.

Se Tälkimmäinen Osa.



SEDERHOLMSEN,

Präntäty Johon Christopher Holmbergin, Präntissä, 1781.

1871

Erstausgabe

Erstausgabe

Erstausgabe



Erstausgabe

Pyhän Kolminaisuuden Päivä.

Meidän tulee yhden kerran kaikkein ker-
 tain edestä tietä, että meidän Chri-
 stillisyyskappale, ei seisoo ulkonaissa kappaleissa,
 esimerkiksi, että me kutsutetaan Chri-
 stityiksi, että me tunnustamme itsemme
 tähän eli muuhun uskoon, että me kä-
 ymmä Kirkossa, kuulemma Jumalan sa-
 naa, rukoilemma, luemme ja wisaam-
 ma, käyymmä Hapille ja Herran Ehto-
 lulle, teemmä yhtä eli toista ulkonaista
 hywäätyötä ja kartamma pahaa. Sillä
 tämä kaikki saatta olla sekä wälitappa-
 let Christillisyhteen kuin myös hedelmät
 Christillisyudesta jos sitä on sydämessä:
 Mutta ei nämät mainitut asiat ole Chri-
 stillisyyden itse olendo, joka seisoo uude-
 sta syndymisessä josta me tulemma osit-
 tain ylösoitetuiksi armohon Jumalan ty-
 könä ja wanhurskautetuiksi, osittain myös

toisen laatuiseksi ihmisiksi. Kaikki on tässä
 sisällinen, kuitengin itsetyönsä olewainen;
 perinpohjainen muutos sielussa, toinen
 mieli ja toiset woimat. Josta tämä pu-
 utuu, siinä ei ole oikiota menoa ol-
 koon sitten riiden ulkonaisten asiain lan-
 sa kuinga hywänsä. Sitä vastaan pel-
 kääm minä, että meidän turmelduneen
 Christillisyyskappale pääasta seisoo siinä,
 että enimmäkseen owat ilman perustettua
 tietoa itsestä uudesta syndymisestäkin, eli
 ei tiedä sen luondoa, waan rippuwat
 ainoastansa kiini äärenpäälisissä astoissa,
 jotka he pettawät itsensä, ja ei milloin-
 gaan tule oikioiksi Christityiksi, niinmuo-
 doin kuin ei he tule sisällisesti muutetuiksi.
 Speners Glaubens-Trost, uppå
 närwarande Söndag.

Meidän Herran Jesuren Christuren Armo, ja Jumalan rakkaus, ja
 Pyhän Hengen Osallisuus, olkoon teidän kaikkein kansanna! Amen.

Sos joku on Christuresa niin Hän
 on uusi luondokappale. Nä-
 mät Pawalin sanat jotka löy-
 tään ylöspanduna 2 Cor. 5:
 Eug. 17. w. yhteensopiwat niiden kansa
 jotka Hän kirjottaa Gal. 6: Eug. 15. w.
 Christuresa Jesuresa ei ymbärins leik-
 kaus, eikä esinähkä mitään kelpaa, wa-
 nan uusi luondokappale. Näissä molem-

misa Raamatun paikoissa osottaa Pawali
 misä „Christillisyyskappale osottaa uudesta syndymisestä.”
 Sillä koska Hän sanoo: „Jos joku on
 Christuresa niin Hän on uusi luondo-
 kappale, ja: „Christuresa Jesuresa ei
 muu kelpaa waan uusi luondokappale”
 niin hän tietä antaa että meidän ei aino-
 astansa nimen puolesta waan myös itse-
 työnsä pitää olemaan Christityt. Hän
 tietä

Tietä andaa ettei siinä vielä kyllä ole, ehkä kaikki ulkonaiset kappaleet, jotka myös mitansansa kolkemat. Christillisyhteen, löyhäisivät meidän tykönmme, waan et- tä Christillisyhteen waaditaan uusi sydän, uusi mieli, uusi luondo ja laatu, joka uudesta syndymisestä alkunsa saapi. Meidän pitää tarkasti eroittamaan toisistansa nämät kaxi kappaleta, nimitäin „mitä Christillisyhteen oikia luondo on, ja mitkä „kappaleet Christiylle sopivat että „hän niitä mahdais harjotta ja taitaan „pitää wälkappaleina joiden kautta Chri- „stityxi tullaan elikkä myös Christillisy- „den hedelmänä.„ Mutta ne owat san- gen harwat, jotka huomaitsewat tämän eroituksen, siinä niinkuin me olemme luon- nostamma taipuneet erinomattain waari- nottamaan sitä kuin ulkonaisesti huomai- ta taitaan, niin se myös Christillisyhteen asioissa tahtoo tapahtua. Jos nyt tiedään mitkä Christiyltä waaditaan, niinkuin esimerkiksi, että hänen lapsuudessa pitää olemaan kastetun, asumaan josakusa seu- rakunnassa, lukemaan, kuulemaan ja tut- kistelemaan Jumalan sanaa, nautitsemaan sitä kallista ja Pyhää Ehtoollista, teke- mään monda ulkonaista hywää työtä; niin ajattelewat he heti, että näissä seisoo Christillisyhteen oikka luondo ja olendo. He mielistyvät niin näihin asioihin että he ei pidä mitkä ainoastansa Christillisyhteen wälkappaleina ja hedelmänä, waan myös Christillisyhteen olendona. Mutta jos asiata tarkemmin peräänajattellaan, niin huomaitaan että enimmäst Christiityxi kutsutut waariin ottawat edellä maini- tut asiat waan Christillisyhteen itse olen- do ei heillä olekkaan. Sentähden saa- wat monet viimein omari wahingorensa haraita, että, ehkä he owat pitäneet it- sensä hywinä Christityinä, niin ei heillä

ole kuitengaan ollut muuta kuin Christil- lisyhteen nimi, muota, ja warjo. Mutta tällä emmä me kuitengaan sano sitä et- tä edellä mainitut asiat ei ole itsesänsä ja koska he oikein wiljellään, hywät: Sillä olemmapa me jo sanoneet että he saatetaan pitää „Christillisyhteen wälkapp- „aleina ja hedelmänä.„ Meidän aja- turemma on että nämät itsesänsä hywät ja tarpeelliset asiat ei pidä pidettämään Christillisyhteen olendona ja pääasiana, ettemmä me mahdais ajatella että Chri- stillisyys seisoo semmoissa asioissa joissa se eikuitengaan erinomattain seisoo.

Sitä kuin nyt on mainittu, taitaan jo kyllä käsittää mistä me tällä erällä Textin johdaturen jälkeen aiwomme pu- hua. Tämän sirousa tulee sen oika waari- nottawaisen, joka muistaa, kuinga küh- tullinen se on että me lawiammalla pe- räänajattellemma tätä asiata, senpäälle et- tä me tästälähin mahdaisimma tehdä oi- kian eroituksen, emmäkä peittää meitäme autuuden asioissa; waan ahkeroita siitä kuin on „itse olendo Christillisyhtestä eli „Christillisyhteen pääasia, ja sitten kuin me sen olemma käsittäneet, mahdaisim- ma sen tallella pitää, ja niinmuodoin i- loxemme ja riemuremme löyätä toiwon ijankaikkisesta autuudesta meisämme täy- tetyxi ja päätetyxi.

Niin olkaat siis nyt kaikki jotka tä- sä saapuilla oletta, waariinottawaiset, ja ahkeroitkaat ei ainoastansa käsittää ym- märyyresä sitä kuin eteenasetetaan, waan sovitatakat se myös itsehennä, senpäälle että siitä teissä itsekusakin Jumalan su- nauksen kautta mahdais hedelmä ylösno- sta ja kasota. Mutta ottakaat kaitetilin Jumala awurena ja awuri huutakaat Händä minun kansani, että myös tämä hetki mahdais woittaa oikian pääkatar-
tu-

turensa ja tulla niin käytekysi kuin sen pidäis. Me tahdomma sentähden nöyrästi rukouksella Jumalalta Hänen apuansa Herran Rukouksella: Isä meidän joka.

Ewangelium, Joh. 3: 1 - 13.

Siihen aikaan oli yri mies Phariseurista, Nikodemus nimellä, Judalaisten ylimmäinen. 2. Se tuli yöllä Jesuren tygö ja sanoi Hänelle: Messari me tiedämme että sinä olet Jumalasta opettajari tullut; sillä ei taida kengään niitä tunnustajeja tehdä kuin sinä teet, ellei Jumala ole Hänen kansansa. 3. Jeesus vastais ja sanoi Hänelle: Totisesti, totisesti sanon miinä sinulle: Ellei joku vastuudesta synny, ei hän taida Jumalaa waldakundaan nähdä. 4. Nikodemus sanoi Hänelle: Kuinka taitaa ihminen wanhana syntyä? taitaako hän äitins kohtuun jälleensä mennä ja syntyä? 5. Jeesus vastais: totisesti totisesti, sanon minä sinulle: ellei joku synny wedestä ja Hengestä, ei hän taida Jumalaa waldakundaan sitälle tulla. 6. Mitä lihasta syntyneet on, se on liha, ja mitä Hengestä syntyneet on, se on Hengi. 7. Mä ihmehele että minä sanoin sinulle: Teidän pitkä waltuudelta syntyneän. 8. Tuuli puhalsi kussa hän tahtoo, ja sinä kuulet Hänen humaus, ja ett tiedä kussa hän tulee, taikka kuhunga hän menee: Mäin on jokainen joka Hengestä syntyneet on. 9. Wastais Nikodemus ja sanoi Hänelle: Kuinka ne taitawat tapaheta? 10. Jeesus vastais ja sanoi hänelle: Sitä olet Messari Israelistä, jaett näitä teitä? 11. Totisesti, totisesti sanon minä sinulle: Me puhumma mitä me tiedämme, ja todissamme mitä me näemme, ja että te ota waltaan meidän todissustamme. 12. Jos minä maalissa teille sanois, ja että te usko, kuinga te uskoisitte jos minä tawallaisista teille sanoisin? 13. Ei asu kengään ylös tawaaseen; waan joka tawaafta alas astui, ihmisen poika joka on Tawaafta. 14. Ja niinkuin Moses wönäsi Kaämeen Korwesa; niin myös ihmisen Poika pitää ylöttämään. 15. Että jokainen kuin usko Hänen yllensä, ei pidä hukkaamaan; mutta ijankaikkisen elämän saamaan.

Kalastetut Herrasa! Mbslaetun Tartin johdatuksen jälkeen tahdomma me lyhylläisese yrinkerraisuudessa eteen asettaa tulkitselwamari:

Christillisyden oikias olendoa eli pääastaa.

Herra Jesu, meidän Wapahattajamme! Opeta meitä Itsse Saanas kautta sitä tundemaan! Tututa se meidän sydämmittunä, ja tee meitä ijankaikkisesti autui! Amen.

Tulkinto.

Selittäisämme ja tulkitsellesämme tänä olewata Tertia, on tarpeellinen että me katsomme talaperin Johannexen Toisen Lugun päälle, jossa me 23, 24 ja 25 wärsyftä luemma: „Koska Jeesus Päästäis Zuhla-päiwänä oli Jerusalemissa, uskoit monda Hänen nimensä päälle, koska he näit ne tunnustahdet kuin Hän teki. Mutta ei Jeesus uskonut itsänsä heille: sillä Hän tunsi heidän kaikki. Ja ei tarwinnut että joku olis ihmisestä todissannut; sillä Hän tiesi mitä ihmisenä oli.“ Tämän päälle seuraan siten heiti meidän Texitimme: „Mäin oli yri mies, Phariseurista, Nikodemus nimellä, Judalaisten ylimmäinen. Se tuli yöllä Jesuren tygö, sc.“ Me näemme tästä, että Jesuren waldaisa maan päällä, löydöy monda jotka tukit Hänen tunnustahteisnä ja ihmeheitoinsä kautta ylitsewakuutetuixi siitä että Hän oli Jumalasta, ja jotka suopuwat Hänen sanohinsa, eli niin kuin tästä seiso: „uskowat Hänen päälensä.“ Mutta ei Hän ollengaan löytännyt heistä sitä oikiasa menoa kuin Hänen totissilda Opetuslapplidansa waaditaan. He uskoit tyllä Hänen päälensä, mutta ei Hän uskonut heitä että heillä oli täysi tosi. „Hän ei uskonut itsänsä heille, sillä Hän tunsi heidät kaikki, ja tiesi mitä heistä asui; tiesi, että ehkä he sanowat uskowansa Hänen nimensä päälle, miin

niin ei ollut kuitengaan heidän sydäm-
mensä sen laatuinen kuin sen olis olla
pitänyt, jos heidän olis pitänyt tulla Hä-
nesä löytyxi ja Hänen kauttansa peria
ijankaiikkisen autuuden. Edeskäsin seisoo
„ettei Hän tarwinnut että joku olis ih-
„misestä todistanut;” Hän ei ojentanut
itsiänsä sen jälkeen mitä he itsestänsä sa-
nowat, eli mitä muut heistä ajattelivat:
Sillä Hän tiesi kaikkitietäwäisyhydesänsä,
mitä ihmisessä oli. Waikka niinmuodoin
monda ole siihen aikaan, joilla ei ollut
sitä oikiaa uskoa Jesuxen päälle, jonga
he kuitengin teeskelit heillänsä olewan,
niin oli kuitengin yri heidän seasansa ni-
meldä Nikodemus joka käwi paljo edel-
le muita: Jongatahdan myös Johannes
ottaa eteensa että puhella hänestä meidän
Ewangeliumi- Textrisämme. Niinmuodoin
me tuka tiesi, tahdoisimme ajatella näin:
Ehkä „Christillisyyden oikia olendo ja päää-
„sta, ei löytnyt niiden muiden tyhönä,
niin ei saateta kuitengaan sanottaa sitä
samaa Nikodemuksesta koska ei hän kor-
skeillut ja pramaillut uskostansa Jesuxen
päälle, waan meni sitä waastan itse Je-
suxen tygö ja anoi neuwoa ja opetusta.
Ehkä myös se että hän ei päiwällä waan
yhellä tuli Jesuxen tygö, todistaa Hänen
uskonsa heikkouudesta, niin oli kuitengin
se, hänen säädysänsä ja niinmuodin kuin
hän oli Judalaisten Ylimmäinen, totise-
sti sentkallinen asia jota ei kengään Hä-
nen arwosensa tehnyt hänen jälisänsä:
Hän ofotti sillä erinomaisen kiwauden mie-
lesänsä, niin että sitä kyllä mahdetaan
päättää juuri kuin hän olis jo ollut san-
gen hywästä tilasta, ja ei tarwinnut enää
tulla siinä paraturi: Erinomattain jos
hänen puheensa, tullesä Jesuxen tygö,
mieleen johdatetaan: Mestari, sanoi Hän,
„me tiedämme että sinä olet Jumalasta

„opettajari tullut;”, Hän tygöpanee myös
heti puheensa perusturen; sillä, sanoo hän,
„ei taida kengään niitä tunnustähtejä teh-
„dä kuin sinä teet, jollei Jumala ole hä-
„nen kansansa.” Eikös tämä ollut hymin
puhuttu? Mutta yhtä hymin huomaitsee
Jesux ettei tällä miehellä löytnyt „Chri-
„stillisyyden oikiaa olendoa ja pääästä.”
Kyllä se oli hywä että hän oli ylitsewa-
kuutettu siitä että Jesuxen Opeturet olit
todet, että Jesux oli Jumalasta tullut,
että Jumala teki tunnustähtejä ja ihmei-
tä Hänen kauttansa, että Herra oli kai-
kesä Jesuxen kansa: Mutta oikia olendo
ja pääästä ei kuitengaan seisonut tässä y-
litsewakuu uressa.

Sentähden sanoo Herra Jesux Hä-
nelle: „Totisesti, totisesti sanon mindä si-
„nulle: ellei joku wastuudesta synny, ei
„hän, taida Jumalan walda kunda näh-
„dä.” Tästä tahtoo meidän Wapahtajam-
me itääs kuin yhdellä sanalla sanoa Hä-
nelle misä se oikia „Christillisyyden olen-
„do eli pääästä, seisoo, eli mitä juuri ja
erinomattain hänelä waadittiin jos se oli
hänen yriwäkainen totensa että tulla Ju-
malan walda kundaan: Nimittäin, Hänen
piti wastuudesta synnyä eli tulla uudeksi
luondokappaleeksi.

Ehkä meidän Wapahtajamme sanoi
tämän selwillä sanoilla, niin ei kuitengaan
Nikodemus woinut sitä käsittää. Kun
hän kuuli että pitää wastuudesta synnyä,
ja että tämä oli wälttämättömästi tarpe-
ellinen jos Jumalan walda kunda piti
nähtämään, niin hän ymmärsi sen libal-
lifestä synnyimisestä, semmoisesta synnyimis-
estä kuin se on, jonga kautta me kaikki
olemma tänne maailmaan synnyneet. Hän
wastaa: „Kuinga taitaa ihminen wanha-
„na synnyä? taitaako hän äitinsä lohtu-
„un jälleensä mennä ja synnyä?,”

Mutta

Mutta meidän Wapahtajamme tahdoi ulosauttaa händä tästä ymmärtämättömyydestä; operi händä sentähden ettei Hän ensingään nyt puhunut luonnollisesta waan hengellisestä syndymisestä ja wastataa hänelle tällä tawalla: „Totisesti, toisesti sanon minä sinulle: Ellei joku synny wedestä ja Hengestä ei hän taida Jumalan waldakundaan sisälle tulla. Mitä lihasta syndynyt on, se on liha, ja mitä Hengestä syndynyt on, se on Hengi.” Tällä näytti Wapahtaja selkiästi kyllä, että Nikodemus ei ollut oikein ymmärtänyt Hänen ajatustansa, ja että Jumalan Waldakunnan, eli niinkuin se nyt kutsutaan, Christillisyden luondo ja laatu ei millään tawalla ole sentällainen, että se lihallinen syndyminen sitä jollaan tawalla taitaa edesauttaa ja markansaattaa. Sillä niinkuin ihmisellä, maailmaan syndyisä, on hänen wanhembainsa luondo ja laatu, niin että hän on synnillä saastutettu, niin ei hän toisellaisista luondoa ja laatua sais, ehtä hän usiammat kerrat luonnollisella tawalla heistä syndyis. Se syndyminen tois hänen yllisensä aina saman syndisen ja turmeliduneen luonnon. Sentähden puhuu Jesus hengellisestä syndymisestä, jonga päälle Hän myös tarkoittaa koska Hän sanoo. „Ellei joku wastuudesta synny,” eli alku kielen jälkeen, synny ylhäältä päin: Ihmisen pitää tämän syndymisen kautta uudesta syndyä ylhäältä päin, että hän tulee Jumalan Papseri: Tämä on se josta Jesus puhuu.

Tämän siwusa tulee meidän merkitä, että meidän Wapahtajamme tässä pitää piiaan samaa puheensarjaa kuin Markuksen 16 Eug. 16 wershä, josa Hän sanoo: „Joka uskoo ja kastetaan, se tulee autuaxi, mutta joka ei usko, se ka-

„dotetaan.” Sillä niinkuin Hän siinä yhteenpanee uudensyndymisen peson eli Kasteen uskon kansa, niin asettaa Hän myös tässä weden, se on Kasteen, ja Hengen wiereysten. Ja niinkuin Wapahtaja mainitusa Markuksen 16 Eugusa ja 16 wershä sitten ainoastansa mainitsee uskon koska Hän sanoo: Joka ei usko, se kadotetaan; niinkuin Hän, sanon minä, ei enää toista kertaa puhu Kasteesta, waan ainoastansa uskosta, niinmuodoin kuin usko aina pitää löytymään ihmiseä, eli jos se on kadotettu; pitää jälleensä sytyttämään ja waiikutettamaan sydämmesä jos ihmisen pitää tulemaan autuaxi ja ei kadoteturi; Niin mainitsee myös Wapahtaja Tärtisä ei toista kertaa Kasteesta waan syndymisestä Hengestä koska Hän sanoo: Mitä Hengestä syndynyt on, se on Hengi: syhy on se että Pyhän Hengen aina pitää tekemään työtänsä ihmisen sydämmesä jos muutoin ihmisen pitää olemaan kansajäsenen Christuren ormo Waldakunnasa: Mutta Kasteetta ei toista kertaa toimiteta. Niinmuodoin opettaa Jesus Nikodemurelle näissä sanoissa että Christillisyden oikia olendo ja pääasia seisoo siinä „että ihminen uudesta syndyy, ja että hän sitten Pyhän Hengen kautta hawoitsee tykönsä toisen menon ja elämän, eli toisellaisen mielenlaadun ja luonnon kuin hällä ennen on ollut lapsuudesta saakka eli lihallisesta syndymisestäänsä.”

Ei ymmärtänyt Nikodemus vielä Wapahtajan puhetta, jongatähden Wapahtaja, joka itääs kuin Nikodemuren kastoista luki hänen ihmehtelemisensä ja näki sen hänen sydämmesänsä, lawiamalda näin puhuu: „Mä ihmehtele että minä sanoin sinulle: Teidän pitää wastuudesta syndymään. Tuuli puhalda

„Lusa hän tahtoo, ja sinä kuulet hänen humumsa, ja ett tiedä kusta hän tulee, taikka kuhunga hän menee: Näin on jokainen joka Hengestä syndynyt on.“ Tällä esimerkillä, jonga Wapahtaja ottaa Luonnosta, andaa Hän Nikodemuxen ymmärtää ettei hänen siihen pitänyt pyhähtymään että hänen ymmärryksenä ei heti käsittänyt asiata. Wapahtaja tahtoo sanoa: Uskotpa sinä että tuuli tulee jos-takusta, niinmuodoin kuin sinä ilmasta kuulet hänen huminansa; ja ett sinä kuitenkin tiedä mistä hän juuri tulee, eli mihin hän menee, ett sinä myös taida nähdä händä luonnollisilla silmilläs. Samalla tavalla owat asiat sen kansa joka on syndynyt Hengestä. Sillä waikka ei tietä mitä sentkallaisesa ihmisesa tapahtuu; waikka myös ei täydellisesti taita käsittää Pyhän Hengan waikuturia ja liikuturia siinä sielusa jonga Hän uudesta synnyttää, niin taitaan kuitenkin niistä hedelmistä kuin Pyhä Hengi waikuttaa ihmisesa, helposti hawaita että hän totisesti on syndynyt Jumalasta. Sentähden tulee meidän parhaimmin tuta uudesta syndymisen hänen hedelmistän, kuin me saamme hänen käsittää ihmisen ymmärryksellä ja taidolla. Jos me tydyimme siihen että me tunnemme luonnolliset kapaleet ainoastansa niinmuodoin että me tiedämme niiden itsetyönsä olewan; ehkemmä me niitä taidaj ulkonaisesti huomata; niinkuin me myös emmä taida nähdä meidän sieluumme, joka on ruumiisa, mutta olemme kuitenkin ylisewatutetut että meillä on sielu, sillä me tunnemme hänen elämänsä ja woimansa: Mingäs tähden tahdomma me siis olla epäuskoiiset Jumalallisissa asioissa ja kieltää ne waikemma me niitä kaikkia taidais käsittääkään meidän järjellämme?!

Nyt ymmärsi kyllä Nikodemus Jeesuksen puheesta että Jeesus ei ajatellut lihallista waan hengellistä syndymistä: Mutta oli kuitenkin halullinen tietämään kuinga se oli tapahtuma että ihminen syndyy uudestaan hengellisellä tavalla, ja mingä tähden tämä asia oli tarpeellinen ihmisen autuudexi. Hän kysyy: Kuinga ne taitawat tapahtua? Tästä nuhtele Jeesus händä syystä hänen taitamattomuudensa tähden ja wastaa: „Sinä olet Mehtarit Israelisa ja ett näitä tiedä? Totisesti, totisesti sanon minä sinulle: Me puhumma mitä me tiedämme, ja todistamme mitä me näemme, ja että te otawaastan meidän todistustamme. Jos minä maalisia teille sanoin ja että te usko, kuinga te uskoisitte jos minä, tai waallisia teille sanoisin?“ Tällä wastauksella tahtoo Wapahtaja ensin ylisewatua Nikodemusta siitä, että meidän pitää tyhymään Jumalan sanan todistukseen asian totuudesta: Ettei se tee erinomaisesti asiaan jos me ymmärryksenämme sen niin eli näin käsittämme: Mutta että se meitä on auttawa, että me yminkertaisesti uskomme Jumalan todistuksen; ja siihen Wapahtaja Nikodemustakin näisä sanois johdattaa. Samati neuwoo Wapahtaja että ussisyndymisen on sentkallinen asia, jonga pitää tapahtumaan täällä maan päällä, armon Waldakunnasa, ja että se joka ei ole syndynyt uudestaan, on vielä kauwas eroitettu Christillisyyden oiklasta olennoista ja pääasiasta. Jos se nyt oli työlästä työtä Nikodemuxelle, että tästä asiasta, joka koski Christillisyyden alkuun, uskoa Jumalan sanan todistusta, kuinga epäuskoisexi ei hän siis ollut löyttävä korkeimmissa asioissa, jotka koskewat täydellisyhteen, eikä armon Waldakundaan täällä maan päällä, waan

Niinkuin se itsetyönsä tapahtui, että ne jotka olit tulleet purruiksi tulisilda käärmeillä, mutta ottivat pakonsa Herran sanan tykö, asettivat uskalluksensa Hänen lupauksensa, ja katsomat waksi käärmeen päälle, tulivat tervehxi, Niwan niin, sanoo Wapahtaja, „jokainen kuin usko „Hänen päällensä,“ eli panee uskalluksensa Hänehen, niinkuin siihen ainoaan joka auttaa taitaa, „ei pidä hukkumaan; „mutta ijankaikkisen elämän saamaan.“ Sen syyn tähden piti Hänen ensin tulemaan ylöstyri ristiin päälle, sillä tämän Hän puhuu tietäandaarensa millä kuolemassa Hänen piti kuolemaan. Joh. 12. Lug. 32, 33. w.

Tästä opimme me nyt sängen selfiäsi Jumalan armojärjestyksen, josta ihmisen pitää ensin tundemaan syvän turmeluksensa josta hän on siinnyt ja syödynt, ja sen pahat hedelmät nimittäin tekosyynit, josta kaikkia käärmeen purema haawa Israelin Lapsissa edestkuwais. Hänen pitää tundemaan että hän synnin tähden on ansainnut ijankaikkisesti kadotettaa ja duomitaa, eli niinkuin Raamattu puhuu, kuolla sen ijankaikkisen ja toisen kuoleman. Hänen pitää tundemaan kipu sielufanssa, niin että hän sydämmellisesti katuu ja kauhistuu syndejänsä. Sen päälle pitää hänen myös myöditrämään, että eikä hän itse, eikä joku muu ihminen, eikä myöskään joku ainoa Jumalan luotu kappale, taida auttaa händä tästä sen wanhan käärmeen puremasta haawasta ja wapahtaa hänen sielufansa ijankaikkisesta kuolemasta. Koska hän näin tundee pahat tekonsa, katuu niitä siwulla, pitää itsensä wihan ja kuoleman lapsena, mutta kuulee eli muistohonfa johdattaa että Christus on ylösty ristiin puun päälle, siinä kuollut meidän edestämme ja werensä uloswuodattamisel-

la maranut meidän syndimme, koska hän silloin käändää itsensä sielufansa siwulla sen ristinnaulitun Jesuxen tykö, ja asettaa uskalluksensa Jumalan lupauksen päälle Hänestä, että nimittäin jokainen kuin usko Hänen päällensä pitää autuuri tulemaan; silloin, silloin hän uudesta syödy. Sillä sentkallaisen awun ikäwöitsämisen alla on Pyhällä Hengellä Hänen wäkewä waikutuksensa sielufassa, niin että Hän sentkallaisen ihmisen sydämmessä syödyttää uskon niinkuin taitwaallisen kynnätilän, että hän pitää itsensä kiini siinä ristinnaulitusessa Jesuxessa, ja arwaa Hänen siiri armoistumaksi josta Jumala on hänellekin asettanut uskon kautta Hänen werensä. Jos nyt löytyy sydämmessä usko Herran Jesuxen päälle waikuteturi, niin on uusisyndyminen sielä, ja niin on sielä myös Christillisyuden oikea olento ja pääasia käsillä, josta se uskownainen taitaa pitää itsensä Jumalan lapsena ja niinkuin muodoin myös ijankaikkisen autuuden perillisissä. Sentkallinen ihminen mahtaa nyt lohduuttaa itsiäns Jumalan armolla Christuxessa Jesuxessa, sillä Jesuxen tähden on se taitwaallinen Isä andanut hänelle andeeri kaikki synnit: Wihan lapsista on Jumala ylösottanut tämän ihmisen Hänen armo-lapsereansa uskon kautta Herran Jesuxen päälle: Jumala on tygöletenut hänelle Poikansa Jesuxen Christuxen wanhurskauden. Mutta ei tästä vielä ole kaikki. Jumala on andanut hänelle myös walittuiden lasten Hengen, josta hän huutaa: Abba rakas Isä, josta hänellä on oikein lapsellinen turwa Jumalaan ja menee rohkeudella Hänen tygönsä. Sama Hengi waikuttaa sentkallaisen muutoxen hänestä, ettei hän nyt endä mahda pidettää endissä, siinä wanhana ihmisissä, waan uudesta syödyneenä Ju

Jumalan ihmisiä joka palvelee Zengen uudistuksessa Rom 7: Eug. 6. w. ja on saanut sen mielen „että hän tundee sen totisen, ja on siinä totisessa, Jumalan Poijasa Jesuksessa Christuksessa,“ 1 Joh. 5: Eug. 20. w. Hän taitaa nyt todesta sanoa että Hän on uudesta syndynyt ja on uusi luondokappale Christuksessa Jesuksessa: Jumala on andanut hänelle toisen sydämmien, toisen mielen, toisen laadun: Hän ei ojenna itsiänsä enää tämän maailman jälkeen vaan Jumalan tahdon jälkeen: Ei hän ole nyt lihallisesti mielidynyt niinkuin ennen, vaan hengellisesti mielidynyt, ja Zengen halu on hänen elämä ja rauha. Rom. 8: Eug. 6. w. Nyt enää „ei hän waella lihan vaan „hän waeldaa Hengen jälkeen,“ uskon woi man kautta josta Jumala wailuttaa, (1. w.) „hän suolettaa lihan työt, (13 w.) „ristinnaulitsee lihansa hinoiin ja haluin „kausa,“ ja taudaa sitä vastaan Hengen totisia hedelmiä, „kuin ovat rakkkaus, ilo, „rauha, pitkämielisyys, ystävyys, hyöyys, „usko, hiljaisuus, puhtaus,“ Gal. 5: Eug. 22, 23, 24. w.

Niinmuodoiin on se „Christillishyden „oikia olendo ja pääassa,“ josta meidän Wapahtajamme eteen asettaa Nikodemuxelle, ja joka parahasta päästä seisoo udestasynnymisessä, kuitengin niin että wan hurkkauuttaminen, yllsottaminen Jumalan lapsesi ja myöskin uudistamisen alkusinä sifällesuljetaan. Sillä koska itsekin näistä asioista erittäin eteenasetetaan ja selitetään, tapahtuu se sentähden että ne mahdaisit sitä paremmin tulla ymmärrettävi ja käsitettyä, ja niinmuodoiin kuin ne luonnonsansa pitää totisesti toisistansa erottettamaan. Kuitengin niin ne yhtähaawa löytyvät ihmisen tykönä; wähindätkin alkawat muutamat heistä yhdellä ja

samalla ajalla. Niinmuodoiin pitää kytä lä uudistus pitkitettämään ihmisen kolo ca linkautena; mutta sillä on kuitengin hänen alkunsa erinomattain udestasynnymisessä, koska se muutos tapahtuu sielussa ja sydämmessä, josta kautta ihminen aina enämmin ja enämmin uudistetaan Jumalan kuwan jälkeen ja käypi uskosta uskoon, yhdestä woinasta toiseen.

Sowitus.

Näkastetut Herrasa! Sitten kuin me nyt meidän Ewangeliumi-Tehtäimä me olemma nähneet millä tawalla Christus on eteenasettanut Nikodemuxelle Christillishyden oikian olennon ja pääastian, niin pitää meidän enimmästi olemaan sitä huoldatawaisset että me tästä kaikesta hankkimma itsellemme oikian hyödytyksen. Tämän siwusa pitää meidän siis ensin kaikella ahkeruudella pezdään ajattelemaan tämän asian suurta tarpeellisuutta. Meidän Wapahtajamme näyttä selwilla sanowilla Christillishyden oikian olennon ja pääastian tarpeellisuuden koska Hän sanoo ja opettaa „ettei „kengään taida nähdä Jumalan walda „kundaan ellei hän uudesta synny, synny „ylhäälä päin, synny Hengestä,“ Kuingas tämän asian tarpeellisuus taissi woi mallisemmasti edespandaa? Sanoopa Wapahtaja ettei ihminen taida autuaci tulla ilman udestasynnymistä. Seuraawaisesti on tämä tarpeellisempi kuin kaikki muu.

Jos me nyt olemma ylitsewakuutetut että udestasynnyminen on wältämättömästi tarpeellinen, niin tulee meidän fangen ahkerasti waroa meitämme sildä yhteiselästä petostuulolda, josta kautta moni lohduuta itsiänsä sillä että hän Paasteesa tuli uudesta synnymäxi. Sillä he

lohduttavat itsiänsä yhtä hyvin, eikä heidän sanansa ja työnsä kyllä todistavat ettei he ole pyyhneet seisomaisina uudestasynnymisensä. Me emmä puhu sopimattomasti Rasteesta ja sen korkeasta arwoista koska me sanomme ettei sitä ole kyllä että ihminen Rasteen kautta uudesta synnyi, vaan ihmisen pitää myös katsomaan sen perään jos hän vielä on jälillä ja vielä seisoo uudensynnymisen tilasa. **Ukk!** mitäs auttaa se händä että hän on ollut uudesta syndynyt, jos ei hän enää ole senkaltainen? Pitää hänen totisest wiellä nyt senkaltaisen olemaan, jos hän tahtoo lohduttaa itsiänsä ijankaikkisella elämällä ja sen toiwolla. Me olemme kuulleet Pawalin sanat 2 Cor. 5: Eug. 17. w. „Jos joku on Christuresta, niin hän on uusi luondokappale.“ Sitä seuraa että se ei ole Christuresta joka ei ole uusi luondokappale, sillä ei Pawali niin sano, että se joka on Christuresta se on ollut uusi luondokappale, vaan Hän sanoo että se on uusi luondokappale, jos ka on Christuresta. Mitäs se auttaa että me olemme Rasteesta pääklemmä pukee neet Christuren, jos me sitten olemme Hänen jälleensä pääldämme riisuneet? Mitäs se hyödyttää meitä että me olemme olleet Christityt, jos emmä me enää ole? Nyt wakuutta Pawali wasta mainituista sanoista että se joka ei ole uusi luondokappale, se ei myös ole Christuresta Jesuresta. Kuin ga mahtaa siis se joka ei ole uusi luondokappale, kutsua itsiänsä Christityri.

Koska te tämän kuuleta niin koetellaat hyvin itsiänän jos te nyt seisotta Udensynnymisen woimasa? Alkäätkö teko auttaa teitänsä sillä lohdutuksella että te tulitte uudesta syndyneeksi Rasteesta, vaan katsokaat jos te myös oletta pyyhneet uudesta-synnymisensä. Eli jos te

oletta sitä pois langedneet, katsokaat silloin perään, jos te totisesta parannuksen järjestyksestä oletta uudistaneet Rasteen liiton ja niinmuodon jälleensä tulleet osalliseksi Jumalan armosta. Teidän pitää katsoomaan teidän sydämmennä nykyisen laadun perään, jos te nyt hawaitsetta tykönnänä „Christillisyyden oikian olennon ja „pääassian“, jos te nykyisellä ajalla tunnetta teitänsä uudensynnymisen oikian woiman. Mitäs on tarpeelliseksi kuin että kaikella ahkeruudella tätä koittelemista toimittaa? Sen päälleppä nojaa itsensä kaikki.

Totisesti: Ei ole se uskottawa että ihminen wiivysteli yhden silmän räpähysten ja tahdoi spittitää muuttumattomassa tilasansa, jos hän uskoi itsensä olewan alituiseä ijankaikkisen kuoleman ja turmelluksen waarasa. Mutta hän kuwallee itsellensä että hän taikka jo on Jumalan lapsi elikkä myös ettei hänen sielunsa tila ole ilman waarallinen. Hän ottaa koko joukon ufkonaisia asioita lohdutuksensa kadotuksen pelkää wastaan. Sen päälle teke hän hällensä sen wahwan toiwon, ettei ijankaikkinen elämä taida päästä häneitä kärsitä. Koska hän sillä taowalla on lohduttanut itsiänsä, elikkä myös tahtoo wastata puoleffansa, niille joita eteenasettawat hänelle hänen tilansa niinkuin warottawan ja epäildävän, niin edestuoxti hän ei päälleluotettawia tunnusedmerkejä että hän juuri silloingin on Jumalan lapsi, ei; vaan hän ottaa pakonsa siihen että hän on tullut lapsuudesta Rastetuxi, että hän tunnustaa sen oikian opin eli uskon, että hän waroo itsensä totkidiestä synneista, niinkuin hän itse luulee; Kuulepa hän Jumalan sanaa, tekepä hän paljon hywää, owatpa muut pahemmat kuin hän: Jos Jumala kaikki

niin tarkasti punnittiis, harwatpa sitten autuiksi tulistekin. Näin hän puhuu. Sammoissa ja muita saman weroissa puheita ja edeswastauxia saadaan kuulla. Mutta ei hän huoli siitä että tutkistella omaatundoansa Jumalan edessä, jos häällä kaikki on oikein, jos Jumalan Hengi asuu hänessä, jos hänen tykönsä löytyy perin pohjan sydämmen muutos, jos hänellä toden puolesta on se nyhdetoin meno Christuksessa Jesuksessa, jos hänellä on se oikeanlaatuinen elämä usko Wapahajan päälle, jos hänellä on se usko joka taitaan sanottaa uskoki Jumalan woimasa. Näiden päälle ei hän ajattellekaan, waan andaa itsensä pitaan lepoon ja rauhaan, ainoastansa hän taitaa kokoon kaapia itsellensä jongun ulkonaisen lohdutuksen. Ja koska hänelle muistutetaan ettei hänen pida wahwitamaan itsensä turhassa luulossa; että hänen menonsa ei ole vielä likimäärinään sen laatuinen että hän sen kansa saattaa tulla tahteen; että hänellä ei ole päälleluotettawia Christillisyyden oikean olennon ja pääasian tundomerkkejä: Niin saattaa hän tyllä wastata: Minä myöskin etten minä ole täydellinen. Niinmuodoin luule hän uudestasynnymisen senkalaiseri astari joka ei ole Christillisyyden alku waan täydellisyys. Hänen ajatuksensa on: Kyllä se olisi hywä jos Christillisyydestä saattais käydä niin korkealle: Mutta jos se vähemmällekin jääpi, niin en minä toki sentähden tule ulossuljeturi taiwaan waldaunnasta. Oi! Mikä petos tämän alla maata salattuna! Meidän Wapahajamme eteen asettaa uudestasynnymisen ei senkalaiseri astari jolla ihminen jo olisi tullut täydelliseri, waan niinkuin yhden wälttämättömän osan Christillisyydestä jota paitsi ei kengään taida autuuri tulla. Ei Hän meidän Textimme, 5 w. tuttu uudestasynnymistä ylhäiseri askele-

eri Christillisyydestä, waan Hän osottaa sen sisällekäymiseri Jumalan waldaunnasta. Eikä meidän pida siitä päättää, että, waikka ihminen on kastettu, käypi ripille ja Herran Ehtolliselle, ei laimilyh yhtään tilaa että saada kuunnella saarnaana, waan käypi wirjasti Herran huoneessa, ei waro ainoastansa itsensä ulkonaisista törköistä lihan töistä, waan myös monasti harjottaa ulkonaisia hyviä töitä, että waikka, sanon minä, hän nämät kaikki tekee, hän kuitengaan ei ole Christitty itsetyönsä ja toden puolesta, jos hänellä puuttuu oikein muutettua sydäntä, jos hän ei ole uudestansa syndynyt Jumalasta, ja jos hänellä seuraawaisesti ei ole Pyhää Hengeä. Sanooas mitä Nikodemuxelta puuttui? Ei hän häwäissyt itsensä ulkonaisilla häpiällisillä töillä; ei hän myöskään ollut pakana waan yri mies Jumalan Kansasta: Hän oli lapsuusdesansa ymbärinsleikkauxen kaatta käynyt liittohon Jumalan kansa: ilman sitä uskoi hän niin paljon Herran Jesuksen päälle, että hän tuli Jesuksen ryö lamiamaalda neuwoittaa. Ei kuitengaan sitä vähemmin nähnyt Wapahaja että, taiksen sen hywän siwusa kain Nikodemuxensa hawaittiin, hänelä puuttui Christillisyyden oikea olendo ja pääasia: Hänen sydämmensä piti ensin tulla muuteturi ja hänen uudestasynnymiseri Hengestä: Jumalan piti luoda hänehen kokonansa toinen, uusi sydän, uusi hengi, uusi siwu. Ei tämä asia olisi pitänyt Nikodemuxelle olla tundematoim, jonga tähden myös Wapahaja, niinkuin me olemme kuulleet, soimais hänelle hänen taitamattomuuttansa. Prophetit puhuwat yldäkyläisesti tästä asiasta. Kaikkein muiden Raamatunpaikkain seasa, seisoo myös Hesekielin 36. Lug. 26, 27 w. „Minä annan teille uuden sydämmen, ja uuden hengen annan minä teihin, ja

notan pois teidän lihastanne kirkon sydämmen ja anaan teille sydämmen lihasta. Ja annan minun Hengen teihin; ja teen niin että te waelhatta minun säädöksiäni, ja pidättä minun oikeuteni, ja teettä niiden jälkeen. Eikös siis Niikodemus, niinkuin Mästari Israelisa, ois saattanut tietä jo ennen, että ulkonainen meno ja ulkonainen, siwollinen elämä ei paaljaastansa telpaa, waan että edellä kaikkia waaditaan oikean laatuinen sydämmen muutos?

Sorwittakaat nyt kaikki tämä itse päällennä: Koitelkaat teidän tarkasti, jos te myösteisänne löydättä sen kuin ei juuri ole korkia osa täydellisyydestä, waan itse Christillisyyden olendo ja pääasista; sen, josta Christillisuus erinomattain seiso; sen, jota paissi ei kengään todella ja syystä lanna Christityn nimiä. Suurin osa teistä ei tahdo kuulla sanaakaan siitä että heidän vielä puutuis se oikea meno: Ja moni, kuka tiesi, minun tätä sanoisani ajattelee: Eikös minulla pitäis olla siinä kuin toisella Christityllä waaditaan? Eikös minun sydämmeni pitäis olemaan muutetun? Kuingaas siis on minun kansani? Olengo minä uudensyntyneisen moimasa elikkä en? Mutta tässä oottaa omarakkauts itsensä, josta miehi ihmisen näin ajattelemaan: **Uff!** Mähän autuudestas epäile, sillä tavalla sinä taivastit kolonansa joutua epätoimon alle. Tämän päälle sulkee hän sitten sydämmensä kaikista lersottomista liikutuksista autuuden asioista: Hän antaa jäädä niin tarkasti koettelematta itsensä. Hän tahoo enemmän auttaa itsensä edes turhalla toimomisella, ja on noppiambi ajattelemaan, että kyllä Jumala lapulla hänelle osottaa armon, kuin että hän oikein ryypäis huolista kandaamaan sielunsa tila-

sta. Mutta uskokaat minua, hywät ihmiset! Te teettä tällä tavalla sielullenne suurimman wahingon: Sillä te taivadata, kuka tiesi, kyllä hawaita, että jokku salainen pelko on aina sydämmesänne, josta salatulla tavalla, antaa teidän ymmärtää, ettei teidän kansanna ole oikein asiat, että teidän sydämmenän ei ole muutettu, ja ettei teidän Christillisyydekkänne ole oikeaa moimaa niin että te palwelta Jumalaa Hengellä ja totuudella: Ja kuitengin te tahdotta, alituisen lohdutusta itsänne, sillä tukahuttaa sen mainitun salaisen pelwon jonga te omasatunnossanna tunnetta ja sillä tavalla ei antaa teidän sille korkeinmassi tarpeelliselle huolenpidolle silaa, että te tulisitte oikein laatuiseen ja Jumalalle otolliseen tilaan. Mutta luulettako te että tämä aina käy warteen? Käykäästä teidän kuolin wuoteenna tygö, josta teidän täytyy astua, ja jasta iankaikkisuuteen, ja katkokaat jos sinäkin taitaan pelko poijeskarkottaa. Silloin sanoo omatundo teille heti, että te niin ja niingin kauwan oletta kaulitset Jumalan sanaa, mutta että kuitengaan ole andaneet sen tulla teidänne woimalliseksi, että te monda kertaa oletta saaneet hywä ajaturia sydämmeheunä, niinkuin, että suurempi ahkeruus mahdetaan waatia Christillisyyteen, ettettä te vielä ole oikein murtaneet teidän läpitse siihen oikea menoon Christuresta, ja niin edesläsin, mutta että te kaikki nämät oletta andaneet kähä ohitse ja mennä tietänsä.

Saattaa niin olla että moni ajattelee nyt itterensä: Kyllä minä ajan päälle laitan niin että minä tulen toisella kertaa. Sitte kuin minä sen est sen olen ensin saanut tehdyri, niin sitten minä tahdon ryweta sielun asiain kansa ottelemaan. Mutta, jos että te tahdo tänäpäivänä

ja nyt tulla muutetuksi kuingas tiedättä te ettei kuolema karkaa teidän päällennä ja että teitä tulewalla ajalla? Milläs te silloin tahdotta lohduuttaa teitänne kuin kuolema teitä ja rupiaa kouristamaan ja elämän aikaa ei enää olekaan? Ah! waiwokkaat toki teitänne niin paljon, että te mahdaisitte tulla tietämään jos teistä sitä löytyy kuin Christitylä waadi-taan; jos te huomaitsette teistänne sitä josta Jesus sanoo, ettei kengään ilman sitä taida nähdä Jumalan waldakundaa. Mingäs tähden te pelkäättä ja kammotta niin paljon sitä, että oikein koitella teitänne? Mingätähden etsittä te niin mon-da viilopaikkaa pimeydestä teidän pahalle omallatunnollennä, koska kuitengin sydän sanoo teille ettei teidän kansanna ole hy-win asiat, ja ettettä te taida olla seisowat Jumalan Duomion edessä.

Taidatta te ajatella että tarkka sy-dämmen turvasteleminen tuopi teille suuren tuffon hädän ja ahdisturen. Minä ta-taan teille, että satanas se on, joka sen-kallaisella turhalla pelwolla tahtoo kää-nää teidän silmännä. Se perättä itsen-nä sängen kowin, jos te lauletta, että te senkautta jouduisitte niin suureen tuffaan ja myös epäilyheen. Kyllä teidän itsen-nä koettelemisesta ylöstulee sydämmessä totinen katumus ja närkästys synnin ylit-se: Mutta sepa on murhet Jumalan mie-len jälkeen, katumus autuudexi jota ei kengään tarwitsse katua, waan joka hant-ti teille pikemmin oikaa lewon ja Juma-lan rauhan, sen petollisen rauhan piaan jolla te tähän asti oletta teitänne suosi-neet. Sillä koska te katumaisella sydäm-mellä tunnustatta teidän syndinne Juma-lan edessä; koska te häneldä Jesuxen ni-meen rukoiletta syndein andeexi saamissta, ja wastaedes pysyttä Hänen ominansa

niin kyllä piaan muuttuu teidän autua-linen murheenna endisen surkian tilanna ylitse, sydämmelliseen rauhaan ja riemuun. Sitä wastaan tehtäisiin teidän sieluillen-na suurin wahingontyö, jos teidän anneta-istuin pitkittä teidän suruttomuudessanne. Määdät tolitkaan luvailko teillennä että teidän kansanna on kaikki hywin ja että te ilman epäilemättä oletta autuuden Tap-set ainoastansa te kättyä Ripille ja Her-ran Ehtoikelle, warotta teitänne törkiö-ildä synneildä ja kiundeletta Jumalan sanaa. Tämä kaikki ei auta eli hyödytä teitä, niin kauwan kuin te että ole tulleet perusta myöden terweixi tehdyxi, eli tois-xi ihmisi.

Mutta koska sanotaan että muutos pitää sydämmessä tapahtumaan, ja että teidän pitää uudesta synnymään, niin mahdaisitte te hawaita että te oletta u-ksellisesti tulleet johdatetuksi siihen kuin teillä ei vielä ole, ja että te tästedes taidatta sen saada. Jos te kysyttä: Kuin-gas taidamma me sen saada? Minä olet-ta te kyllä jos kumilleet wastauren tämän kysymyksen päälle, koska me selitimme Tex-tiä; Mutta sitä suuremmaxi hyödytyxeri teille tahdon minä sen nyt likemmin so-wittaa teihin.

Jos te tahdotta saada „Christillishy-den oikaa olendoa ja pääastiaa, ja jos te tahdotta tulla epäilemättä wakuutetuksi teidän autuudessanne, niin on siihen se yksinkertaisin tie tämä, että te rukoiletta Jumalalda, edellä kaikkia, eldwätä tie-toa teidän turmelluressannä ja wiheleitä syhdestännä. Minä kysyn teidä: Olettako te jossus oikein peljästyneet jongun synnin ylitse? Ongos teidän omatunbonnä jos-tus herännyt niin jongun ainoan synnin tähden, en kuinä tahdo mainitakaan u-stambia syndejä, waan kysyn jos oma-

tundo on niin herännyt jonkun ainoan-
gaan synnin tähden että te sen ylitse o-
letta tunneneet Jumalan wihan? Teidän
pitää sydämmestä rukoilemaan Jumalata,
että Hän andais teille yrwakaisen synnin
tunnon: Mutoin te armaatta waan ul-
koa päin synnin niin, kuin pakana sen
arwaa, ja silloin ei teidän turmelluxenna
tule teille niin ilmi, kuin sen tulla pitää
wilpittömäsä parannuxesa. Seurattaat
sentähden tätä yrwikertaista neuwoa; ru-
koilkaat Jumalaa että Hän teisä waikut-
tais totisen ja perustetun ei ainoastansa
teidän tekofyndeinne waan erinomattain
perisyndinne tunnon. Tämä on alk-
Jos se tapahtuu, niin seuraa sitten muut
kaiikki jälisä.

Mutta niinkauwan kuin te luuletta
että te oletta hywät Christityt sentähden
että te käyttä Kirkosa, Ripillä ja Her-
ran Ehtollisella, ja näiden toimitusten
siwusa ajatteletra tulewanna autuixi, niin-
kauwan että te saa Christillisyyden oikeaa
olendoa. Sillä sentkallaisina kuin te käyt-
te Kirkkoon, sentkallaisina käyttä te siel-
dä ulos; Ripillä ja Herran Ehtollisella
käydesännä, pysyttä te yhden Herran toi-
sen perästä teidän wanhaja menosanna.
Ratsokaat; näin on se paljas petos jol-
la te wiettelettä itsennä.

Jos te niin käwisittä Kirkkoon, niin
luundelisittä ja lukisittä Jumalan sanaa,
että te sen siwusa hartahasti huutaisittä
Jumalan työg että Hän tahdois ilmoit-
taa teille teidän haisewan wiheliäisyyden-
nä ja sywän turmelluxenna, ja opettaa
teille teidän wanhat syndi-hadwanna, ja
opettaa teille mitkä surkiat rautat, mitkä
häpiä-pilkut te teidän syndi menoslanna
oletta Hänen edesänsä; Jos te sentkallai-
sella rukourella pikittäisittä, niin olis to-

tisesti walkeus nousewa ja koittawa tei-
dän sydämmesänne.

Paljas tieto teidän turmelluxestanna
ei ole kyllä wielä Uudesta syndyminen:
Mutta se koskee kuitengin Jumalan arma-
järjestyksen, ja ei taida kengään uudesta
syndyä, joka ei oikein tunne syndejänkä
ja wiheliäisyytensä. Tosin, niin kauwan
kuin se ei ole hänelle oikein ilmoitettu,
niin ei hän etsittään saada sitä oikeata
menoa Jესuxesa Christuxesa. Sentähden,
sanon minä, pitää teidän päällepitämään
rukouresa, niin on Jumala, ynnä syn-
nintunnon kansa, andawa teille murheen
synnin ylitse. Kuin ihminen saa oikein
nähdä mitkä synti-mato, mitkä häpiä-pilkut
hän on Jumalan edessä, mitkä hirwittäwa
synnin-pesä hänen sydämmensä on, niin
ei saata se toisin olla, kuin että hän saa
murheen ja tuskauksen sen ylitse ja si-
hen, saa sydämmellisen kaubisturen syn-
dihin. Tämä seuraa itsestänkä. Hän myh-
den andaa silloin sen, että jos hän olis
kuollut siinä tilasa, josa hän ennen itsän-
sä autundella on lohduttanut, niin hän
olis kuitengin kaiten luuldun ulkonaisen
Jumalan paltwelluren ohesa, yhtähywin
ollut wihan, kuoleman ja kadoturen lap-
si, ja seuraawaisesti ei olis saanut nähdä
Jumalan waldakundaa, niin mudooin
kuin sydän on ollut muuttumattoin ja
käändymätöin.

Koska te nyt sillä tavalla tunnetta
teidän syndinne ja sen siwusa näettä, et-
tettä te ollengaan taida outtaa teitännä
teidän wiheliäisyydesännä, mutta hawait-
setta myöds, että Jesus Christus on teil-
le julistettu, joka on andanut werensä
uloswuotaa, joka on rakastanut teitä ja
ulosandanut itsensä teidän edesännä Ju-
malalle uhriri ja martiri hajuri; niin
käändäkät silloin itsenne turwallisesti ja

ilman lauviamata arvelmissa Christuren, sen Ristinnaulitun, tygö. Niinkuin ne käärmehildä haavotetut Israelitat, käärmät itsensä wassi käärmeeen puoleen ja katsowar sen päälle, niinmuodoin kuin Jumala oli luwannut tehdä heidät termehijös se niis käyttäisit itsensä; niin katsokaat te myös uskon silmillä sen ristinnaulitun Jesuren päälle, koska te tunnetta teidän pahattekonna, ja oletta siitä ylitsewakuutetut että kuoleman ja kadotuksen ois pitäy teitä raadella, ja koska te niinmuodoin tuletta oikein näkemään teidän turmellurenna ja kadottawaisen tilänna. Ja niinkuin se, joka näkee itsensä suistuneeri sywähän luolahan, halajaa pi västä sielä ylös, niin mahdollta myös te ikäwöitä pelastusta teidän turmellurenstanna. Koska senkällainen ikäwöitsemys teidän tykönnäne ylöstulee, koska te ajatteletta: „Minä wiheliäinen ihminen, mikä päästää minun tästä kuoleman ruumiista? Aht! että minä olisin pelastettu Jumalan wihasta, olisin yri Hänert lapstansa! niin tietkät että Jumala itse ja Hänen Hengeensä on sytyttännyt tämän himon teidän sydämmesänne. Senkällainen himo mahdetaan kyllä werrara sitteeseen, jonga se rakas Jumala alaslaksee taitwaasta, että te siihen tarttuistita ja Hän sillä weddis teidät tygöinä. Aht! käändäkää teitäänne ainoastansa sen himon alla kuin teillä on awun perään, Christuren tygö. Ja koska te hawaitsetta että teidän uskonna on wielä kyllä kehno: Te kyllä tahdoistita lohduutta teitäänna Herralla Jesurella mutta että saata; niin rukoilkaat, että Hän tahdois antaa teille uskon ja ylhäälä sytyttää tämän kyllä teidän sydämmesänna. Pitkittäkää myös tainkällaisella rukourella, ja seuratkaat uskollisesti sitä neuwoa kuin Luthere-

rus andaa, koska Hän Pawalin Roma-laisen tygö kirjoitetun Lähetys Kirjan Espuheela näin sanoo: „Rukoile Jumalaa että Hän sinusa waukuttais uskon, muutoin sinä jääst ilman uskoa ijankailokisest.“

Niinkauwan kuin te lohduutatta teitäänna uskonaisella menolla, niin te tosin luuletta ettei teildä puutu uskoa: Te rohkaistita, kuka tiesi, kyllä kysyä: Mikäs Christitty minä olisin jos en minä uskois Herran Jesuren päälle? Mutta kuin te perimpohiin opitta tundemaan syndinnä, ja sitten tahdotta uskoa että ne owat teille andeeri annetut Christuren kautta, ja että teillä on pelastus Hänert werensä kautta, nimittäin syndein andeeri saaminen niin silloin hawaitsetta te ettei se käy niin helposti, waan että moni kampaus ja taistellus pitää pidettämään.

Kuitengin ei rida teidän andaa tämän säiköttää teitäänna. Kuin te oletta saaneet wilpittömän himon uskon perään, pitkittäkää waan silloin rukoussesta ja anomisesta: Olkaat sen sinusa wakuutetut, että Jumala Hänen armo-sanansa kautta wahlitellen sytyttää, ja Hengeensä kautta enemmän ja enemmän wauwistaa uskon teidän sydämmesänne, koska te wastaanotatta Ewangeliumin Jesuresta Christuresta, ja peräänajatteletta että Hän on tullut teille Walmiehexi, että Hän on andanut itsensä kuolemaan teidän sielanssa, että Hän niinkuin teidän Lausmiehennä on käynyt rangasturen alle, ja niinkuin Jumalan Karitsa ottanut teidän syndinnä itsepäälkensä ja kandanut ne ristin puun päälle, että Hän on rakastanut teitä ja pessyt teidät synneistänna omalla werellänsa.

Jos myös silloin nähis teille juuri kuin teidän kansanna ei wielä ois niin astat

astat kuin ne olla pitäis, niinmuodoin
 kuin teidän uskalluksenna Christuksen päälle
 on vielä hämmetty paljolla pelvolla,
 kammomisella ja helleydellä; niin on kui-
 tengin tämä himoittava usko, jolla te sil-
 loin syleilette eli pyyhättä syleikää Chri-
 stusta, paljota kalliimpi Jumalan edessä,
 kuin kaikki teidän endinen suu-uskonna,
 joka ei ole muukuin lihallinen suruttomuus,
 ja jolla ei ole yhtään perustusta. Juma-
 la ei ylöskatsa heikkoa uskoa ainoastansa
 se on oikian laatuinen. Sen kautta tu-
 letta te wanhurshaksi niin hywin kuin
 Abraham josta me luemme 1 Mosex.
 Kirjan 15: Eug. 6. w. „Abraham usko
 „Herran, ja hän luki sen hänelle wan-
 „hurshaunderi.“ Silloin saatatta te oi-
 kein teidän tuta sen lohdutuksen kuin
 Jesus on andanut, „että jokinain kuin
 „Hänen päällensä usko, ei pidä hukku-
 „maan mutta ijankaikkisen elämän saa-
 „maan.

☞ Katto, tällä tavalla taidatta te saada
 „Christillisyuden oikian olennon ja pää-
 „stän.“ Sillä koska te pitkitättä siinä,
 että nimittäin rukouilla Jumalalta totista
 uskoa; koska te katuvaissella sydämmellä
 wirjasti tutkisteletta Ewangeliumia Chri-
 stuksesta, niin tulee teidän wanha mielestä
 muutetuksi, ja te saatta armon Hengen,
 ja Hänen kansansa uuden sydämmen,
 niin että te omasta koettelemisesta silloin
 ymmärrättä mitä se merkitsee että uude-
 sta syntyä. Te saatta niin wälewästi
 teidän tuta Jumalan lahjoitetun armon,
 ettettä te taida muulla tavalla selittää
 mingäkälläinen teidän tilanna on, kuin
 sillä tavalla että te sanotta itsennä sillo-
 in olewan niin miellyneen juuri kuin te
 olisitte syntyneet kokonansa uudella ja
 erinkällaisella tavalla kuin ennen luonnol-
 listesti. Ja niin se on myös itsetyösiä.

Te saatta teillennä paljon ja sydämmelli-
 sen ilon Pyhän Hengen waikutuksesta, jota
 Wapahtaja wertaa tuulen suloiseen
 huminaan. Te hawaitsetta teidän lap-
 sellisen turwan Jumalan tygö ja oikian
 lohdutuksen syndeinnä andeeksiamisesta,
 joka lohdutus silloin on toisesta laadusta
 kokonansa kuin se entinen jolla te teittä-
 nä, lohdutitta teidän lihallisessa mielesän-
 nä. Te hawaitsetta wälewästi rauhan
 Jumalan kansa Pyhän Hengen waikutu-
 sten kautta teidän sydämmessänne ja sielu-
 sanna. Te maistatta suuren ilon Chri-
 stuksesta ja Hänen autuudestansa. Te ha-
 waitsetta teidän ikäwäitsemäisen halun
 ja himon, että teidän jälillä oleroina elä-
 männe päiwinä ei elää itsellennä, ei maail-
 malle, waan Christukselle Jesukselle, joka
 teidän edestänne kuollut ja ylösnäsnut on.
 Siitä tunnette te, että teissä kaiketiikin
 on muutos tapahtunut. Sitten että te
 enää niin pelkää koitella itsännä, waan
 kuin te Herran oletta saaneet Christillisy-
 den oikian olennon ja päästän teidän
 ylösraketuksi, niin te itse sitten kiruhdat-
 ta että te edemmä ja edemmä kätöistää
 Christillisydesä. Ja niinmuodoin kuin
 se on mahdollinen että langeta pois, ja
 uudellensa sydämmensä kansa ruweta ma-
 ailmaa rakastamaan, ehkä jo olis joudut-
 tu kaukas kyllä Christillisydesä, niin
 oletta te hawaitsewat itsennä waadituit
 että alituisen rukouilla Jumalalta jota pi-
 demmältä sitä enämmin woimtia kasota-
 xenna ja lisätyöyennä uudistuksesta. Jota
 enämmin te silloin tuletta siihen oikiaan
 menoon Christuksesta; jota likeyemmästi te
 tuletta Hänen kansansa yhdistetyksi uskon
 kautta, ja asetatta kaiken teidän turwanna
 ja toiwonna autuudesta Hänen ansionsa
 päälle, sitä enämmin wahvistuu teidän sy-
 dämmennä Jumalassa, niin että te saatta täy-
 del-

hellisen turvallisuu den Hänehen ja Käyt-
tä niinkuin rakkaat lapset heidän lembiän
Jänkä ykönä ulos ja sisälle „priskoite-
„tut sydämmisänne ja päästeht pahasta
„omastatunnosta ja pestyt ruumiin puolesta
„puhtaalla wedellä, „ niinkuin seis Hebr.
10: Eug. 22, 23. w.

Ruka on nyt teidän seasanna joka
ei sitä kuin sanottu on, helposti ja sek-
käsi käsitä, mitä meidän tehdä tulee,
jos me tahdomme saada oikian Christilli-
syyden? Eli kuka tiesi, me tahdomma
paaduttaa meidän sydämmemme sitä wa-
siaan! Minä surkuttelen niin sydämmel-
liesi teltä, etten minä saata sitä ulospu-
hua, koska minä näen sangen monda tei-
dän seasanna, jotka nyt monda kokonai-
sta vuotta perätysten owat kuulleet Ju-
malan sanaa, ja kuitengin ei tunnekaan
sitä oikiaa menoa Christurexa. He siot-
tavat itsensä ulkonaisen siwollisuuden pes-
tolliken warjon tafa. Mutta koska hei-
dän kansansa tahdotaan käydä perusta
myöden, niin ei heidän tykönsä hawai-
ta mitään oikian laatuista. Ei yhtään
muutosta ole tapahtunut heidän sydämme-
sänkä, waan he rippuwat vielä kiini hei-
dän wanhasa lihallisesa mielesänkä joka
on heihin sywältä itääs kuin juurtunut
ja pureunut.

Totisesi en saata minä ilman suuri-
ta mielikarwautta nähdä, kuinga monen
silmillä rippuu senkallainen peite, ettei he
tahdo andaa itsiänkä ylitsewakuutetta
josta kusta Jumalallisesa totiuudesta. Mi-
täs autuuden toirwoa taidan minä siis te-
ille andaa? Minä sanon totiuuden: Mo-
ni teistä on nyt monena tuona kuullat
Jumalan sanan saarnaa, mutta ei ole
siitä itsiänkä parandanut, niin ettei hän
itääs tule autuaxi, jos ei hän tästäpuolen
tule toisellaiferi. Minkä tähden niin? Sen-

tähden ettei hänen tykönsä ole Uuden
syndymisen woima.

Ehkä myös moni ei juuri elä lihan
julkisissa töissä, niin että he niiden kautta
olisse tutut jokaiselta, niin on se jo ilkiä
kyllä, että he ainoastansa näytkämät it-
sensä ruumiin puolesta Kirkosa kuunde-
masa sanaa, mutta sen siwusa kuitengin
pitäwät wanhan sydämmensä, pysywät
senkallaisina kuin he ennen owat olleet,
eikä päästexi tiedä sitäkään, mikä uusi
syndyminen, mikä se uusi meno Christure-
sa on. Ehkä tämä asia on tullut heille
sangen kauwan ja aiwan usein eteenasete-
turi, niin se on kuitengin heille niin wie-
ras ja tuntematoin, juuri kuin ei he itääs
olis sitä kuulleet puhuttawan.

Mutta ajatellaasta perään, jos ei it-
se asia waadi, että te tätä kuullesanna
ajatteletta itterennä näin: Jos minäkin
olisin yksi niistä jotka, niinkuin sanotan,
käywät Kirkosa, kuulewat Jumalan Sa-
naa, käywät Ripille ja Herran Ehtolli-
selle, mutta joilla ei kuitengaan ole Chri-
stillisyyden oikiaa olendoa ja rääasiaa,
niin mahdais sangen pahoin olla asiat mi-
nun kansani: Ja, kuka tiesi, minä olen
vielä muuttumatoin, saattaa niin olla ettei
minulla ole muuta kuin Christillisyyden
warjo, ja että minä olen Jumalisuuden
woiman pois tielännyt. Eik totisesi!
Itsekungin pitäis tätä perään ajattelemaan
ja olemaan siitä huoliwaisen että hän
Herran mahdais saada tiettyi kuinga hä-
nen kansansa on asiat.

Ei kengään teistä kernaassii anna it-
siänkä pettää pienimmäskäädän raha sum-
masa. Minkästähden te siis wapaehtoi-
sesi tahdoisitta pettää itsennä teidän sie-
lunna ja iankaikkisen autuudenna asiassa?
Eikös se ole se suurin tyhmyys, perää-
najattelemattomuus ja hulluus. Jos nyt
itse

itse se luonnollinen ymmärrys muistutta teitä etsimään wahwaa tietoa siitä jos teillä on hywin eli pahon asiat, mingäs-tähden te siis että anna sen käydä sydämmellenne? Olettako te siis niin paa-tuneet että te wasten teidän omantundone todistusta, wasten kaikkia sitä kuin teille on sanottu, kuitengin ajattele: Kyllä minä tiedän että minä ja Jumala sowimma hywin. Jos teillä tämä luulo on, niin saatetaan enemmän toivoo hywää hulluista kuin teistä. Kukas sitä ihmistä saattaa outtaa joka ei ensingään jätä sanalle ja neuwolle niin paljo sitaa että hän tahdois wisusti koetella itsiänsä, sen jälkeen, misä tilassa hän on? Kukas saatta sitä ihmistä oikasta, joka ei tahdo waiwata itsiänsä, että hän mahdais saada wahwan tiedon siinä kaikkein tarpeellisimmassa asiassa, joka koskee hänen selunsa ijankaikkiseen autuuteen? Eihän teidän pitäis lewätä yhtään silmän räpäystä, ennengö te tiedäisittä mingä weroiset te oletta Jumalan filmisä; ennengö te tiedäisittä tarkasti, mitä teillä on odotettawana kuoleman jälkeen, autuuttako elikä ei. Lähtekää ees täällä sillä aikomisella että täskälähin paremmin selwittää asianna Jumalan kansa, että seurata sitä nyt annettua neuwoa, että rukoilla Jumalaa ilmoittamaan teille teidän tilanna niinkuin se on, ja että pitkittämään senttaloisen rukouksen kansa siihen asti että te saatta tietä asian niinkuin se on. Ja kuin te sitten tuletta näkemään ettei teidän kansanna asiat ole niinkuin olla pitäis, niin alkää ennen herjettä, kuin yri autuallinen muutos teidän sydämmesänne on tapahtunut.

Etsittäpä te tarkkaa tietoa muissa asioissa, ja sen te teettä teidän luonnollisesta järjestyksenne. Koska nyt joku epä-

lys teidän tyköänne ylöstulee siitä, jos te jo oletta oikialla tiellä, jos te oletta saaneet parannuksen woimaa, jos te oletta kokonansa murtaneet itsennä läpitse ja tulleet edes siihen totiseen kaändymiseen Jumalan armon kautta, jos teillä on eläwä usko Jesuren päälle, eli, jos teistä tämä kaikki jo on ennen tapahtunut, jos te sitten myös oletta olleet seisowaiset ja pysyiwäiset siinä aljetussa hywässä ja wielä hawaitsetta uudensydymisen woiman teissä, minä sanon, koska joku tainkollainen epäily ylöstulee teidän mielesänne, niin tutkikaat silloin asiata perusta myöden, ettettäte mahdais enemmän aikaa pettää teitännä. Te teettä paljota paremmin ja wogammasti itsekohraanna, koska te pidättä teidän tilanna niin halpana, niin kehrona ja niin wiheliäisä kuin te ikääs saatatta: Sitä vastaan teillä siitä olis suuri wahingo jos te sen parembana ydäisittä kuin se itsetyösä on Jumalan filmisä: Silloin hän te pettäisittä itsennä, ja teidän petoxenna ja wäärä luulonna tulee kuitengin kerran ilmi. Mutta jos te ajattelettä halwemmin ja huonommin teissä kuin te itsetyösä oletta, mikäs wahingo teillä siitä olis? Te tulisittä silloin waadituiri tulemaan jota wanhemmi sitä paremmiiri.

Katsokaat minun Kattahani! Tämän kuin nyt sanottu on, olen minä tahtonut tällä erällä edestwoda minun sydämmeni huojennuxeri. Minä olen tahtonut sanoa teille, että moni kuulee Jumalan sanaa, mutta harwoilla on heisänsä sitä kuin koskee Christillisyuden oikiaan olendoon. Harwat owat, joissa se on tapahtunut, jonga kuitengin pitää tapahtumaan jos Jumalan waldakundaa tahdotaan nähdä. Nyt armahtakoon Jumala teidän päälennä! Te ajattelettä kyllä, että kuin te

Kuoletta niin te ilman epäilemättä sen pään tuletta taiwaaseen: Mutta kuin asia niinkauwas joutuu että sielua waaditaan ulos ruumihista, niin te totisesti haavoitsetta sen jota te että ole luulleet, ja huomaitsetta että se surkia alastoin sielu, joka on luullut olevansa warsin hywin puetetun, silloin peittämätöinnä ja waatetoinna, paljaana ja alastoinna, häpiästä ja pilkasta asetetaan duomarin kaswoin eteen. **Ukk!** kuingas taidaisin minä nähdä tämän ilman suurta surkuttelemista?

Mutta jos teillä itsellä ei ole yhtään kansakärsiwällisyyttä kansanna, että anna sen tulla sydämmehennä mitä tällä erällä on teille etehen asetettu, että ajattele tarkasti asian perään, waan käyttä ilman huolda kotihin ja annatta niin sen saarnatun sanan jäädä ilman hedelmää, niin tietkää, että meidän kätemme kyllä owat puhtaat ja wiattomat teidän werestännä, mutta Jumala on kirjottawa asian teidän päällennä ja tahtoo wiimeistä päivästä asettaa sen teidän silmäinnä eteen. Silloin täydyttää te puhua itsännä wastaan ja todistaa, että te sekä usein että selkiästi oletta kuulleet mitä teidän rauhaanne sopii, ja että se on tullut sidoturi teidän omahantundohonne ja lastetuixi teidän sydämmennä päälle, mutta että te oletta sen ylöskatsoneet ja hyljänneet. **Eikä** täydy silloin itsekungin, joka nyt lyöpi neuwot ja waroitukset tuuleen, myöden andaa ja tunnustaa: Minun kadotureni on oikia; minä olisin taitanut sen wälttää, ja kuinga se olis ollut mahdollinen että sitä wälttää, sen Jumala on andanut minulla usein julistaa; **Mutta** minä ajattelin ettei minulle muulla tavalla ole käypä käteen, kuin että minä autuaxi tulen. Minä olin mielestäni uskaldawana Christuren ja Hänen ansi-

onsa päälle, ja sentähden minä pyhyin petollisessa autuuden toiwossa, ehkä minä monda kertaa sain monda kaunista warotusta ja muistutusta.

Katsokaat, näin on wahingo teidän omanna, ja ei muiden. Mingäs tähden te siis että ennemmin käy itseluorene ja koettele teitänne. Minä olen sentähden tällä erällä saarnannut niin kauwan että te ees kerran mahdaisitta andaa sian Jumalan Hengen waikutuxelle joka tahtoo tungeuta teidän sydämmennä ja sieluhunna, ja ettettä te sitten mahdais herjetä, ennengö te oletta tulleet ylitsewaikutetuixi siitä, että Jumala on teidän Jumalanna ja Isännä, ja te Hänen lapsensa. **Tässä** kuuletta te mitä minun päälletarkoureni on ollut.

Minä en pane nyt enää tähän liiskää. **Mutta** niinkuin minä toisella haawalla olen sanonut „missä se totinen Christillisyys erinomattain seisoo,“ niin tahdon minä siitä tähän työpöyönnä seuraawaisen, että sitä painawaisemmaasti teroittaa teihin mitä nyt on sanottu: Se totinen Christillisyys ja seuraawaisesti sen oikia olendo ja pääasta, „seisoo siinä että Jesus tutaan ainoaxi **Wapastajarensa** ja, „**Herrarensa**, pidetään Hänestä kiini, **wilpittömmällä uskolla**, Hänen kärsimisefänkä, kuolemasansa ja ylösnousemisesansa, „**kuolleista etsitään ijankaikkista pelastusta**, „**syndein andeexisaamista**, **wanhurstautta**, „**elämää ja autuutta**, ja sentähden yhdistetään itsensä Hänen kansansa uskonkautta jota kauwemmin sitä lujemmasti „**pyhytään Hänen terweellisessä sonasansa**, „**ostetaan itsensä Hänen uskollitexi Dopuslapserensa**: **Diin** että **Jesus Christus** elää meissä, ja me elämmä **Jumalalle** **Jesuressa** **Christuressa** ja Hänen **kauttansa**, seuraamme **Händä** **uskollisessa** **rakkaudessa** ja **sydämmellisessä** **kuultaisuu-**
desa,

„desa, waellamme niinkuin Hän waelsi,
 „(Joh. 2: Eug. 6, w.) ja kannamme kár-
 „stiwällisesti mitä Jumala tahtoo päälle
 „panna, niinkuin Christus siinäkin on
 „jättänyt meille esiluvan.”

Nyt olen minä ikäks kuin wyhdyttänyt
 takan minun sydämmestäni ja ponnut sen
 teidän päällä. Mitä tahdotta te nyt
 tehdä? Jos te annatta tämän saarnan
 olla teidän waikuttawaisen ja jos te seu-
 raatta sitä neuwoa kuin teille uskollisesti
 on annettu, niin ei saata se muutoin käy-
 dä, kuin että se tulee teidän sieluinna-
 autuuderi; Mutta jos te että ota sanaa
 vastaan, waan annatta sen maata hedel-
 mätöinä; mihingä tahdotta te silloin ker-
 ran paeta Jumalan wihan edestä. Mi-
 nä tahdon kuitengin toiwoa, ja päättöxi
 yhdistää minun sydämmeni teidän sydäm-
 mennä kansa hartaaseen rukouxeen. Nu-
 koillamme Jumalaa että Hän tahdois
 siunata sanan kaikkein teidän sieluillenne,
 teidän iankaikkisxi menestyksereinä.

Rukous.

Sinä iankaikkinen ja elävä Jumalat: Sinä o-
 let nyt, tällä hetkellä, andanut meille ju-
 listiaa mitä Christillisyyden oikia olendo- ja päää-
 ka seisoo, että me sen jälkeen koettellissamme mei-
 tämme, oppissamme tuudemme itsemme, ja anda-
 imme meidän suuren wahingomme käydä meillen-
 ne sydämmelle: Sinä tiedät, mitä kuskakin ihmi-
 sestä on; ja ehkä me taidamma pramata uskosta
 Jesuren päälle, niin emmä taida me kuitengaan
 peittää Sinua. Jos emmä me saata salata meitämme
 meidän omalda omaldatamme, kuingas tai-
 daissamme me siis peittää meitämme sinun kaikkinä:
 Teidän silmäis edessä? Ah! että kuitengin se
 sana kuin nyt on puhuttu, ei mahdais tulla me-
 ille kuolemaa hajuri kuolemani, waan elämän ha-
 juri elämäri. Tule itse meille awuri. O Herra!
 ja muuta ja paranna meidän tilamme niinkuin
 Sinä hywäri löydät. Tee Sinä meidät sammoi-
 sxi kuin Sinä meidät tahdot. Anna meidän e-
 dellä kaikkiä tuta eläwällä tavalla meidän syn-

diume! Anna meidän tuta ja hywän ajatella mei-
 dän, wiheliäisyydemme sywyttä, ja sydämmen pah-
 jasta laua meidän kauhiaa turmelluamme. An-
 na meidän tuta o Herra! kaimoa me hamasta mei-
 dän lapsuudestamme saakka, emmä ole Sinua har-
 taudelta rukoillet siitä; ja siitä huolokandancet että
 me olissimme tulleet uudestajnydxi Jumalan ihmisi-
 sxi. Anna meille armollisesti anderi meidän wi-
 kamme, ja älä rangaise meitä, että me niinkai-
 wan-olemma olleet takaperäiset; Mitä myöskään sen-
 tähdän nyt pidätä meillä sinun armos, waan y-
 löstota meitä hiisen wjellä; siun- suuren laupeudes
 jälkeen. Tästä olemme me o Herra! Me tulem-
 ma Sinua etees ja rukoilemma: Muta meitä että
 me itsetyöksi mahdaisimme saada sen, jonga tar-
 peellisuus nyt meille on julistettu. Hanki Sinä
 itse se meidän sydämmisimme Sinun loppumatto-
 man armos ja rakkaudes tähdän. Jos me tähän
 saakka yhdellä eli toisella tavalla olemme itsemme-
 peittäneet, niin ilmoita se meille. Anna meidän
 oikein lästittä kuitaga petollinen meidän sydämmen-
 mä on, että me oppimma waromaan meitämme
 meidän omalda henkelämme, ja emmä ota sen-
 wietotella meitämme ja uskottaa meille että me o-
 lemme semmisset kuin me emmä kuitengaan ole
 Sinna o Herra! että me oikein järjestyksesi esimme
 Sinua ja löydämme Sinun. Laitaa myös o-lem-
 mein Isä meille se armo, että me wastoin ja mei-
 dän tulewalla ajallamme, usein mahdaisimme mu-
 stutella sitä sanaa kuin me nyt olemme kuulleet,
 ja mahdaisimme antaa sen olla meille uudeksi hie-
 berätyxi rukoilemaan Sinua sydämmestä, ja u-
 dexi paransuren ja uskon kiltwoitureri. Sinun kas-
 wos edessä, niin että se meille tulis suureksi hie-
 dytyxi ja alituiseri sunaurexi.

Mutta niinmuodoi kuin epäilemättä on muu-
 tania, jotka jo tähän asti owat ottaneet Sinun
 sanas heidän sydämmehensä ja owat lewottomat
 heidän syndisen ja wiheliäisen titansa ohite, niin
 lainaa niille Pyhä Henki, joka Sinun sanas la-
 uutta waikuttaa heissä uskon Sinun päälles ja sen
 uuden menon hengessä, että he siinä mahdaiswat
 palwella Sinua loppuun asti.

Pida myös ne Sinun armos suljettuina jot-
 ka Sinä jo olet wettänyt ulos turmelluksesta, jot-
 ka owat walaistut elämän walkendella ja tietävät
 kenengä päälle he uskawat ja jotka myös owat saa-
 neet Sinun Henges todisturen heidän seluhansa
 että he owat Sinun lapses. Mahwista heitä, että
 he Pyhän Hengen woiman kautta pikittäwät py-
 hityksestä ja selewät itsensä puhtaixi kaikessa hengen
 ja

ja lihan saastaisuudesta, että he niinmuotois mah-
daisivat enemmän ja enemmän nauttia Sinun
kawas jälkeen, siheä asti että he nauttisivat a-
setetaan Sinun kasvois eteen rauhasa. All Herrat.

kuule meitä ja tee tämä Sinun loppumattoman rak-
kaudes, Sinun iankaikkisen lanpeudes ja uskollis-
suudes tähden. Amen.

Ensimmäinen Sunnuntai Kolminaisuuden Päivästä.

Armo olkoon teille ja rauha Isästä Jumalasta ja meidän Herrasdam-
me Jesurelta Christurelta, joka Itsensä meidän syndeimme tähden
on ulosandanut, että Hän meidät pelastais tästä nytisestä pahasta
maailmasta Jumalan ja meidän Isämme tahdon jälkeen, jolle ol-
koon ylistys iankaikkisesta iankaikkisehen: Amen.

Rakkait maailma rakastako, eli mi-
tään kuin maailmasa on. Jos
joku maailmaa rakastaa, ei häne-
sä ole Isän rakkaus. Sillä kaikki kuin
maailmasa on, lihan himo, silmäin py-
ydy, ja elämän koreus, ei se ole Isä-
stä, vaan se on maailmasta. Ja ma-
ailma katoa ja hänen himonsa; mutta
joka tekee Jumalan tahdon, se pysyy
iankaikkisesti. Näin, Rakastetut Herra-
sa! kuuluu se yriwallinen waroitus jon-
ga Jumala on meille andanut Johanne-
sen kautta, hänen 1. Lähtys Kirj. 2:
Luk. 15, 16, 17. w. Se on surkutelda-
wa asia, että nämät sanat, jotka sekä o-
wat hywin tutut että myös helpot käsit-
tää, kuitengin niin wähän pannaan sydäm-
melle. Harwat ovat jotka ajattelewät
näiden sanain päälle, koettelewät sielun-
sa tilaa niiden jälkeen, ja hawaitsewat
kuinga sangen tarpeellinen tämä waroitus
on heille, että he mahdaisit kääntää it-
sensä maailmasta, ja kaikkein sielun wo-
imain kansa kutsutettaa ja johdatettaa Ju-
malan rakkauteen.

Widäis muistettamaan, kuinga Jo-
hannes tätä suurimmalla kiiwaudella wa-
roittaa maailman rakkaudesta ja tällä wa-
roituksella ei puhuttele tämän maailman
lapsia, joiden ylitse tämän maailman hen-
gi hallitse, vaan Jumalan lapsia.

Widäis myös tarkasti waari otetta-
maan, että hän niissä edelläkaywäisissä 12,
13, ja 14 wersyissä puhuu kolmesta erin-
kallaisesta iästä josta Jumalan lapset elä-
wät heidän erinkallaisen kaswamisensa sub-
teen sisällisen ihmisen puolesta. Muuta-
mat kutsuu hän Lapsiksi Christuresta, ne
ovat Usken Christityt, jotka ovat wasta
Christillisyyden alusa: Toiset hän kutsuu
Nuorukairi; ne ovat semmoiset jotka jo
ovat hywin harjanduneet sodasa pimey-
den ruhtinata vastaan ja saaneet miehu-
lisen woiman: Muutamat taas hän kut-
suu Isrii joilla hän ymmärtää semmoi-
set Christityt jotka ovat suuren osan iästä
stänsä wiettäneet waeldaisansa Jumalan
teillä, ja sen kautta oppeneet paljon wra-
sta koettelemisestansa ja saaneet paljon wii-
sauden omari ja monen muun hywäsi.

Koska Johannes näin on puhunut ei ainoastansa alkavista vaan myös hyvin harjanduneista Kristityistä, niin hän sitten varoittaa heitä kaikkia maailman rakkaudesta. Eikä meidän tässä pitäis siis oppimaan, että me tarvitsemme tämän varoituksen niin kauvan kuin meidän Kristillisyydemme juoku päällesee, ja ettemmä me itääs ole niin täydellisesti ylittewoittaneet rakkautta maailmaan, ettei meidän täydy alituisten uudestansa, ilman herkiämättä ja joka silmän räpäys paeta sitä, ja waroa siitä itsemme, jos me emmä vaan tahdo täydy Kristillisyydestä takasin ja viimein taas kadottaa itse Kristityksen.

Edepäin pitäis meidän peräänajattella, kuinga Apostoli tässä puhuu meille maailman rakkaudesta sen kolmellaisen halun ja pahan himon jälkeen johon me luonnostamme olemme taipuneet. Hän nimittää lihan himon, se on, kaikkilaisen ruumiillisen heikuman rakkaus ja halu; silmäin pyynnön, se on, että me itääs kuin tyhmistyreellä katsellemme tämän maailman ulkonaista menoa, joka silmin nähdä taitaan ja huomaittaa ulkonaisella tunnolla, ja että me sitten rakastamme näitä näkyväisiä, erinomattain maailma rikkautta; ja wihdoin nimittää Hän elämän korkeuden; se on rakkaus ja halu korkeuteen ja prameuteen meidän ulkonaisessa saadysamme, ja mikä muu, josta luonnostansa ylpiä sisu kernaasti tahtoo näytellä itsiänsä. Koetellamme kaikkia näitä itsemme tarkasti, että me näkisimmä jos me olemme seuranneet Apostolin waroitusta eli ei.

Wiellä pitäis meidän panemaan mielehemme, kuinga tämä Apostolin waroitus ryhtyy itse juureen, nimittäin siihen pahaan haluhun ja taipumiseen sydämme-

sä, että me sen jälkeen mahdollisimma tutkistella meidän sisuamme, ja kaikkia meidän sanoisamme ja toisamme tarkasti katsoa sydändämme, josta kaikki alkunsa saapi.

Viimein meidän pitäis peräänajattella, kuinga Apostolin waroitus on niin angara, ettei hän jätä meille yhtään toivoa autuudesta eikä myöden anna että meillä saattaa olla joku yhteys Jumalan kansa, jos emmä me seuraa hänen waroitustansa. Me kuulemma hänen selkiästi sanowan, että joka maailmaa rakastaa, ei hänestä taida Isän rakkaus olla, ja että maailma katoo ja hänen himonsa. Seuraawaisesti ei taida se joka händä rakastaa, saada iankaikkista autuutta. Mutta joka tekee Jumalan tahdon, niin että hän panee pois maailman rakkauden, se pysyy iankaikkisesti.

Miinuodoin kuin minä tiedän että wäihin osa oikein peräänajattelee tätä, niin olen minä eteheni ottanut, että sisällä olewaisen Ewangeliumin johdatuksen jälkeen lawiammalda puhua rakkaudesta maailmaan, ja sitä tehdesäni tahdon minä ojentaa itseni sen jälkeen kuin teidän tarpeenna ja ylösrakennuksenna waatii. Mutta edeidäkäs pitää meidän nöyrästi ruokilemaan Jumalalda Hänen Hengensä kansawaituttamista ja runsasta siunausta Hänen sanallensa. Tämän me teemmä Herran Rukouksella: Isä meidän, joka w-

Ewangeliumi, Luk. 16: 19-31.

Siihen aikaan sanoi Jesus Phariseuille: Oli yksi rikas aies, joka waatetti häwensä puvvuralla ja kalliilla liina waatteella, ja eli joka päivä ilosa herkullisesti. 20. Oli myös kerjäsä uimeldä Lasarus, joka makais hänen owensa edellä täynnästä paisumita. 21. Ja pyysi rawita niistä muuruista kuin rikkaan miehen pöydästä putoisti; Mutta koirat myös tulit ja nuotit hänen paisuunsa. 22. Miin tapahdui että kerjäsä kuoli ja w-

tiin Engeleissä Abrahamin helmaan; niin kuoli myös rikas, ja haudattiin. 23. Ja koska hän helvetissä waiwasa oli, nosti hän silmänsä, ja näki Abrahamin taambaan ja Katsaruren hänen helmasansa. 24. Ja hän huusi sanoden: Issi Abraham! armahda minun päälleni, ja läherä Katsarus kastamaan formensa pää wetehen että hän jähdyttäs minun tieleni; Sillä minä kowin waiwataan täsä tieliksä. 25. Niin sanoi Abraham: Poikasi! muista että siinä seitte sinun hywäs elämäsäs, niin myös Katsarus pahaa; mutta nyt hän lohduksataan, ja siinä waiwataan. 26. Ja paitsi kaikkia näitä, on meidän ja teidän välillä suuri juoppa kiinnitetty, että ne jotka tahtowat täällä sinne teidän tykönnä mennä, ei he woi, eikä siellä tännekään tulla. 27. Niin hän sanoi: Minä rukoilen siis sinua, Issi! ettäs lähetät hänen minun Issäni kotoon. 28. Sillä minulla on wiisi weljeä, todistamaas heille, ettei hekään tulis tähän waiwaan siiaan. 29. Sanoi hänelle Abraham: heillä on Moses ja Prophetat kuulkaan niitä. 30. Mutta hän sanoi: Ei, Issi Abraham! waan jos joku kuolleista menis heidän tykönsä, niin he parannuren tekisit. 31. Hän sanoi hänelle: Ellei he Mosesia ja Prophetaita kuule, niin ei he myös usko, jos joku kuolleista ystönousis.

Me tahdomma nyt heti ottaa ja kat-

seffa:
Rakkautta maailman tygö.

Täsä me waarinotamma

1:0 Mitä se on.

2:0 Mitä se myötänsä tuopi.

„Jumala andakoon meille ylös-
lasketut taidon silmät, ja opettakoon meitä
niin ymmärtämään molembia näitä
»asioita, että me saissimma sen oikian wiis-
sauden: Hän hallitkoon meidän sydäm-
memme sielunme ja mielemme, niin että
me saman taidon kautta itikisomma it-
semmä maailman rakkaudesta ja aina po-
symmä siitä erillämme, sen päälle ettem-
mä me mahdais hukkua ynnä maailman
»kanssa, waan tulla ijanlakkisen elämän
»laksiksi: Amen.„

Tutkindo. Edellinen Osa.

Meidän Wapastajamme etteenasettaa
meillerikkaan miehen esimerkiksä niin-
kuin yhdesä speillisä mikä rakkautta maail-
man tygö on. Hän sanoo: „Oli yksi
»rikas mies, jota waatetti hänenns Pur-
»puralla ja kalliilla liina waateella, ja ei
»jokapäiwä ilosa herkullisestii.„ Ettei tä-
mä rikas mies tykinänsä ollut tämmöinen,
waan että hänellä oli wertaisi, sen saa-
tamma me hawaita siitä kuin jälisstä seu-
raa, koska hän 28 wärhsysä edespannaan
näin puhuwan: „Minulla on wiisi wel-
»jeä minun Issäni kodosa.„ Tällä tah-
doi hän selkiästi tietä andaa, että he eli-
wät niinkuin hän oli elänyt. Tämän si-
wusa pitää meidän myös muistamaan että
meidän Wapastajamme meidän Textisäm-
me erinomattain tahto nuhdella Phari-
seuxia, jotka olit ahneet ja pilkkasit hän-
dä sentähden että Hän oli puhunut hä-
wettävästä mammonan palwelluksesta. He
olit sentähden kaikki rikkaan miehen wel-
jet, eli hänen wertaisensa siinä että he
rakastiwat maailmaa.

Jos me katsomme sen päälle mikä
Jesus rikkaasta miehestä puhuu, niin löy-
dämme me heti että maailman rakkans
seisoo

1:0 Siinä „että maaliset omaisu-
»det eli rikkaudet luetaan ja arwataan
»suurexi onnexe ja autuudexi.„ Se mies
josta Jesus puhuu Ewangeliümisa kut-
sutaan rikkahaxi. Hän annoi myös näh-
dä rikkaudensa sillä että hän puetti it-
sensä yspidiä ja eli hehumallisestii. Täl-
lä, nimittäin että hän tainkallaisexi edes-
pannaan Ewangeliümisa, tietäannetaan
että hän luki itsensä suuresti onnellisexi
ja autuuxi sentähden että hänellä oli wa-
raa

raa ja voimaa näin elää. Samalla tavalla
näemmä me kuinga maailman rakkauts seisoo

2) Siinä, „että luullaan silloin jo
„oleman hywin kaikki, kuin waan on mi-
„tä tärki elämäri tarwitaan, eikä huolitak-
„kaan jos päälisferi ollaan siinä järjesty-
„ksesä kuin Jumala waatii ja siitä waaria
„pidetän, mitkä Jumalan on päälletarkot-
„tanut sillä että Hän on andanut meille
„elämän ja sen ylöspitää.” Miehessä E-
wangeliumissa seisoo ainoastansa että hän
oli rikas mies: Se on niin paljon sanot-
tu kuin koska nyt sanotaan: Sillä eli sil-
lä on hywin waraa, suuri omasuus, hy-
wä aikahan tulo, hywät maat, isot siläl-
letulot, iso raha kassa, ja niin edeskä-
sin. Koska nyt se joka on hywin aika-
han tulewa, luottaa tähän hywähän e-
lämään (Solm. 49: 19. w.) ja salafes-
sti iloittsee sen ylitse että hänellä on niin
ja niin paljo josta hän saattaa tehdä it-
sellensä ruumiillisista hywiä päiwä, mut-
ta ei ota etehensä että Jumalan tahdon
jälkeen welwollisesti työtä tehdä ja toi-
mittaa hyödytystä, niin ei hän sillä ta-
walla ofota muuta kuin sulaa rakkautta
maailman tygö. Sillä ei Jumala ole an-
danut ihmisen sitä warten syndyä, että
hänellä ainoastansa mahdats olla ajallista
omaisuutta ja että hän sitä nautittes eläi-
sänsä, waan että hän täsä elämäriä wal-
mistais itsensä siihen tulewaiseen ijanta-
ikkiseen elämään. Sentähden tygötulee
itsekkullengin Jumalan järjestyksen jäl-
leen, että josakin kutsumisessa ja säädöysä eli
jongun säädöytilien wiran ja työn kautta
edesauttaa Jumalan kunniaa maailmassa,
palwella lähimmäistensä Jumalalle otol-
lisella tavalla, ja olla hänelle hyödylli-
nen ja awullinen. Sentähden ei ole si-
nä kyllä eträ sanotaan: Hän on rikas
mies, eli: Hän tulee aikaan; waan sy-

dän, sielu ja mieli pitää käändymään
pois rikkaudesta, ja ahkeroi sentaan ylitse
kaiikkia siitä, kuinga laffamata mahdetais-
siin osottaa rakkautta Jumalaa ja lähim-
mäistä kohtaan. Siihen pitää rikkauden,
eli rahan, eli tawaran tulemaan kätety-
ri, oli sitä sitten wähdän eli paljon; ai-
wan niinkuin palkollista ei kengään pida sen-
tähden että hänellä palkollinen waan olti,
mutta sentähden että palkollinen tekis hänen
työtänsä ja toimittais hänen asoitansa.
Me löhdämmä myöös Jesuren puhseesta et-
tä rakkauts maailman tygö osottaa itsensä

3) Siinä, „että rikkaus wiljellään
„korskeuderi ja prameuderi ylipidissä waate-
„teissa ja pueturissa, että elerään hekumaikkis-
„sti ja ylöllisesti ja esitään maalista huwi-
„tusia ja iloja.” Kusa näin tapahtuu myöös
ulkonaisesti, siinä on maailman rakkauts
myöös ihmisille silminähtäwä. Se taas jolla
ei ole waraa että niin suuresti korskeilla ul-
konaisesti, mutta tekis niin kuitengin jos
hänellä oltis tilaa ja voimaa, hän on
myöös käärinnyt itsensä maailman rakkau-
teen, ehkä hän myöös olis niin köyhä kuin
Datsarus, joka makais rikkaan miehen o-
wen edesä. Sillä Jumala kassoo sydäm-
men perään. Jos joku, tätä vastaan,
olis rikas ja suuresti warallinen, mutta
sen siwusa niin ahnet, ettei hän mitään
hurwittelis kalleisiin waatteisiin, ei ylö-
paldisuuteen ruusa ja juomasa, ei auleu-
teen huwiturissa, waan eläis kaitesa täsä
niin, ettei hänen menosansa olis mittään
moitittawaa, niin hän olis kuitengin tä-
hän maailman rakkautta, kuin hän rakas-
taa mammonansa eli maalista hywästä
jota hänellä on, ja rippuu sydämensä
kansa siinä kiini, joka on niin hiriwä
maailman rakkauts että se myöös kutsutaan
epäjumalan palwelluxeri, Ephes. 5: Lag.
5. w. ja Toloss. 3: Lag. 5. w. Että
nän

näin ovat astat, näemmä me myös si-
tä, että meidän Wapastajamme läsnä o-
lewalla Ewangeliumi-Textilla erinomai-
tain nuhtelee Phariseuksia, jotka tyllä olit
ohneet, mutta ei kuitengaan puettaneet
heitänsä purpuralla ja kalliilla liina
waatteella, ei myöskään eläneet jokapäi-
mä ilosa herkullisesti. Kristus puhuu
tällä tavalla ainoastansa sentähden että
Hän mahdais eteenasettaa maailman-
rakkauden femmoissa kuin se nähdään ja
ulkonaisesti huomaitaan. Tästä Wapas-
tojan puheesta hawaitsemma me myös et-
tä rakkaus maailman tygö seisoo

4) Siinä „että ihmisen sydän on niin
„kääntty ja sidottu tähän ajalliseen elämään
„ja tämän elämän hyöwiin päiwihin, että
„hän unohuttaa sen yhden tarpeellisen,
„kuinga hän mahdais tulla yhdistetty
„Jumalan kansa, ja ei hukua waan saa-
„da jankkaikkisen elämän.“ Mitä se oli
riikkaan miehen kansa. Hän oli aiwan
surutoin, ja ajatteli: Minä olen Abra-
hamin poika ja elän liittosa Jumalan kansa
yhbärinseikkauksen kautta. Sentähden
ei hän epäilyt että hänengin piti saamaan
osansa tulewaisesa elämässä. Sen siwu-
sa hän, kuka tiesi, wirjasti uhrais tem-
plissä, käwi wirjasti Opetushuoneesa, lu-
ki ja kuuli Jumalan sanaa, ja luki ru-
kouksensa niinkuin muutkin: Mutta siitä
kuin sitten hänestä seisoo, näemmä me
kuinga hiemuisesti hän pettyi luulosansa.
Se joka niinmuodoin ei etsi ensin Juma-
lan waldakundaa ja sen wanhurskautta;
se joka ei yriwakaaisesti laita pelwolla ja
wapistuksessa että hän autuaxi tulis, waan
riippuu näisä ajallisissa, se on niinkuin ri-
kas mies, täynnä maailman rakkautta, eh-
kä hän ei oliskaan ulkonaisesa menosa hä-
nen wertaisensa ja yhtä warallinen kuin hän.

Mutta että vielä paremmin ymmär-

tää astata, niin merkitämme kaxi kap-
palettea, nimittäin Ensistä. Etä tästä
puhutaan hallitsewaisesta maailman rak-
kaudesta, senkallaisesta kuin löytyy kaik-
kein uudesta syndymättömän luona. Si-
tä saatetaan myös katella, ei niinkuin
hallitsewaisista ihmisen ylitse, waan niin-
kuin ihmisesä rippuwaisista: Ja femmoissa
se myös saattaa löytyä Jumalan lasten
luona. Mutta suuri on eroitus hallitse-
waisen ja kiinriippuwaisen maailman rak-
kauden waihella. Sillä ne uudestasynhy-
neet eli Jumalan lapset, joisa se kiinrip-
puu, sotiwat herkiämättä sitä vastaan,
la waikka heidän täytyy tuta ja kärsiä
että se heitä pyhtä wietellä ja tehdä le-
wottomixi, niin ei he kuitengaan anna
heidän mielsä siihen suopua ja silda tul-
la sisälleteturi, waan tukahuttawat sen
ja ylitsewoittawat Pyhän Hengen wo-
iman kautta jota he heillensa rukoilewat.
Tätä ei tee tämän maailman lapset, waan
he kätkewät ennemmin maailman rakkaus-
den sydämmesäntä ja rippuwat siinä kiini,
jos ei yhdessä, niin kuitengin toisesa asiasa.

Toiseri me merkitämme että maail-
man-rakkaudesta on erinkallinen mitta eli
määrä. Yri maailman lapsi makaa si-
nä sywemmällä kuin toinen: Mutta kui-
tingin he kaikki owat weljeret ja heillä
kaikilla on osa siellä johon rikas mies tu-
li. Sentähden ei mahda kengään aja-
tella että hän on sillä päässyt, kuin
hän waan taitaa totuudesta sanoa et-
tei hän maailman rakkaudesta käy niin
kauwas kuin muut. Tästä saawat myös
Jumalan lapset opin, sillä niin se
on myös sen kiinriippuwaisen maailman-
rakkauden kansa, että yri Jumalan lapsi
soti wäkewämmästä sitä vastaan kuin toi-
nen. Seuraawaisesti pitä itsekungin tu-
lemaan muistuteturi että hän waroo it-
sen:

sensä, ettei hän, kuin ei hän tiedäkään, mahdais joutua petolliseen vapauteen, vaan mahdais alituisten walwoa, rukoilla ja taistella sitä hänesä kiinirippumaa maailman-rakkautta vastaan. Se on häpiällinen, koska se joka tahtoo olla Jumalan lapsi, kuitengin käytää itsensä niin, että hänen itseotetusta vapaudestaan mahdetaan kyllä päättää että maailman-rakkaus hallitse hänesä. Senkallaiset peittävät itsensä taikka siinä, että he ilman syhtä pitävät itsensä Jumalan Lapsina, eli, jos heillä ennen on ollut armo Jumalan tykönä Christuren kautta ja he ovat olleet muutetut sydämmesänsä, niin ovat he nyt kuitengin sängen lässä heidän langiamistansa armon tilasta pois, koska he ei sodi maailman rakkautta vastaan welwollisella kiinwaudella, ja ei pakenne sitä niinkuin sen wanhan käärmeeen perkeleen myrkyä. Sitten kuin me nyt lyhyeldä olemma toistemme kansa tukistelleet mikä rakkaus maailman tygö on, niin me nyt tahdomma katsella

Jälkimmäisellä Osalla,

Mitä se myötänsä tuopi ja matkansa saattaa. Tämä nyt itsekullengin, joka lukee meidän Ewangeliumi Textiamme, johtuu heti mieleen, että Jesus rikkaan miehen esimerkillä on tahtonut eteenasettaa meille että maailman rakkaus tuopi myötänsä sen ijanikaikkisen kadoturen. Sillä rikas mies oli elinaitanansa rakastanut maailmaa, ja kuin elämän aika loppui, niin sanoo meidän Waxahtajamme häneestä että hän joudui helwettiin ja waiwaan, ja oli taambana Abrahamin ja Latsaruren autuudesta, ja niin wiheltäisellä tilalla että hän rukoili armahetelemistä, sillä hän waiwattiin ja kowin waiwattiin liekissä. Rikas mies itse tunnus-

taa 28 wersyssä, että hän oli waiwaan siäsa. Sitä samaa opettaa meille myös Pawali Philipp. 3: Eug. 19. w. Hän sanoo: „Heidän loppunsa on kadotus, ja heidän watsiansa on heidän Jumalansa, ja heidän kunniansa joutuu heille häpiä, ääri, jotka maallisia rakastawat.“

Tämä nyt saattaa jo olla kyllä sanottu siitä, mitä maailman rakkaus myötänsä tuopi. Itse rikas mies ajatteli että jos vaan hänen welsensä tiedäisit, mihingä piinan ja waiwan siiaan he owat kuoleman jälkeen joutuvat, niin ei siinagaan he eläis sillä tawalla kuin hän heidän kansansa oli elänyt. Tosin, jos ne maailmaa rakastawaiset uskoisit että heidän tähtyy saada senkallinen kauhia loppu, niin eisuingaan pitittäis he heidän maalisessa ja prameassa menosansa, vaan, sekä rakkaudesta itsetygönsä ja halusta oman menestyksensä perään, että myös ijanikaikkisen waiwan pelwon tähden, kääntyivät ja luopuistivat siitä pois.

Mutta meidän pitää myös peräänajatelemaan, että, ennengö mainimau rakastaillla joutuu käsiin häidän kauhia loppunsa ijanikaikkisessa kadoturesa, niin maailman-rakkaus tuottaa paljon pahaa heidän ylitsensä sekä si-lun kuin myös ruumiin puolesta. Maailmaa rakastawainen ihminen on perkeleen aljo ja orja. Sitä hän palwelee hänen rakkaudellansa maailman tygö, ehkä hän ei itse tiedä ja usko sitä. Jota kauwemmin hän siinä rakkaudesta pitittää, sitä kauwemmaksi hän eroittaa itsensä Jumalasta: Jota enämmin hän kimmoo maailman perään, sitä enämmin häireypi ja häweypi se raadollinen sielu, juuri kuin maakunda häweneepi wihollisen kautta: Jota enämmin aikaa hän maailmaa palwelee, sitä työläämmäksi saattaa hän käändymisensä. Jos myös Jumala wisi-

viisdoim saapi hänen käätyri, niin täytyy hänen sitten tuta samaa, kuin Israelin lapset tunsivat, koska he olit sekoitaneet itsensä Kananeerein kansa, että nämät ahdistivat ja waiwaisivat heitä silloin sitä enemmän. Samalla tavalla tulee se myös, josta ihminen ennen on huijittelut ja suostellut itsänsä, hänelle sitten yhdeyri niistä suurimmista waiwan aiheista, josta waiwaa hänen omaatundonsa, koska se mieleenjohdattaa hänelle hänen endistä syndi-himojansa. Ei mahda kengään ajatella, että se joka maailmaa on rakastanut, saattaa helposti ottaa hänestä eron. Syndi rangaistaa myös tässä elämässä, ehkä se viimeinen ja kauhein synnin palkka edessä seisoo ijankaikkisesa kadotuksesä. Itse ruumiskin saapi osansa rangaistuksesta jos täällä ajasa, niin muodoim kuin se jäseninensä on ollut wääräyden sotaaset täällä maailman palveluksesä; ja monella on hänen maaliset waiwaloiisuudensa, tautinsa ja ruumiinsa waiwat siitä, että hän on maailmaa rakastanut. Jos ei maailmaa olis hywänä pidetty, niin olis saatettu, kuka tiesi, olla terwet, päästä wäkiwallasta, ja elää kauwemmin.

Mutta suurin wahingo, jonga maailman rakkaus tuopi myötänsä tässä elämässä, on se, että josta kauwemmin aikaa ihminen siinä pikittää; sitä enemmän hänen kautta kadottaa Jumalan sanan tunnon. Riikas mies hawaitsi tämän; hän tiesi hywin kyllä, että hänen wäijensä ei tahoneet kuulla Mosesta ja Prophetaita, se on, waiwka he ulkonaisesti kuundelivat heitä, niin ei he kuitengaan andaneet heidän opetuxensa täyhdä sydämmelle ja johdattaa heitänsä käändymään Jumalan tygö. Sillä tavalla tulee ihminen maailman-rakkaudesa itäkskuin sokiari ja kuu-

rori; hän tulee, josta kauwemmin sitä enemmän paatuneepi ja kowetupi, siihen saakka kuin hän viimein tulee ijankaikkiseen kadotukseen.

Sowitus.

Nyt tiedättä te mikä rakkaus maailman tygö on, ja mitä se tuopi myötänsä. Milläs mielen lewottomuudella ei täydy minun siis ensistä tygöpuhutella teitä, Te maailman lapset! Kuingas tähdän minä ilman sydämmellistä mieltikarwautta ja kansakärsiwällisyhtä nähdä, että rikkahalla miehellä on tässä Seuralunnassa niin monda wäijä ja sifarta, ettei niitä saateta lukea? Jumala tietää, ja se on silminähäwä, että maailman-rakkaus hallitsee ja on täyhdessä woimasa enimmäin osan tykönä. Ja kuitengin on suurin osa, sekä alhaiset että ylhäiset, oppemattomat ja oppeneet, ei nekään ulosotetut, joilla pitäis Jumalan sanasta olla se suurin tieto, ei ainoastansa rikkaat, waan myös köyhät, kaikki owat he niin sokiati että he ei tahdo tuta eikä tunnustaa että rakkaus maailman tygö, hallitseeipi heisä. He kuwailewat itsellensä, että se käypi warteen niin elää ja niin olla mielidynyt kuin he, ja yhtä hywin olla totinen Christitty ja Jumalan Lapsi. Sentähden olen minä monasti sanonut teille: Jos te vielä kuulisitta kuinga monda sarnaa, niin ei ne kuitengaan tule oikein woimallistxi teisä, niinmuodin kuin te, parakkoon Jumala, pidättä maailman ylönrakkaesa ja että tahdo uskoa minua, että myöskään alkaa asiata oikialda kulmalda, josta se pitäis aljettamaan.

Koska Te nyt taas tämän kuuletta, niin rukoiilen minä teitä Jumalan tähden, ettettä te sitä lyö tuulken, waan

koetteletta ja tutkistelettä itsänne kaiken sen jälkeen kuin nyt on sanottu rakkaudesta maailman tygö, että te mahdollista ylös hakea ja huomaita sen kuin teidän sydämmisänne on niin parulda kylwetty. Mutta ottakaat Jumala avuri ja rukoukkaat Hänä kiivaudella että Hän warjellis teitä pettämässä itsänne ja ylösvalaiss teitä Hengellänsä, etteittä te mahdollis liekaroita itekansanna waan oppia tundemaan itsennä perin pohiin. Silloin te saatta kyllä nähä, kuinga wälewästi maailman-rakkauden ohdakkeet ja orjantappurat kaskawat teitä, ja owat tähän asti rukahuttaneet Jumalan sanon puhtaan ja hyvän siemenen. Koska te sitten Pyhän Hengen ylösvalaistuksen kautta oletta openeet tundemaan sen teitä hallitsewaisen maailman-rakkauden, niin alkääte siihen herjeitö; waan rukoukkaat Jumalaa, ettei Hän käwis oikeudelle teidän kansanna, waan Christuksen tähden olis armollinen, andeexiandais teille teidän syndinnä, ja andais teidän sydämmehennä maailman-rakkauden sitan rakkauden Hänen tygönsä. Senkallaisen rukouksen on Jumala armollisesti kuulwa. Mutta Hän waatii myös teiltä, että te nyt rupiatta yrxiwakaisesti kilwottelemaan ja sotimaan maailman rakkautta vastaan, ja ehtä teidän pidäis werehen saatta waastaa seisomaan, että te kuitengin kilwotteletta syndiä vastaan. Jumala on oletwa teidän puolestanna tässä sodassa, ja on lainaawa armonsa, että te angarasti ylitsewoitatta maailman-rakkauden ja sitä vastaan tuletta runsahasti tähtetyxi rakkaudesta Jumalan tygö, ettäkä niinmuodoit enää täskälähin tee liban ja maailman waan Jumalan tahtoa, ja elättä jankkailkisefti. O! jokka tämä minun waroitukseni kais sijn teitä, niin että te tulistta

säilytetyxi sildä wahingolda kuin maailman-rakkaus tyopi myödtänsä sekä tässä elämässä että myös tulewaisen maailman jankkailkisefta turmellusefta!

Mutta Te jotka jo oletta armon kautta eroittaneet itsennä maailman-rakkaudesta, pangaat mielehennä sitä kuin mind olen sanonut siitä maailman-rakkaudesta joka wiela rippuu uudesta syntyneistä. Ajatelkaat senpäälle niin että Te walwotta, rukouletta, kilwotteletta ja että jätä syndisille wietelleyksille sijaa, ettäkä anna teitännä jälleensä saotetta maailmaa rakastamaan. Mind annan teille sen neuwon, jonga teidän aina pitää hywin waarinnottamaan: Pyrkikääte alituisen sen perään, että olla kokonansa Jumalan omat ruumiin ja sielun kansa, ja alkääte ensin-gään pyrkiä muun kuin sen perään että te Hänelle mahdollista keltwata ja että kaikki teidän sielunna woimat, mahdolliswat olla Jumalan-rakkauden wallasa. Jos tämä on teidän yrxiwakainen totenna, jos te tufeatta tainkallaisfa miehenlaatura alituisella rukouwella ja alina-maisella walwomisella itseylitsennä, niin täytyy maailman-rakkauden ottaa pakon-sa teistä, ja rakkaus Jumalan tygö on oletwa ylitsewoitawainen teidän sieluisanna niinkuin weri juoree ylitte kaiken teidän ruumihisanne: Totifesti, koko wärrät Jumalan rakkaudesta owat peittäwät teidän sydämmenne, niinkuin merenpohja wedelä tätkeyhyi. Painatkoon Jumala meille kaikille senkallaisen armon Christuksen tähden! Amen.

Rukous.

Herra Jesu! Karhota pois kaikki maailman rakkaus meidän sydämmistämme, ja siälsewoitdata sitä vastaan rakkaus Sinun puolees: Anna koko meidän sielumme olla senwallassa ja koko meidän

dän selumme olla sillä täytetyn, niin ettemmä me enää mahdais tunnustella mailman-rakkautta, vaan

omistaisimme Sinun ja Sinusa kaikkeaisen Jumalan täydellisyden! Amen.

Toinen Sunnuntai Kolminaisuuden Päivästä.

Jesús Kristus, joka oli Isällensä kuolemaan saaka kuultainen, ja ristin kuolemaan asti, että Hän meille iankaikkisen elämän toimittanut olis; Hän ylösrakendaan uskon kuuliaisuuden meidän seasamme, niin että me tulisimme osalliseksi siitä autuudesta josta Hän hankkinut on! Amen.

Kakastetut Herrasa! Pawali kirjoittaa Lähetyskirjassansa Romalaisille 1: Eug. 5. w. tällä tavalla: „Jesuksen Christuksen kautta olemme me saaneet armon ja Apostolin wiran, uskon kuuliaisuuden, kaikkein pakanain seasa, „Hänen nimensä päälle.“ Tästä me näemme että Pawali piti uskon kuuliaisuuden ylös rakendamisen hänen Apostoli-wirkansa silmäääränä ja pääletarkotusta. Samantallaisista puhetta pitää hän myös 16: Eugusa 26 wärsyssä josta hän sanoo että Ewangeliumi on ilmoitettu ja tietäväksi tehy Prophetain Raamattuun kautta, iankaikkisen Jumalan läskyn jälkeen, uskon kuuliaisuuden kaikkein pakanain seasa. Meidän tulee kaikkein ensin tarkasti ja suurella waarinottamisella katsella mitä uskon kuuliaisuudella pitää ymmärrettämään. Sillä saattettaisiin ymmärtää se kuuliaisuus, joka, niinkuin uskon hedelmä, osoitetaan siinä, että se uskoinen selu ahkeroitsee rakkaudesta Jumalaa ja lähimmäistä kohtaan, ja niinmuodoin tekee sitä kuin Jumala Laissa on käskentä hänen tehdä. Mutta ei Apostoli nyt, puhuisansa hänen Apostoli-wirkansa sil-

määrästä ja pääletarkoituksesta, erinomattain ja juuri ymmärrä tätä kuuliaisuutta. Sillä niinkuin se vastaanano mattomasti oli Pawalin ja muiden Apostolein erinomainen työ, että Ewangeliumin kautta kutsua pakanoita Christuksen osallisuuteen, niin oli se myös heidän ensimmäinen ja likeisin pääletarkotuksensa, että kutsutut vastaanottaisit kutsumisen, olisit uskoneet Ewangeliomia ja niinmuodoin itsetyönsä ylösnähdneet sydämensä Jumalalle ja meidän Herrallemme Jesuxelle Christuxelle. Tämä on se uskon kuuliaisuus jota he kaikkein pakanain seasa pyysivät ylösrakenda.

Tästä puhu Pawali myös 2 Cor. 10: Eug. 5. w. josta Hän sanoo: „Mesangiri otamma kaiken ajatusten Christuksen kuuliaisuuden ala,“ se on, me käännämme ne ihmiset jotka muutoin heidän lihallisen mielensä ja turmeluneen järkensä jälkeen sotivat Jumalota vastaan; Heidät me käännämme Ewangeliumin saarnan kautta uskon Christuksen päälle, että he heittäwät itsensä Hänen, niinkuin heidän Herransa, haluum, ja andawat itsensä mieluisesti Hänen allensa uskon

uskon kautta. Niin luemma me myös Apost. Tekoin 6: Eug. 7. w. „että suuri joukko Pappaja oli uskolle kuuliainen,“ se on tuli uskowaiseri. Ja 5: Eug. 32. w. „Jumala on andanut Pyhän Hengen niille jotka Händä kuulewat,“ se on niille jotka uskowat Christuren päälle. Ja Hebr. 5: Eug. 9 w. seisoo Christuresta että „Hän on kaikille niille jotka Hänelle kuuliaisit owat,“ se on, sydämmestä uskowat Hänen päällens, syy ijankaikkiseen autuuteen. Niinmuodin ymmärtään uskon kuuliaisuudella itse Usko, ja sen siwusa tietä annetaan täällä minellä uskon omaisuus, joka seisoo siinä, että ihminen, koska Jumalan armo Christuresta Jესuresta Hänelle ilmoitetaan ja julistetaan, andaa sydämmensä sen kautta niin woitettaa että se andaa Ewangeliumin woimalle sian, ei enää seisoo sitä vastaan waan welwollisessa järjestyksessä waastanoittaa sen taritun armon, ylistää nöyrästi Jumalaa sen edestä, ja samassa uskossa sydämmen-ternaasti andaa itsensä Jumalan lawiamman armo-hallituren alle. Tästä uskon kuuliaisuudesta seuraa sitten elämän kuuliaisuus, niinkuin eroittamaton hedelmä, joka ei saata ei myöskään pitää tulla eroitetuksi siitä edellisestä.

Minun aikomiseni on, että tänäpäivänä lawiammalda puhua uskon kuuliaisuudesta, niinmuodin kuin meidän Ewangeliumi-Textimme andaa siihen somahan tilan. Rukoillamme Jumalaa että Hän tähän meidän työhomme lähettäis armonsa korkeudesta. Siitä me Händä rukoilemme Herran Rukouksella: Isä meidän, jota oc.

Ewangeliumi, Luc. 14: 16-24.

Siihen aikaan sanoi Jēsus tämän wertauren: Oxi ihminen teki suuren Ehtollisen ja kut-

sui monda. 17. Ja lähetti palvelians Ehtollisen hetkellä, sanomaan kutsutuilla: Tulkaat sillä kaikki owat valmistetut. 18. Ja he rupeisit järjettänsä kaikki heitän estelemään; Ensimmäinen sanoi hänelle: Minä ostin pelion, ja minun pitää mennään sitä katsomaan; minä rukoilen sinua sano minun esteheni. 19. Ja toinen sanoi: Minä ostin wiisi paria härkiä ja menen niitä koettelemaan; Minä rukoilen sinua sano minun esteheni. 20. Ja kolmas sanoi: Minä olen Emännän nainut ja en taida sentähden tulla. 21. Ja kuin se palvelia palais, sanoi hän nämät Herrallensa. Silloin Verheen Jändä wihastui, ja sanoi palveliallensa: Mene nopeasti kaupungin kaduille ja kiiille, ja saata tänne waiwaiset ja raajarikat, onduwat ja soliat. 22. Ja palvelia sanoi: Herra minä olen tehnyt niinkuin käskit, ja vielä nyt sijaa on. 23. Ja Herra sanoi palvelialle: Mene maanteille ja aidoille, ja waadi heitä sisälle tulemaan, että minun huoneeni täytetäisiin. 24. Sillä minä sanon teille: Ettei yriäkään niistä miehistä, kuin kutsuttiin, pidä maistamaan minun Ehtollistani.

Yösluetausta tekstistä aiwomma me eteemme ottaa tutkisteldomari:

Uskon kuuliaisuutta.

Ja merkitsemmä

- 1:0 Kuinga Jumala meitä siihen waatii:
- 2:0 Kuinga meidän pitää se, puoleldamme, osottamaan.

Tutkindo.

Edellinen Osa.

Makastetut Herrasa! Jos me tahdomme me tietä kuinga Jumala waatii meitä uskon kuuliaisuuteen niin kuulkaat

1) Jumalan kutsumus tähän, joka mainitaan heti Ewangeliumin alusa. Oxi ihminen, sanoo Jēsus, „teki suuren Ehtollisen ja kutsui monda.“ Hän puhuu wertaurella, ja ymmärtää ihmisellä tai-
waal

maallisen Hänä, ja suurella Ehtollisella Hänen Armo-walduksensa, niinmuo-
doin kuin Hän synin-langemisen jälkeen
on andanut ihmisille oman ja ainoan Poi-
kansa, että jokainen kuin usko Hänen
päällensä ei pida hukkumaan mutta ijan-
kaikkisen elämän saamaan. Sillä että
Hän kutsui ja kätti Ehtolliselle, ymmär-
retään armon ensimmäinen julistus 1 Mo-
ser. Kir. 3: Eug. 15 w. kuin myöskin
kaikki armon tarjoamiset kuin Herra sit-
ten usein ja monella tavalla Hänen Pro-
phetainsa kautta aina Johannes Kastajaan
astii oli andanut taphtua ja teroitta.
Niillä monella kutsutulla ymmärretään
kyllä koko ihmisen sukukunda, joka alusta
pitkin sai lupahan Wapahajan ja Nutua-
riteidän; kuitengin niinmuodoin kuin Ju-
mala edellä muita, omasuudensa Kansari
walitti sen kansan josta Wapahaja lihan
puolesta oli tulewa, niin on myöös tämä
Judan Kansa erinomattain se, joka Pro-
phetain kautta tuli kutsuturi ja waadi-
turi uskon kuuliaisuteen. Mutta me
tiedämmä myöös, että meilläkin, jotka o-
lemma pakanoista, on sama kutsumus ja
waatimus wastahan otettawana, sillä se
koskee meihingin.

Tämän minä heti sowitan minun
päällentarokureheni, ja sanon teille minun
Sanaakuuliani, että Jumala alusta pi-
tän on teitäkin sanasansa kutsunut siihen
suureen Ehtolliseen, se on, Hänen Poi-
kansa Jesuxen Christuxen osallisuteen, ja
niinmuodoin waatinut teitä uskon kuuli-
aisuteen. Ei se hyödyttäis tietä, että te
luetra Moseren Kirjosa, Salmeja ja Pro-
phetaita, jos että te tahdo tjetä että Ju-
mala ajattelee juuri teitäkin, koska Hän
Wanhassa Testamentissa samati waadeti
uskon kuuliaisuutta. Sitä vastaan on
teillä suuri ja sanomatoim hyödytys Kaa-

matun lukemisesta, jos te katsotta Jumalan
kutsumista ja sowittata sen itse teihinä.

Textissä seisoo että Hän kutsui mon-
da. Kysyttö sinä, o ihminen: Olen goon
minäkin kutsuttu? niin wastataan: Jaa,
totisesti: Etkö tiedä mitä me luemme He-
sekielin 33: Eug. 11 w. „Niin totta kuin
„minä elän, sanoo Herra Herra: ei mi-
„nulle kelpaa Jumalattoman kuolema,
„mutta että jumalatoim käännöis tiestän-
„sä ja eläis: Palaitkaat, palaitkaat tei-
„dän pahoiista teistäne.“ Anna olla et-
tä Hesekiel silloin ainoastansa ygdpubut-
teli Israelin kansaa, niin sinä kuitengin
kuulet Jumalan sanowan: „Niin totta
„kuin minä elän, minulle ei kelpaa juma-
„lattoman kuolema.“ Luonnostamme o-
lemma me kaikki jumalatoimat: Seuraa-
waisesti koskee tämä meihin kaikkiin; ja
niin totta kuin Jumala elää, niin ei Hä-
nellä saata olla yhtäkään iloa meidän
kuolemastamme, ei Hänelle kelpaa mei-
dän kuolemamme. Mutta sinä kuulet
myöös että niin totta kuin Herra elää niin
Hän tahtoo että jumalatoim käännöis tie-
stänsä ja eläis. Jumala on siis eteen-
fettanut sinulle Hänen sääändönsä ja jär-
jestyksenä josa sinun pitää tulemaan elo-
hon, ja Hän on sen kallihilla walalla
wahwistanut. Sentähden on sinulla tässä
yri Jumalan waadindo, joka myöös koskee
sinuhun. Se on juuri kuin Jumala sa-
nois sinulle: Niin käännä nyt toki ištäs
pois sinun pahasta tiestä, miikitäs sinä
tahdoisit kuolla?

Jos te vielä tahdotta yhden esimerkin
sen päälle että te kaikkiin oletta kutsutut sille
suurelle Ehtolliselle, niin lukekaat Esai.
55: Luku 1. 2. 3. w. josa seisoo: „Kaikki
„janowaiset tulkaat wetten ygd, tekin
„joilla ei ole rahaa, tulkaat, ostakaat ja
„syökäät: Tulkaat, ostakaat ilman ra-
hata

„hata ja ilman hinnata wiinaa ja riestaa.
 „Miksi te annatta rahan sinä kusa ei lei-
 „pää ole? ja teidän työnnä sinä kusa ei
 „ole rawindota? kuulkaat, kuulkaat minua,
 „ja nautitkaat sitä hywää, ja teidän sielun-
 „na riemuikoon lihawuudesa. Kallista-
 „kaat korwanna ja tulkaat minun tygöni,
 „kuulkaat, niin teidän sielunna saa elää:
 „Ja minä teen teidän kansanna ijankaik-
 „kisen liiton, lujat Dawidin armot., Niin
 on Jumala jo aikaa sitten Esajan kautta
 waatinut sinua ja minua ja meitä kaikkia
 uskon kuuliaisuuteen ja kutsunut sille suu-
 relle Ehtolliselle, joka on Christuxen osal-
 lisuus. Niin saamma me kaikkia paikon
 Raamatusa kuulla Jumalan äänen, niin-
 kuin meitä tygöpuhuttelewaisen. **Ulk ra-
 kas Herra Jumala!** Ylösherätä toki
 meitä, ja awaa meidän sekä silmämme
 että korwamme että me mahdaisimme näh-
 dä ja kuulla, kuinga hywin Sinä ajatte-
 let kaikkia ihmisiä kohtaan, joita Sinä
 hamasta alusta sekä usein että paljon olet
 kutsunut sille suurelle Ehtolliselle! Mikäs
 ilo ei mahdais ylöstulla meidän sieluhim-
 me jos me niin eläisimme Raamatun
 kansa, ja tahtoissimme tuta sinä Juma-
 lan Isällisen äänen, niinkuin meille ai-
 wotun, ja sitä seurata oikiasa uskon kuul-
 liaisuudesa? Mutta käykämme edemmä.
 Jumala waatii meitä tähän uskon kuuli-
 aisuuteen:

2.) Palweliansa lähettämisellä Ehtol-
 lisen heikkällä; Sillä niin luemma me
 Textisä: „Ja lähetti palweliansa Ehtol-
 „lisen heikkellä, sanomaan kutsutuille: tul-
 „kaat, sillä kaikki owat walmistetut.,
 „Herra Jeesus puhuu tässä ainoastansa yh-
 destä palweliasista, ja sillä ymmärtää Hän
 itsensä, sillä Hän kutsutaan niin Prophe-
 tailda, niinkuin Esaj. 42: Eug. 1. w.
 Katsa, minun palweliani, joka Matth.

12: Eug. 18. w. selitetään Christuxesta.
 Samalla tavalla Esaj. 52: Eug. 13. w.
 53: Eug. 11. w., joissa Raamatun pai-
 koissa myös ei lenestäkään muusta puhuta
 kuin Christuxesta. Koska nyt aika tuli
 täytettyri, lähetti Jumala tämän Hänen
 Poikansa, Lain alaiseri tehdyn, ja annoi
 Hänen, niinkuin uloswalitun Palweliansa
 kautta, sanottaa kutsutuille Ehtollisen
 heikkellä: Tulkaat sillä kaikki owat wal-
 mistetut, se on, koska nyt Christus itse
 tahdoi kuolla meidän syndeimme edestä,
 ja kuolemansa kautta toimittaa meille ijan-
 kaikkisen autuuden, niin saarnaa Hän en-
 sin ja sanoo: „Mikä on täytetty ja Ju-
 „malan waldakunda on lähestynyt: teh-
 „käätkä parannus ja uskokaat Ewangeliumi,
 Mark. 1: Eug. 15. w. Mutta me tie-
 dämme myös, että Johannes Kastaja tuli
 edeltä niinkuin Christuxen edelläjuoria
 ja huusi Ehtollisen heikkellä: „Katsa, Ju-
 „malan Karitsa, joka pois ottaa maailman
 „synnit., Joh. 1: Eug. 29. w. Mitäs
 tämä oli muuta kuin waadindo uskon kuuli-
 aisuuteen, eli että itsekungin nyt piti us-
 komaan Jumalan Karitsan päälle joka
 kannoi maailman synnit? Niin tiedäm-
 mä me myös, ettei Herra Jeesus ainoa-
 stansa omasa Personasansa ole julistanut
 Jumalan waldakundaa, waan että Hän
 on tehnyt sitä myös Apostoleinsa ja Seit-
 semänkymmenen Opetus-lapsensa kautta
 jotka Hän ulos lähetti. Sentähden o-
 lemme me sanoneet että Jumala waatii
 meitä uskon kuuliaisuuteen palweliansa,
 monen palweliansa uloslähettämisellä, niin-
 kuin seisoo Matth. 22: Eug. 3. w. että
 usiambi kuin hyi palwelia ulosläheteettiin:
 Ja lähetti palwelioitansa. Nyt näkyy,
 kuka tiepi, juuri kuin ei kossis tämä ulos-
 lähettäminen meihin, jotka olemme pata-
 noitten jälkeen tulewaiset, niinmuodoin
 kuin

Kuin „Christus ei ollut lähetetty, vaan „kadotettuihin lammasen tykö Israelin huoneesta „ Matth. 15: Eug. 24. w. Mutta waikka me tiedämme sen, että Hän lihansa päiwinä oli ymbärinsleikkauksen Palvelia niinkuin Pawali puhuu Rom. 15: Eug. 8. w. Niin Hän kuitengin oli lähetetty maailmaan ei ainoastansa Judalaisten tähden, „mutta että maailma piti Hänen kauttansa wapahdetta- „maan „ Joh. 3: Eug. 17. w.

Ahk! Tarkkaamme tästä meille oikia hyödytyks. Mitä Herra Jesus Hänen alennuksensa päiwinä on sekä tehnyt että puhunut, siinä pitää meidän, niin meidän pitää sentähden niin lukemaan Ewangelistain Raamattuita että me sen heti sovitamme itseemme, koska me näemmä ja huomaitsemme kuinga ystävällisillä ja painawille sanoilla Herra Jesus on waatinut ihmisiä uskon kuuliaisuuteen, „ja „tahtonut koota heitä niinkuin kana kotoon poikansa siipensä alle. „ Itsekuningin pitää silloin käymään itsetyönsä ja ajattelemaan: Hän puhuu myöskin minulle: Minulle sanoo Hän: Tule waiwainen syndinen! Kaikki owat sinulle walmistetut: Minä tahdon antaa sinulla Taiwan jos sinä vastaanotat minun: Jos sinä kaiste sydäimestä uskot minun päälleni, niin minä tahdon antaa sinulle woiman Jumalan Lapseni tulla. Kuuletkos sen! Me näemme kyllä läsnäolewaisessa Ewangeliumissa, että Jesuksen kutsuminen ei tullut totelluri. Jos me luemme siinä 18, 19, 20, wärshyn, niin me kylläri hawaitsemme että uskon kuuliaisuus ei saanutkaan sias: Mutta ei niin meissä pitää tapahdemaan. Kuitengin katso Jumalan suurta ja mittamatoinda rakkautta! Hänen waadinnonsa uskon kuuliaisuuteen käyppi edemmä, „Mä tähän kuuluu

3.) Että „kuin se ei tule woitetuksi „yhden osan tykönä niin se kääntä itsensä „toisten tykö. „ Me luemme Textissä: „Palwelia palais ja sanoi nämät kaikki „Herrallensa. Silloin Perheen Isänä „wihastui, ja sanoi palweliallensa: Mene „nopiasti Raupungin kaduille ja kujille, „ja saata tänne waiwaiset ja raajarivot, „onduwat ja sofiat. „ Niin ilmoitti itsensä Jumalan rakkautta Christusesa Jesusesa Hänen lihansa päiwinä, että koska Ylimmäiset Papit, Kirjanoppeneet ja Kansan wanhemmat ei tahtoneet uskoa Hänen päällensä, niin Hän käänti itsensä sen köyhän joukon puoleen, Publikanein ja syndisten puoleen, ja waadei heitä uskon kuuliaisuuteen, niinkuin me kaikissa paikoissa luemme Ewangelistain Raamattuisa.

Käytäkämme nyt tämä myöskin meillemme hyödytykseksi. Ihmiset, yhteisesti puhuin, owat niin houkat, että he katsowat niiden oppeneitten, rikasten ja forkkain puoleen maailmassa, ja ajattelewot, ja saattawat myöskin kyllä sanoa, että jos nämät alottawat sitä hywää noudattaa, niin tahtowat he myöskin niin tehdä jälkensä. Mutta tässä me nyt näemmä ettei me pitäneet siitä lukua. Eikös siis köyhäingään kalamiesten, semmoiset kuin Opetuslapset olit, eikös sentähden myöskin Publikanit ja syndiset olis pitäneet vastaanottaa kutsumista? Pois se! Samalla tawalla koska me nyt tähän aikaan näemmä että Oppeneet owat nurjat, että rikkaat ja forkkisaatyyiset andawot itsensä heidän rahainsa kautta, heidän tawarainsa ja kaikellaisten maallisten kappalden kautta takasin pidettää ja wieroitettaa Jumalan waldakunnasta, niin ajatellamme silloin: Nyt tulee wuoro meille: Sen mitä muut hyljääwät tahdomme me sitä suuremmalla ilol-

ilolla vastaan ottaa, niinkuin Publikantit ja syndiset muinen tekivät. Koska sinun Naaburis ei anna itsensä saatettaa uskon kuuliaisuuteen, niin Jumala kolkuttaa sinun owes ja sydämmes päälle: Pidä siinä silloin itses warulla. Tangea kaswoilles koskas hawaitset että Hän on kolkuttanut sinun luonas, ja kiitä Händä Hänen suuren laupeudensa edestä josa Hän on kääändänyt itsens sinun mahdotoman syndisen puolees. Mutta katso! Jumalan waadindo uskon kuuliaisuuteen täypi vielä edemmä ja osotta itsensä

4.) „Palwelian lähettämisessä maan teille ja aidoille,“ sillä niin seisoo Textissä: „Parveita sanoi: Herra minä olen tehnyt niinkuins käsit, ja vielä nyt siinä on. Ja Herra sanoi palwelialle: „Mene maanteille ja aidoille ja waadi heitä siinä tulemaan, että minun huoneeni täytetäisiin.“ Tällä tahdoi Waapastaja antaa ymmärtää että Judalaiset olit pois luotansa karkottawat Jumalan sanan, ja sillä tavalla andawat tilan Apostoleille, et kääändä heitänsä pakanain puoleen. Ap. Tek. 13: Eug. 46. w.

Niinkuin siitä edellisestä niinmyös tästä pitää meidän toimittamaan meillemme hyödytys; Ollengin kuin tässä erinomattain tarkotetaan pakanoita, joiden jälkeen tulewaiset me olemme. Minä puhutellen teitä jotka tässä saapuilla oletta. Te kuuletta, kuinga Jumalan sana alituisten laskeetaan lujasti teidän sydämmennä päälle, ja kuinga te tuletta uskon kuuliaisuuteen waadituiji lakkamattomalla rukoilemisella, toivotamisella, neuwomisella, waroittamisella ja nuhtelemisella. Mitäs tämä nyt on muuta kuin että Jesus Christus itse palweliansa suun kautta waatii teitä siinä tulemaan; tahtoo, ettei teidän pidäis seison siinä ulkona, poisa Hänen toisesta

osallisuudestaan, waan että te yhdistäsitte itsennä liemmin Hänen kansansa, ja yriwakaifesa parannuxen ja uskon kiwoituxesa tungeusista liemmäxi Händä, että te mahdaitta teidän sydämmesännä maistaa ja hawaita Hänen rakkaudensa ja Jumalallisen woimansa. Niin siis, niin rakas kuin teille teidän ijankaikkinen autuudenna on, (jos se waan on teille rakas) älkät pitäkös sanaa ihmisten sanana, waan tietkää, että Jumala neuwoo meidän kauttamme ja tahtoo meidän kauttamme ylösrakendaa uskon kuuliaisuutta teidän seasanne. Ja jota enämmiin me Jumalan sanalla tarkallemme teidän päällennä, sitä enämmiin pitää teidän hawaita että Jumala ajattelle hywin teidän kansanna, ja kernoasti tahtoo kääs kuin wallaa teitä kaikessa armolla ja kaikessa sunauuxella, ainoastansa te tahtotta sen waastaan ottaa. Sentähden niin tarkellam lyhykäisefsi.

Jälkimäisessä Osassa

Kuinga meidän, puoleldamme, pitää osottamaan uskon kuuliaisuutta. Meidän Textissämme löydämmä me kahdeksalaisia ihmisiä; Ensin semmoista joita huetaan waadittiin uskon kuuliaisuuteen, ja Toiseri senkallaissa, joissa uskon kuuliaisuus isetyhöstä tuli ylösraketuri, sillä he tottelit kutsumista. Ne ensimmäinrit owat meille waroituxeri eteenasetetut, että me heidän wahingostansa tulisimma ymmärräwäisixi; Ne jälkimäiset owat meile jälkeenseurattawixi ylöskirjoitetut.

Koska me luemme että yri esteli itsensä yhdellä toinen toisella tavalla, niin meidän se heti pitää sowingamaan itsehemme ja ajattella: Katso, näin siinä olet käyttänyt itses hamosta nuoruudestas; minä olen ollut näiden wertainen joita estelit itsensä he-

heidän pelollansa, heidän härjillänsä ja heidän waimollansa. Kyllä minä olen monda kaunista kertaa tundenut sydämeäni ettei ole minun kansani hywin asiat: Kyllä minä olen selufani tundenut Jumalan wetämisen ja vaatimisen; Mutta minä olen milloin yhden milloin toisen asian kautta andanut pidättää ja estää itsiäni seuraamasta Jumalan armollista kutsunista, ja kääntämistä itsiäni kaikista sydämmeistä Hänen tygönsä. Jos nyt Jumala tahdois menerellä sinun kansas Hänen wanhurskaudensa jälkeen, niin siinä myös löydät sinun duomiois näisiä Textin sanoisa: „Minä sanon teille: Ettei „yriäkään niistä miehistä kuin kutsuttiin, „pidä maistamaan minun Ehtollistani „Sillä siinä olet senkallainen, että sitä olet hamasta sinun nuoruudestas yldäkyläisesti tullut kutsutuksi, mutta ett ole tahtonut tulla, wähindätkin ett oikein, ja kaikista sydämmeistä, niin, kuin Jumala tahdot; waansinä olet tahtonut palwella Jumalata ja maailmata yhtä haawaa. Sentähden ei tapahduis sinulle wäärhyttä, jos Jumala nyt wuorostansa ulosulkis sinun Hänen Ehtollisetdansa. Mutta koska me kuitengin muistamma, ettei Jumala kuitengaan ole kääntännyt itsiänsä meistä pois, waan vielä jokapäiwä andaa waatia meitä tulemaan itsälle; Emmäkö me siis mahda sydämmeistä ihmehdellä Jumalan suurta kääntämissyyttä ja pitkämielisyttä meidän kansamme, pitkästä sitä meidän autuudenamme, herjettä enää estelemästä itsiämme, ja myös andamasta estää ja pidättää meitämme uskon kuuliaisuudesta? Meidän pitää eteen asetamaan meillemme mitä Jeesus sanoo heti meidän Textimme jälkeen 26 wärstystä alkein: „Jos joku tulee minun tygöni, ja „nej wihaa Isäänsä, ja äitiänsä, ja „emändätänsä, ja lapsiansa, ja weljiänsä

„ja sisaritansa, ja päälisxi omaa hengenänsä, ei se taida olla minun Opetuslapseni. Ja joka ei kannu ristiänsä, ja seuraaa minua, ei se taida olla minun Opetuslapseni. Sillä kuka teistä on josta tahtoo tornia raketa, eikö hän ennen istu ja laske kulutusta, jos hänellä on waraa sitä täyttää? Ettei, koska hän perustuksen laskenut on, ja ei woi täyttää, kaikki jotka sen näkewät, rupee pilkkaamaan häntä. Sanoden: Tämä ihmisen rupeis rakendamaan ja ei woinut sitä täyttää. Tai kka kuka kuningas tahtoo mennä sotimaan toista kuningasta vastaan, eikö hän ennen istu ja ajattele, jos hän woipi kymmenellä tuhannella kohdata sen joka häntä vastaan tulee kahdella kymmenellä tuhannella? Muutoin koska hän vielä kaatona on, niin hän lähettää hänelle sanan ja rukoilee rauhaa. Niin siis jokainen teistä joka ei luowu kaikista kuin hänellä on, ei se taida olla minun Opetuslapseni. Ja me, jotka tämän kuulemma, eikös meidän pitäis wastaamaan Herralle Jესuxelle: Aik niin, Herra Jესu! tämä on tähän asti puuttunut minussa: Armahda Sinuas minun päälleni: Minä en tahdo enää seisoa Sinua vastaan: Minä en enää tahdo andaa isän, äitin, waimon, lapsen, weljet, sisaret, en oman hengeni rakkaudengaan, en yhdenään ristin pelwon, estää itsiäni uskon kuuliaisuudesta ja olemasta Sinun Opetuslapses: Minä tahdon tämän kautta kieltää pois kaikki mitä minulle on. Aik Herra Jესu! Lainaa minulle siihen woi-

maa: Anna minulle Pyhä Hengös, että minun aikomiseni ja lupaukeni ei mahdais olla tyhiät sanat waan totuus ja woina! Ne toiset jotka me Ewangeliumissa sanoimme olewan meille eteen asetetut jäl-

Teensuurattawixi, ovat Judalaisten seasa ne jotka kutsutaan „wairwasixi, raajarixi, koixi, ondumixi ja sokioixi, joilla ymmärretään ne halvimmat Judan kansasta, Publikanit ja syndiset, jotka uskowat Herran Jesuxen päälle ja seuroisivat Händä. Mutta Pakanoista ymmärretään tässä ne jotka andowat itsensa kutsutta ja koottaa maanteildä ja aidoilda ja saattettaa sille suurelle Ehtolliselle. Sillä nämät opettawat meille esimerkiksänsä, kuinga meidän puoleldamme pitää osottamaan uskolle kuuliaisuutta, nimittäin sillä tawalla että me totisesa Katumuxen ja parannuxen järjestyksesä uskomme Herran Jesuxen päälle, ja sitten pyssymme Hänen tykönsä, pidämme Hänestä kiini, aina iloitsemme ja lohdutamme itsiämme Hänestä, herkiämättä wiisjeleimme Hänen woimaansa pyhäxi elämäkerraxi ja niinmuodoin osotamme uskomme, uskon totisten hedelmän kautta.

Olkoon tämä nyt sanottu Teille minun Sanankuuliani. Pitäkää itfennä miinä, joita Herra taas uudellsa on

waatinut uskon kuuliaisuuteen: Tulkaat sentähden niinkuin ne wairwasiet ja raajarikit, ondumat ja sokiat, ja andakaat teitänne autetta Jesuxen Christuxen kautta: Tulkaat niinkuin ne jotka tähän asti oletta olleet kauwas eroitetut pyhäin perinnöstä walkeudesa. Katsokat, Hän waatii teitä tulemaan sille. Tulkaat kuitenkin, ja tulkaat ja syökää sitä hywää, että teidän sielunna lihois hekumasta. Ja tulkaat piiaan, että Te mahdaisitta nähdä ja hawaita, kuinga hywin ne sielut woiwat jotka andawat itsensä saattettaa uskon kuuliaisuuteen, ja kuinga runsahasti he tulewat wirtotetuixi!

Rukous.

Sinä kaikkeinuskollisin Wapahtaja! Eikä me kaikki olemma Sinun edessä. Lemmää meidän päällemme! Ilman Sinua me emmä muuta olis kuin kadotetut ja kuoleman lapset. Jotkifisko Sinä meidän sydämmemme kaikkesa kuin eestää meidät Sinusta. Ole Sinä meille kaikki kaikisa! Sinun armos kautta tulemma me Sinun tygöä. Tule Sinä meidän tygöimme Sinun woimallas! Amen! Tule Herra Jesu, Amen, Amen!

P. Johannes Kastajan Päiwä.

Jumala joka on rikas Laupeudesta, Hänen suuren rakkaudensa tähden, jolla Hän meitä on rakastanut, tulkoon meidän tygöimme ja täydetäköön meidän sydämmemme eläwällä Hänen laupeudensa tunnolla! Koitto yhäldä etsiköön meidän sieluiamme ja ojentakoon meidän iälkämme rauhan tielle, Kallihin nimensä tähden Amen!

Skuinga suuri on Herran laupens! Hän on kaikille armollinen, jotka itsensä käändawät Hänen tygönsä. Nämät sanat, Rakastetut Her-

rasa, löydämmä me ylöspanduna Syrak. 17: Lug. 28. w. Hän rupiaa heti tämän päälle 18: Lugusa 4. w. uudellsa sa ihmehtelemään Herran laupeuden ylitse

se ja sanoo: „Kuka saattaa luettelalla Hämmen suuren laupeudensa?“, Emma mitään me synnillä turmelduneet ihmiset enämmin wäärinkäytä kuin Jumalan laupeutta. Sillä ehkä ihmiset elävät synnissä, pittääwät siinä ilman häpyä ja jään tarttuissa lisää kaswawat pahuudessa, niin että heillä paljaan järjengin päätöksen jälkeen ei ole muuta kuin Jumalan wanhurskas kosto ja iankaikkinen kadotus odotettavana; niin kuitengin lohduttawat he itsensä sillä että Jumalan laupeus on suuri ja ei saata nyhdän andaa että he tulijst rangaituwi ja kadotetuwi. Jota enämmin aikaa Jumala osottaa heille pitkämielisyttänsä ja sen kautta tahoo iwetää heitä parannukseen, sitä enämmin ottawat he sitä tilan että koweta ja paaduttaa itsensä ja koota heillensä wihaa wihan päiwänä. Mutta jota hiwiamihi senkallainen Jumalan laupeuden wäärinkäytös on, ja jota enämmin satanas, jota sen ihmisen sydämmehen lykkää, sen kautta hänen tyhönänsä woittaa; sitä tarpellisempi on perustettu Herran laupeuden tundeminen ja perustettu tieto sitä kuinga se oikein ja terveellisesti pitää käytettämään, ja sitä ihanambi ja kunniallisempi on tämä tieto, kuin se oikein käytetään, niiden tyhönä, jotka andawat itsensä sen kautta johdatettaa ja käärtää Jumalan tygö. Kuin silloin Herran laupeutta ylistetään, niin se tapahtuu kokonansa toisella laadulla ja toisesta sydämmestä: Herran laupeuden ylistämisellä päällatarkotetaan silloin kokonansa muuta kuin ne päällatarkotawat jotka sen kautta ainoastansa wahwistawat heitänsä lihallisesa suruttomuudessa. Senkallainen hywin perustettu Jumalan laupeuden ylistys on se jonga Syrak Espuheen sanoisa edestuwopi. Sen me erinomattain sitä hawaitsemme, että hän

kyllä sängen suuresti ihmehtelee Herran laupeuden ylitse, ja ei löydä kyllä somahia sanoja edespannarensa sitä, mutta sen siwusa myös nimittää ne joiden tulee lohduttaa itsiänsä sillä ja siitä iloita. Ei hän sans ainoastansa: „O kuinga suuri on Herran laupeus! Hän on kaikille armollinen;“ waan Hän tygöpanee myös erinomaisella painolla kutka Jumalan armollisexi löytävät, nimittäin „jotka itsensä käändävät Hänen tygönänsä.“ Allu kielesä kuuluwat nämät mainitut sanat wielä painawaisemmasti sillä ne kuuluwat näin: „O kuinga suuri on Herran laupeus, Hän on sowindo niille jotka käändävät itsensä Hänen tygönänsä.“ Suuri kuin tahdois Syrak sanoa: Ihminen mahtaa olla kuinga hywälle itäks waipunut syndiin; hän mahtaa olla kuinga duomitawasa tilasa hywänänsä; Niin on kuitengin Herran laupeus niin suuri, että Hän tahtoo andeeri andaa hänelle kaikki Hänen syndinsä ja ylösottaa hänen armohin. Mutta sitten kuin Hän tällä tawalla on forgottanut Jumalan laupeutta, niin hän samalla myös sanoo mitengä ihmisen pitää käytettämään itsensä että Hän totisexi hywärensä ja iankaikkiseri autuudegensa mahdais tulla osallisexi siitä; sillä hän selittää asian tällä tawalla: „Hän on kaikille armollinen jotka itsensä käändävät Hänen tygönänsä.“ Tällä hän poisestää kaiken Jumalan laupeuden ja armon wäärinkäytöksen, ja panee sen oikiaan ja welwolliseen järjestyseen, josa me saatamma saada Jumalan laupeuden meillemme ja meikämme kohtaan.

Rakastetut Herrasa! Minä olen nyt astunut ylös teidän silmäinne eteen, sen armon kautta kuin Jumala on lainaawa, meidän Ewangeliumi-Textimme johdatuksen jälkeen jootaan lawiammalda puhumaan

Herran suuresta ja yltsevuotavaisesta laupeudesta. Minä odotan teidän, että te tarkalla peräänajatuksella kuundeletta tätä ainetta josta minä nyt aivon puhua, warcingin koska itsekin kernahasti tahtoo sillä itsiänsä lohdutta. Mutta että meidän työmme, ei teidän eikä minun puoleldani mahdais olla tyhiä ja hyödyttöin edesottaminen, niin edeldä käsin amuxihuutakamme meidän armollisen ja laupian Jumalamme voimallista apua sekä opettamiseen että kuulemiseen. Me rukouilemma siitä Herran Rukouksella: Isä meidän cc.

Evangeliumi, Luc. I: 57-80.

Ja Elisabethin synnyttämisen aika täytettiin, ja hän synnytti pojän. 58. Ja hänen Kytälisensä ja langonsa kuulit, että Herra oli tehnyt suuren laupeuden hänen kansans ja he iloitit hänen kansans. 59. Ja tapahdui kahderendana päivänä, että he tulit lasta ympärinsleikkaamaan, ja kutsuit hänen Isänsä nimeldä Sakarias. 60. Niin wakkais hänen äitinsä ja sanoi: Ei saingaan; waan hän pitää kutsuttamaan Johannes. 61. Ja he sanoi hänelle: Ei ole ketään sinun Sukukunnas joka kutsutaan sillä nimellä. 62. Niin he wiitkakit hänen Isälensä, miri Hän tahdoi hänen nimittää. 63. Ja Hän anoi taulua, ja kirjoitti: Johannes on Hänen nimensä: Ja kaikki ihmehelit. 64. Niin kosta aukeni hänen suunsa ja Hänen kielenä, ja puhui kiitän Jumalata. 65. Ja pelko tuli kaikkein heidän Kytälisensä päälle. Ja kaikki Judean mätkylisä ilmoitettiin kaikki nämät sanat. 66. Ja kaikki jotka tämän kuulit, panit sydämmihinsä sanoden; Mingäs luulet tästä lapsesta tulewan? Sillä Herran käsi oli hänen kansans. 67. Ja Sakarias hänen Isänsä täytettiin Pyhäällä Hengellä ja ennusi sanoden:

Kiitetty olkoon Herra Israelin Jumala! sillä Hän on etsinyt ja lunastanut Hänen Kansansa. 69. Ja on meille korottanut autunden sarwen, Dawidit Hänen Waltiansa Huonees. 70. Niin knin Hän on muinen puhunut Hänen vyhäin Prophetainsa sinun kautta. 71. Wapahtaarensa meitä meidän wihollisistamme, ja kaikkein Eädestä jotka meitä wihaawat. 72. Osottaarensa laupeutta

meidän Isllemme, ja muistaarens Hänen vyhäin liittoansa. 73. Ja sitä wataa, jonga Hän wannoni Abrahamille meidän Isällemme meille andaarensa. 74. Että me wapahtetut meidän wihollisistamme kadestä, Händä pelkämätä waltwelisimme. 75. Wyhydesä ja Hurskandesa Hänen edesäns kaikkena meidän elinaikanamme. 76. Ja sinä Poikanen: pitää kutsuttamaan Ylimmäisen Prophetari; Sillä sinun pitää käymään Herran kaswoin edesä walmistamaan Hänen tietänsä. 77. Ja andamaan autunden tunnon Hänen kansallensa, heidän sydäms andeeri saamiseri. 78. Meidän Jumalam sydämmellisen laupenden kautta, jolla meitä on etsinyt koiitto ylhäältä. 79. Wataisemaan niille jotka piimeisä ja kuollon warjola isiwat, ja ojedamaan meidän jätkämme rauhan tielle. 80. Mutta lapsi kaswoi ja wawwistui Hengessä ja oli korwesa, siihen päwään asti, jona hänen piti Israelin kansan eteen tulemaan.

Ylösluetusta Textistä tahdomma me Herran Nimeen eteenasettaa tutkisteldawari:

Meidän Jumalamme sydämmellistä Laupeutta

1. Kuinga se pitää turtamaan,
2. Kuinga se pitää käytettämään ja wiheldämään.

„O Herra! auta, O Herra! anna menestyä! Amen.

Tutkindo.

Edellinen Osa.

Meidän Textimme puhuu erinomattain tiedosta ja tundemisesta. Sillä alusa Evangeliumia luemma me: „Ja Elisabethin synnyttämisen aika täytettiin; ja Hän synnytti Pojän. Ja hänen Kytälisensä ja langons kuulit, että Herra oli tehnyt suuren laupeuden hänen kansans, ja he iloitit hänen kansans.“ Wärsä

syhä 72, mainitaan siitä laupeudesta jona Jumala oli osottanut Isille, ja 78 wärshyä yllistetään Jumalan sydämmellistä laupeutta jolla Koitto yhäldä on meitä etsinyt. Laupeus on kyllä yhdellöinen; mutta se on erinkalaisilla ajoilla näytännyt ja osottanut itsensä isetyösä. Sakarias ja Elisabeth saivat huomaita sen aikansa: Edesmenneellä ajalla huomaittivat Isät sen, ja Tulewalla ajalla oli se Sakarian puheisa, waika oikkein kunniallisesti itsensä ilmoittawa. Se kyllä siltä näkyy juuri kuin Hän kiitos wieresänsä puhuis edesmennehestä ajasta: Mutta se on kuitengin selwä, että hän puhuu Lunastuxen työstä, joka wasta oli tapahtuma Christuxen kautta, mutta kuitengin kohta.

Tutkimako me Jumalan Laupeutta niinkuin Sakarias ja Elisabeth sen kohtaansa huomaittit, niinkuin läsnäolewaisen, niin puhuu koko ensimmäinen osa meidän Textiamme wärshystä 57 alkain aina 66 wärshyyn saakka siitä, ja pitää meidän sen siwuhun yhdistämään sen mitä edellä käypi samasa Lukaxen 1 Eugusa 5 wärshystä alkain. Jumalan Laupeus heitä kohtaan seiso ei ainoastansa siinä, että Elisabeth hänen kokiolla Tiällänsä tuli wapahteturi Hänen hedelmättömyydestänsä ja siunatuksi kohdun hedelmällä, waan myös siinä, että Herra oli lähettänyt Engelinä tawiasta ilmoittamaan Sakarialle Johannexen sydyymistä, ja siten täyt di tämän lupauksensa; Mutta erinomattain siinä, että Jumala ilmoitti heille, että Johannexen piti tulemaan Christuxen Edelläjuoriksi, ja niinmuodoin sitä, josta Prophetat jo aisoja ennen olit puhuneet, nimi täin Esaias 40: Eugusa ja Malakias 3 ja 4 Eugusansa. Seurawaisesti ennauwät he elää Uuden Te-

stamentin armoajan alkuun, jona tähden he myös Jumalan käskyn jälkeen nimittiwät Poikansa Johannexeri, se on, Jumalan Armo, tietäandain, että se aikaosanyt alkoi, jona Esaias 61: Eugusa 2 w. kutsuu „Herran otolliseri wuoderi, lohduuttamaan kaikkia murhelligia, „niinmuodoin kuin Jumalan suuri laupeus, isällinen armo, lembeys ja rakaus ihmisiä kohtaan nyt oli ilmoittawa itsensä silälä kaikkein hellemmällä tawalla.

Tutkimako me edespäin, kuinga Sakarian Kiitos wirsi puhuu „Jumalan Laupeudesta joka Isä kohtaan oli osorettu, „niin puhutan siitä wärshystä 68 alkain 75 wärshyyn asti. - Se seiso siinä, että Jumala muinen oli wakuuttanut itsensä Abrahamin, Isäkin, ja Jakobin Jumalaksi, tehnyt Israelin Larset Omasuudensa kansaksi, andanut heille Prophetat ja opettaajat, andanut heille julistaa Sanansa ja siinä ne kaikkein suurimmat ja kallimmat lupauket että Christus Miehuudensa puolesta oli heistä olewa, ja että Jumala siten ajan täydellisyysdesä oli uskollisestit täyttännyt tehdyt lupauksensa: Itse Isät ei kyllä eläneet ajan täydellisyyteen asti, mutta olit kuitengin ennen jo nautinneet sen hedelmää, niinmuodoin kuin me tiedämme, että Lunastuxella Christuxen kautta, kaikkina aikona on ollut hänen auruallinen warkuurensa kaikkein niiden luona jotka lupauksen omat uskoheet. Sentähden todistaa Wapahtaja ettei Abraham ainoastansa uskonut saapansa nähä Christuxen päiwää, waan hän näki sen myös ja ihastui. Joh. 8: 56. Sentähden palveli hän myös Christusta ilman pelkoa pyhyysdesä ja hurstaudesa Hänen edesänsä kaikkina elinänsänsä, niinkuin w. 74, 75 sanotan Lunastuxen päälletarkotus oiewan.

Jos me nyt wihdoin tutkimme kuinga Sakarias niissä jälillä olemissa Riitoswirtensä sanoissa puhuu „Tumalan laupeudesta tulowaisella ajalla, „niin me näemmä että Hän sanoo sen seisowan ensimmäistä siinä, että Johannes joka nyt oli syndynyt, oli walmistama Herralle tietä, ja andawa autuuden tunnon Hänen Kansallensa heidän syndeinsä andeeksi andamiseksi; ja sitä likin erinomattain siinä, että Kristus itse, niinkuin koitto ylhäällä eli wanhurstauden auringo oli etsiwä meitä ja ilmanduwa niille jotka pimeissä ja kuolon warjossa istuwa, ojendamaan heidän jalkans rauhan tielle. Wiimeinen wärsy meidän Textissämme tygöynee myös, kuinga Sakarias ja Elisabeth löysit Lapsesa Johannexesa ne tundomerkit, jotka tiedäandowat sen lupauksen täyttämisen joka Hänehen koski, niinmuodoin kuin hän, wuotten kattuissa myös wahwistui Hengessä, siihen päwään asti, jona hänen, niinkuin Herran Prophetan, piti tulemaan Israelin Kansan eteen. Koska Sakarias ja Elisabeth tämän hawaitswat Johannexesa, ilman epäilemistä tuliwat he wäkiwästi wahwistetuiksi uskonsa siitä kuin pädä lupauksen Christusesta koski. Niinmuodoin näemmä me että meidän pitää Tumalan Sanasta hankkimaan meilleme tieto Tumalan Sydämmellisestä Laupeudesta sekä läsnä olewaisella että edesmennehellä ja tulewalla ajalla. Se ulottuu ylitse kaikkein aikain ja vielä ajastakin ijanlakkisuu-teen, niin että se on ilman loppua. Jos se nyt pitää oikein tuttamaan, niin se pitää tutkisteldamaan niinkuin pysyiwäinen kaikkina aikona ja ijanlakkisesti, niinkuin me luenma Salmisa 136, ja mualla. Ratselkamme

Tähtimäisessä Osassa

„Kuinga meidän Jumalamme sydämmellinen laupeus pitää wiljeldämään „ja käytettämään, „Tämän me opimme meidän Textissämme, josta me niinkuin speillisä näemmä Tumalan Laupeuden oikian käyttämisen.

Elisabethin Kylälliset ja Langot kuulit että Herra oli tehnyt suuren laupeuden Hänen kansans. Nähtät, kuinga nämät käändiwät heidän sydämmensä Jumalan töiden tutkintoon. Pakanallisesit ja maalisesit mielidyneet ihmiset ei „ole „muuhun soweliat kuin jotakin uutta sanomaan ja kuulemaan, „niinkuin Usthernan asuwaiset. Apost. Tek. 17: Eug. 21. w. Mutta ne edellämäinitut olit halulliset kuulemaan, missä Jumala osotti Hänen laupeudensa ihmisille, ja missä Hänen rakkaudensa ja armonsa askeleita taittiin huomaita.

Koska he nyt kuulit Elisabethistä että Herra oli tehnyt suuren laupeuden Hänen kansans, niin he iloitsit hänen kansansa: Hänelle ja Sakarialle tietäwäxi tekivät he ilonsa, käwit heidän luonansa ja olit heille awuri. Tästä näemmä me Tumalan laupeuden oikian wiljelemisen ja käyttämisen. Siinä osotetusa Jumalan laupeudesa otti jokainen heistä osan, sillä ilolla, joka heillä oli sen ylitse. Jlo Herrasa eli kaikkein heidän wäkemyhdenssä, ja Tumalan rakkaus Elisabethin kohtaan hlobsherätti kaikki heidät rakkauteen Sakarian Huonetta kohtaan josta Tumalan laupeuden askeleet niin tuttawasti huomaittiin.

Sakarias ja Elisabeth andowat itse heidän uskonsa tietää, sillä että he kutsuit lapsensa Johannexeri. Sillä siitä nähdään että he miuiliwat Engelin sanat, ja

ja nyt molemmin kiinriippuvat wäkewäl-
lä uskolla Jumalan lupauksesa. Tämä
taas yri oikia Jumalan Laupeuden käy-
tös, että me sen vastaan otamme uskosa.

Koska heidän Kylälisens tämän näit,
ihmehtelit he kaikki, sillä ei he tienneet
wielä mihingä Sakarias ja Elisabeth täl-
lä nimellä tarkoitt. Siihen tygö oli Sa-
karias tähän asti ollut puhumaton: Jon-
ga tähden he myös tulit ihmehtelemään
sen ylitse, että hän nyt yhtä äkkia ru-
peis puhumaan, ja ei ainoastansa kirjot-
tanut waan myös sanoi: Johannes on
hänen nimens. Katso, tämä ihmehtele-
minen on myös yri oia Jumalan Lau-
peuden oikiasta käyttämisestä, niinuo-
doin kuin se, niinkuin yri ei ole pahoin
sanonut, on ikääs kuin ensimmäinen astu-
minen wanhan kaärmeen pään päälle,
sillä että vielä ainoastansa heikolla uskol-
la pidetään kiini Jumalan Armosa, mut-
ta kuitengin arwataan se korkialle ja ih-
mehdellään sen ylitse.

Sakarian suu ja kieli aukeni, ja Hän
puhui kiittäin Jumalata. Tässä on taas
uusi todistus Jumalan laupeudesta ja sen
situsa myös sen oikiasta käyttämisestä.
Sillä, kusa sydän oikein tundee Juma-
lan laupeuden, siinä saadaan uusi kie-
li; siinä kieli kiittää ja ylistää Jumalata
sen edestä Pyhän Hengen kautta, jonga
kautta Jumalan rakkaus on wuodatettu
meidän sydämmehemme. Rom. 5: Eug. 5. w.

„Ja pelko tuli kaikkein heidän kyläl-
listensä päälle: Ja kaikisa Judean mä-
kitylisiä ilmoitettiin kaikki nämät sanat.
„Ja kaikki jotka tämän kuulit, panit sy-
dämmihinsä, sanoden: Mähingäs luulet
tässä lausesta tulewan, sillä Herran kä-
si oli hänen kansans.“ Kaikki tämä ei
ole muuta kuin Jumalan laupeuden oi-
kia wiljellys ja käyttäminen. Jos se oi-

kein tutaan, niin ei se tee meitä surut-
tomiri, waan pikemmin ylösherättää mei-
tä Jumalan pelkoon, ja saattaa meidät
sita ylistämään ja tietäwäxi tekämään ih-
misten seasa. Meidän pitää panemaan se
meidän sydämmehem, niinkuin Ewange-
liumisa seisoo niistä jotka kuulit mitä il-
moitettiin; meidän mieleemme pitää tule-
maan huoliwaiseri tästä lähin paremmiin
ottamaan waarin Jumalan sanasta ja op-
pimaan uskosa katsomaan hänen töidensä
päälle.

Edestäsin seisoo: „Sakarias täytet-
„tiin Pyhällä Hengellä ja ennusti.“ Tä-
mä oli kyllä yri paitstawallinen lahja jo-
ka ei tapahdu kaikille: Mutta Armon
Hengen tawallinen lahja annetaan kaikille,
jotka tunnetaan Jumalan rakkauden ja
laupeuden Christuseasa, ja pitävät ja säi-
lyttävät saman tundemisen sydämmesän-
sä. Niin todistaa Pawali Gal. 3: Eug.
2. w. että Hengi saadan uskon saarnan
kautta.

Sakarias johdatti Jumalan laupeu-
den händäns kohtaan Jumalan sanasta
Jumalan Sanaan, niin että kaikki Ju-
malan muinen tehdyt ihanat laupauket
nyt tulit uusxi ja eläwiri hänen mui-
stosansa ja sydämmesänsä. Sentähden
jättää hän meille Riitos wirresänsä ikää-
skuin lyhyen sisällexidon Wanhan Testa-
mentin Pyhästä Raamatusta. Tästä o-
pimma me että sekini tulee welwolliseri Ju-
malan laupeuden käyttämiseri, että kuin
me Jumalada olemma tulleet kohdaturi
jollakin hywällä työllä, me sen, niinkuin
Sakarias, sowitzamme Raamattuun, tut-
kimme Raamattusa, ja katsomme ku-
luga Jumala alusta asti on näyttänyt
sydämmellistä laupeutta ihmisten lapsia
kohtaan. Sen kautta wahwistuu usko
merkkillisesti. Jonga tähden myös Da-
wid

wid Salmeisa, ne muutkin Prophetat Wanhasa ja Apostolit Nudesa Testamentisa owat tehneet samalla tavalla. Ukolinen Jumalan Pappi, joka on saanut songun Hyvän työn Jumalabansa, langapi silloin polwillensa, awaa suuns ja ylistää Jumalaa kaikkein Hänen endisten töidensä edestä.

Mutta yhdestä asiasta pitää meidän vielä erinomattain waari ottamaan, nimittäin että meidän Tertissämme 74 ja 75 wärsyysä tietään Jumalan laupeuden päälletarjoturen ja silmämäärän olewan sen: „että me wapaahdetut meidän „wihollistemme kädestä Händä pelkämätä „palwelisimme pyhydestä ja hurškaudesa „Hänen edesäns, kaikkena meidän elinaitanamme.“ Tähän koskee myös se mikä seuraa, nimittäin että meille „annetaan „autuden tundo,“ ja „meidän jalkamme „ojetaan rauhan tielle.“ Tästä on meidän Jumalamme sydämmellisen laupeuden erinomainen wiljeleminen ja se ihanin käytäminen. Pangamme tämä erinomattain mielehemme. Jumalan rakkouden pitää muuttamaan meidän sydämmemme ja tekemään meistä kokonansa toiset ihmiset, jotka emmä enää palwele maailmata waan Jumalata, ja se meidän pitää tekemään ei orjallisesa pelwosa, waan oikein lapsellisella hengellä niinkuin lapsi isäänsä palwelee, pyhydestä ja Jumalalle otollisesa hurškaudesa, wilpittömäsä uskon hengessä: Jumalan laupeuden pitää tekemään meidät iloisi meidän syndämme andeexi saamisen ylitse, ei meidän suruttomuudeksem, waan niin, että me annamme wiedä meitämme ulos meidän syndi pimeydestämme Jumalan ihmeelliseen walkeuteen, johdattamaan meidän jalkamme rauhan tielle ja tästä edes palwelemaan Christusta wanhurškaudesa, rauhasa ja riemusa

Pyhästä Hengestä. Ja niinkuin Johannes kaswoi ja wahwistui Hengestä, niin pitää myös Jumalan rakkouden Hengellisesti kaswattamaan meitä ja tekemään meidät wakewixi Hengestä, niin että se tulee silminähtäwäxi, kuinga me kaswamme kaikisa ja annamme meidän walkeudemme walistaa ihmisten edesä, että he näkewät mitä hywiä hedelmiä Jumalan rakkous on waikuttanut meidän sielusamme ja että he mahtawat ylistää Jumalata sen edestä. Niin oletta Te nyt lyhyeldä kuulleet, sekä kuinga meidän pitää tundemaan että myös oikein wiljelemään meidän Jumalamme Laupeus.

Sowitus.

„**S** kuinga suuri on Herran laupeus! Kuka taitaa luotella Hänen suuren „laupeudensa.“ Syystä ihmehtelen minä nyt Syraikin kansa, ja todistan Jumalan kaswoia edesä, että Hänen laupeudensa, teitä kohtaan on sangen ihmehteldämä. Niin usein kuin minä sen mieleheni johdatan, niin usein minä myös seisahdan uuteen ihmehtelemiseen Jumalan hywyden, pitkämielishyden ja kärsiwällisyyden rikkouden ylitse jonga Hän teille osottanut on. Minä sanon vielä sen kuin enämbi on: Teidän esimerkistänne olen minä wasta oikein oppenut tundemaan kuinga ihmeellinen, kuinga suuri Herran laupeus on. Minä tahdon sitä ylistää, jonga ei yhdellengään teistä pidäis olla tundemattoman ei myös yhdeldäkään pidäis jääda kiitollisuudella kohtamatta. Mutta jos joku teistä ei tiedäis mingä suuren laupeuden Herra teille on olottanut, niin tahdon minä sen mainita, „että „Herran tie on walmistettu teidän tykönnänne, ja Hän on andanut teille au-
tuu

„tuuden tunnon teidän syndeinne anderi
„saamisexi.,” Ettäkö te ole itse istuneet
pimeydestä ja kuoleman varjosta? Te olit-
ta niin kauwas eroitetut autuuden tun-
nosta, ettettä te ensingään tundeneet tei-
dän syndejänne. Koska teitä nuheldiin
sen yhteisesti harjoitetun syndimenon ja
törkin ja suruttoman waellusen tähden,
niin te usein wastaisitta: En minä ole
tiennyt että se ja sekini on syndi. Moni
kuka tiehi on saapuilla joka muistaa tämän
ja tietää että minä sanon totuuden. Mutta
Ulk mingä laupeuden Herra on tehnyt
senkallaisen köyhän sieluin, sekä nuorten
että vanhain kansa! Ulk kuinga Juma-
lan laupeus wuosi wuodelda osottaa itsen-
sä ihanammaksi ja ihanammaksi teidän sub-
teenna, ja ei wielä tähän päiwään asti
se ole herjennyt. Jumala on kyllä myös
tehnyt teille paljon hywää ja suuren ar-
mon Kuumillisesti; Ja te saatta sen myös
tästä edes hawata, jos te tahdottaa tun-
nustaa Jumalan hymyiden: Mutta tä-
mä kaikki on itääs kuin jälkirippu. Se
suurin armo, se erinomaisin Laupeus on,
että Jumala on etsinyt teidän sielujanne, ja
ollut wäsymätöin niitä johdattamaan ijan-
kaikkiseen aututeen. Tästä loistaa Hänen lau-
peudensa paljota forkiammalle, kuin meidän
jätkemme on saattanut luulla ja arwata.

Me olemma jo kuulleet kuinga Syn-
rat sängen oikein sanoa, että ne, jotka
kääntäwät itsensä Jumalan tygö, saa-
wat nautita Hänen laupeuttans. Ja mi-
nä saatan Jumalan ylistyxi ja kunnia-
xi sanoa, että niitä löytyy teidän kasan-
na jotka owat andaneet Herran laupeu-
den waituttaa heidänä hedelmätä. He
owat vastaanottaneet ja käyttäneet sen
heidän kääntymisensä synnistä ja Ju-
malan totisexi palwelluxeri. Eikös nämät
mahdais minun kansani ylistää ja kiittää

Jumalan laupeutta? Senkallaiset käändy-
neet sielut, jotka totuudesa tietäwät ole-
wansa uudesta luodut, jotka tietäwät et-
tä Jumala on ulostemmennut heidän
sydämmensä turmelluxesta ja walaikut
heidät elämän walkeudella, heitä minä
neuwon, ettei he ylönnanna ensimmäistä
rakkauttansa, waan jokapäiwä uudista-
wat heidän sotansa sydiä vastaan, sii-
hen asti että he woittawat ijankaikkisen
elämän johon he kutsutut owat. Te olet-
ta oikein wiljelleet ja käyttäneet Jumalan
laupeuden, siinä että te oletta ylönnanda-
neet teidän sydämmennä Christuxelle:
Mutta pitäkää se kuin teillä on ettei ken-
gään ota teidän krunuanna. Jota enäm-
min armoa te oletta saaneet, sitä huoli-
waisemmat teidän olemaan pitää händä
tallella pitämään, niin te saatta jota kau-
wemmin sitä enämmin armoa. Niin Ju-
malan tapa on että tehdä. Jos ihminen
on Jumalalle uskollinen rakkaudesa, niin
ei hän wehennä rakkauttans ihmisel-
dä, waan tekee sen aina isommaksi ja
ihanammaksi. Hän pitkittää sillä niin et-
tä hawaita taitaan kuinga Jumalan kä-
si on sen ihmisen kansa ja kuinga Juma-
lan laupeus enäneepi hänen ylitensä.
Sentähden, koska se kuin parasta on tu-
le wiimeisexi, niin waroitin minä teitä:
Katsokaat hywin etehennä, ettettä te saa-
Jumalan armoa hukkaan, waan nyt kää-
näntä itsenne sitä likkemmäksi Hänen ty-
gönsä, saattatta kaiken sen hywän kuin
te ennen oletta. Häneldä nautinneet, oi-
kiaa wiljellyheen, ja otatta kaikki edes-
menneet wuodet awuri, että te tästä e-
des mahdaisitta paljota wahingon kuin
teilda on tähän asti jongun pensyden ja
kylmäkiskoisuuden kautta tapahtunut. Ulk!
Herra osottafoon wielä enämmin armon-
sa ja laupeudensa teitä kohtaan, ja an-
da-

Dakoon teidän, myös ennen teidän kuolemaanna nähdä tähden Hänen laupeudensa, niin kuin Hän teki sen wanhan Sakarian kansa.

Mutta oi mikä suuri syy minulla myös on että julkisesti tietäandaa ja wallittaa, että sangen harvat ovat teidän seasanna jotka tundewat, ja vielä harvemmat, jotka oikein ovat wiljelleet ja käyttäneet Jumalan laupeuden Heidän iankaikeiseri menestyksenä. Te tiedätte itse, kuinga monda kertaa minä olen astunut ylös teidän etehenne palawalla kiwaudella; minun sydämmeni on ollut syttynyt kokemaan, kaikkein parahimbani jälkeen, jos mahdollinen olis ollut, että minä olisin saanut teidän kaatyxi ja muutetuixi. Mutta te tiedätte myös kuinga usein minun on täyhtynyt walittaa teidän ylitsemme, että enimmäk teistä vielä istuwat pimetyksessä ja kuoleman warjossa. Ja jos myös minun nyt teidän edesännä pitää sanomaan totuus, niin täyhty minun vielä walittaa sitä samaa, niinmuodoin kuin he ei ole Jumalan laupeuden tunnnon andaneet tungeuta heidän sydämmehens, ei ole andaneet Jumalan rakkaiden saattaa heitänsä totiseen, perinpohjaiseen ja sydämmelliseen kääntymiseen, ei ole käyttäneet Hänen armahimians heidän yhdistyksenä Elävän Jumalan kansa wilpittömän parannuksen kautta.

Sentähden minä taas kerotan ääneni teidän tygönnä, huudan ja sanon: Kuulkaat perään! Herättäkät, te jotka nukutta: Nostkaat ylös kuolluista. Te nukutta lihallsessa suruttomuudessa: Te olette kuolleet pimenden hedelmättömissä, mutta walitettawasti julkisissa töissä. Sentähden huudan minä taas: Herättäkät te

jotka nukutta; nostkaat kuolleista niin Kristus teidät walaisee.

Ulk Herrä! anna tämän sanan tungeuta sydämmen läpitse, ja luiden ja ytimen läpitse syndisesä, että hän, joka nyt niin monena vuonna ei ole tahtonut minua kuulla, mahdais viimeingään tuta sanan woiman sydämmesäns, ja huomaita Jumalan armon ja sydämmellisen Laupeuden joka niin kiini Häneen ryhtynyt on.

Ulk! mihingäs tahdotta te kuitengin paeta viimeinä päiwänä, te jotka olette lyöneet tuuleen niin monen parannuksen saarnan ja ilman hyödytyksä kuulleet niin paljon Jumalan sanaa? Jos että te vastaanota waroturen sanaa niinkuin todistusta Jumalan suuresta laupeudesta joka teitä vielä etsii, mitäs tahdotta te silloin wastata sille wanhurstahalle diomarille, Te jotka tämängin ylönkatsotta ja että anna sen olla teillen kääntymiseri? Olkohon semmoinen ylönkatse kaukana teistä! Peräänajatelkaat toki, kenengäs on milloingaan tarwinnut katua sitä että Hän on vastaanottanut Jumalan laupeuden kääntymiserensä? Kenellengäs ei ole hywin käynät joka on andanut Jumalan johdattaa itseänsä synnissä kääntymään wanhurstaiden palwellukseen? Ettälö te ole nähneet, kuinga Herrä Jumala töissä ja tegoissa on osottanut että Hänen laupeudensa tulee suuremmaksi ja suuremmaksi niitä koftaan jotka itsensä Hänen tygönsä pitävät? Teidän pitää sentähden ylbändämään teidän sydämmennä Christuxelle, poijes kieldämään maailman ja alottamaan palwella Jumalata Hengessä ja totuudessa. Hawaitsettaapa te että ne jotka niin tekewät, ei ole sen kautta wahingoitetut; Heillä ei ole haittaa häwäistyksistä, ei waiwoista, ei wai-

noista. Että näiden etuin tähden, kuin odotettavana ovat, ei kuitengaan tah-
toa kääntyä Jumalan tygö, olis
tyhmästi tehty. Eikös Jumala ole yl-
difylläisesti osottanut, että Hän kaikesta
häädästä tahtoo ne ulosauttaa jotka Hän-
nen päällens katsowat? Häitä mahtaa ol-
la kuinga suuri ikäds, niin on Jumalan
apu kuitengin suurempi. Eikös tämän
pidäis teitä ylösherättämään käymään
omaan sydämmehennä ja ajattelemaan:
Uff! en kuingaan minä pidemmäidä tah-
do pyyhä maailman ystäwänä: Minä tah-
don tänäpäiwänä Jumalan armon kaut-
ta pyytä ylöndandaa itseni minun oikial-
le Herralleni: Hänen apunsa kautta tah-
don minä rohkiasti raurtaa itseni kaikkein
wastusten läpitse: Ei mingään pidä nyt
enää pidättämään minua! käändymästä
sydämmen pohjasta Herran Jesuxen tygö.
Nyt, minä odotan hywää teistä; minä
toiwon, että te tästä hetkestä alkain kii-
tollisuudella kohtaatte Jumalan armon jon-
ga te niin usein ja niin monella tavalla
oletta wäärinkäytäneet, tuletta itkein ja
rukoillen Herraa Jesusta että Hän sen
telle armollisesti anderiandais että te niin
kauwan oletta saaneet Hänen armonsa ja
laupeudensa hukkaan.

Mutta o kuinga minun myöds täy-
tyy walittaa että minä kuusen paljon tei-
stä sitä kuin minusta on sangen surulli-
nen. Minä kuusen, että moni talo tu-
lee vielä pahemmaksi kuin se on ollut:
Minä kuusen että jumalattomain joukko
enändyy niiden kautta, jotka ennen kui-
tingin ovat eläneet hiljaisesti. Tästä te-
ille keran on käypä pahoin. Oi kuinga
pahasti te teettä omia sielujanna vastaan!
Että saata te sanoa että teidän Opettai-
sanna on wika, ettei he ole tettä nuhdel-
leet. Teistä wika on. Olkoon sentähden

kaukana että teistä wastakin olis samat
puheet. Jos te nyt oletta kuulleet, ku-
inga suuri Jumalan laupeus on niitä
kohtaan jotka käändäwät itsensä, aff!
niin käändäkäät myöds te teitännä teidän
synneistännä.

No siis kaikki te jotka tämän kuu-
letta! Warokaat, ettettä te anno teidän
tykönnä, jumalattomuuden kasota niin-
kuin ohdakkeet. Te Duomarit maan pä-
ällä! toimittakaat teidän wirkanne wire-
yhdellä: esikäät jumalattomuutta; Rail-
kein teidän woimainne jälkeen olkaat täsä
astasa Opettaille amulliset: Ottakaat Ju-
mala turwari, ettei jumalattomuus la-
wiammalda mahdais itsensä juurittaa,
waan tulla hillityxi ja estetyxi. Ja te
muut! Olkoon teistä enää kuuluko että
te annatta pahuuden ottaa ylitäden ty-
könnä: Riivatkaat paremmin sitä was-
taan, ja kokekaat sitä pois laittaa: Ol-
kaat huoliwaiset keskenänne ylöskehoitta-
maan toinen toistanna tunniallisuuteen ja
Christilliseen elämään ettei muunkalaiset
mahdais tulla ja sanoa: Uff niin ja niin-
gin kauwan on Jumalan armo työtä teh-
nyt täsä seurakunnasa: Jos parannuren
sana on niin pandu heidän sydämmellen-
sä, kuin se on präntätty heille kirjohin;
mitkät ihmiset siis nämät ovat, jotka ei
kuitengaan ole parandaneet heitännä? Oj-
lääkäät andako sentällaisista teistä sanottaa,
waan andakaat Jumalan sanan, joka niin-
kauwan on teille tullut saarnaturi, kau-
daa teistä hywiä hedelmiä, niin että ha-
waita taittaisiin että te oletta Herralle
ylöndandaneet teidän sielunna ja sydäm-
mennä. Sitten kuin minä tänä Johan-
nexen päiwänä olen uudistanut rakkaude-
ni teitä kohtaan, niin te myöds uudista-
kaat teidän rakkaudenna minua kohtaan
ja ottakaat vastaan minun sanani. Ku-
ulkaat

ulkaat minua tänäpäiwänä niin on Herra teitä kuulewa hädän aikana; Mutta jos te että minua kuule tänäpäiwänä niin alkäätkä ihmehdeltö ettei Herra myöds kuule teitä koska Hänen kostonsa duomiot tulewat teidän ylitse, ja te huudotta Hänen tykönsä. Sillä Hän on uhanut Hänen armonsa ylöskatsoita tällä wanhurskahalla Duomiolla, että Hän sahtoo nauraa heidän onnettomuudellensa. Mutta en minä sitä sois teille. Minä ajattelen parahin päin teidän sieluillemmä, koska minä teitä warotan waarasta. Ja sentähden andakaat toikikin teitä Jumalaa, annatta itsennä Hänen palvelukseensa ja oletta nyt sitä wirjemmät oikein käyttämään Jumalan Laupeutta joka teille tänäpäiwänä ilmoitettu on, sen päälle että tämä paikka ja maakunda mahdais tulla siki, jolle Jumala alituisen osottaa laupeudensa, pyhäri Kaupungiri, Jumalan tempeliri. Kaikki tämä saattaa ja pitää tapahtumaan, jos waan Te että pidemmälä wäärin käytä Jumalan armoa, waan totteletta totuuden saana. Käyttäkäätkä ainakin se hywä kuin teidän keskelläniä vielä on, oikein. Andakaat ainakin ne elämän ja siunauksen wirrat, jotka teidän seasanna vielä wuotawat, ylitse peittää teidän sydämmennä, että ne täytettäisiin woimalla ja autuudella. Vielä on armon lähde arwi: vielä se nyt wuotaa: Nyt teidän pitää

sitä wiljelemään; nyt käyttämään se oikein, ettettä te mahdais wetää päällennä sitä raskaamba duomiota, waan paljota enemmän itse tuta Jumalan armon ylitsewuotawata rikkautta. All siis kädnykäätkä nyt kaikin yrimielisesti niinkuin yksi mies. Olkoon kaikkein teidän seasanna yksi sydän ja yksi sielu esimään Herraa teidän Jumalatanne, ja wihtoingaan oikein wiljelemään ja käyttämään Herran laupeutta sitä suuremmalla wireydellä ja yriwakaaisuudella, kuin te sen kauran ja monella tavalla oletta wäärinkäyttäneet. Herra ojentakoon tästedes teidän jalkanna rauhan tielle, että te wapahtetuiri ja autuiri tulistita! Amen!

Rukous.

Amen, Herra Jesu! Ja all! pane finä amen tähän lisäri, ja sano: niin tapahtukoon! Jumalan sana on kuitengin wiimein sian saapa teistä: Walkeus on kuitengin wiimein woiton saapa pimeyden wallan ylitse: Jhmisen sielun täytyy kuitengin jättää woitto Jumalan armolle ja laupedelle joka tungeupi hänen sydämmensä sisälle. All niin, Herra Jesu! Sinä tiedät kuinga me monena wuotena olemma wäärinkäyttäneet Sinun Armos. Anna, O Herra! se meille andeheri. Ja anna nyt Sinun otollinen wuotes uudestansa alkaa, että me oikein peräänajattelemma sitä Sinun suurta ja sanomatoinda laupeuttas joka tällä kerralla on tullut eteenaseteturi, ja senkautta annamma vielä ylösherättää meitäm totiseen ja perinpohjaiseen parannukseen ja käändymiseen, että me uskon kautta Sinun päälles, mahdaimme tulla wapahtetuiri ja saada ijankaikkisen elämän. Amen, Herra Jesu! Amen.

Kolmas Sunnuntai Kolminaisuuden Päiwästä.

Meidän Herran Jesuren Christuren Armo wuotakoon niinkuin elämän wirta kaikkein teidän ylitse, kaikkein teidän menestyksenne ja autuudenne. Amen.

Rusa syndi on suurexi tuttu siinä on armo ylönpaldisexi tuttu. Ra-
kasetetut Herrasa! tämä puhet on
yri Pawalin kaikkein suloisimmista puhei-
sta ja taitaan luettaa Rom. 5: Eug. 20.
w. Näiden sanain oikia sisällepito on:
Koska syndi on oikein tullut tutuxi Lain
kautta, niin opitaan sitten sitä paremmin
tundemaan Jumalan armon rikkaus E-
wangeliumista. Koska ihminen myös ot-
taa tilan käsköistä, että kansasyndyneestä
pahankurisuudesta sitä raskaammasti syn-
diä tehdä Jumalaa vastaan wihan ja
wastahakoiisuuden kautta ja Hänen Lakin-
sa törkiällä ylitse käymisellä, niin tulee ar-
mon ylönpaldisuus, josa se on suurempi
kuin sydi, ilmoitetuxi ja tutuxi siitä, et-
tä Jumala yhtähywin kääntää senkallai-
sen syndisen ja ylönsottaa hänen armohon.
Yhyheldä sanoin: Jota enemmän se sy-
wä synnin turmellus tutaan, sitä enää
loista meidän silmihimme Jumalan ulos-
sanomatoimilaupeus Christuxesa Jesuxesa,
niinmuodoin kuin Herra ei aiwoastansa
Hänen kauttansa ole wapahtanut meitä
samasta turmelluksesta, waan lahjoittaa
meille myös wanhurskauden ja toiwon,
ijankaikkisesta elämästä, niinkuin myös uu-
disturen Jumalan kuman jälkeen ja pää-
törexin loppumattoman kunnian ilautitse-
misen itse työssä.

Edestuodun Pawalin puheen oikia
wiljeleminen on seuraawaisesti se, että me
sen käyttämissä Jumalan armon ylistyxi
ja kunniaxi Christuxesa Jesuxesa, omari
parannuxemme ja sitä suuremmari wi-
reydexi totisessa jumalisuudessa.

Tätä vastaan on tawallinen että tä-
mä, niinkuin moni muu Raamatun pa-
ikka, kowin pahoin wäärinkäytetään. Sil-
lä niinkuin moni kokonansa wäärin selit-
tää edestuodun Raamatun paikan myös

niin, että jota enemmän syndiä tehdään,
sitä enemmän saatetaan lohduuttaa itsiän-
sä Jumalan armolla, niin he myös sen
siihen wäärin käyttävät, että jota ilkeäm-
mät he ovat ja jota häijymät, sitä e-
nämmin he kerskaawat suruttomuudensan
Jumalan armosta ja Christuxen ansioista:
„He tahtowat pysyä synnissä että armo y-
lönpaldisemmari tulis: Lainkallaisen tä-
män Raamatun paikan wäärinkäyttämi-
sen tähden nuhtelee Apostoli jo Hänen ai-
kanansa. Rom. 6: Eugusa.

Rakasetetut Herrasa! Läsnaolewainen
Ewangeliumi, Texti andaa minulle tilan,
sekä että mieleheni johdattaa edestuotuja
Esiipuheen sanoja, että myös tutkistella si-
tä astata kuin niissä edespannaan, minä
ajattelen „Armoa niinkuin ylönpaldisem-
„baa kuin syndi.“ Meillä on suuri sy-
rukoilla Jumalata että Hän niin paina-
waisen asian tutkindoona andais meille y-
löswalaistut taidon silmät oikein sitä käsit-
tämään, ja ei ainoastansa waromaan mei-
tämme kaikesta armon wäärinkäytörestä,
waan myös tässä armon ajasa niin käyttä-
mään armon rikkautta, että me siitä mah-
daisimma siinä autuallisessa ijankaikkisuu-
desta saada ulosanomattomasti ihanan
hyödytyksen. Rukoilkamme Jumalata täs-
tä asiasta Herran Rukouksella: Isä mei-
dän, joka 2c.

Ewangeliumi, Luk. 15: 1-10.

Siihen aikaan tulit Jesuren työs kaikki Publi-
kaanit ja Synidiset kuulemaan Händä. 2.
Ja Phariseuret ja Kirjanoppeneet navisit ja sanoit:
Tämä syndisä vastaanottaa ja syöpi heidän kansans.
3. Niin hän sanoi heille tämän wertauren, sano-
den. 4. Kuka on teistä se ihminen jolla on sata
lammasta, ja jos hän yhden niissä kadottaa, eikö
hän jätä yhyeränkymmendä ja yhyerän korpeen,
ja mene sen jälkeen, josa kadonnut on, siihen asti
että hän sen löytää? 5. Ja kuin hän sen löytää,
niin hän panee sen olallensa iloitin. 6. Ja kos-
fa

Ja hän tulee kotiansa, kiia hän kotoon kutsuu ystävänsä, ja Kylän miehet ja sanoo heille: "Oloitkaat minua kansani; sillä minä löysin lambaanin joka kadonnut oli. 7. Minä sanon teille: Niin pitää ilo olemaan Taitvaasta yhdestä syndisestä, joka hänen parandaa, enemmän kuin yhderästä kymmenestä ja yhderästä hurstaasta, jotka ei parannusta tarvitse. 8. Taikka kuka waimo on, jolla on kymmenen penningitä, jos hän yhden niistä kadottaa, ei hän sytytä kynttilää ja lakaise huonetta, ja etsi wisusti niin kauwan kuin hän sen löytää? 9. Ja koska hän sen löytänyt on, kotoonkutsuu hän ystävänsä ja kylän waimot, ja sanoo: "Oloitkaat minun kansani; sillä minä löysin penningini, jonka minä kadotin. 10. Niin myös, sanon minä teille, pitää ilo olemaan Jumalan Engeleillä yhdestä syndisestä joka hänen paranda.

Me tahdomma niinkuin sanottu on, eteenasettaa tutkisteldawaxi:

Armoa, niinkuin ylönpaldisemba kuin syndi

Josa me waarinotamma

1. Synnin täyttä mittaa
2. Armoa, niinkuin vielä suurembaa ja ylitsewuotawaisembaa.

„Ustollisin Wapah-taja! Sinä olet sekä sanoilla että töillä opettanut meille sen josta meidän nyt tulee puhua: Sinä olet itse se sama, josa Jumalan armon ylönpaldinen rikkaus meitä waiwaissa syndistä kohtaa on itsensä ilmoittanut. „Einaa sentähden nyt itse, että sama armono tulee meille julistetuxi, ja waiwuta sen kautta meidän sydämmisäm sitä kuin „Sinun Isälles on otollinen ja tulee Sinulle ylistyxi ja meille autuudexi. „Amen.

Tutkindo.

Edellinen Osa.

Katastetut Herrasa! Mitä synnin täyteen mittaan tulee, niin katsomma me sen sitowa erinomattain 1. w. meidän

Textisämme: „Siihen aikaan, tulit Jesuxen tygö kaikki Publikaanit ja syndiset kuulemaan Härdä. „Näiden Publikanein ja syndisten jumalattomuus oli myös ihmisten edesä niin turttu, että Phariseuret ja Kirjan oppeneet sitä otit tilan soimata Jesusta: „Tämä syndistä waan, taanottaa ja syöpi heidän kansans, 2. w. Nämät olit myös ne samat joita Jesus tarkottaa, eli joita Hän ymmärtä Hän en päälleseuraawaisissa wertaurisansa. Näitä Hän ymmärtää puhuisansa „poistulleesta lambaasta, poistulleesta penningistä ja tuh-laja pojasta. „Tästä ymmärretään edellä kaikkia, että kaikki ihmiset luonnostansa owat syndiset: Mutta tästä kansasyndyneestä, ja peritystä synnistä ei nyt puhuta koska Texti nimittää syndistä jotka tulit Jesuxen tygö ja koska Phariseuret kutsuwat myös Publikaanit syndisxi. Me olemma myös kaitin luonnostamme poistadonneet ja poistulleet, se on, wikapäätt ijankaittiseen kadotukseen synnin tähden. Mutta meidän Wapah-tajamme ei ymmärrä eli ajattele tätä puhuisansa poistadonneesta lambaasta ja penningistä. Meidän tulee tietä että Judalaiset siihen aikaan kutsuwat ne syndisxi joiden pahankurinen ja jumalatoim elämä oli kaitille tuttu ja julki, niinkuin me nyt meidän aikanamme kutsumma he itidixi ja jumalattomixi ihmisxi, ja sillä tawalla eroitamma heidät niistä jotka ei elä ulkonaisissa törtidissä synneissä. Se sama Syndinen merkitsee myös alkua kielestä ei kaikkia syndistä waan senkallaisista törtidistä syndistä jotka tekewät syndejä niinkuin ne olit heidän wirkansä ja tähtäwät syndimittansa. Senkallaisina tulit Publikanit pidetyxi, ei ainoastansa sentähden että heillä oli paljon tekemistä paanallisea Eswallan kansa, jolba he an-
dowat

dotwat itsensä tulla wiljellyxi senttallaiseen ammattiin joka Judan - kansan mielestä oli fangen wastahakoinen, waan myös sentähden että he wäärinkäyttiwät heidän Wirkans kaikelloisen wäärhyteen ja erinomattain siihen että syndisellä tawalla koota heillensä rikkautta: Tämän päälle pitää meidän Wapastajamme Lukaren seuraawaisesa 16 Lug. päällekatsandota. Toisista Raamatun paikoista näkyy selkiästi, että sitä kahta wikaa, wäärysten harjoittamista ja huoruutta erinomattain ymmäretään silloin, koska puhutaan yhdessä ja toisesa paikasa Ewangelistain Kirjoisa Syndisistä. Syy tähän taitaa olla se, että nämät nykyiseltä mainitut kaxi wikaa pidetään itse maailmaldaikin häpiällisinä ja hirwidinä edellä muita wikoja ja senttallaisina että ne pitää rangaistamaan.

Mutta jos me tahdomme puhua asiasta sillä tawalla kuin se on Jumalan silmissä, niin täytyy meidän siitä puhua kokonansa toisella tawalla. Itse Phariseyret ja Kirjanoppeneet jotka napist sen ylise että Jesus vastaanotti syndisiä ja sibi heidän kansans, olit Jumalan silmissä pahjota suuremmat syndiset, kuin nämät Publikaanit ja syndiset, waikka he itsemielestänsä olit wanhurkskaat. Ja juuri tämä heidän luuldu wanhurkskaudensa oli kauhistus Jumalan silmissä, ja teki heidät itsetyösiä sopimattommaksi Jumalan waldaundaan, kuin Publikaanit ja syndiset olit. Siihen tygö myös, olit he täytetyt wihalla Christusta vastaan, Hänene totuuttansa vastaan ja kaikkia niitä vastaan jotka Hänä seuraisit. Siitä se tuli, että he ottiwat Christuren parhimmista puheista ja töistä tilan että langettaa Hänestä nurjia ja itsepäissää Duomioita. He löysit Hänestä aina jottaan moittittawaa; He häwäisit Hänä;

Kutsuit Hänene „syömärixi ja juomarixi, „Publikaanien ja syndisten ystäwäxi;“ ei he häwenneet että ulospurtaa sisustansa monia muita häwäistyyxiä Hänä wastataan, niinkuin että Hänellä oli perkele ja että Hän ulosajoi perkeleitä Beelzebubia, perkeleitten päämiehen woimalla; Itse he ei tahtoneet Jumalan waldaundaan, ja jotka sinne tahtoit, niitä ei he lasteet sinne sisälle. Eikös tämä ollut Jumalan silmissä pahjota hirwidämbi kuin Publikaanien ja syndisten ilkiä meno? Eikös se ollut kauhiaribi, kuin näiden lihallisen saastaisuus ja wäärhyys. Nämät Publikaanit ja syndiset ej ole suingaan kauhisteldawat, sillä he olit totisesti kadottawaisesa tilasa ja olit koonneet syndiä synnin päälle. Mutta ne edelliset, Phariseyret ja Kirjan oppeneet, olit wajouneet toisellaiseen syndiin, nimittäin hengelliseen ylpeyteen, ulkokullaisuuteen, hywän wihaamiseen, häwäistyyxiin ja niin edestäsin, joilla he niin hywin kuin toiset, täyttiwät syndimittansa ja tekivät kaiketi itsens pahjota julmemmiksi ja kauhiammiksi Jumalan silmissä. Tästä astasa on meillä esimerkki Parwalisa, joka ennen kääntymistänsä oli Phariseyrus eikä elänyt ulkonaisissa wioissa waan pidettiin nuhdetoimnain jälkeen Philipp. 3: Lug. 6. w. Etsen wähemmin ollut hän oman tunnustuksensa jälkeen suurin syndisten seasa niinmuodoin kuin hän oli ollut pilkkaja ja häwästä ja wainoja. 1 Tim. 1: Lug. 13. 15. w. Kaikesta tästä taidamma me helposti hawaita mikä täysi synnin mitta on, eli suinga ihminen syndimittansa täyttää. Sillä me näemmä edestuwuista esimerkeistä, että se tapahtuu kahdella tawalla, taikka koska ihminen elää törkidissä wioissa ja syndiharjoituxissa, huoruudessa, wäärhydesä, ja muissa julkisissa lihan töissa,

töissä, taikka myös sillä tavalla että hänellä on Phariseusten mielenlaatu, eikä anna itsensä nuhdella ja ojettaa, vaan paljo enemmän vihaa, häväisee ja wainoopi niitä jotka osottawat hänelle kuinga, wiiallinen hänen elämänsä laatu on, ja tällä kuin myös muulla tavalla, enemmän ja enemmän paaduttaa itsensä hänen Phariseusten laatuifesa mielefänsä. Tämä pitää hywin merkittämään. Sillä tähän aikaan käypi niinkuin silloinkin, että ne ainoastansa pidetään syndisinä jotka wietävät näkywäisesti pahaa ja jumalatoinda elämäkertaa, mutta toiset, jotka kyllä perinpohjin owat häijymät, annetaan käydä Jumalan lapsista, eli niinkuin me sen kutsomme, hywistä Christityistä, ainoastansa sen tähden että heillä, on Jumalaisuuden warjo, ehkä he, niinkuin Phariseuret Christusen aikana, owat täynnä ulkokullaisuutta, täynnä vihaa hywää vastaan ja oikata menoa vastaan, ja täynnä itsepäisiä duomioita ja häwäistyksiä niitä vastaan, jotka sydämestään ahkeroitsewat oikianlaatuifesta Christilishydestä. Sitteen kuin me nyt olemme eteenasettaneet synnin tähttä mittaa niin waarijnottakamme nyt

Jälkimäisessä Osassa,

Kuinga Armo on kuitengin suurempi ja ylitsewuotawaisempi kuin se täysi synnin mitta, eli että puhua Pawolin sanoilla: Kuinga armo ylönpaldisei vastaan kusa syndi suuresti tutaan.

Me löydämme tämän asian koska me panemme armon synnin rinnalle. Sillä ei kengään ihmehtele sitä, koska se käändyy Jumalan tygö joka ihmisildä on ennengin tullut pidetyksi siwänä ja kunniallissa. Mutta koska se käändyy, josta tiedään että hän on ollut taikka surutoin syndiaen, eli törkiä ulkokullattu,

ja täynnä vihaa hywää vastaan, niiloistaa hänen käändymisensä kaikkein silmissä: Jumalan armo joka hänelle on tapahtunut, tutaan silloin sitä helpommasti synnin suuruudesta, ja ne jotka Jumalata palwelewat, kiittäwät sitä enemmän Jumalata sen edestä. Silloin sanotaan: Kuingas paha, törkiä ja jumalatoin ihmisen ei tämä ollut? Kuingas hän nyt on näin muuttunut? Eikös se ole suuri Jumalan armo joka kokonansa on muuttanut ja käändänyt tämän pahankurisen syndisen? Elikä myös sanotaan: Kuingas tämä ei ennen kirjwähästi wihannut hywää? Kuingas pahasti hän ei puhunut niistä jotka hywää rakastit? Ja nyt hän itse rakastaa hywää; Ennen hän oli suuri ulkokullattu ja Phariseus, ja nyt hän tunnustaa, että hän kaikilla töillensä on ollut kauhistus Jumalan edessä ja että hänen nyt wasta pitää ruweta ja alkaa olesemaan Christitty. O! mikä suuri Jumalan armo joka sentkallaisesta suuresta ulkokullatusta tekee uskollisen ja kuuliaisen Jumalan lapsen.

Jos me tahdomme vielä paremmin nähdä kuinga Armo on ylitsewuotawaisempi kuin syndi, niin pitää meidän käydä opisa Herran Jesuren luona joka on asettanut meille sen silmäin eteen niissä wertaurissa jotka me luemme Luk. 15: Lug. josta meidän Textimme on otettu. Siinä me niitä syndisiä jotka owat tähtätäneet syndimittansa, opimme tundemaan kolmellaifesa tilasa, „ennen heidän käändymistensä, heidän käändymisensä, ja heidän käändymisensä jälkeen.“

Jos me katselemme heitä ennen heidän käändymistensä niin osottaa Jumalan ylönpaldinen armo itsensä siinä että hän etsii heitä suurella armahtelemisella ja rakkaudella. Tähän johdattaa meitä Wap

pahtaja erinomattain 4. w. „Kuka on teistä se ihminen jolla on sata lammasta, ja jos hän yhden niistä kadottaa eikä hän jätä yhderän kymmeniä ja yhderän korpeen, ja mene sen jälkeen joka kadonnut on, siihen asti että hän sen löytää? Ja 8. w. Taitka kuka vaimo on, jolla on kymmenen penningitä, jos hän yhden niistä kadottaa, eikä hän sytytä kynttilätä ja lakaise huonetta, ja etsi wiilusti niinkauran kuin hän sen löytää? Tämän asian Wapahtaja ilman wertausta selittää tällä tawalla Luk. 19: Eug. 10. w. „Ihmisen Poika tuli ensimmäin wapahtamaan sitä kuin kadonnut oli. Phariseuret ja Kirjanoppeneet luulit että sekin oli hyri osa heidän pyhydestänsä että he kokonansa eroittivat itsensä Publikaaneista ja syndisistä, ja ei pitäneet heitä mahdollisina pitämään kansaseuraa kansansa: Se olis ollut kiitettävä jos he olisit wihanneet heidän syndejänsä: Mutta he ylönskatsoit heidän personansa, sillä he uskalsit itsepäällens että he olit hurshkaat. Luk. 18: Eug. 9. w. Mutta Kristus, joka wihaus kaikkia jumalattomuutta, rakasti kuitengin ihmistä; seurais syndistä jälisi; ilmoitti hänelle hänen syndinsä; neuvoi händä totiseen kääntymiseen ja opetti händä kuinga hänen kääntyxi piti tulemaan ja pääsemään Jumalan lapsi. Sentähden ei Jesus myöskään häwennyet kansakäymistä pitäisi syndisten kansa, niinmuodoin kuin Hän tällä tawalla johdatti heitä parannukseen ja jumalisuuteen. Eikös täsä ilmandunut Jumalan ylitsewuotawainen armo, kosta se näin osotti itsens niitä suurimbia syndistä kohtaan? Niitä, joita itsekukin wihaus ja kammoi heidän wäärhydensä ja muiden syndeinsä tähden, etsei se Lembiä ja ihmistä rakastawaiuen Wapahtaja, niin-

kuin paimen hänen surkioita poijeskadonneita lambaitansa, ja vastaanotti heidät, että Hän olis andanut heille elämän ja ylväkylläisyden.

Katso mmako me heitä heidän Kääntymisesäns, niin siinäkin osottaa itsens Jumalan ylitsewuotawainen Armo heitä kohtaan. Wertauresansa osottaa Jesus tämän asian sillä, että Hän sanos paimenen panewan hänen löytyn lambaansa ilolla olallensa, ja kotihin tulduansa kokoon kutsuwan ystäwänsä ja Kylälisensä ja sanowan heille: „Ilotkoot minun kansani, sillä minä löysin lambaani, ni joka kadonnut oli. Tätä samaa luemma me myöds wertauresa siitä pois kadonneesta penningistä: Mutta ilman wertausta selittää Wapahtaja ajatuxensa kosta Hän sanos 7 w. „Minä sanon teille, niin pitää ilo olemaan taiwaasa ydestä syndisestä joka hänen parandaa, enemmän kuin yhderästäkymmeneestä ja yhderästä hurstaasta jotka ej parannusta tarwitse. Ja 10 w: „Niinmyöds sanon minä teille, vitää ilo olemaan Jumalan Engeleillä yhdestä syndisestä joka hänen parandaa. Kuka ej näe täsä Jumalan armon rikkautta syndistä kohtaan heidän kääntymisesäns? Kuitengin tahdoi meidän Wapahtajamme wiela selkiämässä ja painawaisemmässä asettaa tätä astata meidän silmäimme eteen: Sentähden Hän tygöpanee wertauren tuhlaaja pojasta josta wertauresa meidän erinomattain pitää merkkitä 20 wärshy ja ne seuraawaiset aina 24 wärshyn asti, ja 31 niinkuin myöds 32 wärshy, sillä niistä me erinomattain näemmä Jumalan ylitsewuotawaisen armon syndistä kohtaan heidän Kääntymä tilansansa. Raikki mitä me saattaisimme sanoa ej selwittäis astata niin woimallisesti kuin meidän Wapahtajamme sen on sel-

wittányt näillä kolmella wertaurella, e-
rinomattain wertaurella tuhloja pojaista.
Siinä kohtaa meitä rakkauts. Siinä koh-
taa meitä ilo. Siinä on syndein ja wää-
räintekoin täydellinen poisunehuttaminen
ja andeeriandaminen: Siinä ej ole muuta
kuin suulaa armon ja laupeuden osotusta.
Kuka saattaa täydellisesti ihmehdellä sen
ylitse? Jos me tähän tygöpanemme Sa-
teuren esimerkin Luk. 19: Eug. Mat-
theuren esimerkin Matth. 9: Eug. ja syn-
disen waimon esimerkin Luk. 7. Eugusta,
niin opimma me vielä paremmin tunde-
maan tämän Jumalan armon ylitsewuot-
tawaisuuden.

Jos me wihdoin katselemma syndi-
stä hänen Käändymisensä jälkeen, niin
löydämmä me myös silloin Jumalan ar-
mon ylitsewuotawaisen rakkauts. Juu-
ri ne jotka joka mieheltä pidettiin juma-
lattomina ihmisinä, ja jotka myös itsehy-
sä olit semmoiset, tulivat nyt Christuren
rakkaheri opetuslapsiksi ja uskollisiksi jäl-
keenseurairiksi. He osottivat heidän kää-
ndymisensä monella uskon hedelmällä. Je-
sus ohjaa heitä myös siihen uskollisiksi,
niinkuin me kaiken muun seasa myös nä-
emmä Ewangeliuimime jälkeen seura-
waisesta 16: Eugusta. Koska Saluus
oli käändynyt „seisoi hän ja sanoi Her-
rälle: Rakso, Herra, puolen minun ta-
waratani annan minä waiwaisille; ja
„jos minä jongun pettänyt olen, sen mi-
nä neljäkertaisesti jälleen annan,, Luk.
19: Eug. 8. Mutta sen suurimman ja
painawaisimman esimerkin näemmä me
Pawalisa, joka sanoo 1 Cor. 15: Eug.
9, 10. w. „Minä olen kaikkein huonoin
„Apostolitten seasa, engä ole keltwollinen
„Apostoliksi kutsuttua, että minä olen Ju-
malan Seurakundaa wainonnut. Mut-

„ta Jumalan armosta minä olen se kuin
„minä olen, ja Hänen armonsa minun
„kohtaani ei ole tyhiä ollut, waan minä
„olen enämmin työtä tehnyt kuin muut
„kaikki; Mutta en kuitengaan minä, mut-
„ta Jumalan armo joka minusa on,, Ja
1 Tim 1: Eug. 13-17. w. „Minä jo-
„ta ennen pilkkaja ja wainoja ja häwä-
„stä olin; Mutta minulle on laupeus ta-
„pahtunut, sillä minä tein sitä tietämät-
„tä epäuskosa. Mutta meidän Her-
„ran armo, oli sitä runsahambi, uskon
„ja rakkautsden kansa joka Christuresa Je-
„suresa on. Se on totinen sana, ja kai-
„kei mahdollinen ottaa vastaan, että
„Christus Jesus on tullut maailmaan,
„syndistä wapahtamaan, joista minä suur-
„tin olen. Mutta sentähden on minulle
„laupeus tapahtunut, että Christus Je-
„sus minusa ensin osottais kaiken pittää
„ajelijyyden, miillej esikuwari jotka Hänen
„päällensä pitää uskomaan ijankaikkiseen
„elämään. Mutta Jumalalle ijankaikki-
„selle Kuningaalle, kuolemattomalle ja nä-
„kymättömälle, ja ainoalle wiisahalle, ol-
„koon kunnia ja ylistys, ijankaikkisesta
„ijankaikkisehen,, O kuinga suuri ja mer-
killinen Esimerkki, että senkallainen mies
tuli käätyxi, joka aikansa oli Christuren
Seurakunnan Pää-wainoja ja häwäistä
ja sentähden suurin syndisten seasa: Wute
ta vielä enää: Juuri tämä mies tuli
tehdyxi pakanain Apostoliksi, ulos waruste-
tuxi Jumalalda kaikkein suurimmilla lah-
joilla, ja ihanimmalla siunauksella, niin et-
tä sen autuuden weden wirrat, joka hä-
nen terweellisessä opiansa wuofi hänestä,
owat juosneet myös meidän ylitsemme.
Niinmuodoim olemma me lyhyeltä tutkis-
telleet „Jumalan armoa niinkuin ylö-
„paldisembaa kuin syndi:, „Me olemma
Ensin waariinottaneet „synnin täyhtä mit-
„taan

ntaa, ja sitten kuinga Armo on kuitengin
paljota suurempi ja ylitseruotawaisempi.

Sowitus.

Makastetut Herrasa! Teidän tähtienne
olemma me eteenasettaneet tämän
kaisen. Mutta että te mahdaisitte tästä
tehdä itsellenne sitä suuremman hyödytyksen
niin oppikaat 2. tarkasti waromaan tei-
tännä senkallaisista kuin meidän Texti-
samme ja mualla kutsutaan Phariseuxiksi
ja Kirjanoppeneiksi. Nämät asettivat its-
ensä muiden rinnalle ja pidit kaikki muut
suurembina syndisinä kuin he olit. Zain-
kallainen Phariseusten mielen laatu on
meillä kaikilla luomustamme. Tämä mei-
dän luonnollinen pahankurisuudemme,
wierteele meitä Jumalan sanan saarnami-
sen alla enämmin katsomaan muiden kuin
meidän oman tilamme päälle ja ajattele-
maan että milloin yhtä milloin toista sa-
noisa tarkoitetaan mutta ei meitä. Mutta
niinkuin Phariseuxet kauhiasti rikkowat
rakkautta vastaan ja sen siwusa tekivät
itsensä sovimattomiksi heidän omaan kää-
ntymiseensä, niinmuodoin kuin ei he luul-
leet itsensä waan muiden sitä tarwitse-
wan, niin tapahtuu meille sama wahingo
sitä jos me emmä herkiä siitä pahasta ta-
wasta että wertaila itsiamme ja muita,
ja pitää muut suurembina syndisinä kuin
me itse olemme, ja jos me emmä rupia
todella katsomaan itsepäällemme ja ole-
maan sydämmeistä huoliwaisit meidän o-
masta kääntymisestämme. Ja se on mah-
dotoin että me saatomme hawaita niin
paljon pahaa muissa kuin itse meisämme
kossa meidän silmämme oikein awaawat
näkemään meidän syndejämme ja tunde-
maan meidän sywää turmellustamme.
Sentähden ajattelee ja waeldaa se wa-

gammasti joka ei tiedä suurembaa syndi-
stä kuin hän itse on. Sinä sanot: Se
ja sekin on kuitengin täyttännyt si-
vimitansa hywin tähteen; Saattaa nun olla:
Mutta sinä waiwainen ett ajattele kuinga
sinä myös hamasta lapsuudestas olet
täyttännyt syndimittaas. Jos sinä ett ole
tahrannut itsiäs samoisa synneisä kuin
Hän, niin sinä kuitengin elät samallaisissa.
Jos sinä ett tee niitä ulkonaisesti niinkuin
hän, niin sinä kuitengin sydämmeissä olet
aiihin wikapää ja wiallinen, sinun pahaint
ajatustes ja syndisten haluis kautta, jotka
jo owat työt ja tähtetyt synnit Jumalan
edessä Christuren opin jälkeen, Matth. 5:
Lug. 22. 28. w. Katsa myös Joh. 3:
Lug. 15 w. Oppikaat myös 2. Seuraa-
maan Publikaaneja ja syndistä heidän
kääntymisensä, niinkuin heistä Textissä
puhutaan. O kuinga paljon teidän kan-
sanna on tekemistä ennengö te tahdotta
ustoa että te tarwitsetta tehdä parannus-
ta. Enimmät owat vielä jälillä heidän
Phariseusten kallaisesa wanhursskaudesans,
ehkä heitä siitä niin monasti on waroitet-
tu että heidän olis pitänyt ainakin ha-
waita että he juuri owat ne joita tarkoi-
tetaan. Mutta silloin teidän omarakkau-
denna on niin suuri, että te heti lohdu-
tatta itsiänne ja heti jälleens nukutatta
sen herätetyn omantunnon. Jos se myös
tapahtuu että jotakin saa käydä teille sy-
dämmeille, niin te heti annatta sen kaisen
tyyni jälleens mennä tietänsä: Että te
tarkasti peräänajattele asiata: Että te wel-
wollisesti aseta sitä Jumalan eteen rukou-
resa: Että te sydämmeillisesti nöyrytä it-
siännä Hänen lastwoinsa edessä: Että te
riennä yriwailkaiseen parannuksen kilwoitu-
reen, ja että te pyhdä tulla kokonansa muu-
tetuiksi sydämmeissä, laadussa ja mielessä ja
kaikissa sielun woimissa, waan tydyttä ko-
win

win helposti ja kowin pujan itsehennä. Ei puutu myöskin meidänkaan seasamme sentok...issa Publikaaneja ja syndisiä, jotka harjoittawat suurta wääräyttä, elävät huoruudessa, ja osittain owat eläneet, osittain vielä elävät muissa törkijöissä lihan kōissa. Senkallaisten luulis, koska he kuulemat sanan, wälttämättömästi tulewan ylitsewakuutetuiri heidän omisatunnoisians että he owat kuoleman ja kadotuksen lapset. Mutta alkäätkä andako kaikki tyyni seisahtaa tähän ylitsewakuutukseen, waan kätäkäätkä se totiseri ja perin pohjaiseri käändymiseri, ja alkäätkä ennen andako sydämmenne tythä, kuin teidän omatundonne on puhdistettu kuolemaisista töistä. Muutoin ei teidän kansanna saada hywin käydä. Se mahdatta sitten ulkonaisesti nähtyä niin hywiltä ja siwiltä kuin ikääs tahdotta. Oppikaat wihdoin 3. Että sama Jumalan armo joka etsii ja käänsi Publikaanit ja syndiset, on walmis käändämään myöskin teitä ja tekemään Jesuxen Christuxen totiseri opetuslapsiri ja jälkeenseurairi. Sama armo käypi nyt teidän jälisämme; se etsii teitä ja ei hertsiä työtätekemästä teidän sieluisanne ja sydämmisänne siihen asti että se teidät löytää. Kuulkaat te syndiset, mitä minä nyt sanon teille: Jumalan sydän on vielä awoi teitä kohtaan. Hän kutsuu teitä nyt taas minun kauttani parannukseen. Ei ainoatakaan teidän syndiänne yhä muistettamaan jos te annatta löytä teitänne,

niin ettettä te ainoastansa näy käändywan waan myöskin itsestysä käännhytta Jumalan tygö. Vielä Hän nyt tahtoo wuodattaa teidän päällennä runsaan ja ylitsewuotawaisen armon; syndi on suuresti tullut teisä, mutta Hänen armonsa on vielä tulewa suuremmari. Syndi on wallinnut teidän tyhönänne kuolemari, mutta armo on enämmin wallitserwa elämän wanhurksauderi Jesuxen Christuxen meidän Herramme kautta. Etäkätös te siis tahdois enemminkin olla Jumalan rakkaat tyli-lapset ja Häneldä suunnattaa taiwaallisissa ijankaitkissessi, kuin pytyhä wihan lapsina? Tulkaat ainoastansa! Alk tulkaat! Herra Jesus tahtoo vastaanottaa teitä. Itsekutin pitäköön sen sinä juurikuin se lembiä ja suloinen Wapastaja itseiseisoi hänen edesänsä ja sanois hänelle: Tule, tule! Alk tule! Anna minun saada armahtaa sinua, ja saada iloita sinun käändymises ja parannuses ylitse: Minä tahdon tehdä sinulle enämmin hywää, kuin sinä saatat ajatella, jos sinä waan annat sinun sydämmes minulle.

Rukous.

S Sinä ukollineu Wapastaja! Wihingä pyytää meidän menemään? Sinna armos, se wetää meitä Sinun tygös hellillä rakkauden sielihillä. Muuta kuitengin meidän kylmä sydämmemme, ja wedä meitä waimallisesti Sinun Armo helmoas. Anna meidän tulla woiitetuiri Sinun rakkaudes woiimatta, tulla Sinun tygös kääntyri, ja Sinun kansas ijankaitkissessi yhyri! Amen.

Marian Etisikko Päiwä.

Jesus Kristus, joka meille autuuden toimittanut on, Iainakkoon meille armonsa, oikein arwaamaan sen autuuden, kuin meillä Hänesä on, ja Jumalan tahdon jälkeen sitä niin nautitsemaan tässä elämässä uskon kautta, että me myöskin ijankaitkissuudessa mahdaisimme tulla autuiri ihanasa katselemisesä! Amen.

Rakastetut Herrassa! Pawali sanoo Vähetyks Kirjassansa Romalaisien tykö 8: Eug. 24 w: Me olemme toimiosa autuat. Nämät sanat sisällänsä käsittävät kasi totuutta, 1) että uskolliset jo owat autuat, 2) että he myös toimowat autuuri. Seuraawaisesti owat uskolliset sekä toimiosa että myös itse tyköä autuat. Ei sano Apostoli: Emma me ole vielä autuat, mutta toimomma kuitengin tulewanna autuuri; waan Hän sanoo: Me olemme toimiosa autuat, eli alkua kielen jälkeen: „Me olemme autuuri tehdyt toimion kautta.” Tästä toimiossa oli Apostoli puhunut edelläpäin 17 wärsyistä 23 wärsyyn asti, ja pitkittää saman puheen kansa seuraawisa sanoisa: „Mutta jos toivo näkyy, niin ei se ole toivo; sillä kuinga joku taitaa toivoa, jonga hän näkee? Mutta jos me toimomma sitä jota en me näe, niin me odottamme sitä kärsiwällisyhdesä.” Niinmuodoin opettaa Apostoli sängen selkiästi, että uskolliset kyllä toimowat uskon kautta tulewaisista aututta, se on, sen luvatus kunnian ilmestystä; mutta että tämä toivo ei kuitengaan estä heitä täällä jo olemasta autuuri tehdyt ja itse tyköä autuat uskosa, niinmuodoin kuin he jo täällä owat osalliset Christuksesta, jo tätä elämästä nautitsawat uskon kautta Jumalan armoa ja kaikkea hengellistä siunausta tawoalliffisa, owat niinkuin Christuksen jäsenet, Hänen kansans istutetut tawasteen eli tawoalliffihin menohin Ephef. 2: Eug. 6 w. ja pitäwät heidän menoansa tawoawisa, Philipp. 3: Eug. 20. w, ehkä heidän läsnäolewainen autuudensa on vielä kiinirippuwaisen synnin, heikkouden ja rääkälletulewaisen ristini alla peitetty, siihen asti että Herra Jeesus itse ilmanduu ja

uskollaiset „Hänen kansansa kunniosa ilmoitetaan.” Coloss. 3: Eug. 3, 4 w.

Rakastetut Herrassa! Joka mies tietää puhua siitä tulewaisesta autuudesta. Siitä lohduttawat monet tuhannet heittänsä, joiden toivo kuitengin on perustamaton. Jos heidän toimollansa olis perustus ja tulis kerran tähtetyxi, niin pidäis heidän ensin tulemaan kokonansa toisiksi ihmiksi. Mutta se läsnäolewainen autuus, joka meillä jo täällä on uskosa, jos se waan on oikiasa laadusta, on sangen tundematon asia. Kyllä siitä Raamatusa usein puhutaan. Jumaliset Opettajat owat myös uskolliffesti koonneet ja eteenasettaneet Raamatun todistuksia tästä asiasta: Ei sen wähemmin kuulu se enimmäin kowisa oudolta kossa saarnataan että uskolliset jo nyt yhdellä tawalla owat autuuri. Ei ole maailmalla filmiä jolla Hän näkis tämän autuuden: Ja uskolliset ei awaa oikein heidän Jumalaida saatuja filmiäns että he tämän näkissiwät, tutkissiwät händä tarkasti ja käyttäissit hänen niinkuin he Jumalan Armon kautta saattassit; että he alituisten mahdassit elää samasa autuudesta juurikuin heidän oikiasa ilmasansa. Olen minäkin ennen puhunut tästä asiasta: Kuitengin en suutu minä että uudellensa siitä puhua; Te saatatta sen kautta paremmin muistaa asian ja saada siitä selwemmän ymmärryksen. Ennen olen minä puhunut uskolliffisten autuudesta ylipäin, nyt minä tahdon siitä puhua erittäin. Kukoillkam Jumalata, että Hän annais meidän sen oikein käsittää ja vastaanotta sydämehemme: Pyytäkam Hänen Hengensä apua sekä kuulemiseen että opettamiseen. Tehlämme se nöyrässit Herran Kukoillla: Isä meidän, xc.

Ewangeliumi, Luk. 1: 39 = 56.

Minä päivinä nousi Maria ja meni kirehesti ylösmäkityliin Judan Kaupungiin. 40. Ja tuli Sakarian huoneeseen ja terwetti Elisabetiä. 41. Ja tapahdui, sitte kuin Elisabeti kuuli Marian terwetyksen, että lapsi hyppäis Hänen kohdusans: Ja Elisabeti täpettiin pyhäällä hengellä. 42. Ja huusi futurella äänellä, ja sanoi: Siunattu olet sinä waimoin seasa, ja sinattu on sinun kohtus bedelmä. 43. Ja kusta se minulle tulee, että minun Herrani äiti tulee minun tygöai? 44. Sillä katso! sitte kuin sinun terwetyksen ääni tuli minun korwihini, hyppäis lapsi ilosta minun kohdusani. 45. Ja autuas sinä joka uskoit; sillä ne täpetteään kuin sinulle owat sanotut Herralda. 46. Ja Maria sanoi: Minun sieluni suuresti ylistää Herraa. 47. Ja minun hengeni iloittaa Jumalasa minun Wapahatajani, 48. Että Hän katsoi Piikansa nöyryyttä; Sillä katso! Tästäedes pitää kaikkein Sukutundain minua autuuri kutsuamaan. 49. Sillä se woimallinen on suuria ihmettä tehnyt minun kohtaani, ja Hänen nimensä on pyhä. 50. Ja Hänen laupedensa pyssy Eugusta sukuhun, niille jotka Händä pelkäävät. 51. Hän osotti woiman käsiwarrellaansa: Ja hajoitti korjat heidän sydämmensä mielestä. 52. Woimalliseet on Hän kufistanut ishuimelda, ja korotti nöyryt. 53. Isowaiset täpitti Hän hywydellä, ja rikkaat jätti tyhiäri. 54. Hän korjais Israelin Hänen palweliansa, muistati omaa laupettansa. 55. Miinuin Hän on puhunut meidän Isilleme Abrahamanille ja Hänen Siemenellens, ijanlaittisesti. 56. Ja Maria oli hänen tykönsä lähes kolme kuukautta, ja palais kotiansa.

Ylöseluetusta Textistä tahdon minä, niinkuin sanottiin, leteenasettaa tutkisteldawaksi:

Uskowanisten Autuutta täsä ajasa.

Me näemmä sen

1. Elisabetin Esimerkistä.
2. Marian Esimerkistä.

Sitten mielimmä me liemmäldä kiinnittää meidän sydämmemme itsehemme, ja katsella kuinga me mahdaisimma

näin painawaisesta asiasta tehdä meille me paljon hyödytystä.

Me rukoilemma taas Jumalata, että Hän tähän andais meille runsaasti armoansa Christuxen tähden. Amen.

Tutkindo.

Edellinen Osa.

Rakastetut Herrasa! Elisabeti on se, joka on puhunut siitä asiasta jota me nyt aiwomme tutkistella. Hän sanoo Marialle: Autuas sinä joka uskoit. Mikä kielen jälkeen se on: Autuas se on joka on uskonut. Merkittämme tämä. Sillä ehkä se on selkiä että täsä erinomattain ymmärretään Maria, niin puhuu kuitengin Elisabeti niin, että Hän on edespannut itse asian, nimittäin uskowanisten autuuden yhteisesti, ja tietäandanut, että tämä Autuus ei tygötullut Marialle hyrinänsä, waan että se on yhteinen itseskullengin joka uskoo Jumalan Sanan, ja että jokainen sentkallainen pitää niinkuin Mariaakin ylistettämääu autuuri. Sentähden andawat myös nämät sanat erinomattain tilan että koko Textistä tutkistella samaa autuutta.

Elisabeti oli myös autuas, että Hän oli uskonut. Ilman epäilemättä annoi Sakarias hänelle tietä Engelin näyn ja Herran sanat kuin Engeli Tempelissä oli Hänelle ilmoittanut, josta on lukia Luk. 1: Lug, 11 ja seurawisa wärshysä. Sillä waikka Hän, Sakarias, epäilemisenä tähden tuli puhumattomaksi, ja sentähden ei puhuin taitanut ilmoittaa astata Elisabetille, niin saatamma me kuitengin helposti arvata, että Hän kerjoituxella tietä andoi sen kuin tapahdunut oli, niinkuin me seuraawaisesa 63 wärshysä luemmasi että

että Hän anoi taulua, kirjoittaxens siihen Poikans, Johanneren, nimeä. Niinkuin nyt Elisabethi ei ollut epäuskoinen waan uskoinen, niin Hän oli autuas samassa uskossansa. Sillä siinä ei ollut kyllä että Engelin puhet hänestä tuli tähtetysi: Hän tuli myös Engelildä aseteturi Marialle Esimerkiksi jota kohtaan Jumala oli osotanut kaikkivaldiaisuudens, eli „ettei mitään Hänelle ollut mahdotoinda,“ koska Hän pelasti Elisabethin hänen korkialla ijälläns hänen hedelmättömyydestäns: Katto 36 ja 37 w. Totisesti; Se ei ole joku vähäinen autuus Uskoiisille tällä ajalla, että Jumala tekee sen laupeuden heidän kansans, että myös muut taitawat heidän esimerkittäns tulla ylösherätettyxi uskoon, ja wahvistettaa sen kautta että ne heissä niinkuin speilissä, saawat katsella sekä Jumalan armoa että kaikkivaldiaisuutta. Pawali arwais itsensä onnelliseksi 1 Tim. 1: Eug. 16 w. siinä, että Hänen kaändymisensä oli olewa muille esimerkki, josta he taitawat oppia tundeamaan Christuxen laupeuden ja karsiwälisyyden rikkauden.

Mutta niinkuin uskoiisien autuus on siitä laadusta, että xpi etu seuraa toisesta, niin käwi myös tässä Elisabethin kansa. Hänen uskonsa waukutti ilon Jumalan Engelleille taiwaasa: Siinä Hän oli autuas. Siitä seurais toinen etu, nimittäin että Herran Engeli, niinkuin ennen jo sanottiin, asetti hänen Marialle esimerkiksi. Myös siinä hän oli autuas. Mutta siitä tuli sitten se kolmas etu, että Hänen uskonsa esimerkki ja Jumalan hänelle osotettu Kaikkivaldiaisuus, saati Marian kiirehesti eli sukkelasti ja illoilla nousemaan ja menemään mäkkyliin Elisabethin huoneeseen terwettämään häntä. Että Elisabeth piti tämän etuna ja onne-

na, todistawat hänen omat sanansa 43 wärhsä: „Kusta se minulle tulee että „minun Herrani Äiti tulee minun tygöni?“ Tosi se on, että Marialla, joka Elisabethin tygö tuli, oli se erinomainen armo että hän oli Herran äiti, niinkuin Elisabethi hänen kutsuu. Emma siitä vähemmän kuitengaan löydy me tässä yhä autuutta kuin uskoiisilla on yhteinen Elisabethin kansa. Sillä itsekin uskoinen tunnustaa syystä sen suurexi Jumalan hywäxi työxi, koska hän näkee Jumalan ylösherättäwän ja Hengensä kautta kuljettawaan niitä jotka owat Armon osallisuudesa, tulemaan Hänen tygönsä, ei maalisten syiden ja ajan kulun tähden, waan sentähden että he mahdaisit keskennänsä wahwistaa toinen toistansa heidän kaikkein kallimmasa uskossansa jonga he saaneet owat, ja julistaa toisillensa Jumalan suuria tekoja ja sen kautta kunnioittaa Herran Nimidä. Uskoiiset owat Eläwän Jumalan Tempeli. Sentähden katsowat he heidän pyhitetyä kansa käymisensä Jumalan päälle joka heissä asuu, ja sunaa heidän yhdessä oleskelemisensä, että yhden usko tulee wahvisteturi toisen puheen kautta, ja he tundeswat siitä molemmiin Jumalallisen woiman heidän sieluisansa, juuri kuin xpi walkia sytyttää toisen. Elisabethisä nähdään tämä selkiästi; Sillä hän tuli, ollesansa Marian kansa, tähtetysi Pyhäällä Hengellä ja rupeis tielessäns julistamaan Herran kunnioita. Ilman epäilemättä ei he myös wähdän ylösrakendaneet toinen toistans aina edestänsä niinä kolmena Ruukautena kuin he yhdessä olit. Sentällaisesta uskoiisen ylösrakendawaisesta kansakäymisessä toinen toisensa kansa, annetaan meille suloiista todistuksia siellä ja täällä Apost. Teko Kirjasa, niinkuin esimerkiksi 14: Eug. 27 w.

15: Eug. 32. w. 18. Eug. 24, 25, 26 w. ja mualla.

Se erinomainen kuin meillä Elisabetista on Tertisa waarinotettawana, on se että koko Hänen sydämmensä oli täytetty meidän Herran Jesuxen Christuxen terwehelliellä tunnolla. Hän tieti Pyhän Hengen kautta että Maria oli Herran Äiti, että lapsen hypäys Hänen kohdustans tietäandoi tämän Herran läsnäolemisen, että kaikki mitä Engeli oli Marialle ilmoittanut, eli koko prophetia Christuxesta oli tulewa tähtetyri. Koska Hän näi uuden ihmisen uskoi Herran Christuxen päälle, niin löysi Hän myös osaltansa samasta uskosta täyden autuudenta, ja oli sentähden täynnä Hengen iloa. Itsekuningin uskottawaisen kansa tapahtuu pääasiassa samalla tavalla. Hänen sydämmensä täytetään Pyhästä Hengestä Jesuxen Christuxen eläwällä tundesillä. Hän tietää ja uskoo ettei ainoatakaan sitä puutumaan kaikkesta siitä hywästä kuin Kaamattu Christuxesta puhuu. Kaiken tämän työssä omistaa silloin usko hänelle, niin että itsekin uskottawainen hawaitsee täyden autuudenta uskosta, ja koska sama tieto ulospuhkee hänen työhönsä, tulee hän niin kuin Elisabetin ja muut uskottawaiset tähtetyri, wanhurikaudella, rauhalla ja riemulla Pyhästä Hengestä. Me käynnä nyt edemmäksi ja katselemme

Tähtimäisessä Osassa,

Uskottawaisen Autuutta Marian esimerkissä niinkuin speilissä. Meidän pitää sekä Mariala että myös Elisabetin kanssa wissusti tekemään eroitus sen hywän wälillä kuin heillä yrinänsä oli, ja sen hywän ja autuuden wälillä kuin heillä oli yhteinen muiden uskottawaisen kansa. Kuiten-

kin pitää meidän myös hywän tietä, ettei yhtäkään uskottawista ole, joka ei saa osaltansa hänen erinomaista tilasudensansa waaraanottaa Jumalalta jonkun erinomaisten eli erinomaisen hywäntyön. Yri saapi Jumalan armon ja awun yhdellä toinen toisella tavalla. Ja juuri siinä osottaa itsensä Herran luettelematon wisaus ja hywäisy Hänen Seurakuntaansa kohtaan, et ä kukaan totinen Christuxen jäsen saattaa osaltansa ja mitasansa sanoa: Sen ja seingin on Herra minulle tehnyt: Kuingas en minä ole onnellinen, koska Herra niin hywän on tehnyt minua sieluoni kohtaan. Salm. 66: 16.

Mutta tämän sitwusa muistamma erittäin että se erinomainen kuin Elisabetinle tapahtui oli se että hän oli synnyttävä Mesianen edelläjuorin, ja Marian erinomainen oli että Hän tuli Herran Äiti. Tämä oli Heidän erinomainen etunsa ja autuudenta; Mutta tämä samasta on heillä ja kaikilla uskottawilla yhteinen etu ja onni, nimittäin että sekä Johanneksen että myös Christuxen syntyminen tapahtui ei ainoastansa heidän waan kaikkein hywäri, ehti Marial, sen edun suhteen kuin Hänellä oli edellä muita waimoja, siinä että Hän oli Herran luonnollinen äiti, taissi sanoa: „Katto! tästebes pitää kaikkein sukukuntain „minua autuaxi kutsumaan.“ Meidän Wapastajamme itse opettaa Luk. 11: Eug. 27, 28. w. Kuinga kaikki uskottawaiset taistawat tästä tehdä itsellensä hyödyhyren; Sillä koska yri waimo Kansan seasa korotti Äänensä ja sanoi Hänelle: „Autuas on se „kohtu joka sinun kandanut on, ja ne nistät „joittas imit Niin Jesus waistaa: Ja to „sin, autuat owat ne jotka kuulewat „Jumalan sanan ja kärkewät sen.“ Itsekin uskottawainen tietää, että waikka ei kaikki sukukunnat maan päällä ole händä autu-

autuaxi kutsuvat, niinmuodoin kuin hän ei tule maailmasta niin tutuksi ja kuuluisaksi kuin Maria, niin kuitengin kaikki Engelit ja uloswalitut ovat kaikessa ijankaikkisuudessa ylistävät häntä autuaxi. Ja hän tietää että hän jo on autuas siinäkin asiassa että hänen nimensä on kirjoitettu taivaassa, ja meidän Baptistajamme puhuu Opetuslapsillensa Luk. 10: Eug. 20 w. „Joihtaat että teidän nimennennä ovat kirjoitetut taivaassa.“ Se uskoinen selu, niinkuin Hebr. 12: Eug. 22 w. se'oo, on jo „käynyt monen tuhannen Engelitten joukon tygö, ja täydellisten „wanhurikasten Hengein tygö,“ se on niiden tygö jotka jo ovat täydelliseksi tehdyt ja käyneet heidän ijankaikkiseen lepohonsa. Eikös hänen siis pidäis arvaamaan itsäns onnelliseksi siinä että itse taitas ylistää hänen autuaxi?

Niitä jälkellä olwisa sanoisa Hänen kiitos wirrelänjä uloslewittä Maria uskoinen koko autuuden tawaran tässä elämästä niin, että aika loppuis kaksen, jos me tahdoisimme tutkistella koko Hänen puhettaansa ja erittäin eteenasettaa siitä, itsekutakin asian haaraa uskoinen autuudesta tässä ajassa. Me tahdomme kuitengin andoa teille Pää-awaimen jonga kautta te itse oletta läydwät ja hawaitsewat sen josta puhuttu on tämän kiitos wirren sanoista nimittäin Jumalan Lasten autuden jo tässä ajassa. Pawali johdatta meidät saman Pää-awaimen luori kossa hän sanoo Rom. 8: Eug. 32. „Eikö „myös Jumala lahioita meille kaikilla „Christuren kansa? Tällä awaimella awais Maria kaikki Jumalan tawara-huoneen ovet. Hän hawaitti silloin että kaikki kuin Jumala on Hänen kunniallisia omakuisansa, sen Hän oli Hänelle. Hänelle oli Jumala „Suuri, Boimallinen, Pyhä, Paupas, Wanhurikas,

„Lembia ja Andelias, Uskollinen ja Toivinen, Ijankaikkinen ja Turmelamaton.“ Senkollainen oli Jumala Mariassa, ja uskon kautta löytyi hän siinä loppumartoman autuuden täydellisyden. Samalla tawalla, kaikki mitä Jumala alusta pitäin oli tehnyt, ja mitä Maria tiesi ja uskoi että Jumala luparensa jälkeen vielä oli tekewä, kaikki se oli hänen. Sillä hänen autuudensa seisoi siinä, että Jumala oli andanut Christuren maailmalle luvastajaxi. Sentähden hän iloitsi Jumalasa Baptistajansa joka tahdoi korjata ja auttaa Palweliansa Israelin. Tässä awusa oli osa hänelläkin joka oli yxi Jumalan kansasta. Vyhheldä sanoin: Kaikki oli Hänen. Hänen uskonsa asetti Hänen niinkuin rakkaan lapsen Jumalalle helmohin, niin että hän saatti sanoa Jumalalle: Siinä olet minun Isäni ja minä olen Sinun lapses: Kaikki mitä Sinun on se on myös minun. Peräänajatelkaat tätä, niin Te Marian sanoista kyllä hawaitsetta „Uskoinen autuuden tässä ajassa,“ joka kuitengin tarkoittaa ijankaikkisuutta ja siellä ilmanduu kunniasa.

Sowitus.

Niinmuodoin olemme me nyt, rakastetut Herrasa, katsoneet siihen speiliin kuin meidän Textisämme on meille asetettu silmäin eteen, ja pikipäin katselleet Uskoinen autuutta tässä maailmassa, Etsabethin ja Marian suloisien esimerkin jälkeen. Minä sanoin pikipäin ja yrjeltä, sillä kaikki kuin me tässä asiassa olemme puhuneet, on ainoastansa niinkuin wähäinen pisar koko meren suhteen. Sentähden olen minä myös päättökeri ainoastansa osottanut teille Pää-awaimen, että te itse mahdaisitte sitä wiljellä ja sillä awata Jumalan armon tawara-huonen, siellä

siellä nähdäyennä ja tutkistellareenna sie-
luinna hywäri itsekutakin teidän autuu-
denna erinäistä asianhaaraa.

Kuitengin saatat sinä sanoa: Kuit-
gas minä sen saatan tehdä ellei joku mi-
nua johdeta? Minä tahdoisin kerna-
sti katsoa syvämmäldä siihen autuuteen
kuin uskovaissilla jo on: Se tieto kaik-
tiffin paljon hyödyttäis minua ja wah-
vistais minun ussoni: Mutta en minä
tiedä kuinga minä welwollisesti willeleisin
sitä pää-awainta jonga luoksi minä olen
neuwottu. Sentähden tarwitsen minä
wielä edestäsän neuwomista. Utk minun
ystäväni! Uuua kuitengin minulle Pää-
awaimella muutamia tawara-Rammioita,
että minä mahdaisin nähdä, kuinga mi-
nun pitää tekemään kuin minä sitten it-
tereni tahdon awailla niitä muita Jumal-
an tawara- huonehia.

O sielu, sinä joka tätä halajat! Si-
nun anomises on kohtullinen. Minä tah-
don kokia tehdä sinulle mieliksi. Minä
annan sinulle sen neuwon että sinä itse
otat etees koko Pyhän Raamatun, erino-
mattain Uuden Testamentin, ja rupeat
lukemaan sitä welwollisella wireydellä ja
peräänajatusella, ehkä sinä monastikkini
olist jo ennen sen lutenut. Jos sinä
sinä löydät jongun armo-lupauxen, niin
sowita se heti uskosa itsehes.

Esimerkiksi, kossas luet Matth. 1:
Lug. 21. w. „Sinun pitää kutsumaan
„Hänen nimensä Jeesus, sillä Hän on
„wapahtawa Kansansa heidän synneistän-
„sä,, niin sano: O! niin olen siis mi-
nä onnotoin ihminen niinkauwan kuin
minä elän synneitä: Ehkäminä lohdu-
taisingin itsäni Jumalan armolla, niin
minä yhtähywin olisin onnetoin jos mi-
nä saman itseni lohduttamisen siwusa kui-
tengin pitkitän minun häijyydesäni, sillä

tästä seisoo: „Hän on wapahtawa Kan-
„sans heidän synneistänsä,, Suloinen
Herra Jeesu! wapahtaa myös minua minun
synneistäni; Anna minulle ne andeeri, ja
puhdistaa minua niistä Sinun nimes täh-
den: Utk älä anna niiden tästäedes hal-
lita minun ylitseni, ehkä he wielä tästä
kuolewaisesa majasa minusa kiini rippu-
wat.

Kossa sinä edestäsän luet 23. w.
„Hänen nimensä pitää kututtamaan Em-
„manuel, se on niin paljon sanottu Ju-
„mala meidän kansamme,, Sano silloin
heti uskosa: Jumala meidän kansamme ja
niinmuodoin myös minun kansani. Sinä
Herra Jeesu olet tällä nimellä nimitetty,
että minä wahwasti tiedäisin, että Ju-
mala on minun kansani, kossa minä sy-
dämmestä uskon Sinun pääkses. Sen-
tähden luowun minä turwallisesti perfe-
leestä ja kaikista synneistä että minä mah-
daisin itse työssä huomaita tämän nimen
woiman, ja että Jumala mahdais olla
minun kansani. Samalla tawalla: Jos
Jumala on minun kansani, niin saatan
minä röyhäillä perfelettä ja kaikkia hänen
kiusauksiansa vastaan. Jumala saattaa
ulosemmata minun kuoleman ja perlelen
kidasta. Jos Jumala on minun kansa-
ni, kuka silloin taitaa olla minua wa-
staan? Jos Jumala on minun kansani,
mitäs silloin kaiken minun elämäni alla
saattais olla minulle ylös työläs että Hä-
nen kansans eli kaurtans ylitsewoittoa,
olikko se sitten uskonainen kärsiminen eli
sikäallinen kiusans? Utk! onnellinen mi-
nä joka tämän tiedän. Mitäs autuus ei
tämä jo ole täällä uskosa, että Jumala
on meidän kansam! Mitäs siis ei ole ijan-
kaikkisuadesa tapahtuwa?

Pitkitä tällä tawalla ja sowita kaik-
ki itsehes. Sillä jos sinä sydämmestä itä-
wöit

wsittet että tulla pelasteturi synnistä, jos sinä etsit pelastustas Jesurela Christure-
sa, niin on kaikki sinun omas. Missä i-
kääs sinä löydät jostaan hyvää, niin a-
jattelle: Mutuas olen minä, jos minä us-
kon, ja uskolla oikein omistan tämän it-
selleni. Sillois sinä piijaan löydät niin
monda armon tawara = kätkdä että ne o-
wat sinun mielestäs lukemattomat ja lop-
pumatottomat.

Katso kuitengin vielä erinomattain
Matth. 5. Lukua. Siinä seisoo. 3. w.
„Mutuat ovat Hengelliset waiwaiset, sil-
lä heidän on tuiwaan waldakunda.“, Kuin
sinä tätä luet, niin sano itteres: Herra!
Opeta minua oikein ymmärtämään ja
tundemaan hengen kbyhyttä; Anna se mi-
nulle että minulla mahdais olla Hengel-
listen waiwaisten autuus, ja mahdaisin
heidän kansans peria tuiwaan waldakun-
nan!

Kuin sinä luet 4 w. „Mutuat ovat
„murhelliset, sillä he saawat lohduksen,
niin sano taas heti: Uk Herra! warjele
minua tästäedes iloitsemasta maailman
kansa: Opeta minua ennemmin olemaan
murhellinen minun syndeint ylitse. Ja
o kuinga autuas minä olen, koska Sinä
olet andanut minulle murheen niiden y-
litse ja wihan niitä vastaan. Ehkä myös
minun vielä täydyis olla murhellisen, niin
minä olen kuitengin autuas, sillä minä
tiedän että minun pitää saamaan lohdu-
tus; Herran suu sen on sanonut.

Kuin sinä luet 5. w. „Mutuat o-
wat siwiät, sillä he saawat maan pe-
ria“, niin ajattelle sen ohesa: O Herra!
Anna minulle siwiä hengi, etten minä ke-
nengään kansa näistä maalisista mahdais
riidellä, sillä täsä seisoo että siwiät saa-
wat maan peria. O kuinga autuas mi-
nä olen kuin minä sen uskon, ja sentähden

ternaammasti annan tehdä itselleni wää-
ryyttä, ennen annan itseäni wahingoittaa,
kuin minä käwisin tyhiän tähden oikeuden
eteen minun lähimmäiseni kansa. 1 Cor.
6: Lug. 7. w.

Jos sinä luet 6. w. „Mutuat ovat
„jotka isowat ja janowat wanhurskautta,
„sillä he rawitaan“, niin sano: Uk Her-
ra anna minulle sentkallinen näkkä ja
jano wanhurskauden perään, että minä
myös Sinun oman lupakes jälkeen mah-
daisin tulla rawituri, ja että minulla,
niinkuin yhdellä sinun lambaallas, mah-
dais Sinun tykönäs olla elämä ja yldä-
kyläisyys.

Tee tällä tawalla, Miin sinä oikein
wiljelet sitä Raamatun pää-awainda kuin
sinulle neuwotta on; Käy sillä läpitse ko-
ko Raamatun ja awaa sillä yri Jumal-
lan tawara huone toisen perästä, niin
sinä olet sitä saapa kaikellaista Hänen Ju-
maluudensa woimasta, kuin elämäxi ja
autuudexi sopii.

Mutta yhtä minä muistutan: Tä-
män työn johon sinä nyt neuwotta olet,
ei pidä olemaan ainoastansa jongun tyh-
iän, paljaan, ja turhan ajaturen ja itse-
wijsaan tutkinnon, waan sinun pitää he-
ti, sekä sinun pyhityrexes että sinun loh-
durexes käyttämään kailen kuin sinä
Raamatusa löydät uskowaisen autuude-
sta täsä ajasa: Kukoile sen siwusa Ju-
malata että Hän tahdois sen andaa tul-
la woimallixerä sinun tykönäs. Muutoin
sinä petät itses ja ett löydä yhtään au-
tuutta siinä, waan paremmin wedät pä-
älles suuremman kadoturen. Mutta jos
sinulla on yriwakainen tosi, että etsiä
syndeis andeerisaamista Christuren werez-
sä, että sitten sydämmen pohjasta kuolla
synnille ja elää wanhurskaudelle, niin
mahdat sinä kaitetikkii pitää koko Ra-
ma-

matun Jumalan Testamentin, ja siinä ett' erhehdy, jos siinä pidät itses kaiken perillisiä, ja uskot että kaikki tyyni on sinun. Tämän on Pawali meille selkiöillä sanoilla opettanut 1 Cor. 3: Eug. 21, 22, 23. w. „Kaikki ovat teidän omanne, Joko se olis Pawali eli Apollo, eli „Kephas, taikka maailma, eli elämä, eli „kuolema, taikka nykyiset eli tulevaiset: „kaikki ovat teidän. Mutta te olette „Christusen; waan Kristus on Jumalan.

Hywin on teille, jotka oikein tunnetta uskomaisten autuuden tässä elämässä! Autuaat olette te, jos se teillä myös on

istetyösi: Ja autuat olette te, jos te myös sen saman oikein käytätte.

Rufous.

Urkallinen Wapastaja! Siinä se olet joka meidät olet tehnyt auturi. Autuas oli Elisabeti joka uskoi sinun päälles. Autuas oli myös Maria että hän Sinun päälles uskoi. Autuat ovat kaikki ne jotka Sinua päälles uskawat, sillä ei heidän pidä hullumaan waan ijankaikkinen elämä saamaan. Mutta he ovat autuaat myös tässä elämässä; He ovat Sinua kansaperilliset ja Sinun ruumiis jäsenät. Siinä olet meidän Väänne. Kaikki mitä Sinua on, se on meidän, uskoa lautta. Se meille opeta, ja lausaa, että me voimasa sen tuavustaisimme, ja istetyösi sen saimme ja omistaisimme! Amen.

Keljä's Sunnuntai Kolminaisuuden Päiwästä.

Jumala, joka on rakkaus, uloswuodattakoon rakkaudensa meille meidän sydännumihimme Pyhän Hengen kautta, ja tehkään meidät järkkenseuraajens rakkaudesa ja laupeudesa. Poitansa, meidän Herran Jesuksen Christusen woiman kautta! Amen.

Rakastetut Herrasa! Lähteen josta se armo on uloswuotanut että Jumala annoi Poitansa meille Wapastajaksi ja kaikki Hänen kansans, osottaa meille Sakarias Riitos wirrefansä, Luk. 1: Eug. 78. w. ja on „meidän Jumalamme sydämmellinen laupeus.“ Niin sanoo siinä Sakarias: „Meidän Jumalamme sydämmellisen laupeuden kautta „on meitä esinnyt koitto ylhäldä.“ ja niin edeskäsin. Mitäpä se mahdoi olla kuin saatti teiwuttaa Jumalan ylösauttamaan sitä syndiin langennutta ihmisen sukunda? Ei Hän meitä lyhtäny yhtään mahdollisuutta waan sulan syynin ja tur-

melluren. Ei ollut muusta sentähden jällä kuin Hänen sulan armahtelemissens joka seuraawaisesti tainwutti Hänen auttamaan meitä meidän raadollisuudestamme ulos. Sama Jumalan sydämmellinen laupeus on se jonga kautta koitto ylhäldä, se on Jesus Kristus Jumalan Poitaka, on esinnyt meitä Ewangeliumilla, joko meille on tullut mildä jotka sen ensin owat julistanect, ja on nyt meille saarnattu, että meillä mahdais olla täydellinen turwa ja ijankaikkinen autuus, jos emmä me waan itse katumattomuudella että sen waikutusta.

Katso etut Herrasa! Niin hyväldä kuin se soi pi korwisa, että saada kuulla sitä saloista Ewangeliumia Jumalan sydämmellisestä laupeudesta meille ereenasetettawan ja sillä tavalla kaiken lohdutuksen ja autuuden oikaa lähdetä meille owattawan, niin tarpeellinen on se myös että meihin Jumalan sanasta uskollisesti teroitetaan, kuinga meidän pitää antaa taituutta meidän sydämmelliseen laupeuteen meidän lähimmäistämme kohtaan, jos me waan tahdomme ilolla ammundaa armonwetta Jumalan tarweyden lähteestä, eli alkuisien nautita Hänen sydämmellistä laupeuttansa eikä tehdä itsiamme siitä o-fattomiksi armottomuudella, niinkuin se pahankarinen palvelia Matth. 18: Eug. 32-35 w. Sillä niinkuin rakkaus on Jumalan korkein omaisuus, niin on myös se Jumalan lasten omainen tundomerkki, että he seuraawat heidän taitwaallista Isiän rakkaudesta ja laupeudesta.

Tätä tahdomma me Läänsäolewasta Ewangeliumista likemmäldä neuwoa ja opetua. Mukoilkamme Herraa, että Hän siihen tahdois lainata Pyhän Hengensä armoa ja wälewätä apua. Sitä me ru-kouksemma hartahalla Herran rukouyella, Isä meidän, joka 10.

Ewangeliumi, Luc. 6: 36-42.

Siihen aikaan sanoi Jeesus Hänen Opetuslap-sillansa: Olkaat sentähden laupiat, niinkuin teidän Isängin laupias on. 37. Älkää duomitko, ettei teitä duomitais, älkää sadatelko ettei teitä sadatellais: Undeepi andakaat, niin teille undeert-annetaan. 38. Andakaat, niin teille annetaan: Hyvän mitän, liikistetyh, sulottu ja wlitsewä-täwan he andawat teidän helmaanna; Sillä juuri sillä mitalla jolla te mitaatta, pitää teille jäl-keens mitattamaan. 39. Mutta Hän sanoi heille wirtaureu; taitaako jofia sokiata taluttaa? Eitä he molemmat hautaan lange? 40. Ei ole Opetus-lappi ylitse Mestariusa; Mutta jokainen on tähdel-

linen, koska hän on niinkuin hänen Mestariusa-41. Mutta kuingas njet raiskau joka on weljes silmäs; waan ett hawaitse malkaa joka on omaia silmäsäs? 42. Eli kuingas taidat sanoa weljel-les? weljeni! pidäs! minä otan raiskan joka on silmäsäs, ja ett itse näe malkaa joka on omaia silmäsäs? Sinä ulkokullattu! ota ensiu malka o-masta silmäsäs; ja katso sitte jos taidat ottaa ra-iskan joka on weljes silmäsä.

Yösluetun Tectin johdatusen jälkeen tahdomma me Herran nimeen tutkistella:

Jumalan Lasten sydämmellistä Laupeutta.

- 1:0 Kuinga Se sen oppiwat Taiwa-allisesta Isästänsä.
- 2:0 Kuinga Se sitä harjoittawat, ja
- 3:0 Kuinga se tulee Seille palkituri Jumalalda ulosanomattomalla lau-peudella.

„Se laupias Jumala ja Isä taitwa-asa andakoon meidän nyt myös ilolla ammundaa Hänen ijankaitkisen rakkau-densa lähteestä, että me tämän kaiken hywin ymmärräisimme, harjoittaisimme sitä oikein kaikesa meidän elämäsämme, ja nautitsisimme Hänen loppumatoinda laupeuttans täällä ajallisesti ja sitten kai-kesa ijankaitkisuudesa! Amen.„

Tutkinto.

Ensimmäinen Osa.

Meidän Ewangeliumi = Tectimme alu-sa, hawaitsemma me „kuinga Ju-malan lapset oppiwat sydämmellisen lau-peudensa Taiwaallisesta Isästän.„ Siinä luemmma me: „Olkaat laupiat, niin kuin teidän Isängin laupias on.„ Nä-mät sanat johdattawat meidän takasin e-delläkäywäiseen wärshyn, jofa seisoo: „Ka-kastakaat teidän wihollisianne, ja teh-„käät

„Käät hyvä, ja lainatkaat, ja älkää
 „mittään siitä toivoko: niin teidän polk-
 „kanne on suuri, ja teidän pitää olemaan
 „Mimmäisen pojat, sillä Hän on laupias
 „kiittämättömiä ja pahoja kohtaan.” A-
 „settakamme näiden sanan rinnalle se, mi-
 „tä meidän Wapahtajamme puhuu Matth.
 5: 44, 45, 46, 47 ja 48 w. mutta ot-
 takamme samalla tarkasti peräänajatel-
 laksemme, kuinga Herra Jesus suurella
 ja erinomaisella painolla meille silmäin eteen
 asettaa Taiwaallisen Isänsä Hänen rakkau-
 densa, hywyhdensä ja laupeudensa har-
 joittamisessa ja osotukse ja ihmisä kohtaan.
 Jesus tahtoo, että meidän siitä pitää tun-
 demaan ja päättämään mingäkaltainen
 Jumalan omainen luondo, mieli ja sy-
 dämmen laatu on meitä kohtaan.

Sinä taidat ajatella: Kuka on Her-
 ran mielen tiennyt? Kuka on niin taita-
 wa ja wiisas, että hän taitaa ulostuttis-
 tella Jumalan omaisuudet ja sen Taiwa-
 allisen Isän Jumalallisen luonnon? Koh-
 datarensä tätä sinun wastustamistas, niin
 hawaitse, että Herra Jesus ottaa sinua
 ikääskuin kädestä, ja osottaa sinulle,
 kuinga sinulla jokapäiwä on silmäin edes-
 sä se, josta sinä saatat paremmin, helpom-
 masti ja täydellisemmästi kuin suusanasta,
 oppia tundemaan Jumalan sydämmen,
 mielen, luonnon ja omaisuudet. Näethän
 sinä, mingäkallaiset ihmiset owat maa-
 ilmaa, kuinga he ei ainoostansa heikkou-
 desta joudu horjahtamaan monesa asiaa
 ja sillä ei muuta ansaitse kuin rangaistu-
 ren; Mutta myös suurimmaksi osaksi ilki-
 wallaisuudessa asettawat itsens Jumalata
 vastaan: He wäärinkäyttävät sekä elä-
 män että myös muut lahjat, jotka Ju-
 mala on andanut ja jokapäiwä andaa
 heille; Kaikki nämät he wäärinkäyttä-
 wät syndiin, ja ehkä omatundo ja Juma-
 lan sana nuhtelee heitä sentähden, ehkä

he myös itsetyönsä tulewat kuritetuiksi, niin
 ei he kuitengaan paranna itsäns, waan
 jota pitkämielisempi Jumala on, sitä en-
 nämmiin ja wapaehtoismmasti he täyttä-
 wät syndimittansa. Jos sinä peräänajatel-
 telet tätä; jos sinä sen siwusa tutkit ku-
 inga sinä mahdaisit tehdä jos ne ihmiset
 joiden ylitse sinä hallitsit, mainitulla ta-
 walla eläisit sinun kansas niinkuin he kui-
 tengin eläwät Jumalan kansa; Ettköön
 sinä pian herkiäis kärsimästä sentkallaisia
 hirwiä kiittämättömyyttä ja hirwittämää
 häijyyttä ja ynseyttä; warsingoon si-
 nä pitkittäisit siinä että alituisien osottaa
 heille uutta rakautta hywyttä ja lau-
 peutta, ja että hauskata heille hywiä töi-
 tä hywäin töiden päälle? Jos sinä tätä
 tutkit, niin kuule myös, kuinga Herra
 Jesus opettaa sinun ylösnoostamaan sil-
 miäs ja katsomaan kuinga paljo hywää
 se taiwaallinen Isä tekee ei ainoastans
 Hänen uskollisille ja kuuliaisille lapsillens,
 waan myös epälukeisille pahoille ja kiit-
 tämättömille ihmisille: „Hän tekee heille
 „hywää, andain taiwaasta fateen ja he-
 „delmälliset ajat, täyttäin heidän sydäm-
 „mens rualla ja ilolla.” Apost. Tet. 14:
 17. „Hän saldi auringonsa koittaa niin
 „pahain ylitse kuin hywäingin, ja andaa
 „sataa, niin wäärille kuin wanhurstahil-
 „lekin, sanoo Jesus,” Matth. 5: 45. ja
 edellä meidän Textiamme. Tästä näet
 sinä silmäis edessä, ja sinä nautitset itse
 hamasta sinun lapsuubestas aina tähän
 hetkeen saakka kaikki nämät hywät työt;
 Sinä tiedät omasatunnosas, että juuri
 sinä olet yri niistä jotka ei taida kerska-
 ta siitä että he vielä owat, niinkuin oltä
 pitännyt, oikeinkäyttäneet ja wiljelleet yhy-
 dengään ainoan hywän työn, mutta kol-
 lä häwyttömästi wäärin käyttäneet mon-
 da. Sentähden pitää jokapäiwä ja itse
 työstä

sydä sen tiedon elämällä tavalla täyttä-
mään sekä sinun silmäs kuin myös kor-
was, että Jumala on itse rakkaus ja
laupus, niin että Hänen armonsa vii-
kaus on sinulle kokonansa käsittämätön,
niinmuodoin kuin sinä ett ollengaan ha-
waitse sinun sydämmes olevan luonnos-
tansa niin mielydyneen ja sen laatuisen.
Meidän Wapastajamme käsksee meidän
latsoa Jumalan päälle. Katsjo, millinen
Hän on: Niin ja niingin tekee se taiwa-
allinen Isä, joka kuitengin on se kait-
kein Ylimmäinen ja taidais yhtä-haawaa
turmella kaikki ihmiset. Jos sinä nyt
tahdot olla sen Ylimmäisen lapsi; jos si-
nä myös tahdot sinun mieles laadusta
taivoistas ja menoistas muita ihmisiä koh-
taata, tuttaa siri, niin sinungin pitää o-
lemaan samalla tavalla laupian kuin Hän
laupias on: Sinun pitää aina pitämään
sydämmes täytettyinä laupudella ja rak-
kaudella, ehkä ihmiset myös ei oliskaan
mahdolliset sinun rakkautes, ja sitengin
waikka he myös ynssiäsi wahingoitsit si-
nua ja tekisit sinulle kaikkea pahutta.
Silloin saatetaan sinusta sanotta toden
perästä: Katsjo, tuosa on yri sen kait-
kein Korkeimman Lapsi, katsjo, tämä
tekee niinkuin Jumala tekee; hän rakas-
taa wihollisiansa; hän siunaa niitä jotka
händä sadattawat; hän tekee niille hywää
jotka händä wihaawati; hän rukoo ille ni-
den edestä jotka händä wahingoitsewat ja
wainootwat; ei hän katsjo sitä jos se on
hänen tuttunsa ja sukulaisens, heimolainen
eli wieras jolle hän hywää tekee, jos se
sittollisuudella tundee hänen hywän työn-
sä eli ei, jos se on siihen mahdollinen eli
ei, jos hänellä on hywän työnsä edestä
jotaan odotettawana eli ei; waan hän
iloiitsee sille että hän taitaa hywää tehdä:
Hän rakastaa aina, ja se tekee hänelle pa-

haa jos joku elää sopimatoinna vastaan
ottamaan ja nautitsemaan hänen rakkaus-
tansa.

Koska meidän Wapastajamme käsk-
tee meidän seurata taiwaallisen Isänsä
esimerkkiä erinomattain siinä, ettei mei-
dän pidä ainoastansa rakastamaan meidän
ystäwitämme, waan myös wihollisiamme,
niin Hän johdattaa meitä ikäskuin jär-
jen alhaisesta opetus-siasta, Sanansa ja
Ewangeliuminsa Ylhäiseen Operus-siaan.
Tässä me saamma nähdä jotaan enämbää
kuin luonnollisen auringon, jonga Juma-
la antaa koittaa niin pahain ylitie kuin
hywäingin, enämbää kuin luonnollisen sa-
teen, jonga Jumala antaa langeta niin
wäärille kuin wanhurskaillekin. Niin
seisoo siinä kirjoitettuna: „Niin on Ju-
„mala Maailmaa rakastanut, että Hän
„andoi Hänen ainoan Poikans, että jo-
„kainen kuin uskoo Hänen päällensä, ei
„pidä hukkumaan mutta ijankaikkisen e-
„lämän saamaan;„ Joh. 3: 16. Ja
taas: „Jumala ylistää rakkauttansa mei-
„tä kohtaan, että koska me vielä syndi-
„set olimme, vielä Hänen wihollisens o-
„limme, on Christus meidän edestämme
„kuollut;„ Rom. 5: 8, 10. „Siinä on rak-
„kaus, että Hän rakasti meitä ja lähetti
„Poikans sowinnoksi meidän syndeimme
„edestä, että me Hänen kauttans eläi-
„simme;„ I Joh. 4: 9, 10. „Ja katio-
„kaat, mingäkaltaisen rakkauden Isä on
„meille olottanut että me Jumalan lapsiri
„nimitetään;„ I Joh. 3: 1.

Kuitengin ei ole tämä vielä kaikki
kuin saatettaisiin ja pitäis sanottaa, jos
aita myöden andais, lawiammaksi selitykse-
xi tässä asiassa, kuinga meidän pitää oppi-
maan sydämmellisen laupuden meidän tai-
waallisesta Isästämme. Herra Jesus on
ainoastansa johdattanut meidän ylöswalais-
tun

tun ymmärryksen ja pyhän Sanansa Skouluun eli Opetustilaan, että me siellä opetellimmimme ja opetettatettiin kaikkena meidän elämämmme aikana, ilman että kuitengaan saattaa täydellisesti käsittää Jumalan sydämmellistä laupeutta. Mutta mitä me siitä oppimme, sen ei meidän pidä andaa jäävä paljaaseen tietoon, waan osottamaan itse työsä, niinkuin se Tairwaallinen Jsa on osottanut Hänen rakkaudensa. „Mitä itkänä Jsa tekee, sitä myös Poika niin tekee,“ sanoo Jesus Joh. 5: 19. Samalla tavalla mitä Jumalan lapset näkewät Tairwaallisen Jhsän tekevän, sitä tekewät he myös niinkuin Hänen oikiat Lapsens. Sentähden tutkistellamme

Toifesa Osasa

Ruinga Jumalan Lapset harjoittawat Lähimmäistensä kohtaan sitä sydämmellistä laupeutta, josta he owat oppeneet Tairwaallisesta Jhsästäns. Meidän Textimme puhuu saugen selkiästi tästä kossa siinä seiso: „Alkää Duomitko; Alkää sadatello; andeeri andakaat; Andakaat.“ Niin tekewät Jumalan lapset. Ei he Duomitse, ei he sadattele; He andeeri andawat, he andawat, se on: Heillä on sydän joka on täynnä rakkautta, lembeyttä, ystävällisyyttä, hyvyttä, palwelemaisuuutta. Sanalla sanoin: Heidän uust luondonsa, heidän Jumalalda Lahjoitettu Pää-omaisuudensa on se, ettei he nyt enää etsi omaansa, niinkuin se turmeldunut luondo tekee, waan tekissi kernahasti kaikille ihmisille hywää: Heidän sydämmensä on rakkauden lähde, jota he ei tuki ja salpaa, waan andawat sen alituisten kuohua ja jakauta lukemattomiksi wesi suoniksi ja wirroiksi. Niinkuin astian haarat itsekusakin tilaja waatawat ja so-

piwat, osottawat he rakkaudensa ja laupeudensa. Jos he kuulewat lähimmäistensä pahoin puhuvan, niin ei he ennättele händä duomitsemaan ja langettamaan, waan käändäwät kaikki parahin päin, niin paljo kuin taphtua saatta. Jos joku heitä jollaan tavalla wahingoitsee, niin he andeeri andawat kernahasti ja sydämmestä. Jos he näkewät jongun tarwitsewaisen ja ahdingosa olewaisen, niin he owat kansakärjälliset, ja se on heidän ilonsa, kossa he jollaan tavalla ja josakin asiassa saattawat händä auttaa. Meidän Wapahajamme puhuu wertauten tavalla meidän Textissämme: Taitaako sokia sokiata taluttaa, ja niin edeskäsin. Hän tahtoo sillä opettaa, ettei meidän itsepäisesti pidä duomita muita, kossa se meille näkyy juuri kuin heissä puuttuis rakkautta eli muita awuja, waan itsefingin pitää ensin katsomaan itsepäällens, hänen oman owensa edus pitää ensin olemaan rikattomari laastun, se on, hänen itsensä pitää ensin oppimaan kaikkea hywää, ja puoleldansa harjoittamaan sydämmellistä laupeutta lähimmäistensä kohtaan Jumalan esimertin jälkeen. Jos tämä on meidän täysi totemme, niin taidamma me sitte kokia somahilla sanoilla ojendaa muita. Tästä me näemmä kuinga Jumalan lapset harjoittawat sydämmellistä laupeutta lähimmäistensä kohtaan. Niin usein kuin muiden wirhet ilmanduwat heidän silmissäns eli he kuulewat niistä puhutawasta wan, niin ajattelewat he itsepäällens; Lähimmäistensä näkewät he omat puutorensa ja wirhensä; he owat ensin ja edellä kaikkia huoliwaiset parandamaan itständ, ja kuin he sitte saawat tilan ja se taphtua taitaa, niin oikawat he mielellä hywällä lähimmäistensä terweellisten muistutusten kautta, ei panetuxen pyynnöksi

nöistä waan wilpittämästä rakkaudesta ja kansafärstiwällisyydestä.

Jos aika myöden andais, niin taitaisiin ja pidäis myös paljo enemmän puhuttamaan siitä kuinga Jumalan lauset harjoittawat sydämmellistä laupeuttansa. Kuinga he sen tekewät, on nyt ikääskuin ainoastansa yhdellä formella kohti kokotettu. Jise meidän pitää lawiammalda peräänajatellessa tätä astata Jumalan Skoulusa, ja samalla wirjasti sitä kaikilla harjoittamaan, mutta erinomattain katsomaan, Jesuxen Christuxen päälle sen „Jumalan kumian kirkkauden ja Hänen olemuksensa juuri kuman,, päälle, joka omalla esimerkillänsä on asettanut meidän silmäimme eteen sen suurimman rakkauden ja laupeuden todistuksen, siinä että Hän kuoli meidän edestämme „koska me vielä syndisiet ja Hänen wihollisensa olimme,, niinkuin seisoo ja mainittu jo on, Rom. 5. Wiellä jälillä on tutkisteldawana

Kolmannesa Osasa

Kuinga tämä Jumalan lasten sydämmellinen laupeus lähimmäistänsä kohtaan tulee heille Jumalalda palktuuri sydämmellisellä laupeudella. Niinmuodoin kuin He ei Duomitse niin ei heitä myöskään duomita: Koskei he sadattele niin ei heitäkään sadatella: Koska he andeeri andawat, niin heillekin andeeri annetaan. Koska he andawat, niin heille myös annetaan, ja ei niin wähhä kuin he andawat, waan hywä mitta, litistetty, sullortu ja ylitsewuotawa, pitää heidän helmahansa annettamaan. Sillä ehtä he owat wähängin andaneet, niin olisit he kuitengin andaneet enemmän, jos he olisit woinet; se olis ollut heidän ilonsa, jos he olisit saattaneet antaa Lä-

himmäisellens hywin paljo. Tämän näkee Jumala. Sentähden Hän mittaa heille takasin samalla mitalla, jolla he owat mitanneet muille, ja niinmuodoin kuin Häneldä ei puutu waraa, niin Hän palkitsee ei ainoastansa heidän työhnsä, waan myös heidän hywän tahtonsa. Jos he ei woi enemmän itsetyönsä, waran puutokesa, kuin ainoastans wuodattaa laupeutta pisarottain, niinkuin se köyhä leski, joka uhriarkkuun pani ainoastansa kaksi ropoja, jotka kuitengin olit kaikki mitä hänellä oli, kaikki hänen tawaransa, Mark. 12: 42, 44. Jos heillä kuitengin sen siwusa olis sydämmesä meren laweudelta rakkaitta ja laupeutta, jonga he mielelläns tahdoisit pois jakaa jos he taidaisit; niin ei Jumala palkitfis pisarottain heille, niinkuin he owat andaneet, waan andais meren laweudelta rakkautta ja laupeutta.

Katsokaat! Niin on Herra Jesus meidän Tertisämme selkiästi kyllä asettanut meille silmäin eteen, kuinga se Tawallinen Jsa sydämmellisellä laupeudellans palkitsee lapsillensa heidän sydämmellisen laupeudens. Ei Hän meille ole mitään welkaa: Me olemme Hänelle kaikki welkaa; ja emme siingaan saattais tehdä wähindäkään, johon me emmä ole welkapäät, ei ainoastans sentähden että me olemme Hänen läsilans, Häneldä luodut, waan myös sentähden että Hän on andanut meille Poikansa Lunastajari ja osottanut meitä kohtaan lukemattomia hywiä töitä. Se on myös armo ja laupeus, että me osotamme laupeuden meidän lähimmäistämme kohtaan: Sillä me emmä ole ensingään siihen mahdolliset että Jumala pitää meitä laupeudensa wäli kappaleina: Saattaispa Hän ilman meitä, tehdä meidän lähimmäisellemme hywää.

wää. Mutta koska Hän kuitengin wilelee siihen meidän kättämme, niin on se sentkaltainen hywätyö meitä kohtaan, ettemmä me kaikesa ijankaikkisuudesta taida Händä täydellisesti sen edestä kiittää. O mikä sydämmellinen Jumalan laupeus se siis on, että Hän palkitsee meille sen jota me kuitengin olimme welka päät tekemään! O mikä laupeus, että Hän alituisen palkitsee oman hywäntönsä uusilla hywillä töillä, että Hän meille maraa omat lahjansa, jotka Hän ennen andanut on, koska Hän tainutti meidän sydämmemme laupeuteen ja lahjoitti meil-le sekä tahdon että woiiman hywää tehdä.

Tämä Jumalan Armo-palkitseminen ulottuu aikaan ja ijankaikkisuuteen. Sillä Hänen sydämmellinen laupeudensa on niin suuri, että Hän ikääs kuin ei taida säikäskää meidän laupeudemme ja hywaintöidemme palkitsemista siihen saakka kuin me tulemme pois ajasta ijankaikkisuuteen, waan Hän atkaa runsahasti määräsä jo meidän täälläkin ollesamme. Ei yhtäkään kaunembata kilwottelemista ole kuin se on, että Jumalan lapset ikääskuin kilwoittelawat palkitsemisesta Taimaallisen Isänsä kansa. He rakastawat Händä, sillä Hän on ensin rakastanut heitä, ja sanowat: Koska Jumala on tehnyt laupeuden minun kansani, andeexi andanut minulle minun syndini ja otanut minun lapsrensä, niin tahdon minä myös kernaasti osottaa ja harjoittaa laupeutta, minä tahdon kernaasti andeexi andaa sille, joka minulle pahaa tekee, koska Jumala on minulle nyöden andanut minua kymmenen tuhannen leiwiskäisen wolkani: Ei ikääs taida minun lähimmäiseni wahingoittaa minua niinpalsjo kuin minä olen wädeintehnyt Jumalata wataan: Koska Hän ei ainoastans yhtähywin anna minulle sitä andeexi, waan myös siihen ty-

kö, tekee minulle ulossanomattomasti paljo hywää, niin tahdon minä samalla twalla käyttää itseni lähimmäistäni kohtaan. Tämän päälle he sitten rohkiasti käywät ja täyttäwät sen kuin he näin owat, panneet mielehensä. Sen näkee sitte se Taimaallinen Isä, ja niin usein kuin joku Hänen lapsensa harjoittaa jotaan laupeutta, on Hän heti walmis jongun armo-palkan kansa. Tämän taas harwaisee Jumalan lapsi, ja tulee ylöshyötytyri sen kautta wlelä enämmin kiitollisuuteen: Osottaa itsens nyt sitä rakkaallisemmaksi lähimmäistäns kohtaan. Silloin taas tulee Taimaallinen Isä uuden palkan kansa. Tämä rakkauden kilwottelemisen Jumalan ja uskowanisen sielun wälillä päälleseisoo ja pyhyh niin kauman kuin Jumalan lapsi täällä maan päälle olleskelee.

Mutta paras tulee viimeiseltä. Jumala andaa kyllä täällä itseskullengin lapsellens hywän mitan, liiketeryn, sulottun ja ylitsewuotawaisen, Hänen helmaansa: Mutta viimeiseltä on armo ja laupeus täydellisesti wuotowa ylitse, juurikuin koska astia mereen upotetaan, niin ei ainoastansa se astia tule tähteen, waan koko meren wesi on sen sekä ylitse että olla, että myöskin ymbärillä kaikilda kulmilda. Sillä silloin on Herra Jesus sanowa nulle „Tulkaat minun Isäni sunatut ja omistakaat se waldakunda joka teille on walmistettu maailman alusta: Sillä minä „isoisin ja te ruokitte minun; minä „noisin, ja te juotitte minun; Minä olin „outo, ja te minun Huoneeseen otitte; „Alasti, ja te waatettitte minun; Sillä „rasna, ja te opitte minua; Minä olin „fangina, ja te tulitte minun työni; „Silloin wanhukskaat, Händä wastaawat ja sanowat: Herra! koskas me nä-

„imme

„imme Sinun isovan ja ruokimme sinun ;
 „Taitka janowan, ja annomme Sinun
 „juoda? Kofkas me näimme Sinun ou-
 „tona ja huoneeseen otimme Sinun?
 „Taitka alastoina ja waatetiimme Sinut?
 „Et kofkas me näimme sinun sairasma,
 „taitka fangina, ja tulimme Sinun ty-
 „gös? Niin waastaa Kuningas, ja sanoo
 „heille: Totisesti sanon minä teille: Sen
 „kuin te oletta tehneet yhdelle näistä wä-
 „himmistä minun weliistäni, sen te teit-
 „tä minulle, „ Matth. 25: 34 = 40. Sil-
 „loin ei enää saateta kilwoitella Jumalan
 „kansa rakkouden ja laupeuden osorukesa ja
 „harjoittamisesa, waan Jumala tulee sillo-
 „in Jse kaireri ja kairtiin. Silloin ei se
 „muuyi enää muutu, kuin että Jumalan
 „lapsilla edesäfeisso Jumalallisen armon ja
 „laupeuden Christukse ja Jesukse, sula wil-
 „jeleminen ja nautitseminen.

Sowitus!

Ryllä se ei olis tarpeellinen Rakastetut
 Herrasa, että tygöpanna nyt jotaan
 niinkuin sowitusta siitä kuin nyt on eteu-
 asetettu Jumalan Lasten sydämmellisestä
 laupeudesta. Sillä itsekakin teistä, mi-
 nun Sanan kuuliani, on saattanut, jos
 hän waan on tahtonut, sowittaa sen itse-
 ensä. Omatundo on nopsa todi'aja, ja
 se on sentähden heti sanonut itsekullengin
 hänen laupeudensa lähimmäistä kohtaan,
 jos se sydämmesä löhyty: Ryllä se on
 muistuttanut: Et sinä tällä tavalla ole
 Jumalan lapsi, jos ei kengään muu lie-
 ne se, kuin ne jotka seuraawat Takwaalli-
 sen Jsän ismerkkiä sydämmellisellä lau-
 peudesa. Sitä waastan ne, jotka owat
 löntäneet armon Jumalan tyhänä, ne jot-
 ta owat tulleet osollisiksi syndein andeeri-
 saamisesta ja sen siwusa saaneet muute-
 tun sydämmen, niin että he nyt jolapai-

wä harjoittawat rakkautta ja totista lau-
 peutta, ne, sanon minä, owat saattaneet
 helposti sowittaa itseensä sen josta me nyt
 olemma puhuneet ja kaisen siwusa sanoa
 sydämmesän siihen Amen: Heidän on
 pitänyt ajatella: Se on tosi: niinkuin
 nyt sanotaan, niin minä sen olen huo-
 mainnut itsefäni.

En taida minä kuitengaan laimisty-
 dä, että panna vielä suurembaa paina-
 lisäxi sille sowituxelle, jonga itsekakin jo
 on tehnyt.

Kuulkaat minun Ystäväni! Jos jo-
 ku Ewangeliumi-Texti wuodesa on teille
 tarpeellinen, niin on totisesti se läsnäole-
 wainen. Sillä ahneus ja armottomuus
 lähimmäistä kohtaan on hyri niistä kaikkein
 suurimmista synneistä. Moni tulee kabo-
 teturi hänen ahneudensa tähden: Monen
 pitää kärsimään isankaitkista waiwaa ar-
 mottomuudensa tähden jolla he kohtaawat
 lähimmäistensä. Sillä he ei ole Jumalan
 lapset, niinmuodoin kuin he ei ole lau-
 pias on. Jos he nyt ei ole Jumalan
 lapset, tehtä he luulewat itfensä niiri,
 heidän ulkonaisen Jumalan palwelluxen-
 sa tähden) niin eihän he saata olla Ju-
 malan perillisetkään, ei myöskään Je-
 suxen Christuxen kansaperilliset? Heillä
 on esimerkki sen päälle rikkaasa miehesä,
 joka näki Latsaruxen owensa edesä, eikä
 andanut hänelle niitä leipä murusia jotka
 pöydäldä putoisit: mutta sentähden hän
 myös sai kärsä sentkallaista waiwaa ja
 kipua helweisä että hän tahdoi Latsaru-
 sta menemään formensa päätä weteen ka-
 stamaan ja tulemaan sitten ja jähdyttä-
 mään hänen kieldänsä. Niin on käypä
 monelle myös teidän seasanne, jotka nyt
 rakastatte mammonata, joiden owen ede-
 sä Latsarus malaa, ja jotka taidaisitte
 hel-

helposti löytyä lukemattomia muitakin köyhä ja viheliäisiä, jos te hyväks tahdotte sitta tehdä: Mutta te suljetta heidän sydämmensä. Niin on myös Jumala sulkenut teidän sydämmensä ja taitaansa, jos te että katuvaisella mielellä tunne teidän rikostanne ja anna muuttaa sydäntänne että te olisitte Jumalan jälkeä seurajat rakkaudesa ja laupeudesa. **Ulk!** Tunnetaat ja tunnustakaat nyt teidän rikoksenne, koska se teille tulee eteenasetuksi: Käykää itse työssä: Käändykää Herran työh: Rukoilkaat Häneltä andeksi kaikilla teidän sydäntänne, mutta erinomattain armottomuuttanne, niin ne teille andeksi annetaan: Osottakaat siten itsenne uskollisiksi Jumalan lapsiksi sydämmellisellä rakkaudella teidän lähimmäistänne kohtaan.

Mutta te jotka jo vääpittömässä katuvuudesa olette tunneneet teidän endiset sydäntänne ja erinomattain teidän laupeuttomuudenne ja armottomuudenne; Te jotka niitä olette andeksi rukoilleet ja Jumalan armon kautta parandaneet itsenne, koska te nyt harjoitatta sydämmellisistä laupeutta! Älkää itse pitäk teitänne viisakaina; älkää ylönkatsoko muuta. Ei yrityään meistä kaikista ole vielä lähimmäisrihinggään osottanut kyllä rakkautta ja laupeutta lähimmäisellensä. Meidän pitää totisesti osottamaan sitä vielä paremmin, jos me tahdomme työssä ja totuude-

sa tulla kutsutuiksi sen Alimmäisen Lapsiksi: Me emmä ole vielä oikein alkaneet sitä mainittua kiltvoitusta joka pitää olemaan Jumalan ja hänen lastensa välillä. Mutta niinmuodoiin kuin Jumala itse on opettanut teitä harjoittamaan rakkautta ja laupeutta, niin minä ainoastansa vääroitan teitä, että te tästäedes siinä olette runsahammat, ja muistatta, että se „joka siunaudesa kylvää, sen pitää myös siunaudesa niittämään,“ 2 Cor. 9: 6. Niin mengää siis nyt ja kylväkää siunaudesa, että te myös mahdaisitte niittää siunaudesa; Mutta olkaat erinomattain huoliwaiset siitä että teillä sisällisesti eli sydämmessä mahdais olla suuri rakkauden ja laupeuden koko, ja että Jumala tähtäis teidän kokouansa rakkauden Hengellä, niin että te tästäedes mahdaisitte teidän sisällisen laatuinne ja luondonne suhteen olla, ja silloin löyttää „sen Alimmäisen lapsiksi, jotka täällä ovat harjoittaneet laupeutta ja pitää siellä saamaan laupeuden.

Rukous.

Sinä ijanakkainen Jumala! Anna Sinun sanas olla puhutun siunaudesa: Pane se itselungin muistoon, ja ryhdy sen kautta itselungin sieluun ja sydämmehen, että hän tästä hetkestä saakka ei pyrkis muun perään, kuin sen että hän tulis Sinun lapsies, ja sen päälle todistureiksi saattais edesvoda sitta sen, että hän on lapsias, niin kuin Sinä lapsias olet. Tämä meille suo, o Jumala! Kristusen tähden! Amen.

5. Sunnuntai Kolminaisuuden Päivässä.

Meidän apunme on Herran työhön joka Taitwaan ja Maan tehnyt on.

Rakastetut Herrasa! Apostoli antaa meille ihanan opeturen jonga jälkeä meidän tule osottaa meitäm-

me meidän waelluresamme. Hän sanoo Colos. 3: 17. „Kaikki mitä Te teettä „puheella eli työllä, niin tehkää kaikki „Herr

„Herran Jesuren nimeen, ja kiitäkää Jumalata ja Isää Hänen kauttansa.“ Tämän opeturen annoi tyllä Apostoli Colosereille; mutta se on samalla myös annettu muille, jotka ovat saaneet yhtä kalliin uskon kuin He. Se on tyllä tosi että erinomaiset opeturet ovat tulleet eteenkirjoitetuiksi, joiden jälkeen ei kaikkein waan ainoastansa muutamain tulee ojentaa itsensä heidän erinkallaisen tilans ja säätynsä suhteen; niinkuin myös Pawali edeswuoiuin Espuheen sanain jälkeen andaa waimoille, miehille, lapsille, wanhemmille, palkollisille, Isännille erinäisen neuwon ja waroturen. Mutta mitä siihen oppetureen tulee jonga Hän andaa meidän Espuheemme sanoisa, niin se koskee kaikkiin ilman eroitusta, niin moneen kuin ikääs Christuresta nimiä kandane.

Mainittu opetus on yhteinen ei ainoastansa sentähden että se koskee kaikkiin uskowaisiin, waan myös sen suhteen että se koskee kaikkiin sanohin ja töihin; ja seuraawaisesti on sillä tekemistä kaiken edesottamisen kansa, kuin uskowaisien sydämmesäkin tapahtuu. Apostoli sanoo: „Kaikki mitä Te teettä puheella eli työllä, niin tehkää kaikki.“ Kuingas olis Hän taitanut puhua painawaisemmasti, kuingas taiti Hän andaa yhteisembää opetusta uskowaisien kaikista edes ottamisista, kaikista heidän sanoistansa ja töistänsä, kuin tämä on?

Mutta itse Opetus on se että Heidän „pitää tekemään kaikki Herran Jesuren nimeen, ja niinmuodoin kiittämään Jumalata ja Isää Hänen kauttansa,“ eli toimittamaan edesottamisens niin että kaikki totisesti tulee Jumalan kiitoreri ja ylistyteri Christuren kautta. Mitä Hän täällä päätteläköttää, taitaan paremmin kiittää jos tahdotaan tarkasti tutkistella

kaikkia kuin edelläkäypi, alkain Coloserein tygö kirjoitetun Lähetys Kirjan 1 Lugausta aina tähän 17 wärsyyn asti 3 Lugausa. Silloin opitaan, kuinga huoliwaisesti Apostoli osottaa, mitengä „kaikki täydellisyys asuu Christuressa,“ ja kuinga ihmisen sentähden pitää tulemaan saateuri Hänen totiseen tundemiseens, „tulemaan perusteturi ja raketuri Hänestä ja olemaan kiinitetyn uskosa,“ ja wihdoin tulemaan täydelliseksi Christuressa. Joka tälle Apostolin opeturelle andaa tykönänsä sijaan, ja se ihminen joka toden puolesta sydämmestänsä sen perään pyrki että Christus mahdais tulla Raikeri Hänestä, Hän ymmärtää helposti mitä se merkitsee että tehdä kaikki Herran Jesuren Nimeen. Se ei merkitse muuta kuin että tehdä kaikki uskosa, ja uskon kautta, ettei mitään edesottaa oman päänsä jälkeen, josta ei tietä aiwan tarkkaan jos se kelpaa toiwualliselle Isälle Christuressa Jesuressa, eli jos se tulee Hänen kunniaresaja jos Händä taitaan sen edestä kiittää ja ylistää, että Hän Christuren kautta on lainannut meille armon että niin ja niin-gin puhua eli tehdä.

Niinmuodoin on kaikilla uskowaisilla wakainainen opetus jonga jälkeen heidän tulee ojentaa itsensä sanoisansa ja töistänsä. He mahtawat ainoastansa kysyä itseldänsä kaiken siwusa kuin heillä on puhuttawana eli tehtäwänä: „Saatango minä tehdä tämän kaiken Herran Jesuren nimeen? Saatango minä myös tämän edestä kiittää Jumalata ja Isää Christuren kautta?“ Jos nyt heidän sydämmensä on oikiamielinen Christuressa, niin tulewat he totisesti johdatetuiksi oikiale rekkelle niiden terweellisten sanain kautta joiden tygö Apostoli meitä osottaa edelläkäyväisen 16 wärsyn alusa. Sen jälkeen

Keen mahtawat he olla iloiset ja hyvillä mielin kaikesa heidän puheensa ja teke misensä, ja, jos minä nyt jo saan niin sanoa, uskosa „heitää ulos werkonsa Herran Jesuxen kästystä.

Kaastetut Herrasa! Me mielimmä meidän Textistämme lawiammalda puhua tästä asiasta sen armon kautta jonga Jumala lainaawa on. Me saamma kuulla kuinga werkot niin pitää ulosheitettämään eitä siitä taitaan odottaa Jumalan sunausta. Rukoilkamme Jumalalda Hänen Pyhän Hengensä woimallista apua ja kansawaitutusta! Isä meidän joka ic.

Ewangeliumi, Luk. 5: 1-11.

Miin tapahtui, koska kansa tungi. Hänen ty gönsä kuulemaan Jumalan sanaa, että hän seisoi Genesarethin meren tyhönä. 2. Ja näki kati wenhettä olemas meren tyhönä; mutta kalamiehet olit niistä läheneet ja pest werkoja. 3. Miin hän meni yhteen wenhesen joka oli Simonin, ja kästi hänen wäähän maasta uloslaskea; ja hän istui ja opetti kansaa wenhestä. 4. Mutta kuin hän lakkais puhumasta, sanoi hän Simonille: „Wie sywälle ja heittäkää teidän werkonne apasalle.“ 5. Ja Simon wastaten sanoi hänelle: „Mestari! me olemma kaiken yön työtä tehneet ja emmä mitään saaneet; Mutta Sinun kästystä minä heitän ulos werkon.“ 6. Ja kuin he sen teit, suljit he suuren kalan paljouden, ja heidän werkonsa rupeisit. 7. Ja wiiittäisit kumpaneillensa, jotta olit toisesa wenhesä, tulemaan ja auttamaan heitänsä; Ja he tulit ja täytit molemmat wenheet, niin että he rupeisit wajomaan. 8. Koska Simon Pietari sen näki, langeis hän Jesuxen polwen tygö sansden: Herra! mene pois minun tyhöni; Sillä minä olen syndinen ihmisen. 9. Sillä hämmästys oli hänen kästikännyt ja kaikki jotka hänen kansans olit, kalan saaliin tähden, jonga he saaneet olit. 10. Miin myös Jakobin ja Johanneren Sebedeuren pojat, jotka olit Simonin kumpanit. Ja Jesus sanoi Simonille: Älä pelkää, kästedes sinä saat ihmisiä. 11. Ja he wedit wenheet maalle ja ylönnöisit kaikki, ja seurasit händä.

Me tahdomma ylösluetusta tekstistä eteenasettaa tutkisteldawari:

Meidän werkomme ulosheitämistä Herran Jesuxen kästystä.

Me tahdomme katsella:

1. Kuinga se tapahtuu.

2. Mingä sunauxen se myöskänsä tuoo.

„Uskollinen Wapahtaja! Me heitäm mä nytkin Sinun nimees ja Sinun kästystä meidän werkomme: Anna Sinä siihen sunauxes! Auta ja anna kaikki minestysä, Amen!

Tutkinto.

Edellinen Osa.

Kaastetut Herrasa! Koska me nyt tahdomma tutkistella Kuinga meidän pitää heittää meidän werkomme Herran Jesuxen kästystä, niin kästää itsekukin helposti, että me erinomattain heitämme siemämme s warhylle meidän Textistämme. Sillä koska Herra Jesus sanoi Simonille: „Wie sywälle ja heittäkää teidän werkonne apasalle,“ niin wastaa hän ja sanoo: „Mestari me olemma kaiken yön työtä tehneet; Mutta Sinun kästystä minä heitän ulos werkon.“ Ei mahda kengän ajatella että me täsä erinomattain mielimmä itse Textin sanoista eitä ja edestuada jotaan salattua ja peitettyä asiaa. Itse asia on tämä: Mikä Simoni teki Christuxen kästystä ulkonaisesa ammatifansa, sitä pitää itsekukin teemään hänen ammatifans. Simoni oli Kalamjas, sentähden Hän piti werkoja. Se tygötuli hänelle että heittää niitä apasalle. Sen taas, jolle muu tygö ja wirka päällepandu on, pitää myös Christuxen kästystä teemään sitä kuin hänelle tygö.

työdtulee. Meidän puheen-partemme on näinmuodoin otettu siitä että Simoni heitti verkkons apajalle, ja harrailsee itse kufin ilman waiwaa, mitä sillä ymmärretään koska me puhumme „meidän werkomme ulosheittämisestä Herran Jeesuksen käskyn jälkeen.“

Kuitengin että Asia mahdais tulla sitä selwemmäksi eteenaseteturi, tahdomme me selittää sen Kolmiella Ryhymyksellä: 1. Mikä meidän werkomme on? 2. Mitä se merkitsee että heittää ulos meidän werkomme? 3. Kuinga se tapahtuu Herran Jeesuksen käskyn jälkeen.

1. Mikä meidän werkomme on? Tätä pitää itsekungin katsomaan hänen wirkaans ja ammattians joka hänellä on toimitettavana, sillä sen me kutsomme hänen werkorens. Mutta meidän wirkamme ja ammattimme on kahtalainen, nimittäin Yhteinen ja Erinomainen. Yhteinen on se joka ei koske ainoastansa meihin waan myös muihin ihmisiin, ja vielä enemmän niihin jotka Kristittyxi kutsutaan. Erinomainen on se joka ei koske meihin ja muihin samalla, waan meihin yksinäänsä ja jonga kautta me tulemma eroitetuiksi muista heidän wirasans ja ammatifans.

Selittäkämme tämä meidän Pyhästä Ewangeliiumistamme. Simonilla ja niillä muilla kalamiehillä oli heidän yhteisen ammattiansa, se on, he olit welwotetut palwelemaan Jumalaa, heidän Luojansa, sillä he olit ihmiset: Tätä tekemään he olit vielä likeisemminästi welwotetut Jumalan Laista, sillä he olit myös Israelitat. Mutta heillä oli myös heidän erinomainen wirkans ja ammattins, näinmuodoin kuin he olit kalamiehet ja saman toimituksen kautta eroitetut muista joilla oli joku muu wiran-keino harjoitettavana.

Sitte sait he taas toisen erinomaisten, mutta passota forkiamman ammatin, koska Herra J. sus io wärshysä sanos Simonille: „Mikä pelkää, tästedes sinä saat ihmisiä.“ Tähän heidän uuteen ja erinomaiseen ammattiins olit he myös walmiit, jonga tähden he ylösnoudowat sen endisen, niinkuin me harrailsemma siitä viimeisestä wärshysstä meidän Ewangeliiumisamme.

Niin se on myös itsekungin kansameistä. Meillä itsekullakin on Hänen Ammattins siinä että me olemme ihmiset eli järjelliset luondokappaleet ja vielä liemminkin siinä että me olemme kastetut Christuksen nimeen ja kutsutaan Christityxi. Yhteisen ammattins ja kutsuimisens kautta on itsekungin welwollisuus että elää Luojansa kunniaxi, sillä sen syyn tähden on hän luotu Jumalan kunnan jälkeen; että palwella Christusta, sillä sen tähden on Christus werellans ostanut hänen ja kasteesa ylösnoutanut hänen osallisuuteens. Tämän sitwusa on itsekullakin meillä hänen Erinomainen wirkans ja ammattins, niinkuin me Katekismuksen Huoneen taulusa näemmä ihmiset eroitetuiksi erinäisiin Säätyihin: Muutamat owat Opetus-säädyttä, muutamat Estwallansäädyttä, muutamat taas Huone-säädyttä. Wanhemmilla on heidän ammattins, sensuhteen että he owat wanhemmat; Lapilla heidän ammattins sensuhteen että he owat lapset. Jos joku palwelee, niin hänellä palwelleuseans on hänen ammattins: Jos joku hallitsee muiden ylitse, niin hänen ammattins on että pitää hallituksestans waari. Ja niin se on muidengin kansa.

2. „Mitä se merkitsee että heittää ulos meidän werkomme?“, Se ei merkitse muuta kuin että tehdä ja toimittaa me:

meidän yhteistä ja erinomaista kutsu-
stamme ja ammattiamme, eli että puhua
ja tehdä sitä kuin meidän yhteinen ja eri-
nomainen kutsu- ja ammattiamme
vaatii.

Selittäkämme myös tämä meidän
Ewangeliumistamme. Simoni ja ne jot-
ka Hänen kansans olit, tekivät, mitä
heidän yhteinen kutsu- ja ammattiamme
waadet, koska he työtä tekivät, sillä ei Jumala ole
luonut ihmistä laiskuuteen vaan työhön.
He tekivät myös mitä heidän erinoma-
isen ammattians waadet, koska he kallasti-
wat ja sentähden heittivät heidän wer-
kons apajalle. Koska he sen jälkeen olit
tulleet ihmisten- ja kansain- miehiä, heittivät he
ulos tämän maailman mereen Ewangelium-
min werkon, eli pyytivät saada sieluja
Christurelle.

Samat se on itsekun- ja meidän kan-
samme. Meidän yhteinen kutsu- ja ammattiamme
tuoo sen myötänsä että me teemme ja
toimitamme jottaan: Että me sanoilla ja
teillä ylösrakennamme meidän Vähimmäi-
stäm, sitä waatii meidän yhteinen Chri-
stillisyydemme kutsu- ja ammattiamme. Mutta että it-
sekun- ja ammattiamme ei ole kaikellaista, vaan hänen
oma työhnsä tehtävänsä, niinkuin hänen
itännsä ja säätynsä waatii, siinä seisoo
Hänen erinomaisen ammattians ulos har-
joitus. Jos joku on Opettaja, niin hän
heittää ulos werkkons, niin usein kuin
hän tekee sen mitä Opetus- ja ammattiamme
waatii. Jos joku on Esiwallan- ja ammattiamme, niin hän
heittää ulos werkkons koska hän hallitsee.
Jos joku on Huone- ja ammattiamme, niin hän
heittää ulos werkkons, koska hän tekee
sen, mitä hänen osaldansa samassa säädy-
ssä tehdä tulee. Vanhemmat heittävät
ulos heidän werkkons, koska he hywin y-
lös kasvattawat lapsens: Lapsen, koska
he ahkeroitsewat olla kuuliaiset Van-
hemmillens: Pakolliset koska he tekewät

mitä heidän siinä palwellureksa tehdä tu-
lee johon he otetut owat, ja niin edes
käsin. Mutta mitäs se merkitsee että

3. „Herran Jesuren Käskyn jälkeen
„heittää ulos werkkons?“, Se sisällyttä
käsitteä kasi asiata.

1. Että niin elää ja niin toimittaa
yhteistä ja erinomaista ammattians eli kut-
sumistansa, kuin Christuren sanain kansa
on yhteensojittainen:

2. Ettei asettaa uskallustans työhöns,
sukkeluuteens ja ulkonaiseen tilasuuteens,
waan Jumalaan ja Hänen Armo- ja lupau-
ksiins Christureksa Jesureksa.

Tämän me myös saatamma selittää
meidän Pyhästä Ewangeliumistamme.
Simoni sanoo: „Sinun käskystä minä
„heitän ulos werkon.“ Siinä teki hän
Christuren sanain jälkeen: „Heittäkää tei-
„dän werkkonne apajalle.“ Mutta ei Simoni
tätä tehdelänsä asettanut uskallustans työ-
höns ja sukkeluuteens kalastamisessa, ei myöskään
ulkonaiseen tilasuuteens, sillä hän
tiesi kyllä että hän oli työtä tehnyt kolo-
vön, joka on somahin kalastamisen aika,
eikä mitään saanut; nyt päiwällä taissi
hän sentähden sitä vähemmän odottaa jottaan
kalan- ja ammattiamme. Hän luotti Jesuren
sanoin jotka käskit: „Heittäkää teidän
„werkkonne apajalle.“ Hän uskalli niin-
muodoin Jumalan Kaikkivaltaisuuteen ja
Christuren uskollisuuteen ja totuuteen.
Niin se myös tapahdui koska Hän ja hä-
nen Kumpanis senjälkeen tulit ihmisten
kalamiehiä. Silloin käyttivät he itfens
Christuren sanain jälkeen jotka näin kuulit:
„Menkää kaikkiin maailmaan ja
„opettakaa kaikkia kansaa.“ Ei he myös
luottaneet heidän toimehens ja sukkeluu-
teens että taitaa kääntää ihmisiä, vaan
sihen siunaukseen, joka oli Ewangelium-
mille luvattu.

Tästä meidän kaikkein nyt pitää oppimaan heittämisään ulos meidän werkkomme Herran Jesuren kästystä. Koska me puhumme eli teemme jotain, se mahtaa sitten koskea meidän yhteiseen eli erinomaiseen kutsumiseen, niin pitää meidän tarkasti katsomaan perään, ettei se tapahdu meidän Herran Jesuren Kristuksen, Hänen Apostoleinsa ja Prophetainsa sanoja vastaan, vaan niiden jälkeen. Koska me sitten teemme sen, ja ei muuta, kuin yhteensopii meidän kutsumisemme ja Jumalan sanan kanssa, niin pitää meidän kaikessa työssäme asettamaan uskalluksemme ei itseemme ja meidän kättemme tekohin, ei myöskään meidän toimeemme ja viisautteemme, vaan Elävään Jumalaan yrittänsä ja Hänen armollisiin lupauksiinsa Kristuksesta Jesuksesta, ja sillä tavalla turvallisesti pitkittämään meidän työssäme ja kutsumisessamme, ehkä se näkyis ettemmä me sais mitäkään eli myös aiwan vähän toimeen. Koska me näin teemme, niin me heitämme ulos meidän werkkomme Herran Jesuren kästystä. Nyt tahdomma me eteenasettaa

Jälkimäisessä Osassa

„Mingä siunauxen se tuopi myötänsä että me heitämme ulos meidän werkkomme Herran Jesuren kästystä. Koska se sen teit, suljit he suuren Kansan paljouden, ja heidän werkkonsa repeisit. Ja wiittaisit Kumpaneillens, jotka solit toisessa wenhesä, tulemaan ja auttamaan heitänsä? Ja he tulit ja täytit monemmat wenheet, niin että he rupeisit wajaamaan,“ luemma me Tertin 6 ja 7 wärsä.

Näissä sanoissa näemmä me mikä siunaus Simonilla ja Hänen Kumpaneillans

siitä oli, että he Herran Jesuren Kästystä heittivät ulos werkkons. Mutta se on tapahtunut meille esimerkiksi ja esikuvaksi, että me kaikin mahdollisimma siitä oppia mistä monen vastonkayminen tulee, koska he kuitengin ei ole joutiloat vaan wiriät heidän kutsumisessans. Kyllä werkko heitetään ulos, mutta ei Herran Jesuren kästystä. Mitä tämä merkitsee ja mitä tähän waaditaan, olemma me jo selittäneet. Se on silminähtävä, että sangen harvat ovat siitä huolimaiset, kunga he mahdolliswat puhua ja tehdä sitä kuin totisesti yhteensopii Jumalan sanan ja tahdon kanssa. Se on julkinen asia, että vähin osa asettaa sydämmellisen, totisen ja welvollisen uskalluksen Elävän Jumalan ja Hänen armollisten lupauksensa päälle Kristuksesta. Sentähden ei ole myös yhtäkään siunausta heidän sanoilansa ja töllänsä.

Kuitengin pitää meidän tässä wälittä mättömästi mieleenjohtattamaan, että se ulkonainen siunaus joka, niinkuin Tertissä seisoo, annettiin Simonille ja hänen Kumpaneillens, ei annettu sentähden että tehdä heitä rikkahiksi, vaan että Kristus olis tullut kunnioiteturi, ja jokainen hawainnut Hänen ihmetyöstänsä että hän, Herra Jesus, oli se luvattu Messias: Sentähden löydämmä me myös, että Simon ja hänen Kumpanins „ylbannoit“, „kaikki ja seuraisit Händä,“ Niin pitää meidän myös tietämään, ettei meidän tule ajatella että Jumalan siunaus juuri ja ainoastans seisoo ajallisessa rikkauksessa. Sillä ehkä se ajallinen rikkaus pitää josakusa päällekatsojansa kutsuttamaan Jumalan siunauxeri, niin tiedämmä me kuitengin että Jumala sillä enimmästi rawitsee tämän maailman lapsia, ikääskuin lapsi-

puoliansa, „joiden osa on tässä elämässä, „joiden watsan Hän täyttää tawarallans, „joiden lapset ravitaan, ja jotka jättävät „tähtensä lapsukaisillensa.,, Psalm. 17: 14. Mutta koska Jumala tulee kunnio- tetuksi, Christuksen nimi ylistetyksi, ja sit- ten meidän lähimmäisemme palwelluxi Jumalan järjestyksen jälkeen meidän kut- sumisemme tyhjän kautta; koska me myös sen siwusa pidämme sen voittona että ol- la Jumalinen ja tytyä onnehemme, niin se on sinänsä itsetyösi, ja niin taitaa luonnollinen köyhyys olla paljota suurem- bi sinänsä köyhälle kuin rikkaus on sille joka sen on saanut. „Se vähä kuin „wanhurskaalla on, on parempi kuin mo- „nen jumalattoman suuret tawarat.,, Ps. 37: 16.

Kaikkein ennimmässi osottawat ne viimeiset wärsyt meidän Tertisämme sen sinänsä kuin werkon ulosheittäminen Herran Jesuksen käskystä myötänsä tuopi. Siinä näemmä me kuinga korjat ajatu- ket Simoni sai Jesuksesta, ja kuinga py- hä hämmestys käsitti kaikki hänen Rum- panins kalan saaliin tähden. Me näem- mä sen siwusa kuinga Herra Jesus joh- dattaa heidän ajatukseksi tästä maailmasta sinänsä korjiammaan, taimaalliseen ja hengelliseen sinänsä, jonga he Hänen jälkeen seuraamisefans olit saawat omille ja muiden seluille.

Koska he Herran oikein yrittä Christ-uksen käskystä ja heitit ulos werkons, menestyi se heille niin hywin ettei he ai- noastans sen Herran nähneet Christuksen kunniaa, waan saivat myös awoimen ti- lan, että jokapäiwä nähdä sitä samaa, ja että myös johdattaa muita sitä samaa hawaitsemaan, ja ynnä kansans ijanlail- kisesti elämään Christuksen kansa kun- niasa.

Niin olemma myös me hawaitsewat, että, kuin me oikein opimme hengestä, heittämiään ulos meidän werkomme Chri- stuksen käskyn jälkeen yrittämme senpäälle turwallisesti ja pitkitämme sen kansa, niin on Hänen sinänsänsä seloitawa itsens kaikkeen meidän tekemisemme ja jättämi- seemme, alituisten seuraawa meitä mei- dän wirasamme ja säädyämme, ja tu- lewa, jota wanhemmaksi sitä ihonammaksi, siihen saakka että Hänen armonsa ja rak- kaudensa ottaa meidän autuaan ijanlail- kisuuteen ja ilahuttaa meitä niinkuin Hä- nen sinänsänsä.

Sowitus.

Kakastetut Herrasa! Tämä kaikki on puhuttu ei suingaan sentähden että te sen ainoastans tiedäisitte ja muistaisitte, ehkä minä myös sen kernaasti suoin; waan että te kaikin tästedes totuudesa ja itsetyösi mahdaisitte heittää ulos teidän werkonna Herran Jesuksen käskyn jälkeen. Niinkuin minä jo olen sanonut, että Pa- walin ihana opetus Coloss. 3: 17. on niin yhteinen että se koskee itsesuhungin joka itsens Christityksi kutuu; niin pitää myös itsesuhungin, olkoon kuta hywänsi, tietämään, että hän jokapäiwä on wel- wotettu heittämiään ulos werkons Herran Jesuksen käskystä, se on, niin toi- mittamaan yhteistä kutsumisans kuin Herran Christuksen terweellinen sana waatii, ja sen siwusa ei asettamaan uskallustans itse päällens, ei myöskään työhönsä eli sukkeluuteens, eli taitoons, eli woimaans eli johontuun ulkonaiseen tilasuuteen, waan ynnänsä elämään Jumalaan ja Hä- nen kalliisiin lupauxiins Christusesa Jes- usesa. Siihen waaditaan edellä kaikkia, että me kasteemme tiitosta muistutamme itse.

itsellem sen kutsumisen josta me niinkuin Christityt olemme, jos enmäl me siinä ole pysyneet, että me uudistamme silloin sen rebellisen kääntymisen kautta Jumalan tygö, ja sitten aina edeskäsin pidämme sen meidän Pää-ammattinamme että eikä Kasteen Liiton jälkeen, eikä puhua eli tehdä muuta, ei myöskään mieltä puhumaan eli tekemään muuta, kuin mitä sen kansa yhteensopii ja se vaatii. Ehhyhdä sanoin: Meidän pitää ruumiin ja sielun, kaikkein ruumiin jäsenen ja sielun-voimain kansa kokemaan palwella elävästä Jumalasta Christuksesta Jesuksesta, olemaan Hänelle sydämmestä lauliaiset ja tekemään Hänen tahtoans. Mitä me tällä tarwalla teemmä ja puhumma, ei ole muuta, kuin että me heitämme ulos meidän werkkomme Herran Jesuksen Käskystä. Silloin saatamma me aiwan tarkkaan olla siitä wakuutetut että Hän ei jätä meitä ilman siunausta. Jos te parusturxi, niin tuletta te ajallisesti ja ijan-kaikkisesti siunatuiksi. Se ei jätä teitä hedelmättömiksi ja joutilaisiksi; Te oletta aina löytävät jotaan hyvää puhua-ja tehdäxennä: Senkallainen teidän tyhne ei ole olewa tyhiä Herrasta, waan tuopa sulon siunauxen teidän yllisenne. Ja kuin Jumalan siunauxen lähde Herran on awannut itsens, niin on se sitten teidän lohdutuxexenne ja iloxenne muotawa sihen loppumattomaan ijankaikkisuuteen: Te oletta itse harwaisemat, että teillä on sulla siunaus niinhyyin pahoisa kuin hyyissä päiwissä, ja ettei siunaus milloingaan puutu, koska me heitämme ulos werkkomme Herran Jesuksen Käskystä.

Mutta teidän tulee tietä, että teidän tyllä pitää panemaan perusturxi se mitä nyt on meidän sanottu: Kuitengia niin,

että te samalla katsotta teidän erinomaisista wirkaanne ja säätyänne ja siinä myöso heittättä ulos teidän werkkomme Herran Jesuksen Käskystä. Ei kengään ole Jumalasta kutsuttu laiskuuteen, ei kengään ahneuteen, ei kengään pahohin töihin eli kelmottomaan puheeseen. Jumala kutsuu meidän työhön, hywin-tekemiseen, hyyiin töihin, ylösrakendawaisiin puheisiin. Et se myöso saata toisiin tapahtua koska se yhteinen kutsuminen pannaan sille erinomaiselle kutsumiselle perusturxi. Sentähden seurattoon itsekukin teistä säätyän, ja ahkeroittoon että siinä alituisten heittättä ulos werkkomme Herran Jesuksen Käskystä.

Jos joku teistä on Esiwallan säädyssä, hän katsokoon tarkasti perään että hän niin edes seisoo wirkans kuin Herran Jesuksen Sana vaatii, ja niin että hän Herran mahdais saattaa tehdä tilin sen edestä Sen wanhurkskaan Duomarin edessä. Mäköön hän olko hidas ei myöskään joutilas wirasans, waan heittäköön jokapäiwä ulos werkkomme ja tehköön mitä hänen wirkansa vaatii, sen päälle että yhteinen menestys mahdais jokapäiwä edesautettaa ja se kuin paha on säkäytettyä. Mäköön hän myöso olko pelkuri wirasans, waan toimittakoon rebellisesti mitä hänelle käsketty on, ja luottakoon sen siwusa sen päälle joka hänen suojella saattaa.

Meidän, joille Opetus-wirka Kirkoissa ja Skouluissa on päällepandu, pitää aina tarkkaa silmää pitämään yllisemme, että me alituisten heittäisimme ulos meidän werkkomme Herran Jesuksen Käskystä, niinkuin ne jotka olemme Jumalasta säädyt ihmisten-kalamiehiksi, ei että me sen siwusa mahdaisimme estää meidän omaamme, waan sitä kuin Christuxelle tygötulee, ja kaikesta sydämmestä ahkeroitte sitä

siitä että me Hänelle sieluja voittaisimme. Tätä tehdesämme olkamme hyville mielin. Hän joka on meidän käskenyt sillä tavalla ulosheittää meidän werkkomme, on sen myös siunaava, niin että hengellinen ka-
lan-saalis käsitetään, jos me vaan muu-
toin oikein ulosheitämme werkon Hänen
sanansa jälkeen.

Niiden, jotka elävät Huone-säädy-
sä, miesten, wainwain, isändain ja emän-
dain, lasten ja palkollisten, pitää myös
ohkeroitsemaan, itseksensä puolestansa, py-
hittää Jumalalle säätynsä ja jokapäivä
ulosheittää werkkons Jesuxen käskyn jäl-
keen, eli uskosa ja uskollisesti tehdä mitä
heidän Kästeensä liitto ja erinomainen ti-

lans waatii. Tämä on tie sulalle siuna-
uxelle meidän seasamme: Niin tulee mei-
dän Herran Jesuxen Christuxen nimi ja
Hänen pyhä Sanansa kunnioitetturi ja py-
hätettyri lukemattomain hywain hedelmän
ja kaikellaisten hengellisten ja taitwaallisten
siunausten kautta.

Rukous.

U skollisin ja kirkkasi ansainnut Wapastaja! An-
na kaikki mitä nyt on puhuttu, olla Sinulle
ylönannettua siunattawaksi ja Sinun nimes kunnioi-
ri. Sillä tämäkin werko on ulos heitetty Si-
nun nimees. Sentähden anna sen tulla monelle
sielulle autuudeksi, että me mahdaisimme Sinun
kauttas kiittää Jumalata ja Isää aina ja jaa-
kattisesti. Amen! Amen.

6. Sunnuntai Kolminaisuuden Päivästä.

Herra andakoon meille wanhurskauden ja wäkeröyden Herrasa, nimit-
tään Jesuxesu Christuxesa meidän Wapastajasamme! Amen.

Minä olen Jumala Kaikkialdia; waella minun edessäni ja ole
waka. Min sanoi Herra Abra-
hamille 1 Mosekk. Kirjan 17: 1. Näi-
sä sanoisa tietäwäri tekee Hän ensin et-
tä Hän on Kaikkialdia Jumala, eli
se jolla itsesäns on kaikki ja mitä ikääs
Hän tarwitsee; että Hän on niin woi-
mallinen että Hän taiti auttaa Abraha-
mia kaikisa, pelastaa händä kaikesta hä-
dästä, ja niin hywä, niin rikas armosta
ja laupeudesta, että Abrahamilla Hänestä
saatti olla yhäkyläisesti mitä hänelle hyd-
dyllinen oli. Koska nyt Herra ei ainoa-
stans ollut kutsunut itsensä tainkallaiseri,
waan oli myös Pyhän Hengensä kautta
painanut tämän kaikki Patriarkan sydäm-

meen, niin että hän uskoi, huomaitti ja
wastanotti Herran Jumalan tainkallais-
na, niin sanoo Herra sitte hänelle: „Wa-
rella minun edessäni, eli waella minun kas-
„woini edessä.“ Sinä mahdat seisoa eli
käydä, niin pidä minnua silmäis edessä ja
sydämmesäs; Anna minun kaikisa-palkon-
länndölentiseni olla ikääskain taimetun si-
nun sydämmes: „Ja ole waka, oikians
„laatuinen ja rehellinen, ei puolinen ja
„jaettu, vaan kokonaasa ja perustusta
„myöden ja sydämmen pohjasta wanhurs-
„stas,“ niin että sinä luowut kaikesta pa-
hasta ja sydämmestä seuraat kaikkea hy-
wää. Nämät viimeiset sanat, jos me
niitä tarkasti katselemme, löydämme me
olewan ainoastansa päälleseurannon niistä
edelt

edellisistä; juuri kuin Jumala olisi tahtonut sanoa Abrahamille: Koska sinä aina pidät minun joka olen Raikkivaldias Jumala, silmäis edessä; koska sinä eteestät, puhut ja teet kaikki juuri kuin minun läksäkollesani, niin ett sinä tee mitään pahaa, waan sinä warot itses silloin taikasta synnistä; sinä ahkeroitset silloin taikasta hyvästä ja niin sinä tulet perinrohjin wanhurskaaksi ja siwiäxi miehysi. Se on merkillinen kuin seijoo tämän siwusa, nimittäin että Jumala puhui näitä Abrahamin kansa, koska Abraham oli yhderänhymmenen ja yhderän ajastokainen ja aikoja ennen oli saanut itseldä Jumalaldesta todistuksen, että hän oli wanhurskas uskon kautta ja waessi Herron teillä. Koska, sinä iästä tarwitset hän vielä uudellensa ylösherätettää täydellisen wanhurskautteen Jumalan edessä: Hän tarwitset vielä ylöshoitettua kiwaambaan ahkeroitsemiseen siinä. Mutta tämä tapahdui samalla sen syyn tähden, että kaikki hänen jälkeentulewaisens, joiden niinkuin Abrahamin hengellisten poikain piti waeldamaan hänen uskonsa asekeleisa, olis oppineet, ei milloinakaan pitämään itsiäns täydellisesti wanhurskahina, waan aina, myöskin heidän korvialla iäälläns, uudellensa alkamaan ja alituisen uudestansa ylöshoitettamaan itsiäns, aina miheriditewaisesta uskon woimasa tunnustamaan sitä Raikkivaldiasta Jumalata, wietämään ryhdä elämäkertaa niinkuin Hänen kaswoinsa edessä ja pyrkimään täydellisyhden perään.

Tähän asiaan on myöskin meidän Herramme Jeesus andanut meille sen ihanaissumman johdaturen Hänen niin kutsutussa wuori-Saarnasansa joka taitaan luettaa Matth. 5, 6, ja 7 Vuusasa. Ja niinmuodoin kuin meillä tänäpäiwänä on

ysi asia samasta Saarnasta tutkistelwanaan, niin rukouksemme Jumalata että Hän lainais meille Jumalallisen apunsa ja siunais sanansa. Sitä me rukouksemme Herran Rukouksella: Isä meidän joka ic.

Ewangeliumi, Matth. 5: 20-26.

Siihen aikaan sanoi Jeesus Opetuslapsillens: Minä sanon teille; Ellei teidän wanhurskautenne ole paljo enämpi kuin Kirjanoppeneitten ja Phariseusten, niin että te tule taiwaan Walda-kunnaan. 21. Te kuulitte mitä sanottu oli wanhoille: Ei sinun pidä tappamaan: Mutta jokainen joka tappaa, hänen pitää duomioon wikapää olemaan. 22. Waan minä sanon teille, että joku tyhmästi wikastuu weljellens, hänen pitää duomioon wikapää olemaan; Mutta jokainen joka sanoo weljellens: Mhaka, hänen pitää newon ala wikapää olemaan: Mutta jokainen joka sanoo: sinä tyhmä, hänen pitää helwetin tullen wikapää olemaan. 23. Entähdän jos sinä uhraat lahias alttarille, ja siellä muistat, että weljellä on jotakin sinua wastaan; 24. Niin jätä sinä lahias Altarin eteen, ja mene ensin sopimaan weljes kansa, ja tule sitten lahias uhraamaan. 25. Esmi noyasti riita weljes kansa, koska vielä hänen kansans tiellä olet, ettei riitaweljes anna sinua joskus Duomarille, ja Duomari antaa sinun valwelialle, ja sinä heitetään torniin. 26. Totisesti sanon minä sinulle: Että sinä suinaaan pääse sitwä ulos, sitwäsi kuin marat viimeisen ropon.

Ylösluetuu Ewangeliumi-Textin johdaturen jälkeen, tahdomma me kaikesa yzinkerraisuudesa eteenasettaa tutkistelwaksi:

Perinpohtiaista ja sydämmellistä Täydellisyyttä.

1. Mitä se etsii.

2. Mitä se wälittää

„Otk Herrra awaa meidän silmäme,
„me, että me oppisimme Sinun sanastas
„mitä tulee oikiaan, perinpohtaiseen ja
„sydämmelliseen täydellisyhteen ja mitä se
„myödränsä tuoo. Waikuta myöskin se sa-
„ma

„ma meistä Sinun Pyhän Hengen kaut-
ta, että me aina ja alati mahdollisim-
mäsiinä palmella Sinua, sen uskovaisten
„Abrahamin kansa, waeldaa Sinun ede-
„läs ja olla waka. Amen!“

Tutkinto.

Edellinen Osa.

Makofteut Herrasa! Me tahdomme nyt
ensin lupauksemme jälkeen tutkistella
mitä perinpohjainen ja sydämmellinen
täydellisyys etsii. Jeesus sanoo: Minä
sanon teille: Ellei teidän wanhurskau-
denne ole paho enämbi kuin Kirjanop-
peneitten ja Phariseusten niin että te tu-
le taiwaan Waldakundaan. Tästä opim-
ma me mikä se on jota ihminen etsii, jos
Hän tahtoo olla oikein, perinpohjin ja
sydämmellisesti täydellinen. Minä puhun
hyvän peräänajatuksen jälkeen tällä tawal-
la, etten minä sano, että ihminen silloin
waka on oikein perinpohjin ja sydäm-
mellisesti täydellinen, koska hän on käsit-
tänyt sen mitä Kristus tästä waatii ja
tahtoo; waan että hän, jos hän on pe-
rinpohjin täydellinen, etsii saada sitä, mi-
tä Jeesus näitä sanoisa halajaa. Hänellä on
se tyllä jo edelläkäsin josakin mitasa; sillä
jos ei hänen wanhurskauden olis paljo
enämbi kuin Kirjanoppeneitten ja Pharise-
usten, niin ei sutaan olis hän perinpoh-
jin täydellinen. Mutta hän pitää itsens
sen edestä jolla se ei vielä ole niinkuin se
olla yhäis, waan pyrkii alati sen perään
että tulla senkallaiseri kuin Jumala hän-
nen tahtoo. Ehkä hän on saanut armon
Jumalalta; ehkä hänen sydämmensä on
muuttunut, niin ei hänellä kuitengaan o-
le suostumusta itsensä; hänen puuttuwa-
suudens on niin hänen silmänsä edestä,
Jumalan Pyhyys ja täydellisyys on niin
suuri ja kunniallinen hänen sydämmensä-

fä, että hän kaiten sen hyvän alla kuin
Jumala hänenä waiututtaa, kuitengin py-
syy hengelliana waiwaisna josta Kristus
puhuu edelläkäywäisessä 3 wärsyssä kossa
Hän sanoo: Nuruat owat hengelliser
waiwaiset. Niinkuin nyt luonnollisesti
kõyhä ihminen etsii leipä-palaista ja pyy-
tää jootaan werhoa ruumiillensa; niin et-
sii myös täydellinen ihminen sitä kuin
Christus tästä hänenä waatii, nimittäin
että hänen wanhurskaudens pitää paljo
enämbi olemaan kuin Kirjanoppeneitten
ja Phariseusten. Jos myös itselukin tah-
dois ylipuhutella händä että hänellä on
se jota hän etsii, niin pyhy kuitengin
hänen sydämmensä etsimiseä ja ei mil-
lään tawalla tyhy siihen kuin hänellä jo
on, waan lukee sen tyhiäri sen susteren
kuin hänellä syystä olemaan yhäis ja jom-
ga jälkeen hän sydämmellisesti itäwõitsee.
Ei hän ole rikas ja tyllästynt, waan i-
soo ja janoo wanhurskautta niinkuin
Christus puhuu edelläkäywäisessä 6 wärs-
syssä. Hänen mielefänsä makaa se opetus:
jota kauwenmin sitä paremmin. Hän
tietää, ettei hän milloingaan saata tulla
niin täydelliseri, ettei Jumala taidais teh-
dä hänen tuhannenkertaa täydellisemmäri;
ettei hän milloingaan ole niin likeysti
yhdistetty Jumalan kansa ettei hän tai-
dais tulla vielä likeysemmästi yhdistetty
Hänen kansans; Ja ettei Jumala itäds
ole niin täyttänyt händä täydellisyhydel-
läns ettei hän vielä enämbi taidais sillä
täytettyri tulla Jumalalta.

Kuitengin että vielä selkiämmästi es-
teenasettaa asiaa, tahdon minä ensin sa-
noa teille mikä perinpohjainen ja sydäm-
mellinen täydellisyys on. Sitten taidat-
ta te paremmin käsitteä, koska minä sen
pääle selitän teille lyhyeldä mitä se etsii.
„Perinpohjainen ja sydämmellinen täy-
dellisyys“

„bellisyys seisoo siinä että ihminen on itsetyönsä kaandynyt Jumalan työh, saattu uskoon Herran Jeesuksen Christuksen päälle, ja on osalliseksi tullut Pyhästä Hengestä, josta kautta hän nyt sydämensä seuraa Jeesusta Christusta niinkuin uskollista ja täydellistä Raahatajaansa, waroo itsensä ei ainoastansa törkidyistä synnin harjoituksesta waan myös kaikista synneistä ja sydämen pohjasta ahkeroitsee kaikesta hyvästä. „ Että vielä paremmin käsittää tätä pitää tarkka eroitus tehtävään luonnollisen siweyden ja oisiansaatuksen siweyden ja Jumalaisuuden välillä. Eri on Luondo ja eri on Armo. Eikä ihmisellä on luonnollinen hyvä sydän, joka seisoo siinä ettei hän wihaissuissella ja wilpillisellä tavalla pyydä wahingoittaa lähimmäistään, niin ei tämä kuitengaan ole likimäärisingään sydämmellinen ja perinpohjainen siweys. Utwaan montt ehyä tästä, ettei he tarkasti haaitse eroitusta luonnon ja armon välillä, joka erinomattain tulee siitä, ettei se ole tapahtunut heidän, sydämmesänsä kuin tapahtua olis pitänyt. Tämä tulee sitten suureksi esteheri ja wahingori sille Jumalalliselle totuudelle, joka ei myöden anna luonnolla olewan jotaan täydellistä ja sydämmellistä siweyttä, eikä anna ihmisen auttaa itsiänsä edes sillä että hän on luonnollisesti siwiä, waan suorastansa waatii että hänen pitää olemaan uudesta syndyneen ja saamaan Pyhän Hengen, joka erinomattain nähdään Johanneksen 3 ja Romalaisten työh lähetytyn Lähetys Kirjan 6 ja 8 Eugusta. Siitä saattaan täydellisesti oppia mitä sydämmellinen ja perinpohjainen täydellisyys on, ja kuinga siihen waaditaan että ihminen tulee syndyneeksi Jumalasta ja läätöri Jumalan työh luonnollisesta luultusta täy-

bellisydestään, joka ainoastans on täydellisyhyden muoto ja warjo. Sitä waaditaan, että ihminen tulee saattetuksi eläwään uskoon Jeesuksen Christuksen päälle ja saapi uuden hengellinen mielen Pyhän Hengen kautta. Silloin waista hän on perinpohjin ja sydämmellisesti täydellinen ja niin lawialda erotettu luonnollisesta täydellisyhydestä kuin aiwas maasta ja walkeus pimeydestä.

Kusa tämä totinen täydellisyys löytyy, silloin on ihminen Jeesuksen Christuksen oikia Opetuslapsi, se on: Christisty, ei ainoastans nimen puolesta waan itsetyönsä, ja silloin hän etsii sitä että hänen wanhurskaidens eli täydellisyhydens mahdais alituisen lisäytä, eli että hän kaikisa kappaleisa mahdais tulla aina täydellisemmäksi, että hän mahdais awata sydämmensä owen Jumalan eteen aina lawiammalta, että hän mahdais antaa sydämmensä aina enämmin ja enämmin tulla ylitsepeitetöri Armon wirroilda, niinkuin maa wedeldä: että hänen sielunsa niinkuin Herran wittitarha mahdais tulla aina runsahammasti nestelöri Pyhän Hengen eläwällä wedellä; että hän tulee aina köyhemmäri hengesä, jota kauwemmoin sitä paremmin itkee ja murehtii syndejäns; että hän tulee aina hiljaisemmäksi, aina enämmin isowaiseri ja janowaiseri wanhurskautta, kuin myöskin laupiammaksi ja enämmin kansakärsiwälliseri lähimmäistäänsa kohtaan; että hänpäiwäpäiwäldä käsittää aina suuremman kauhistuksen kaikkia sisällistä saastaisuutta waistaan ajatuksesta ja haluisa; aina kiiwaammasti ahkeroitsee rauhasta; tulee aina karsiwällisemmäksi karsimisestä, ja iloitse aina enää ja enää sen ylitse, jos hän karsii jotaan Christuksen tähden. Hän tietää itsensä olewan Christuselä kutsutun olemaan maan suo-

la ja walkeus maailmassa. Sentähden hän waroo itsensä, ettei händä toden puolesta mahdettais saartettaa syyttä että hän on tullut mauttomari. Hän ahleroitsee alituisten siitä ettei hän mahdais hämärräsi tehdä sitä walkeutta kuin hänestä on, waan että se mahdais palaa selkiästi ja hän niinmuodoin loistaa lähimmäisensä edestä että se ylistäis Jumalata sen edestä. Katsokaat, tällä tavalla täydellinen ihminen on mieltynyt: Tämä on se jota perinpohjanen täydellisyys etsii. Ei se palkkaa etsi, eikä luule itsensä jottaan Jumalalta ansaitsewan, waan tahtoo ainoastans kernaasti olla sentällainen kuin Jumala tahtoo. Tämä on se jota Pawali toivottaa Tessalonikalaisille: „Jumala pyhittäköön teitä kokonansa, että koko teidän hengene ja sielunne ja ruuminne meidän Herran Jesuren tulemisessa nuhdetoina pidettäisiin.“ 1 Tess. 5: 23. Samaa se täydellinen ihminen tahtoo, sitä hän etsii, ja siitä hän alituisten rukoilee ja huokaa Jumalan tykö, että Jumala uskollisuudensa jälkeen ja täydellisesti tahdois sen hänestä waikuttaa. Waariinottakamme nyt

Jälkimäisessä Osassa.

Mitä perinpohjanen ja sydämmellinen täydellisyys wälittää. Sen me taidamma yhderi osari oppia niistä sanoista kuin Textissä seuraawat. Minä sanon: yhderi osari, sillä jos me luemme Christuren wuorella pidetyt saarnan kokonansa, eli Matth. 5, 6 ja 7 Eugun, niin me hawaitsemma että tämä asia tulee siinä paljota lawiammalda selitetyxi meidän Wapahtajaldamme. Meidän Textisämme luetaan ainoastansa yri esimerkki, joka on otettu wijdenneestä Käskystä. Kristus sanoo: „Te kuulitte mitä sanottu oli wanhoille: Ei sinun pidä tappamaan, mutta jokainen joka tappaa hänen pitää duomiohon wikapää olemaan. Mutta

minä sanon teille: Että joka tyhmästi wihastuu welijellens, hänen pitää duomiohon wikapää olemaan, ja niin edestäs. Tämä me näemmä kuinga paljon meidän Wapahtajamme puhuu yhdestä käskystä, ja kuinga Hän siinä teroittaa meihin perinpohjaisista ja sydämmellisistä täydellisyyttä ja tahtoo täydellä todella että meidän pitää wälittämään kaikkia luti on samaa Käskyä vastaan; Ja kuinga Hän ei anna sen siihen ikävä, waan tygöpanee: „Jos sinä uhraat lahjas Altarille, ja siellä muistat että welijelläs on jotta sinua vastaan; niin jätä sinne lahjas Altarin eteen, ja mene ensin sopimaan welijes kansa, ja tule sitten lahjaas uhraamaan. Wapahtaja tahtoo tällä tietäandaa, että kusa totinen täydellisyys on, siinä ei wälitetä ainoastansa sitä kuin sotij tätä käskyä vastaan, waan myös otetaan waariin, ettei hurwitella yhtäkään aikaa, ei silmän räpäystä, waan niinpajaan kuin huomaitaan joku saastaisuus sydämmessä, niin pyytään se heti pois laittaa. Jonga tähden Kristus tygöpanee: „Sowi nopiasti riitawelijes kansa, kuskas wjelä hänen kansans tielä: „I olet ettei riitawelijes sinua anna joku kus Duomarille, ja Duomari andaa sinun palwelialle, ja sinä heitetään totiin. Totisesti sanon minä sinulle: Että sinä kuingaan pääse siellä ulos, siihen asti kuins marat wijimmeisen ropon.“ Tämän Hän sanoo että me näkisimme, kuinga se wanhursekaus, joka on eroitettu Phariseusten wanhursekaudesta, ottaa tarkan waarin kaikista silmänräpäyristä, ettei ihminen muuttumattomassa ja sopimattomassa tilassa mahdais tawattaa Jumalalta ja tulla kadoteturi. Sen syyn tähden sanoo Wapahtaja myös Lu'kaan 12: 35, 36. „Olkoon teidän kureenne wyötetyt, ja teidän kynttilänne syytetyt: Ja olkaat te niiden ihmisten kal-

„daiset jotta heidän Herraansa odotta-
vat häistä palajawan, että koska hän
tulee, ja kolkuttaa niin he kohta hänel-
le awaawat. Tutuat owat ne Palwe-
liat jotta Herra tulduansa löyhtää wal-
womasta. Ja Mark. 13: 33. Kawah-
takaat, walwokaat ja rukoilkaat, sillä
että te tiedä koska se aika tulee. Ja
137 wärshysä: Mitä minä teille sanon,
sen minä kaikille sanon walwokaat.,,

Niinkuin nyt Kristus asettaa meille
silmiin eteen mitkä ihminen Wiidennen
käskyn jälkeen wälittää, jos totinen täy-
dellisyys hänen tykönsä löytyy, niin
se on myös niiden muiden käskyn kansa.
Se joka täydellinen on, joka on synhy-
nyt Jumalasta, on uskonut Jesuksen Chri-
sturen päälle ja saanut Pyhän Hengen,
tietää aivan hywin että Laki on hengel-
linen niinkuin Pawali puhuu Rom. 7:
14. se on: ei waadi ainoastans ulkonaista
töitä, ei wäkinäistä kuullaisuutta, waan
tähyi sydämmen luoksi, ja tahtoo että pi-
tää tultamaan hengelliseksi ihmiseksi, hen-
gelliseksi mielöyneeksi, Rom. 8: 5. Mut-
ta ei siinä kyllä että hän tietää että hä-
nen pitää senkallaisen olemaan: Hän on
myös itse sen laatuinen; Hän on hengel-
liseksi mielöynyt. Jumalan laki on an-
nettu hänen sydämmeens ja kirjoitettu
hänen mjelöhens. Sentähden hän wäl-
telee kaikkia kuin Jumalalle ei telpaa,
oli se sitten sifällistä eli ulkonaista; hän
korktaa kaikkia kuin sotti Jumalista miel-
dä vastaan. Kuitengin koska syndi rip-
puu hänestä, niin eldä hän alinomaisesa
sodasa sitä vastaan, ja yhrä hywin pitää
waransa, ehkä hän ei aina sitä tunne:
Sillä hän tietää että kaiken pahuuden
siemen kuitengin makaa hänestä. Sentäh-
den seisoo hän aina wartioitsemasa, ettei
se saa ulospuhjeta, ja koska pahuus kui-

tengin tahtoo ylstulla hänen ajaturisan-
sa ja haluisansa, niin hän huutaa Ju-
malan tygö; anoo syndejänsä andeeri ja
pyhtää woimia että saattaa tälähttä ja
ylitsewoittaa niitä syndisiä liikuturia. Ol-
koon nyt tämä täxi terraxi kyllä puhuttu
sität mitä perinpohjainen ja sydämmelli-
nen täydellisyys korttaa ja wälittää.

Sowitus.

Makastetut Herrasa! Ulöbrakendaaxeni
teitä sen kautta kuin nyt puhuttu
on perinpohjaisesta ja sydämmellisestä täy-
dellisyydestä, jätän minä teille kaiketikin
perään ajatella kuinga teidän kansanne on,
ja misä sielun-tilasa te itsennä Jumalan
edessä löydättä olewan. Löydättäkö te
tykönnä sen totisen ja perinpohjaisen sy-
dämmen täydellisyyden josta me nyt o-
lemma puhuneet? Jos se on ja löytyy
teitä, niin mahdatta te myös totuudesa
tietä teistänne että te sydämmestä pyrit-
tä sen perään jota totinen täydellisyys
etsii, ja kammotta sitä kuin te oletta ku-
ulleet sen totisen täydellisyyden wälittäwän.
Minä pelkään suuresti ja minkulla on suu-
ri syy peljätä, että moni teidän seasanne
ei vielä ole ensingään ajatellut sen pääl-
le eikä ahkeroinut siitä että saada sydäm-
mellistä ja perinpohjaista täydellisyyttä.
Mitä Jumala sanoi Abrahamille, se kos-
tee itsekuhungin; Itsekungin pitää sen
sina pitämään, juuri kuin Jumala pu-
huis hänelle erittäin: „Minä olen Juma-
la Paikkimwaldias, waella minun edessä-
ni ja ole waka.,, Eikö pidäis sentäh-
den itsekungin sydämmestä vyyhdändän
tulla oikein perinpohjin täydellisiksi niin-
muodoin kuin tämä on Jumalan sekkä
ja kokonansa vastaananomatoin tahto?
Mutta kuinga edestakainen on kuitengin
ihmisen sydän! Ulos sanomattomasta armo-
sta

sta ja laupeudesta andaa Jumala julistaa meille Hänen Ewangeliuminsa, että me Hänen armostansa uskon kautta Christuksen päälle tulissimme wanhurskaksi ja autuiksi. Ei Hän ole andanut meille Hänen Armo-sanaan, että me pyhäisimme synnissä, waan että me tulissimme täydellisiksi. Mutta mitäs me teemmä? Jos Judalaiset owat pahoin selittäneet Lain, niin me wäärin selittämä Ewangeliumin, ja enimmäkseen jotta itsensä Ewangeliumilliseksi kutsuwat, pitävätkin tämän ajatusten: Jumala on andanut minulle Ewangeliumin, ettei minun nyt tarvitse olla täydellisen. Tämän he sanovat wasten suuta, koska heitä manotaan täydellisyhteeseen. He waastawat: Jos me taibaisimme tulla täydellisiksi, mingätähden siis Christus olis kuollut meidän edestämme? Senkalaisessa erymäisessä mielenpuutoressa, wäärin käytävät he Christuksen kallian ansion, ehkä meidän siitä pitäs toimittaa meilleme niinhyywin woinia totiseen täydellisyhteeseen, kuin myös syndein andeeri saamisen. Niin seisoo Esaj. 45: 24. Zer-rasa on minulla wanhurskaus ja wakewyys. Ewangeliumilliset Opettajat owat myös meidän seasamme kaikisa tiloisa osottaneet, että totinen ja perinpohjainen täydellisyys uloswuotaa meidän Ewangeliumillisen Oppimme luonnosta. Niin on esimerkiksi se oppenut Doktorin Sebastian Schmid Strasburgisa ulosandanut prantattynä erinäisen Kirjan: Lutherische Frömmigkeit, ja siinä wastannut monet tyhmiä ihmisten puheet jotka sanowat: Pawilaisien seasa waaditaan hyviä töitä, waan Ewangeliumillisten seasa ainoastans uskoa, ja hywät työt jätetään pois. Sitä vastaan osottaa Hän, kuinga nämät jotka näin puhuwat, ei ymmärrä oikein sitä Ewangeliumillista oppia. Sillä jos he sen oikein ymmärräisit, niin

he myöden andaisit ettei Pawilaisien oppista taita liittää neurottua niin perinpohjaisista ja sydämmellistä täydellisyhtyä kuin se on joka itsestans seuraan siitä puheesta Ewangeliumillisesta oppista, koska se oikein tutaan ja sydämmessä vastaan otetaan. Se wuotaa siitä niinkuin west lähteestansä. Että nyt ainoastans puhua teistä, Minun Sanankuuliani, niin minä jätän teidän oman koettelemisenne alle, jos tekin oletta niin sywäldä tutkistelleet sitä Ewangeliumillista Oppia että te oletta tästä ylitsenakuutetut. Mutta anna olla, Te luuletta myödenandawanna sen, niin on kuitengin silminähtävä, että enimmäkseen teistä, heidän käändymättömän ja muuttumattoman sydämmensä kansa, lohduttawat itsiäns sillä, että heustowat Christuksen päälle, ja owat heti tyhtyneet siihen että he löytävät jongun ajatusten tykönsä ylöstulewan joka sanoo: minä uskon: Täydellisyhtyen kansa mahtaa siten päälisiksi olla kuinga hywänsä. Sentähden tähdyn minä nyt uudellensa teroittaa tätä teihin. Ihminen joka ei ole perinpohjin ja sydämmellisesti täydellinen ei ole myöskään osallinen elämästä uskosta. Sillä usko joka omistaa itsellensä Jumalan armon ja Christuksen ansion, on tyhjä muu kuin pyhitys waan ei se ole milloingaan poiseroitettu pyhityksestä. Kaamattu opettaa meille tämän kaikisa paikon. Lutheruksen sanat, erinomattain se Esipuhet jonga Hän on kirjoittanut Läheys Kirjalle Romalaisien tygö, owat teille usein muistutetut. Sentähden äläkäät erykö, ei Jumala anna itsiäns pilkata. Armosta te tuletta autuiksi ilman lain töitä ja jotaan niiden ansiota: Mutta kusa sydän ei ole käändynyt, uudesta syndynyt ja täydellinen, siinä on sula onnettomuus ja kadotus, mahdetaan siten lohduttaa itsiäns Christuksen Anstolla

niin paljo kuin ikääs tahdotaan. Muis-
takaat tämä, ja olkaat tästedes aiwan
niinhyvin huoliwaiset perinpohjaisesta ja
sydämmellisestä täydellisyydestä kuin us-
kosta. Jos teillä on se elävä usko, niin
teillä myös on totinen pyhitys. Mutta,
sanon minä vielä kerran, josa tätä ei o-
le, siinä ei ole myöskään uskoa.

Mutta te jotka oletta totisesti kää-
ntyneet Herran tygö ja nyt seisotta uu-
densyndymisen tilasa! Teitä minä muis-
tutan: Jos te oletta kääntyneet ja itse-
työskä täydelliset, niin ajatelkaat Jesuren
sanoja Hänen Opetuslapsillens: „Ellei
teidän vanhurskaudenne ole paljo enäm-
si kuin Kirjanoppeneiten ja Phariseus-
ten, niin että te tule tairaavan Walda-
kundaan.,, Ulkäätkä uskoko että nämät
sanat ainoastans kofewat maailman lap-
sien, joiden wasta, taikka niinkuin suru-
tomain syndisten eli myös niinkuin ulko-
kullattuun, pitää kääntymään Jumal-
an tygö. Ei Christus puhuu täsä O-
petuslapsillens. Jos te tahdotta olla Hä-
nen Opetuslapsens, Ulk! niin merkitkäätkä
sis, että meidän Wapahtajamme tahto
ja waadinto on, ettei meidän ainoastans
muutamisa osisa pida eroittamaan meidän
tämän maailman lapsista, waan että mei-
dän vanhurskaudemme pitää olemaan,
Jesuren sanain jälkeen alkusielesä, pal-
jo lawiammalda ylitsewuotawaisen kuin
Kirjanoppeneiten ja Phariseusten. Pa-
woli löysi Tsalonikalaiset hywäsä tilasa:
Hän näki heidän tekonsa uskosa, heidän
työnsä rakkaudesa, ja heidän kärsiwä-
lisyysdensä toiwosa 1 Tes. 1: 3. Hän
ei pirányt sentähden tarpeellisna että kir-
joittaa heille weljellisestä rakkaudesta,
sillä he olit itse Jumalalda opetetut, ra-
kastamaan toinen toistans 1 Tes. 4: 9.
Ja he myös osottiwat sen itse työsä. Ja

kuitengin waroittaa Hän heitä että he
wielä täydellisemmäksi tulisit rakkauden
harjoittamisesa, 1 Tes. 4: 20. Philip-
perit olit samati hywäsä sielun tilasa: Ei
sitä wähemmin rukoillut Apostoli Juma-
la että „heidän rakkaudensa enämmin ja
„enämmin yldäkylläiseri tulisit kaikkinai-
„sa tundemisesa ja ymmärrysesä. Että
„he koettelisit mikä paras olis, ja olisit
„wilpittömät, ei kenellengään pahennuxe-
„xi Christuren päiwään asti.,, Aiwan
niin waroiton minä myös teitä jotka o-
letta sydämmestä kääntyneet Jumalan
tygö, ettettä te milloingaan unehuta sitä
hengellistä waiwaisuutta, ettettä te ikääs
menetä teidän isomistanne ja janoomis-
tanne vanhurskauden perään, waan pal-
jo enämmin alituisen sitä kiiwaammasti
ahkeroisetta tulla perinpohjin täydelliseksi,
sitä yrivakaisemmasti koetta pyrkiä hy-
wän perään, ja sitä huoliwaisemmasti
wälttää ja kammoo seltä sitä kuin paha
on että myös sitä kuin pahalda näkhy.

Erinomattain warotan minä teitä
kaikkia, etiettä te kannais sydämmesänne
jotaan närtästyistä, wihaa, pahansuomuut-
ta ja kostonpyhyndyä. Jos te wihasutta
Wähimmäisellenne, niin oletta te ikääsku-
in teidän Wapahtajanne suusta kuusleet
että te oletta Jumalan Duomiohon wi-
kapäätkä. Sentähden pitää teidän sydäm-
mestä andeeri andamaan toisillenne, „ja
„kernaasti tekemään niille hywää jotka
„teitä wastaan rikkowat.,, Niin teitä on
opetettu; Mutta sen mitä minä olen sa-
nonut tästä Wiidennestä Käskyistä, pitää
teidän sowitzamaan myös kaikkiin muihin
Käskyihin. Wälttäätkätkä kaikkea pahaa:
Rippukaat kiini kaikesa kuin hywä on;
niin te waelatta Herran edesä ja oletta
wagat: Ja niin on Rauhan Jumala
pysyvä teidän tykönänne.

Rukous.

Sinä täydellinen Raapahtaja! Tee Sinä meitä oikein täydelliseksi, ja auta meitä sinun voimallas, että me angarasti ylitsevoitamme kaikkea

kuin meitä sitä estää tahtoo, että me täsleedes mahdaisimme valvella Jumalata ilman pelkoa pöyhäystä ja vanhurskaudesa kaikkena meidän elinaikanaime! Amen.

7. Sunnuntai Kolminaisuuden Päivästä.

Isän Rakkaus, Pojan Jesuksen Christuksen armo, ja Pyhän Hengen osallisuus, olkoon teidän kaikkein kansa! Amen.

Sinun tykönsä on elävä lähde. Rakastetut Herrasa! Nämät sanat edestuoipi Dawid, Psal. 36: 10, koska Jumala ilmoitti hänelle Jumalallisen hywyhdensä rikkauden uskowaisia kohtaan. Silloin sanos hän: Herra! Sinun tykönsä on elävä lähde.

Jhmiset etsiwät heillensä lähtehtiä ja kairwoja tämän maailman katowaisesa menosa, ja tahtowat niillä sammuttaa heidän sydämmensä haluja: Mutta ei löydä muuta kuin mädännnyttä ja turmeldua wettä joka ei saata heitä wirwottaa. Jumalan tykönsä on elävä lähde, itse elämän wesi-suoni. Jos me Händä etsisimme, niin me löydäisimme totisen ilon ja wirwotuksen. Mutta „nyt tekee minun kansani kahtalaisen synnin: Minun joka olen elämän weden lähde, he hyljäävät ja kairowat itsellensä kairwoja, keltwotomia kairwoja, joisa ei wesi pysy,“ sanos Herra Jer. 2: 13.

Edestäsin kutsuu Dawid sen lähteen joka Jumalan tykönsä on eläväxi lähteexi sen syyn tähden, ettei se milloingaan kuitwaa, niinkuin meidän itseldä kairwetut kairwomme, waan se ruodattaa alituisen lohdutuksen wettä niille, jotka sen saattawat vastaanottaa.

Ulkämme ajatello: Dawid sai sen hawaita että Jumalan tykönsä on elävä lähde; mutta nyt se ei enää ole niin. Ei niin! Jumala on se sama kuin Hän aina on ollut. Me soisimme tuta sitä samaa kuin Dawid, jos me olisimme niin mielbyneet kuin Hän oli, koska Hän Ps. 42: 2, 3. tiettäwäxi tekee sydämmensä: „Niinkuin peura himoitsee tuoretta wettä; „niin minun sieluni himoitsee Sinua Jumala. Minun sieluni janoo Jumalata, „sitä eläwätä Jumalata: Koska minä tulen Jumalan kairwoja näkemään? „Jos me myös olisimme niin janoowaiset Jumalan perään, jos meillä myös olis senkallainen halu että saada sammuttaa meidän janoamme Hänen eläwästä lähteestänsä, niin Hän annais meillengin eläwä wettä ijankaikkisexi elämäxi.

Koska sentähden asia malaa meidän päälläämme, mingäs tähden me siis emmä ylösberätä tykönsämme Jumalan Sanan ja rukouren kautta kiirwasta halua tämän elämän weden perään? Me saamme tänä-päiwänä meidän Pyhästä Ewangeliu mistamme toiwotetun tilan että nähdä, kuinga Herra Jumala toisinaanfa täsä elämäsä andaa uskowaisensa saada maistaa jotaan sitä eläwästä lähteestä kuin Hän

nen

nen tyköns on. Jos teillä on joku jano ja halu sen perään, niin ylösherättäkää Jumalan lahia teidän hartahalla rukouksella: *Isä meidän joka olet se.*

Evangeliumi, Matth. 17: 1 = 8.

Siis en aikaan otti Jesus Petarin, Jakobin ja Johanneksen hänen wiesiens, ja wei heidät erinäns kirkkialle vuorelle. 2. Ja kirkkasettiin heidän edessäns, ja Hänen kaswonsa paisti niinkuin aurinko: Ja Hänen waatteensa tulit walkiari, niinkuin walkeus. 3. Ja katso! Heille näwyit Moses ja Elias, jotka puhuit Hänen kansans. 4. Miin wastais Petari ja puhui Jesurelle: *Herra! meidän on tässä hywä olla, jos Sinä tahdot niin me teemme tähän kolme majaa, Sinulle yhden, ja Moserelle yhden, ja Elialle yhden.* 5. *Wielä hänen puhuisans, katso! walkia pilwi ymbärins warjois heidän. Ja katso! ääni, pilwestä sanoi: Tämä on se minun rakas Poikani, johonka minä mielistin, kuullaat Händä.* 6. Ja kuin Opetus lapset sen kuulit, langeist he kaswoillens, ja peljättiw sängen kowin. 7. Ja Jesus tuli ja rupeis, heihin, ja sanoi: *Roskaat ja älkää peljäätkö.* 8. *Mutta koska he silmänsä nostit, ei he letään nähneet; waan Jesuren yrinäns.*

Minä saan nähdä Sinun kaswos wanburstaudesta, minä rawitaan herättyäni Sinun kuwas jälkeen. Näin, rawastetut Herrasa! puhuu Dawid Psal. 17: 15. Hän osottaa eroituksen sen autuuden välillä kuin hänellä ynnä muitten uskowaisien kansa on, ja sen petollisen riemun välillä kuin maailman lapsilla on, joilla on heidän ofansa eläisäns, koska sitä vastaan uskowaiset enämmin tietävät puhua kärsimisestä ja murheesta. Mutta niin on näillä wiimen mainituilla myös sitä jolla he taitawat lohduttaa itsensä. Minä sanoo Dawid, saan nähdä Sinun kaswos wanburstaudesta, minä rawitaan herättyäni Sinun kuwas jälkeen, eli alkutielen jälkeen: *Koska Sinun kuwas heräjä, se on, koska minä tulen.*

ylöswalaisturi Jumalan Hengellä näkemään minun endistä wiheliäisyyttäni, koska minä Christusesa löydän oikian elämän tien, silloin minä saan nähdä ja maistaa kuinga Herra on suloinen.

Näistä sanoista optimma me sentähden, että ihminen jo tässä elämässä saattaa yhderi ofari kutsuttaa autuaxi ja käsittää sen kuin hänen sieluansa taita huwitaa; mutta ei hän sitä käsitä ja löydä maailman saastai-suudesta, waan koska hän käändyy maailmasta Jumalan tygö, pimeydestä walkeuteen.

Ehkä Jumalan kuwa asetetaan kuoluitten ylösnousemisesa uudellensa hänen tähteen walohonsa ja kirkkauteensa, ja ne uskowaiset silloin tulewat täydellessti rawituri ja auturi; Miin siunaa kuitengin Jumala heidän jo täällä ajasa niin runsahasti, että Hän juottaa heidän heumalla niinkuin wirralla josta he taitawat päättää kuinga suuri heidän tulewainen kunniansa on olewa. Jos uutinen on niin suloinen mitäs tulee siis ajatella itse elon-leikosta? Jumala on luvannut omillensa täällä esimaun siitä ijankaikkisesta elämästä; Mutta siellä ei paljasta maistelemista, waan kaiken täydellisyhden, kaiken rikkauden, kaiken rawittamisen. Täällä sekoitetaan kynneleitä ja murhetta: Siellä ijanikaikkista makeutta ja autuutta ilman kyllästyistä: Siellä ijanikaikkista riemua ja iloa.

Emma mahda me ajatella, että Jumala on walinnut ainoastans muutamia, joille Hän andaa niiden tulewaisen etuimastian esimaun, niin ettei muut saata sitä saada ehkä he kuinga sen perään ikäwöitsist. Ei. Itsekukin uskowainen rawititsee sitä mitasansa; ei kengään siitä ole ulosuljettu. Meidän oma waariinottamattomuudemme ja huolimattomuudemme

on siihen syh, jos me emmä sitä nautitse jota me nyt tahdomme eteenasettaa tutkisteldawaxi, nimittäin:

Ijankaukkaisen Elämän Esimakua.

1. Kuka sitä saatta toivoa ja odottaa.
2. Missä se seisoo eli mikä se on.
3. Kuinga tämä Esimaku pitää oikein wihjeldämään.

„Herra Jesu! Anna meidän tuta, kuinga hywä se on että maistaa sen elämän lähteen wettä! Anna meidän siitä tulla ylös herätetyri wilpittömäsa rakaudesa pitämään itsemme Sinun tygösa ja palwelamaan Sinua puhtaalla sydämellä ijankaukkisesti! Amen.

[Tutkinto.

Ensimmäinen Osa.

Nakastetut Herrasa! Meidän Textimme sanoo meille sen „Kuka taitaa odottaa ijankaukkaisen elämän esimakua: Kuuden päivän perästä otti Jesus Petarin ja Jakobin ja Johanneren hänen welijens ja wei heidän erinäns korkialle wuorelle. Täsa me opimme että ne mahtawat Jesuxen olla Dpetuslapses jotka saawat nautita ijankaukkaisen elämän esimakua. Jos tämän nautinnon pitää sinu dakin tapahtumaan, niin pitää sinun widdittämään ja tundemaan ettei sinun luonnosas ole yhtään wäkiä ja woimaa siihen: Sinun pitää kokonansa epäilemään itsestä. Mutta sen siwusa pitää sinun rukoilemaan Jumalalda armoa että saattaa tulla tätä esimakua nautitsemaan. Rakso, rakas ihminen! Sentähden on Jesus Christus tullut maailmaan; sentähden Hänen nimens on Wapahtaja ja Woideltu että Hän toimittais ja andais meille sitä Hywää jota me itse emmä taida ottaa. Esi sentähden Händä joka on

Jumalasta lähtenyt: Heitä Hänen halduhansa, milloinga Hän tahtoo sinun ottaa tygöns ja andaa sinun saada maistaa jongun wähän ijankaukkisesta elämästä. Hän oli kauwan aikaa eilekellut Dpetuslastensa kansa, mutta ei itäds ennen tullut niin kirkasteturi heidän edesäns kuin nyt tällä terralla. Tydy sinä myösa Wapahtajaas ja heitä Hänen wiisaudensa halduun, kossa ja kuinga Hän tahtoo ulosjakaa lahjojansa.

Wierkillinen se on, ettei Hän ottanut kaikkia Dpetuslapsia kansans waan ainoastans Petarin Jakobin ja Johanneren. Sillä Hän tietäandaa ettei kaikki Hänen Dpetuslapsens saa yhdellä ja samalla tallalla maistaa Hänen hywyyttäns. Hänellä oli erinomaiset syht, joiden tähden Hän tällä erällä Rahdesta toistakymmenestä walitsi nämät Koime, ja jos sinä peräänajattelet näiden nimejä ja niiden merkitystä, niin sinä pian ymmärrät, mikä sinua haittaa ettet sinä wielä ole tullut ijankaukkaisen elämän esimakuhun. Ensimmäinen oli Simon se on Kuulia. Niin pitää sinulla myösa olemaan kormat kuulemaan mitä Hengi sanoo. Hän lutsutaan myösa Petari ja sai Christusekda sen nimen: Sinä olet Petari, ja tämän Kallion pääue, sinun Christusesta tehdyn tunnustuses päälle, tahdon minä raketa minun Seurakundani 2c. Matth. 16: 18. Jos sinä nyt tahdot nautita sitä samaa kuin Petari, niin pitää sinun olemaan toimellisen miehen, joka kuulet Jesuxen puheet ja teet niiden jälkeen ja rakennat hounees Kalliolle Matth. 7: 24 eli panet wahwan perustuxen Christillisyydelles. Niinkauwan kuin sinulla wielä on maailma sydämmesä, niin ett sinä ole mikään Petari, ja niin seisoo yri Engelli, yri „Cherubim paljaalla lyömäisel-
//ä

„Ä miekalla edessä elämän-ruun tietä
„wartioitsemassa,“ 1 Mosex. Kirj. 3: 24.

Edessäsin pitää sinun olemaan Ja-
kob, se on Tallaaja, ja sinun uskos pitää
olemaan se voitro joka voittoa maail-
man (1 Joh. 5: 4.) ja tallaa satanan, li-
han halut ja syndi-tawat sinun jalkais-
ala. Jos sinä olet senkallainen Jakob
joka „taistelet Jumalan ja ihmisten kan-
sa ja voitat,“ 1 Mosex. 32: 28, katso!
Silloin sinä kaikettkin saat edellä käsin
maistaa ijankaikkista elämää

Wihdoita pitää sinun olemaan Jo-
hannes, se on Jumalalda armoitettu. Jos
sinä etsit Jumalan armoa edellä kaikia
maailmasta, jos sinä Johanneksen kansa
pidät itses Herran Jesuxen tygö ja raka-
stat Händä sydämmestä, niin sinä tu-
let Hänelä takasin rakastetuxi: Sinä saat
maata Jesuxen helmoista eikä Hän saata
sallata sydämmensä rakkautta sinulda. Hän
andaa sinulle yhden lahjan toisen perästä,
yhden esimaun ijankaikkisesta elämästä toi-
sen perästä. Jakobus ja Johannes kut-
suttiin Boanerges, se on Pirkkäisen Po-
jat. Mark. 3: 17. Niin pitää myös
sinun totuuden sanalla uudesta synty-
mään ja tulemaan warustetuxi Jumalan
voimalla, niin että sinä annat Juma-
lan Sanan jylhän kuulua sinun Vähi-
mäises parannetuxi.

Herra Jesus otti nämät Opetuslap-
set erinäns Ja sinun pitää myös pake-
nemaan maailman pauhinasta ja häirinä-
stä, että sinä mahdaisit tulla hengelliseen
lepoon ja sielun rauhaan. Silloin wasta
andaa Jumala ihmisen maistaa Armoans
maksiasa ijankaikkisen elämän esimausa,
kossa ihminen wiettää Sabbathia sielu-
sans, ulosajaa maailman menon sydäm-
mestäns, eikä ripu siinä kiini rakkautens
ja uskalluxens kansa. Jos sinäkin tahdot

maistaa tulewaisen maailman woimaa,
niin älä ryhdy maailman lasten töihin;
wars itses muita duomitsemasta, ja älä
kysy uutten sanomain perään maailmasta.
Kaikki tämmöiset johdattawat sinun pois
Wapahajas luota. Se on Hänesä kuin
sinun pitää löytämään sinun huwituxes.
Hänen pitää täyttämään sinun sydäm-
mes, ja se on sinun welvollisuus että
esittäätelus menestystä. Rakas ihminen! jos
sinä seuraat tätä neuwoa, niin sinä totti-
sesti saat mitäs halajat.

Ennenkuin Opetuslapset sait nähdä
Jesuxen kirkastettuna, piti heidän nouse-
maan ylös kirkkialle wuorelle. Jos si-
näkin tahdot maksiasa esimausa nautita sen
tulewaisen ijankaikkisen elämän hywyttä,
niin pitää sinun waeldamaan wuorten ja
laaxoin ylitse, se on, sinä ett saa peljä-
tä auturden työtä, waan sinun pitää
rohkiasti alkamaan lihan ja maailman pois
kieldämistä. Wäädassa siin uskoa on se,
että ihminen sydämmestä käändyy ja tu-
lee nöyräxi, hallwari ja wähäxi omisa
silmisänsä; sillä niinkauwan kuin hän yl-
peilee mielesäns, tekee hän itsens keltwo-
tomari wastaanottamaan sitä hywää ku-
in Jumala tahtoo hänelle andaa. Sekä
maallinen että Hengellinen ylpeys wa-
hingoitsee händä. Pyhän Hengen lahja
wuotaa alas sywiin laxohin ei ylös kirk-
kioille kallioille. Sentähden pitää sinun
tulemaan sydämmellisesti nöyrytetuxi, heit-
tämään itses alas tomun sinun Juma-
las edessä ja tundemaan sinun suuri raa-
dollisuus. Silloin sanotaan: „Mutuat
„owat hengelliset waiwaiset: Mutuat
„owat murhelliset: Mutuat owat ne jot-
„ka isowat ja janowat wanhurškautta,
„sillä he rawitaan,“ Matth. 5: 3, 4, 6,
eli heidän pitää maistamaan täällä Ju-
malan hywyden esimatua heidän sielu-
sans

sans ja ijanikaikkisuudesa tulemaan täy-
tyxi loppumattomalla ilolla.

Ewangelista Lukas tygöranee että mei-
dän Wapahojamme meni ylös wuorelle
rukoilemaan. Luk. 9: 28. Enimmästi
on Jumalan tapa että rukouren alla ja-
kaa ihmisille Hänen hymyittänsä. Ru-
kourisa Hän yhdistää itsens meidän kan-
samme. Ei ole yhtäkään lyhembää tietä
jota myöden me saattaisimme tulla ijan-
kaikkisen elämän esimakuhun, kuin se et-
tä oleffella Jumalan kansa rukouresa.
Että niin harwat saawat sitä hywää jo-
sta me nyt puhumma, tulee sittä, ettei
ihmi'et tee itsens oikein tutuixi heiden Ju-
malansa kansa, ei uloswuodata turwal-
listesti syhdändäns Hänen edesäns, ei puhu
yrinäisyydestä Taimaallisen Jäns kansa.
Jos me tämän telisimme, epäilemättä
Hän pidäis lupaurens, Matth. 7: 7, 8.
„Anokaat niin teille annetaan: sillä jokai-
nen joka anoo hän saa.“ Niin näettä
te nyt mingäkallaisen sen olemaan pitää
joka taitaa toiwoa saapansa maistaa tä-
sä elämästä jotaan ijanikaikkisesta elämästä.
Katselkamme

Toisesa Osasa

Mikä ijanikaikkisen elämän Esimaku
seisoo. Petari, Jakob ja Johan-
nes sait sen tuta; kuitengin ei ole Juma-
la sidottu yhdellä tawalla sitä andamaan,
waan saattaa erinkallaisilla muodoilla an-
daa lastensa saada sitä tuta.

Mutta me opimme kuitengin Tertin
esimerkistä, mikä se seisoo. Siinä seisoo:
Jesús kirkastettiin heidän edesäns. Sit-
ten selitetään tämä kirkastaminen: „Ja
„Hänen kaskwonsa paissi niinkuin Aurin-
„go, ja Hänen waatteensa tulit walkiari
„niinkuin walkeus.“ Ussimmat tapauret
tygöpanewat Ewangelisterit Markus 9:

Lugus 3. w. ja Lukas 9 Lugus 29 w.
Mitä Opetuslapset tässä näkiwät luon-
nollisilla silmillä, sitä uskon silmä hengel-
lisellä tawalla on harjandurut näkemään,
niin että ijanikaikkisen elämän esimaku
rinomattain seisoo siinä, että Christus
kirkastaa itsens meidän sielullemme Hen-
gellisellä tawalla, eli että me Pyhän
Hengen ylöswalsturen kautta saamma Ju-
malan kirkkouden elämän tunnon Jesu-
ksen Christuren kaskwoisa. 2 Cor. 4: 6.

Se painawin asia koko meidän Tey-
tisämme on Jsan Jumalan todistus Hänen
Pojastansa Jesuksesta Christuksesta: „Wield
„Hänen puhuisans, kasso! walkia pilwi ym-
„häri warjois heidän. Ja kasso ääni pilwä
„stä sanoi: Tämä on se minun rakas Poika
„ni, johonga minä mielistyin, kuulkaat Hän-
„dä.“ Jos nyt se oli suuri etu, että O-
petuslapset taitit todistaa: „Me näimmä
„Hänen kunnians, niinkuin ainoan Po-
„jan kunnian Jlästä täynnäns armoo ja
„totuutta.“ Joh. 1: 14. Niin on myös
se ijanikaikkisen elämän esimaku, että Her-
ra andaa ihmisen ei ainoastans kuulla ja
ymmärtää Hänen Sanaansa, waan myös
sydämmesäns saada koetella sen sisällepä-
don, että Jumala itse siinä todistaa Po-
jastans ja wakuuttaa sittä uskowaissta sie-
lua ijanikaikkisesta elämästä Hänen kaut-
tans. I Joh. 5: 9, 11. Toisinans tämä
tapauhtuu rukouresa; toisinans Jumalan
sanan lukemisen alla; toisinans Juma-
lata ylistäisä; toisinans uskosa ja sen he-
delmisä; toisinans rakkaudesa ja sen har-
joituxesa; toisinans toiwosa sittä tulewai-
sesta hywynydestä. Pawiammalda saatetaan
tästä luttia 3:sa Osasa sittä Kirjasta jota
kutsutaan Joh. Arnds Sanna Chri-
stendom.

Itse ijanikaikkisen elämän Esimaku
taitaan paremmin tuttaa kuin sanoilla seli-
tetä

tettä, ja ehkä me emmä sais siitä mai-
staa ja tuta juuri paljoo, niin me kui-
tengin „teemme hywin että me Jumalan
„Sanasta waarin otamme, niinkuin kyn-
„tilästä joka pimeisä walistaa, niinkau-
„wan kuin päivä waltenee ja kointähti
„koittaa meidän sydämmesämme. 2 Pet.
1: 19. Nyt on jälillä tutkisteldawana

Kolmannesa Osa

„Kuninga meidän pitää oikein wiljele-
„mään ijankaiikkisen Elämän Esima-
„kua. Jumala itse opettaa meille tämän
„ajan Textissä koska Hän sanoo Pojastans:
„Kuulkaat Sändä.

Ensimmäinen on, että me sen esi-
maun kautta kuin meillä on ijankaiikkise-
sta elämästä, paremmin opettelemme, tun-
demaan Christusta niinkuin meidän Wapah-
tajaamme, uhraamme Hänelle kokonansa
meidän sydämmemme ja tulemme juurtunei-
xi uskosa ja rakkaudesa. Ehkä Opetuslapsset
jo ennen uskoit Hänen päällens, luemma
me kuitengin Johan 2: 11, että Jesus, il-
„moitti kunnians ja Hänen Opetuslapsens
„uskoit Hänen päällens; „ He wahwistuit
uskosa. Ja kuin sielu saa jootaan maistaa
ijankaiikkisesta elämästä, niin tulee sydän
litemmäxi wedetyxi Jumalan tygd ja i-
käskuin sidoturi rakkauden siteellä niin
kiini Wapahtajaansa että ihminen mie-
lellä hywällä ja kernaasti seuraa Händä,
on walmis tekemään ja kärsimään kaikkia
kuin Hänen Jesuxensa tahtos.

Sitten, niinkuin Opetuslapsset Je-
suxen Kirkastuxesa „langeisit kaswoillens ja
„peljästyt sängen kowin;„ niinkuin me
wielä olemme sängen kehaot tekemään
ijankaiikkisen elämän korkiaa esimakua,
niin pitää meidän andaa tämän johdat-
taa meitämme sywembään nöyryhteen Ju-
malan edesä, tundemaan meidän mahdot-

tomuudemme ja andamaan Hänelle kun-
nian joka meisä kaikkea hywää waiutta.
Jos sinä, rakas ihminen! etsit omaa ylis-
tystä ja kunniatas, niin sinä eroitat itses
armosta. Pidä sentähden itses mahdot-
tomana kaikkeen Jumalan lahjaan: Mä
myöskään pyri sen perään oman halus
jälkeen, äläkä etsi sitä eli sitä esimakua,
waan pidä itses yrinkertaisuudesa Wapah-
tajas tygd, usko Hänen päällens, nöy-
rytä itses Jumalas edesä, kuule kernaas-
sti Hänen sanaans, harjoita itstäs usko-
sa ja itses-poiskieldämisesä; niin ei ole
Jumalan lahia pois jääpää sinulda: Niitä
paititawallisia lahioja ett sinä saa e-
päilemättä odottaa; Mutta ne tawalli-
set lahiat jotka owat tarpeelliset usfoon
ja pyhityheen, owat maasa käyhän ra-
han kaltaiset, joka ei milloingaan puutu:
Niitä sinä mahdat turwallisesti rukoilla
Jumalalda, että Hän runsaasti heitä an-
dais; niitä ensimmäinuita sinä mahdat
rukoilla ehdolla, erinomattain makiata
tundemista, korkiata ja tunduwaissta sen
maistamista, ja jättää se Jumalan hal-
duun jos Hän näitä tahtoo andaa eli ei,
sillä jos ett sinä näin tee, niin taitaa hel-
posti hlpens, itsepäisyys ja tytyttömöyys
tungeuta sinun tygd.

Edesäsin niinmuodoi kuin kaikki usko-
waiset saattawat tulla osallisxi ijankaiikkisen
elämän esmausta, niin pitää heidän se
wiljelemään ei hitaudexi ja Hengelli-
sexi laiskuudexi waan huoliwaisuudexi ja
walppaudexi, ettei he wäärinkäytä Juma-
lan lahioja pramaamisxi ja hpleilemisxi
ei itsepäisten teiden walitsemisxi, ei pait-
sitawallisten lahjain peräänpykimisxi,
waan tytywät Jumalan tawalli een ar-
moon, olemaan wakuutetut siitä että he
myös sillä tawalla owat Wapahtajaallens
mieluiset, hywin käyttämään ja tallalla
pi

pitämään sen vähemmän kuin Jumala on andanut ja olemaan sitä uskolliset. Silloinpa lapsi kelpaa hänen vanhemmillens koska hän on hyvän tapainen ja kuuliainen, ja ei silloin koska hän pramaa heidän rikkaudestans.

Mielä edestuu Ewangelista Herran Jesuren sanat Opetuslapsille Noikaat ja älkää peljätö. Rohdullinen puhe! Se hämmäri ihmisen sydän ei taida niin helposti huomaita kuinga Hänen pitää käyttämään itsens Jumalan lahjain situsa: Ja se pelkää ja lukee itsens niihin mahdottomaksi: Se ajattelee: minä olen aiwan suuri syndinen; en minä ole mahdellinen niin paljoa armoa saamaan; kuingas taidan minä omistaa itselleni lohduksen Ehrifturesta? Kats, silloin astuu Jesus edes ja sanoo: Nouse ja älä pelkää. Hän wahuistaa heikon ja kehnon astumaan wilpittomia affeileita sen Jumalan työh, joka mielisyy niihin, jotka Hän pitää yhdistettyinä Hänen Poikans kansa.

Wihdoin luemma me Tertisa: „Koska he silmäns nostit, niin ei he ketään nähneet waan Jesuren yriäns;,, sillä se oli Hän johon Jsa oli julistanut mielistyensä ja jota meidän käferään kuulua. Siihen me ylössherätetään ijanlakkisen elämän esimaun kautta.

Sowitus.

Katsetet Herrasa! Se mitä nyt lyhyeldä on tullut eteenaseteturi andaa minulle tilan että tygopuhutella

Ensin niitä joiden sydän kiinirippuu maailissa ja katowaisisa kappaleisa. O te surkiat ja sowastut ihmisten lapset! Sanoakaas mitä maailman meno tähän hetkeen saaka on auttanut teitä. Eöhdättäkö te sen elävän lähteen teidän maailissa kausaseuroisanne, maailiseta kunniasau-

ne ja ajallisesa hekumallisuudesä? Onkos teidän surkia kaulematoin selunne löytännyt leponsa ja ilonsa niistä liballisista himoista ja haluista joiden perään te pyritä niinkuin mielipuolet? Eikö kawaawamato ole jäänyt jälille teidän omaantundohonne: sitten kuin teidän lyhyt huwituxenne on kadonnut niinkuin warjo? Ennen se oli: „Iloitse nyt nuorukainen „lappsuudesas, ja anna sydämmes iloisen „olla nuoruudesas; tee mitä sydämmes „kästee ja silmilles on kelwollinen;,, Mutta nyt se on: „Tiedä että Jumala si „nun kaikkein näiden tahden duomion „eteen asettaa,, Muistataasta tätä. Eli kuinga? Ettäkö te ole millännäkään etkä te oletta laimilyöneet ijanlakkisen elämän esimaun, palwellesanne maailman himoja? Eikös sinun pidäis tustkaamaan itsehes, koska sinä ett ennen ole tahtonut tuta Jumalan lahiaa? Eikö sinun pidäis niinkuin tuhslaja pojän „malttaa mie „les nosta ylös ja käyda sinun Jäs ty „gö, jonga paikollisilla on kylkä leipää,, ja sinä „näännyt nätkkään,, Luk. 15: 17, 18. Eipä sinun sydämmesäs ole yhtään lepoo. Itse sinä tämän ilmoitat, sillä sinun yriäisyydesäs sinä walitat että sinulla on itäwä ja että aika käppi pitkäri; Sinä tustaut kaikkeen, sillä sinä kannat helwetin myödräs sinun sydämmesäs.

Ulk niin käännä joki selläs maailmalle ja kastos Wapahatajaas päin. Tee se tänäpäiwänä, muutoin tulee syhy ja wahingo sinun omille niskoilles.

Kakkaat ihmiset! Tetis Jumala että minä taidaisin niinkuin minun pidäs, sararnata wanhurskabile että heidän käyhywin. Esaj. 3: 10. Mutta minun tieleni on siihen ylös kehno. Mutta tulkaat itse ja kokekaat, kuinga hywin wanhurskaalle

kaalle käy. Ettäkö te sitä tahdo? Peräänajatelkaat ettei täsä ole Easten leikki; Jos te tahdotta omistaa hyvää, niin pekkäät teidän kätenne, käändäkää teitänne sydämmestä Jumalan tygö ja astukaat teidän Wapahajanne askeleihin. Minun Rakkaani! Katsokaat kuitengin sitä suurta armoa, sitä ihanaa palkittamista, jolla Jumala tahtoo kohdata meitä. Myös tälläkin hetkellä asettaa Hän rakkaudessa Armo-pöytänsä teidän etehenne ja herkut sillä pöydällä ovat Jumalallinen uskolisuus ja laupeus. Ettäkö te tahdo tästä mitään maistaa teidän sjelumne ijankaikkisiksi autuudeksi? Kuingas-kauwan te tahdotta pitää kiini siitä endisessä: Minä olen kauwan ollut Christitty, kauwan käynyt Ripille ja Herran Ehtolliselle? Mutta oletta te siitä myös tulleet paremmiksi? Mitäs te Wapahajan tykönä oletta hawainneet? Oletta te maistaneet Hänen suloisuuttans? Eikös omatundo sano: Ei? Tahdotta te sentähden vielä lauseemmin pyhyä teidän wanhasa ulkollatufa menostanne? Kuingas taidatta te sillä tawalla olla otolliset Jumalalle? Te käyrtä Ripille ja Herran Ehtolliselle, ja sitten te pyhyttä muuttumattomina niinuin ennengin. Te huolda pidättä teidän maalisesta menostanne ja ajatteletta: Ei niin saata elää kuin Jumalan sana waatii; ei aina saata rukoilla, ei anna käyrtä itsensä niin Jumaliseksi. Aliwottako te siis pyhyä tainkallaisesa mielenlaadusa? Di alkääät exykö, ej Jumala anna istsäns pilkata. Kyllä Jumala saattaa tulla ilman teitä aikaan Tawaaansa: Jos te että anna Hänelle hywiä sanoja; Jos te että nöyrytä teitänne Hänen edesäns; Jos te että anna Hänen muuttaa teidän sydändänne; mihingäs silloin idä teidän autuudenne? Minä tygöpuhuttelen,

Toiseri niitä jotka onduwat molemmille puolille, ovat milloin niin ja milloin näin mielyneet, eikä todella rupia autuudestans huoldakandamaan. Te walitatta: Ei autuuden asiat tahdo meille lykästyä. Minä kysyn: mingätähden ei? Minä vastaan myös itse ja samon että ne sentähden ei tahdo lykästyä ettettä te itse tahdo. Eiköön Jumala tahdo sentkalaisista hitautta rangaista? Tiedättähän Te ettei keräkään kruunata, ellei hän toimellisesti kirkwoicetele, 2 Tim. 2: 5. Jos te että saata murtaa teitänne wastusten läpitse, niin rukoilkaat itsenne niiden läpitse, ja Jumala on wahwistawa teitä. Uff minun rakkaani! Ei ole niin Jesuxen kirkastuxen wuoren kansa kuin sen wuoren kansa josa Moses tuli kirkasteturi: Tämän tygö ei kengään saanut tulla, 2 Mos. Kirj. 19: 12. Mutta Sionin wuoren tygö saattawat kaikki tulla, Hebr. 12: 22, ainoastans he edelläkäsin puhdistawat sydämmens. Sielu joka Pyhän Zengen kautta kutsuu Jesuxen Zerraxens 1 Cor. 12: 3, pitää Hänen Wapahajanans, ja Hänessä nautitsee ijankaikkisen elämän esimakua, on silloin itse kirkastettu. Ja tämä hengellinen kirkastaminen sydämmessä on paljo tarpeellisempi ja hyödyllisämbi kuin se josa Zerrisa puhutaan. Sillä heti kuin Opetuslapset olit nähneet Jesuxen kirkastamisen, poikkeetit he kohta heidän endisille teillensä. Mutta sitten kuin Pyhä Hengi Hellundaina oli tullut heidän yllisens wuodatehuri, ja he itse niimuodoim olit tulleet hengellisellä tawalla kirkastetuiri, niin he pidit itsensä kiini heidän Wapahajasans eikä pahenneet Hänen ristisäns. Ja meidän, jotka forkiasa arwosa pidämme Jesuxen näkywäisen kirkastamisen, pitää otemaan vielä enäämin huoliwoiset siitä että

että Pyhä Hengi saa kirkastaa Christuren meidän sydämmesämme, kuin meidän luonnollisten silmämme edessä. Mutta

Kolmannexi, Te uskowaiset, joilla on oikia ijankaikkisen elämän esimaku! Teitä tulewat siis tähtetyxi sanat meidän Ewangeliumisamme; „Hänen kaswonsa „paisti niinkuin Auringo.,” Sinussa „käs- „lee Jumala walkeuden pimeydestä pais- „taa ja loistaa sinun sydämmesäs että si- „nä tulet walaisturi Jumalan kirkkaude- „ta Jesuren Christuren kaswoisa.,” 2 Cor. 4: 6. Sinulle tulewat Hänen waatte- ensa walkiari niinkuin walkeus, se on Ewangeliumi, se suloinen sanoma Chri- sturesta ja Hänen armo-tawaroistans, jo- honga Hän on itäkskuin pukunut itsens, se tulee kirkkahari ja selkiäri sinun edessä; Se tulee sinun mielestäs oikein Ewan- geliumixi: Sinä näet mitä sinulla on si- nun Wapahatajasas; Hän itse rakkau- dens, nöyryhdens, pitkämielisyyhdens, kär- simisens ja kuolemans kansa tulee uiin il- mi sinun sydämmesäs, juuri kuin sinä näkisit sen kaiken sinun luonnollisten sil- mäis edessä. Ennen sinä piijaan kylläs- tyit Jesukseen, nyt koska Hän kirkaste- taan sinun silmissäs, tulewat Hänen wa- atteens, Hänen Sanans ja Sakramentit walkiari kuin walkeus; kaikki tulee elä- wäri ja woimallixerä sinun sydämmesäs ja sielufas. Ja katso! heille näwyit Mo- ses ja Elias, jotka puhuit Hänen kan- sans. Jos Jesus on sinun tyköndäs kir- kastettu niin sinä kyllä tulet tuturi Mo- seren ja Prophetain kansa. He tule- wat sinulle otollixi ja suloxi. Israe- lin Lasten tähden täydyi Moseren panna reite kaswoillensa sillä he ei taitaneet katsoa sitä sen kirkkauden tähden. 2 Mos. Kirj. 34: 33. Mutta koska sinä Christuresta näet lain tähtetyxi, koska sinä hawaitset ja myödität että kaikki sinun syndis o-

wat tulleet heitettyxi Hänen päällens ja että Hän on kärsinyt niiden rangaisturen; koska Jumalan Hengi saa sitten eläwä- lä kirjoituxella sisälle kaitwaa Lain sinun sydämmehes, niin että sinä ojennat itfes sen sisällepidon jälkeen, silloin ottaa us- ko ja rakkauts pois Moseren peitteen si- nun sydämmestäs; Sinä itäkskuin katot Mosesta silmihin, sinä näet kuinga Mo- ses taritsee Christurelle kättä, ja että Mo- ses johdattaa sinun Christuren tygö; Si- nulla on jo ijankaikkisen elämän esimaku. Textisä luemma me edeskäsin: „Niin was- „tais Petari ja sanoi Jesuxelle: Herra! „meidän on täsä hywä olla: Jos sinä „tahdot, niin me teemme tähän kolme „majaa, Sinulle yhden, ja Moserelle yh- „den, ja Elialle yhden.,” Ehkä Petari ei nyt tjetännyt mitä hän sanoi, Mark. 9: 6. Niin hän kuitengin teki täsä tjet- täwäri oman ja muiden Opetuslasten sy- dämmellisen hywännielen. Hän tunsi Jumalan rauhan sydämmesäs, joka kait- ten ymmärryren ylitse käy, Phil. 4: 7. Ja täsä autuallisesa wirwoturesansa, edes- tuoo Hän ne mainitut sanat. Hänen ruumiinsa ja sielunsa iloitsi eläwästä Ju- malasta. Ps. 84: 3. Täsä näet sinä rak- kas sielu, misä ijankaikkisen elämän esi- maku seisoo: Sielu nautitsee totisen les- won, Jumalallisen rauhan. O kallis lah- ja! Rauha, jonga Jesus kutsuu omari rauhaxensa, jota Hän ei anna niinkuin maailma andaa. Joh. 14: 27. Rau- ha, jonga Jumala ulosjattaa niinkuin kalle- liin kappaleen wöiton saatua; Colos. 3: 15; sillä sitten kuin ihminen on rukou- xella ja kyyneleilla toistellut Jumalan kan- sa, niin Hän andaa camuruiskon, Hänen armonsa paisteen, ylöskäydä sydämmesä ja siunaa sielun rauhakkansa. Koska nyt niin kallis lahja, suloinen ijankaikkisen elämän esi-

esimaku, teille taritaan, mirettä te siis ensin etsi Jumalan Waldakundaa ja sen vanhurskautta; niin teille kaikki muut tygölangtawat. Matth. 6: 36.

Rufous.

Nyt, Sinä uskollinen Jumala! Anta meitä Sinun armokas, että se mitä nyt on puhuttu ijanaiklisen elämää esimausta, mahdais olla

voimallinen meidän sydämeämme. Anna sen olla meille elävä ylöstehoitus, tullaamaan ihania ja saatanaa meidän jalkaimme alla, poisteldämään maailmaa, ja Sinusa, O Jumala, etsi mään meidän ainoa iloamme ja huvitustamme. Kirkasta Pyhän Hengen kautta poikas meidän sydämmisim, että me mahdaisimme saada ijanaiklisen elämän esimaun. Nyt Herra! Anna Sinas olla siunatus meille, niin että se kanda hedelmän täällä ajallisesti ja sitten ijanaiklisesti! Amen.

8. Sunnuntai Kolminaisuuden Päivästä.

Se ijanaikkinen Wiisus joka ne pelastaa kaikista waiwasta jotka itsens Hänen tygöns pitävät, olkoon meidän kansamme tällä hetkellä, ja sitten aina edespäin! Amen.

Rakastetut Herrasa! Näin sanos Jesus Opetuslapsillens Matth. 10: 16. Ratsso, minä lähetan teidän niinkuin lambaat surten keskelle: olkaat sentähden taitawat niinkuin Eäärmeet ja wagat niinkuin Kyhkyiset. Näissä sanoissa Hän waatii heildä kahta asiaa: 1) Että heidän piti olemaan wagat niinkuin Kyhkyiset, se on, ahkeroita totisesta Jumalisesta yrifertaisuudesta, oikista puhtaudesta ja perinpohjaisesta siwenydestä: 2) Että heidän myöds piti olemaan taitawat niinkuin Eäärmeet, ei pohanluriset wahingoitfemaan, waan toimelliset, ettei he itse olis tulleet wahingoitetuiri. Sentähden tygöponee Hän heti: „Mutta kawahtakaat ihmisiä, sillä he ylönnantawat teidän heidän Raastupiinsa, ja heidän Synagogiansa he hosuwat teitä.“ Sillä ehkä meidän Waxahojamme tahdo etä itsekungin Hänen Opetuslapsensa pitää jokapäiwä ottamaan ristin päällens ja seuraamaan Händä, niin ei Hän kuitengaan tahdo etä Hänen us-

lowaisens oman taitamattomuudens kautta, saattaisit itsens waaraan, ja toimitaisit itsellens jottaan wahingota jota Hän ei heille tygölähetä. Mutta niinkuin se tässä päällepaadu taitawaisuus päälletarkottaa ruumiin suojelemista waaroista, niin se meille päällepaanaan toisissa paikon wiettelewäisistä kiusauxia vastaan, niinmuodoinkuin ruumis wahingoitetaan wainomisten kautta, mutta sielu wiettelewäisillä yllityrillä: Ja se on sielu jonga Jesus tahdo otawan niin hywin warjelluri kuin ruumiin ja wielä paremmin.

Tähän johdattaa Hän meitä myöds läsnäolewaisessa Ewangeliumi-Textissä, josta on otettu Matth. 7: lugusta. Jonga tähden me tällä erällä tahdomma erinomattain päälletarkottaa sitä etä me Jesuren suusta mahdaisimme ahkerasti oppea totista taitawaisuutta, sen päälle etä me aina edeskäsin jokapäiwä mahdaisimme sitä harjoittaa ynnä rebellisen wakuuden kansa, ja tarkasti waroa meitäme kaik-

kesta siitä kuin on meidän sieluillemme jollaan tavalla wahingollinen. Mutta rukoillamme ensin Jumalaa nöyrästi, että Hän lainais meille siihen Pyhän Hengenä Armon, ja olis meidän apunamme, wiisauden Hengellä sekä opettamisella että kuundelemisella, että me tästä hetkestä mahdaisimme käsittää totisen hydytyksen kaikkeen meidän jälkellä olemaan elämähamme ja myös itse iankaikkisuuteen. Tätä me rukoilemme Jumalalta Jesuksen rukourella: *Jää meidän joka ic.*

Ewangeliumi, Matth. 7: 15-21.

Siihen aikaan! sanoi Jeesus Opetuslapsillensä: *Rawahtakaa teitänne wääriästä Propheetaista; jotka teidän tygönne Lammasen waatteilla tulewat; mutta sisäldä he owat raatelewaiset sudet.* 16. *Heidän hedelmistään te tunnette heidän: Haketa joku wiinamarjia Oriaantappurista? taikka siikuneta ohdakkeista? 17. Niin jokainen hywä puu kaswaa hywät hedelmät; mutta mädännyt puu häijöt hedelmät. 18. Hywä puu ei taida häijyjä hedelmiä kaswaa. eikä mädännyt puu hyviä hedelmiä kaswaa. 19. Jokainen puu, kuin ei kaswa hywää hedelmää, hakataan pois ja tulee heitetään. 20. Sentähden tuntekaat heitä hedelmistään. 21. Ei jokainen kuin sanoo minulle Herra! Herra! pida tulemaan taiwaan Walakundaan; mutta joka tekee minun Isäni tahdon kuin on Saimaisa.*

Rawahtakaa teitänne eli katsokaat eteenne sanoo meidän Wapahtajamme meidän Tertimme alusa. Siitä me otamme illan että Ewangeliumin johdaturen jälkeen eteenasettaa tutkisteldawaxi! Uskowaiusten totista Taitawaisuutta.

Me mielimme katsella kuinga He, Christuren sanain jälkeen, sen osottawat:
1. *Opisa.* 2. *Elämäterrasa.*

„Herra Jesu! Ole Sindä meidän Opettajamme, ja tallella pida meitä Sinun totuudesas! Ole myös meidän walkeudemme, ja johdata meitä oikian elä-

„mätterran tietä myöden, että meillä mahdollis olla elämän walkeus, ja mahdaisimme itse tulla walkeudexi Sinun kauttas! Amen. 11

Tutkindo.

Edellinen Osa.

Taitawaisuudesta Opisa puhuu meidän Tertimme ensimmäinen osa 15 wärshstä 20 wärshyn saakka. Christus tarkoittaa niissä sanoissa kahra asiata. 1. *Warottaa Hän wääriä Propheetaista eli senkallaisista ihmisistä jotka saattaisit johdattaa meitä erhestyihin.* 2. *Osottaa Hän kuinga me taidamma heidän tuta, että me mahdaisimme saatta heistä waroa itsemme. Siitä ensimmäinitusta Hän puhuu 15 w. josta Hän sanoo: „Rawahtakaa teitänne wääriä Propheetaista, jotka teidän tygönne Lammasen waatteilla tulewat; Mutta sisäldä he owat raatelewaiset sudet. 11* *Se on niinpalsjo kuin jos meidän Wapahtajamme olis sanonut: Moni ihminen saattaa kyllä ottaa päällens hywään tapain warjon ja muodon, niin eträ me saattaisimme häneldä odottaa jotaan hywää meidän sielullemme: Mutta meidän ei pida heti mielistymään heihin heidän ulkonaisen muotonsa tähden, että me sen wuori uskoisimme heille meidän sielumme. Meidän tulee palsjota enämmin tartasti perään katsoa, jos samalla kaimilla muodolla on myös wahwa ja Jumalalta walkeutettu perustus, ja jos ne jotka ottawat toisia opettaaksensa, owat itse opetetut Jumalalta, osalliset Pyhästä Hengestä, eikä siingaan opeta muuta oppia kuin sitä joka on hywin perustettu Jumalan sanasa ja seuraawaisesti kaikella tavalla terweellinen meidän sielullemme. Johannes joka myös kuuli nämät Herransa ja Mes-*

tarinsa sanat, puhuu tällä tavalla 1. Vä-
 hetys Kirj. 4: 1. „Te rakkaimmat äs-
 „käät jokaisia Hengeä uskoko, waan koe-
 „telkaat henget, jos he Jumalasta owat;
 „sillä monda wäärää Prophetata owat
 „tulleet maailmaan.“ Petari, joka samati
 kuuli meidän Wapahtajamme sanat Tex-
 tissa, puhuu myöds tästä 2. Vähetys Kirj.
 1 ja 2. Lugusa. Hän sanoo 1. Lugun
 19, 20, 21, w. „Meillä on wahwa
 „Prophetallinen sana, ja te hywin teet-
 „tä että te siitä waarin otatta, niinkuin
 „hyntilästä joka pimeissä walistaa, niin
 „kauwan kuin päiwä wakkenee, ja Kwin-
 „tähti koittaa teidän sydämmisänne. Ja
 „se tulee teidän ensin tjetä, ettei yrikään
 „Prophetia Raamatusa, tapahdu omas-
 „ta selityksestä. Sillä ei yrikään Pro-
 „phetia ole vielä ihmisen tahdosta tuotu
 „edes; waan Pyhät Jumalan ihmiset,
 „owat puhuneet waitutetut Pyhäldä Hen-
 „geldä.“ Ja 2. Lug. 1, 2, 3, w. „Miin
 „oli myöds wädrä Prophetaita Kansan
 „seasa, niinkuin teidängin sekaanne, wä-
 „drä opettaita tulee, jotka wahingolliset
 „eriseurat tuowat, ja kieldäwät sen Her-
 „ran joka heidän ostanut on, saattain
 „heillensä nopian kadotuxen. Ja monda
 „noudattaa heidän kadotustansa, joiden
 „kautta totuuden tie pilkataan. Ja ah-
 „neudesta ajatelluilla sanoilla pitää heidän
 „teitä kauppaamaan: Joiden duomio ei
 „sillen kauwan wiivy, eikä heidän ka-
 „dotuxensa makaa.“ Ja Judan Vähet.
 Kirj. 4. w. „Muutammat ihmiset owat
 „myöds luikahtaneet sifälle, jo muinen kie-
 „loitetut tähän duomioon, jumalattomat,
 „jotka meidän Jumalan armon wetäwät
 „haureuteen, ja kieldäwät Jumalan jo-
 „ka ainoa Hallitsia on, ja meidän Her-
 „ran Jesuxen Christuxen.“ Pawalin Vä-
 hetys Kirjat owat täynnä samantajia

warotuxia, esimerkixi, Rom. 16: 17, 18;
 sanoo Hän: „Minä neuwon teitä rakkaat
 „weljet, että te kawahtaisitte eripuraisu-
 „den ja pahennuren matkaan saattaita,
 „sittä oppia vastaan, kuin te oppineet o-
 „letta: ja wälträkäätkä niitä. Sillä ei sen-
 „kaltaiset Herraa Jesusta Christusta pal-
 „wese, waan omaa watsaansa, ja wiet-
 „telewät makeilla puheillansa ja liehako-
 „itsemisellansa yrikertaitten sydämmet.“
 Hän tygöpanee 19, w. „Mutta minä
 „tahdon, että teidän pitää hywästä wii-
 „saat olemaan ja pahuudesta yrikertaiset,
 „se on, käyttämään kaiken teidän ym-
 „märryksenne ja peräänajaturenne siihen,
 „kuinga te mahdaisitta lisäntä hywästä ja
 „yrikertaisesti hyljätä pahan.

Etä vielä paremmin ymmärtää tätä
 Christuxen ja Hänen Apostoleinsa waroitu-
 sta, niin pitää meidän tarkasti merkittesemään
 että wietteleminen saattaa tapahtua kah-
 della tavalla, törkiämmästi ja sjerwem-
 mästi. Törkiästi se silloin tapahtuu, ko-
 ssa xri ihminen wiettelee toisen julkisesti
 wäärällä opilla, eli saattaa hänen turs-
 mioon niin perustamattomilla puheilla et-
 tei niillä ole ensingään totuuden warjoa
 ja muotoakaan. Toin kallaaisesta törkiästä
 wiettelemisestä seisoo 4. Mos. Kirj. 13:
 6, 7, 8. „Jos sinun weljes, sinun äi-
 „tis poika, eli sinun poikas eli sinun tyt-
 „täres, eli emändäs joka sylisäs on, eli
 „sinun ystäväs, joka on niinkuin oma sy-
 „dämmes, wiettelis sinua salaa ja sanois:
 „Käykämme ja palwelukamme mui a Ju-
 „malita, joita ett sinä tunne eikä sinun,
 „Isäskään. Kansain Jumalita teidän
 „ymbäristöllänne, joko he lainä eli kau-
 „kana owat, yhdestä maan äärstä niin
 „toiseen. Miin älä siihen mielisty, etkä
 „myöds ole hänelle kuuliainen.“ Se se-
 wembi eli salainen wietteleminen on kos-
 ka

Ja joku suloisilla käytöillän ja makiol-
la sanoillans niin kiehtoo toisen että se kie-
dottu hänen sanoistans ja käytöistän
tulee uskomaan juuri kuin hän olis hy-
vä opas ja johdattais oikkaan, koska kui-
tengin petos maaka salattuna totuuden-
muotoisen warjon alla, ja wälttämättö-
mästi wiimein wahingoitsee sielua. Tain-
kallaisesta wiettelemisestä puhuu muiden
seasa Pawali Colof. 2: 23, josta Hän
sanoo että heillä kyllä wiisauden muoto
on, mutta ei kuitengaan Christusen jäl-
keen, waan pikemmin wiettelewät meitä
Christuksesta turhain jaarituksen kautta,
8, w. Sentähden opettaa nyt meidän
Wapahajamme että wäärät Prophetat
tulewat lammasten waatteilla; mutta
siisäädä he owat raatelewaiset sudet. Hän
tahtoo sanoa: helposti te taitatta waroa
itsenne niistä jotka törkiällä tawalla py-
rät wietellä teitä; Mutta teidän pitää
myös waromaan itsenne niistä jotka sie-
wemmällä ja wietkaammalla tawalla et-
siwät teitä wietellä, ja juuri nämät owat
ne joista minä teitä minun Opetuslapsi-
ni nyt warotan.

Mutta niinmuodoin kuin se on help-
po että kawahtaa itsiäns siitä törkiäm-
mästä wiettelemisestä, ja sitä vastaan
työläs että wälttää wietkaambata wietel-
lystä, jolla on siwä muoto, niin se oli
yhteensovinnainen meidän Wapahajamme
wiisauden ja rakkauden kansa, että neu-
woa Opetuslapsillensa wilpistelemättömbä
tundomerkkiä josta he taitit tuta ne joista
heidän piti itsiäns waromaan. Heidän
hedelmistän, sanoo Jeesus, „te tunnet-
ta heidän: Haketo joku wijnamarjoja
„orjantappuroista? taikka siikunita ohdat-
„keista? Niin jokainen hywä puu kasvaa
„hywät hedelmät; mutta madännyt puu
„häijyt hedelmät. Hywä puu ei taida

„häijyä hedelmitä kasvaa, eikä madän-
„nyt puu hywiä hedelmitä kasvaa. Jos
„kainen puu kuin ei kaswa hywiä hede-
„mää, hakataan pois ja tuleen heitetään.
„Sentähden tundekaat heitä hedelmistän.
Mitäs saattaa olla selwempi kuin nämät
Wapahajan sanat? Ei Hän edestuu mon-
da tundomerkkiä, waan yhden ainoan.
Mutta tämä ainoa on sentaltainen että
se on somahin Wapahajan päälletarke-
tureen, eikä työläs ja waikia Jumalan
lapselle, hän mahtaa sitten olla oppenut
eli oppematon: Ja sillä on päälisepi wer-
tans itse luomosa. Ymmärtäkähän itse-
kukin eroittaa orjantappuro pensaan wi-
napuista? Eihän kengään luule ohdat-
keita siikunapuuyri? Ei kengään mieli ha-
kia wijnamarjoja orjantappuroista eikä si-
kunita ohdakkeista. Niinkuin nyt itsekü-
kin wiljelee luonnollista ymmärrystän lu-
onnollisista asioista, että hän niinmuodoin
mahdais tuta itsekungin puun hänen he-
delmistän, niin tahtoo myös meidän
Wapahajamme että Hänen uskowiisen-
sa pitää oikein käyttämään ja wiljelemään
heidän hengellistä ymmärrystän. Jos he
kuulewat jongun hywän opin, joka Ju-
malan sanasa on hywin perustettu, niin
pitää heidän kyllä se vastaanottamaan ja
parahinnalla tawalla käyttämään hy-
wäksensä, ei sentähden että se eli se sen
sanoo, waan sentähden että se on Ju-
malan sanasa selkiästi ja ulottuwaisesti pe-
rustettu: Mutta ei heidän pidä kuitengaan
niin helposti uskomaan heidän sieluans si-
le ihmiselle joka julistaa samaa hywää
oppia; ei niin heti andamaan itsiäns hä-
neldä johdatetta ja kuljetetta niinkuin
wilpittömäldä sen Elävän Jumalan pal-
welialda; Waan heidän pi ää sen siwu-
sa tutkistelemaan ja koettelemaan hänen
muitakin opetuyians Jumalan sanan jäl-
keen,

teen, ja jos ne ei sen kansa yhteensövi, ei kuulemaan eli tottelemaan händä missä, waan paljo enemmän waromaan itsensä senkallaisesta ihmisestä, vähindäkin hänen wäärän oppinsa puolesta. Samalla tavalla pitää heidän jälkeen seuraamaan sitä Opettajansa kuin hyvä on hänen elämäkertons, ja yhteensöpij meidän Herran Jesuren Christuren pyhän esimerkin ja Hänen uskollisten jälkeen seuraajainsa waelluren kansa; Mutta sen siwusa tarkasti perään katsomaan jos hänen elämäkertans muisakin asioissa yhteen söpij sen kansa, ja kaikki hänen tekemisensä ja iättämisensä todistaa siitä että hän on wiheriditsemäinen oxa, siinä totisessa wiinapuussa Jesuresta Christuresta ja kanda senkallaisista hedelmistä, joiden kautta Jumalan nimi totisesti tulee kirkastetuksi maan päällä. Jos he huomaitsewat Opettajan olewan senkallaisen, joka pysyy Jesuren Christuren sanan terweellisessä muodossa, on niin mielidynyt kuin Kristus oli, ja waeldaa Hänen askeleisensä; silloin taitawat he, niinkuin lammaat, pitää itsensä hänen, niinkuin heidän paimenens, tygö, andaa itsensä häneldä taistetta ja johdatetta sillä taitaisella tiellä, jonga Kristus on heille neuwonut. Tämä on se ensimmäinen jonga me otimme eteemme että tutkistella, nimittäin se taitawaisuus, jonga uskowaisen pitää ottomaan opisa, eli opettajain suhteen ettei he keneldäkään wietelläis. Nyt tahdomma me tutkistella

Tähtimäisessä Osassa,

Uskowaisen taitawaisuutta elämäkertansa. Siitä puhuu meidän Wapah-tajamme Textissä 21, w. koska Hän sanoo: „Ei jokainen kuin sanos minulle Herra! „Herra! pida tulemaan taiwaan Walda-

„kundaan; mutta joka tekee minun Isäni tahdon, kuin on taitawaisa.„ Ja heti tämän jälkeen: „Moni sanoo minulle siinä päivänä: Herra, Herra! emmätkö me sinun nimes kautta ennustaneet ja sinun nimelläs ajaneet ulos perkeleitä, ja olemma sinun nimes kautta monda wäkwätä työtä tehneet? Ja silloin minä heille tunnustan: En minä teitä itänä tundenut: mengeät pois minun tyköni te wädrintekiät.„ 22, 23. w. Tästä kysymmä me taas: Mikä saattaa olla selkiämbi kuin nämät Christuren sanat, joisa kuitengin suurin wiislaus makaa sallattuna? Hän tietä andaa taiken taitawaisuuden siinä olewan, että ihminen teke sen Taitawaallisen Isän tahdon. Tämän kansa yhteen söpiwat Pawalin sanat Ephef. 5: 15, 16, 17. „Niin katsokaat että te wisusti waellatta, ei niinkuin tohmat, waan niinkuin wiisaat. Ja hangitkaat teitänne ajallansa, sillä aika on paha. „Ulkaat sentähden olko taitamattomat, waan ymmärtäwäiset, mikä Herran tahto on.„ Itse Jesus osotti samalla tavalla wiisaudensa. Hän todistaa siitä usiammasta paikasta, niinkuin Joh. 5: 30. „En minä etsi minun tahtoani, waan isän tahtoa joka minun lähetti.„ Ja 8 Lug. 29. w. „Minä teen aina niitä kuin Hänelle keltwolliset owat.„ Niin 7 Lug. 17. w. „Joka tahdo tehdä Isän tahdon, niin hänen pitää tietämään tästä opista jos, se on Jumalasta eli jos minä itsestäni puhun.„ Tällä Hän tahtoo tietä andaa, että niinkuin Hänen suurin wiisaudensa itsensä siinä oso ti että Hän teki mitä Hänen Isäns Hänelle käskenynt oli, niin on myös Hänen uskowastensa totinen wiislaus se, että he ei pida sitä so ulottuwaisna että he tietäwät Jumalan tahdon ja taitawat

Siitä puhua, waan että he myös tekewät sen jälkeen, ja elämänsäns ahkeruudella warowat itsens ettei he siitä poikkia, waan paljo enemmän pyrkivät alituisen sen perään, että he Wapahojans esimertin jälleen, mahdollist aina ja kaikisa tehda mitä Jumalalle on otollinen.

Tästä ei ulosjuljeta uskoa Jesuxen Christuxen päälle. He uskowat hänen päällens, niinmuodoin tämä on Isän tahto, että kaikki uskoisit Pojan päälle, ja Hänen kauttans etsiit iankaikkista elämätä. Koska nyt tämä on Isän tahto, niin uskowat he myös, että he Christuxensa saawat ja nauttisewat elämää ja autuuita. Sillä he tietävät, että he kelpaa hywin Isälle, että he kandawat senkallaista uskallusta ja turwaa Isää kohtaan Christuxensa.

Mutta niinkuin he sen sitwusa tietävät, että hedelmätön usko ei ole mitään usko, waan petollinen luulo, niin kandawat he herkiämätä uskon hedelmiä, ja tekewät sillä myös Jumalan tahdon joka on heidän pyhydensä. 1. Tes. 4: 3.

He ei tarvitse sentähden yhtäkään muuta merkkiä eli mittaa, jonga jälkeen he koettelisit ajatujians, halujans, sanojans ja töitans, kuin tämän, että he katsowat perään, jos ne sopiwat yhteen Jumalan tahdon kansa. Jos he löytävät, että se ja sekin ajatus kuka tiesi ei kelpaa Jumalalle, niin he andawat sen mennä, rukoilewat Jumalalda andeeksi sitä, ja pyytävät että Hän heille andais parembia ajatujia. Jos he löytävät että se ja sekin heidän suuns puhet ei sowi yhteen Jumalan tahdon kansa, niin ei he sitä tuo edeskään, eli jos se jo on tapahtunut, katumat he sitä heti, rukoilewat andeeksi, ja kokewat kaikella tawalla sitä parandaa. Jos he mielivät tehda jotaan,

niin he ajattelawat perään, jos se myös on Jumalan tahto: Jos se on Jumalan tahtoa vastaan, niin ei he sitä teekkään: Mutta jos he owat tulleet synnillä petettyi, niin he sitä katumat wilpittämällä sydämmellä; rukoilewat Jumalalda armoa, ja warowat itsens sen jälkeen sitä paremmin, ettei he mahdollis tehda mitään Hänen tahtoansa vastaan.

Mutta tässä nyt he ei pidä Järkiäns osennusnuoranans waan Jumalan ilmoitetun Sanan. Kaikki heidän taitawaisuudens elämäkerransa, seisoo siinä, ettei he tee mitään vasten Jumalan tahtoa jonga Hän sanasans on selittänyt, waan kaikki sen jälkeen. He tietävät ja uskowat että Kristus on heidän Herrans; He katsuwat Hänen Herraxens Wyhän Hengen kautta. Sentähden tekewät he myös Hänen tahtons ja samalla taiwaallisen Isäns tahdon. He tietävät myös ja uskowat, että Kristus on säättöyhteyseri Duomariri eläwitten ja kuollutten ylitse; että meidän kaikkien pitkä ilmestymään Hänen Duomisuimensa edessä, että kuki sais sen jälkeen kuin hän eläisäns tehnyt on, joko se sitten on hywää eli pahaa. Ja niinmuodoin kuin he sydäimestä tämän uskowat, wälttävät he kaikkea kuin Hänelle ei kelpaa; He ahkeroitsewat keltwata Hänelle, että he mahdollist viimeisnä päivänä ruhdettomina asetettaa Hänen kaswoinsa eteen riemulla.

Niin näemmä me kuinga meidän Wapahojamme Tertimme lopulla tahtoo wahwistaa uskowaisians siinä totisessa wiisaudefa ja taitawaisuufesa, suojelexensa heitä kaikesta siitä wietellyksestä, johan ne tahtowat heitä saattaa jotka luulewat Jumalan waldakunnan olewan liukkaissa sanoissa ja ei woimassa, ja jotka ainoastans sanoilla ja suulla lohduuttawat itsens siitä, että

että he tunnustawat Christuksen Herranens ja Wapastajans, ehkä Hän kuitengaan ei tunne heitä omians, niinmuodoin kukaan ei he tee Hänen tahtoans. Ja meidän Wapastajamme käypi niin kauwas tästä astaka, että Hän myös tietäända, että Hänen uskollaisens ei pidä andamaan pettää itsiäns ihmetsiden lahjain kautta, waan paljo enämmin katsomaan perään, jos itsiäns käytetään Jumalan tahdon jälkeen jonga Hän on Saanans ilmoittanut. Tämä oli se toinen asia jota me tällä erällä tahdoimme eteenasettaa, nimittäin, mingä taitawaisuuden uskollaisien pitää osottamaan heidän Elämäerrassans.

Sowitus.

Makastetut Herrasa! Niinkuin tämä kaikki on tullut eteenaseteturi teidän tahenne, niin tahdon minä, sowittajaksi tätä teihin, muistuttaa teille kari asian haaraa:

1. Pitää teidän peräänajatella, että Christuksen kallis waroitus totiseen taitawaisuuteen Opisa ja elämästä pitää kaikilla aikona wivässi ja uutterasti harjoittamaan itsetyönsä. Ei yhtäkään maailman aikaa ole, jona ei tätä waroitusta tarwita. Katsommako me nykyisen ajan päälle, niin me helposti löydämme, kuinga sängen tarpeellinen tämä jo mainittu waroitus on. Mitä oppiin tulee, niin emmä taida me kieltää, että Herra andaa Jesuxen Christuxen terweellisen opin loistaa meidän edessämme niinkuin kirkaan syntilän: Se olisi totisesti suuri kiittämättömyys, jos emmä me nöyrällä kiitoxella ja ylistyrellä tahdois ylistää Jumalan nimia niin arwoamattoman armon edestä. Kuitengin ei taida kengään, joka pitää

Jesuxen sanat kunniasa, ja tietää kuinga tähän aikaan on asiat Christikunnasa, kieltää, että mahdetaan sanottaa meidän ajastamme, niinkuin Johannes sanoi Hänen ajastansa: „Monda wäärää Propheeta owat tulleet maailmaan, jotka, Petarin sanoisa, „wahingolliset eriseurat tuomat, „ ja, niinkuin Judas puhuu, taikka „wetävät Jumalan, armon haureuteen, „ eli Pawalin sanain jälkeen, „pitävät wiisauden muodon itsewalitusapa palwelluxesa ja nöyrhydestä, eikä ripu kiini „Päästä, josta koka ruumis, jäsenistä ja „rawioista saa wäkewyhyden, ja kokoonliitetty on, ja niin siinä lisämisesä kaswaa, „kuin Jumala andaa, „ Coloss. 2: 23, 19. Niin, sanon minä, nytkin tapahtuu: On nytkin opin suhteen warallinen aika, ja sentähden nyt niin tarpeellinen kuin itääs ennen, että Christuxen uskollisen waroituxen jälkeen waroa itsiäns ei ainoastans törkiälwä waan myös siwemmälwä ja salaiselwa wiettelemiselwä. Itsekullakin on sentähden syy, että rehelligesti käändyäk Jumalan tygö ja sydämmien pohjasta ahkeroina totisesta pyhityksestä; Syy, että kaikilla woimilla pyrkä sen perään että hän mahdais jokapäiwä lisää kaswaa totisesa wiisaudesa ja taitawaisuudesa, waroa itsiäns kaikissa sielua turmelewaisista opetuxista, eikä andaa itsiäns petettää suolessa puheilda, waan yksikertaisella ja puhtaalla sydämmellä pyhä Jesuxen Christuxen sanoisa. Jos Pawali aikananasa pelkäis, „että niinkuin käärme wiettelee „Ewan kawalluxellansa, „ niin oli myös Corinthon Seurakunnan „taito tarmelduwa, „sitätä yksikertaisuudesta kuin on „Christuxesa, „ 2 Cor. 11: 3; Niin on totisesti tarpeellinen uskollisille opettaille meidän aikanamme, ja heillä on myös syy, että peljätä, että samati saattaa ta-

pahtua niiden kansa jotka heidän palveluksians kautta taikka ovat ylösherätetyt tiivauteen Kristillisyudessa, eli myös muutoin ovat tutut oikian laatuiksi ja uskollisiksi.

Niinkuin Opisa tapahtuu, niin tapahtuu vielä euammin, elämäkerrassa. Etkö ole taikki paikat täynnä niitä jotka huutavat Herra, Herra mutta ei kuittegan tee sen taivaallisen Jhsn tahtoa? Me emmä tarvitse käydä edemmäksi kuin meidän omaan Seurakundaamme; me huomaitsemme pijaan hedelmistä, että ne ovat sängen harvat jotka saattavat kerskaka jostaan enäämmästä kuin heidän Herra Herra huutamistansa. Sentähden huudamme me sitä vastaan: Ei jokainen kuin sanoo Herra Herra pida tulemaan taivaan valtakundaan, waan joka tekee sen taivaallisen Jhsn tahdon. Ei taikki jotka ovat kastetut; ei taikki jotka käyvät sille Pyhälle Ehtolliselle; ei taikki jotka tulevat Kirkkoon ja kuundelevat saarnaa, ei taikki jotka lukevat Namu-ja Jitakufourensia, pida tulemaan taivaan valtakundaan, waan ne jotka tekewät Jumalan tahdon joka on taivaisa. Minä muistutan teille

2. Christuxen sanat Lut. 11: 35.

„Katsa ettei se walkeus kuin sinusa on, „olisi pimeys.“ Minä olen asianalkain tällä erällä puhunut „uskowaisen totisesta taitawaisuudesta,“ ja ei tämän maailman lasten kavaluudesta. Sillä suruttomalle maailman lapselle täydytään ensistä sanoa koska hän on vielä hänen luonnollisessa syndymisensä: „Heräjä siinä „joka makaat, ja nouse kuolleista, niin „Christus sinua walaisee.“ Ephes. 5: 14. Senkallainen maailman ihminen ei ole vielä siinä tilassa, että hän saatta harjoittaa sitä Christuxelta päällepandua taiva-

waisuutta. Mutta kuin on annettu itsensä kaättää synnistä Jumalan tygö niin sitte vasta saadaan tämä opetus, jona me myös löydämme meidän Tertistämme, jos me katsomme niitä kahta eveläkät, wäistä wärjyä: „Mengaät ahtaasta portista siälle, sillä se portti on lawia ja „awara tie joka wie kadotukseen, ja niitä „on monda jotka siitä siälle menewät Ja „se portti on ahdas ja tie laita, joka wie „elämähän, ja harwat ovat jotka sen „löytävät.“

Jos nyt joku on ylönnandanut sen awaran tien ja ruvennut tulkemaan sitä laitasta tietä, niin seuraan sen päälle tämä sana: „Kawahtataat teitäne wääristä Prophetaista.“ Sentähden pitää teidän edellä kaikkia olemaan huokowaiset totisesta ja perin pohjaisesta sydämmen kaändymisestä, ettei walkeus kuin teillä on mahdais olla pimeys, se on: Etettä te duomittis Oppettajasta, hänen Opistansa ja elämästänsä, teidän sorian ja turmelduneen järkennä eli lihallisen mielännä jälkeen; waan koettelisista ja tutkistista Herran walosa mikä on oikia eli wäärä, mikä oikia ja mikä wäärä tie on.

Tämän siwusa en taida minä muuta kuin ottaa teidän oman omantundone todistajaksi, että te jo tarpeeri asti oletta ylitse-wakuutetut, kuinga te että sinugaan tule wietellyxi koska te kuundeletta ja totteletta sitä kuin tähän saakka on tullut teille alituisten, Jumalan sanasta julistetuksi. Ei. Te oletta tulleet johdatetuksi hywälle ja oikialle tielle, jolla te te taidatta autuiksi tulla. Sentähden sanon minä rohkiassa mielellä, niinkuin Pawali Coloss. 2: 6 7. „Niinkuin me teille „le Christuxen olemma julistanee, ja wawottaneet teitä, (alk! että te myös kaikkioisista Hänen vastaanottaneet!) „niin waw-

waeldakaat Hänesä. Ja olkaat Hänesä juuriretut, ja raketut, ja uskosa wahwistetut, niinkuin te oppeneet oletta, ja olkaat siinä runsaasti kiitolliset. Ja Johanneren kansa 1 Lähet. Kirj. 2: 28. „Nyt Lapsukaiseni, pysykää Hänesä, että koska Hän ilmestyy, meillä on turwa etten me Hänen edesänsä häpiään tulisi Hänen tulemisesansa.“

Rukous.

Uff Sinä uskollinen Wapahtaja: Sinun taita waisundes ja wiisandes, Sinun totuudes ja uskollisuudes, wietää meitä ijanikaiffisen elämän tieltä myöden, plöspitää meitä sillä tasaisella poljulla opisa ja elämäkerrasa, ja saattakoon meitä pois kaikelta wääräidä tieltä, ettemmä me mitäkään asasa mahdais saada wahingota, waan pysyhimme Sinusa, kaswaimme ja wahwistaimme Siussa, sihen saakka kuin me saamme taltella Sinun kaswojas ijanikaiffisessa Runnussa Amen.

9. Sunnuntai Kolminaisuuden Päivästä.

Jesus Christus, joka meitä kuolemaan saakka on rakastanut, plösherättääkseen meitä kaikilla Pyhän Hengen kautta, Hänen esimerkkians seuramaan rakaudesa, ja sillä itsetyösa osottamaan että meidän uskomme on oikeasta laadusta! Amen.

Rakastetut Herrasa! Jakobin sanat Hänen Lähetys Kirjans 2: 18. ovat tietyt: „Mutta sanokaan joku: „Sinulla on usko, ja minulla on työt: otota minulle sinun uskos sinun töillä, niin minäkin tahdon minun usfonti osottaa minun töilläni.“ Tällä tawalla tahdoo Apostoli nuhdella niitä jotka lohduttawat itensä työtömällä uskolla. Sillä koska senkallainen kuulee ettei tahdota antaa hänen pitää toivoa autuudesta niinmuodin kuin hän elää rakauttomasti, niin hän lohdutta itsensä sydamme läns tällä tawalla ja sanoo itterens: Onpa sinulla usko, kyllä siinä sentähden tullet autuaxi. Senkallaisista turhaa ihmistä vastaan asetta nyt Jakob itsensä ja sanoo: „Minulla on työt, se on niinpalsion: Siinä mahdat paroudes jälkeen kerskata sinun työttömästä usfostas: Mutta minä tahdon

kuitengin ilman tyhiää pramaamista ahkeraita hywistä töistä, niinkuin se ongire minun welmollisuudenti. Hän sanoo edes täsin senkallaiselle joka luottaa epäusfostons: „Otota minulle sinun uskos sinun töillä, (jotka sinulda kuitengin puuttawat, jonga tähden siinä myös ett taida näyttää sinun teeteldyä usfoas) eli ilman sinun töitäs, niinkuin muutamisä Kirjoisa alkufielestä sekowat nämät sanat. Hän tahdos sanoa: Milläs siinä tahdot todertäyttää, että sinulla ainakin on usfo, koska, sinulla ei ole töitä? Ett saata siinä ikäpäiwinä osottaa händä, niinmuodin kuin työt ovat juuri ne jotka todistaisit usfosta. Hän sanoo edes täsin: „Niin minäkin tahdon minun usfonti osottaa minun töilläni.“ Sillä ehkä minä en keri usfostani, waan paljo enemmän ahkeroitfen itsetyösa osottaa minun Christillisyyttäni,

minä

niin saattaa kuitengin se että minä alituisien harjoitan rakkautta, helposti ylitservoittaa sinua siitä, ettei minulda mahda uskoa puuttua. Mistäpä mahdais väsymäsin ja muodon katsomatoin hywin tekeminen muusta tulla kuin elämästä uskosta?

Kaikki paikat Christikunnassa ovat tähän aikaan täynnä sentkallaista kansaa, joka lohduuttaa itsens sillä: Siinä on usko, mutta ei he huoli siitä kuitengaan, jos heillä on totista uskon tundomerkkiä ja todistusta. Sentähden on tarpeellinen, että heidän tyhmydensä asetetaan heille silmään eteen, niinkuin Jaakob hänen aikansa osotti sentkallaisille epäuskoisille ihmisille heidän taitamattomuudens. Me muistutamme sentähden sen sanan, jonga me 8 päivästä sitten, kuulimme meidän Wapatajamme Isuusta: „Jokainen puu, kuin ei kaswa hywää heidelmästä, hakataan pois ja tuleen heitetään.“ Matth. 7: 19.

Toissa löytyy, jotka lohduuttawat itsens sillä että heillä on muutamia uskonaisia töitä: joiden kautta he andawat itsens wieteldää ajattelemaan että heillä on myös usko. Mutta jos heidän menoans liikemäldä tutkistellaan, niin hawaitaan, ettei usko waikuta heidän töidens kansa; se on taikka turha kiitos, eli palkkio ihmisildä, eli palkkaa jonga he Jumalalda tahtowat ansata, eli joku muu hapatus kuin maka salattuna heidän sydämmesäns, tämä on se joka kurittaa heitä johongun hywään, mutta samalla tekee myös heidän parahimmat ja julkiimmat työnsä keliwottamixi. Nämät ihmiset owat Farinkertaisesti petetyt, sillä he luulewat heilläns olewan sekä uskon että työt, ja ei heillä kuitengaan ole kumbaakaan.

Rakastetut Herrassa! Meidän läsnä ole wainen Sunnuntai-Ewangeliumimme, andaa minulle kyllä tilan että itsekullengin teille eteenasettaa, kuinga teidän pitää osottamaan teidän uskonne, josta te keltutatte, töillä, ja pitämään näistä samoista tarkka waari, että he myös mahdaiswat uloswuotaa heidän oikiasista lähteesänsä, joka on usko. Jumala lainatkoon meille armonsa että saattaa oikein puhua tästä ja että oikein käytää sitä hywäremme kuin tästä puhutaan. Rukoillamme sitä Isä meidän rukourella: Isä meidän joka olet Laimaasa &c.

Ewangeliumi, Luk. 16: 1-9.

Siihen aikaan sanoi Jeesus Opetuslapsillens tämän wertauren: Oli yri rikas mies, jolla oli Huonehaldia ja hänen edelläns lannettiin Hänen päällens, että hän oli hukuttanut hänen hywydensä. 2. Ja hän kutsui hänen ja sanoi hänelle: Mxi minä sinusta sen kuulen? tee luku hallitustessä; sillä et sinä saa tästedes hallita. 3. Min Huonehaldia sanoi itellensä: Mitä minä teen? sillä minun Herrani ottaa minulda pois hallituren: en minä woi kaitwaa, höppeea minä kerjää. 4. Minä tiedän mitä minä teen: että koska minä wiraalda poispannaan, niin he korjaawat minun huoneeseensa. 5. Ja hän kutsui työnsä kaikki Herransa welmolliset, ja sanoi ensimmäiselle: Kuinga paljon sinä olet minun Herralleni wolkkaa? 6. Mutta se sanot: Sata tynneriä Olinä. Ja hän sanoi hänelle: Ota Kirias ja istu pian, ja kirjoita wiskommendä. 7. Sitte hän sanoi toiselle! Palkkio sinä olet wolkkaa? Ja se sanoi: Sata pundaa nisuja. Hän sanoi hänelle: Ota Kirias ja kirjoita kahderan kymmendä. 8. Ja Herra kiitti sitä wolkkaa Huonehaldia, että hän toimekisesti teki: Sillä tämän maailman lapset owat toimekellemat, kuin wolkenden lapset heidän suku kunnasans. 9. Ja minä myös sanon teille: Tähtää teille wolkkeitä wäärästä Mammonasta: että koska te tarwitsetta, niin he korjaawat teitä ijankaliksiin majohin.

Ylösluetun Ewangeliumi-Textin alkua, tiedäandaa, että Christus tästä puhuu Ope

Opetuslapsillens, ja erinomattain senkal-
laisille heidän seajans jotka ennen olit
„Publikaanit ja syndiset, „ mutta nyt
„tulit Hänen tygöns kuulemaan Händä, „
Kaiko edellistä 15: Luk. 1 w, Phariseuret
olit napiseet sen ylitse „että Hän vasta-
„anotti syndisiä ja söi heidän kansans. „
He saivat nyt samasa 15 Lugasia wel-
woillisen wastauksen. Senpäälle saivat
nyt läsnäolewaisesa 16 Lugasia, ne, jot-
ka ennen kutsuttiin Publikaaneiri ja syn-
disiri, mutta nyt Jesuxen Opetuslapsiri,
heidän tarpeellisen opetuxensa, koska Wa-
pastaja tietämäxi -tekee heille, että hei-
dän piti työsä ja tekemisessä osottamaan
itsens olewan Hänen Opetuslapsens, ja
niinmuodoiin kuin heidän ennen koottu a-
jallinen hymyydens ei ollut muuta kuin
wäärä Mammona, eli ahneudesa ja wää-
ryydesä kokoonsaatu mammona, niin piti
heidän nyt sitä runsaammasti osottamaan
saadun uskons sillä, että he telivät itsens
wapahiri siitä wäärin saadusta omaisuu-
desta, auitaarensa ja palwellaksensa sillä
kõyhä ja tarmitsewaisia. Sillä tavalla
oli kaikille tulewa tutuxi, että heidän
uskonsa oli oikialaatuinen, että heidän
käändymisensä oli totinen. Tämän oli jo-
kainen hawaitsewa joka isetyösä näki niin
suuren muutoksen heissä. Tässä me nyt
näemänä koko meidän Textimme päälle-
tarkotuxen ja sisällepidon, jonga selitykse-
sä me tällä erällä emmä tahdo wiiwyttää
meidäm, waan ainoastans, annetun joh-
datusen jälkeen, heti sowituxen kansa,
katsella ja eteenasettaa tutkisteldawaxi:

Uskon osotusta Rakkauden-töiden
kautta Lähimmäistä kohtaan.

„Jumala andakoon kaiken tämän
saattaa matkaan paljo ja hywää hedel-

„mätä, ylöstehoittaa meitä wäkewään
„sen uskon osotuxeen joka on waikutta-
„wainen rakkauden kautta, ja tulla Hä-
„nen nimens ylistyxi, ja sen terweelli-
„sen opin kaunistyxi, joka meille on
„julistettu! Amen. „

Tutkinto

ja

Sowitus.

Niin sanon minä nyt Textin johdatus-
ren jälkeen itsekullengin teistä: „Dso-
„ta minulle sinun uskos sinun töilläs. „
„Etkö se ole tosi, että te lohdutatta tei-
„tänne sillä, että te uskotta Herran Jes-
„uxen päälle? Te luotatta Hänen ansions
päälle, ja toiwotta senkautta tulewanna
autuixi. Annas olla! Mutta se joka
uskoo Jesuxen päälle, se on Hänen Ope-
tuslapsens. Jos te nyt kerjasta uskosta,
niin mahdollta te myös wälttämättö-
mästi tahtoa tulla pidetyxi Hänen Ope-
tuslapsinans. Niin katsokaat siis ja mer-
kitkää mitä täsä meidän Textisämme sei-
soo: „Jesús sanoi Opetuslapsillens. „
„Jos te tahdotta olla senkallaiset niin pu-
huu myös Christus teille. Mutta mitäs
Hän sanoo Opetuslapsillens? Hän sanoo
heille wertauxen joka tarkoittaa sitä, että
he osottaist uskons rakkauden-töiden kaut-
ta Lähimmäistä kohtaan. Sentähden sa-
non minä myös teille: Taikka tunnusta-
kaat ettettä te ole Christiryi, eli jos te
tahdotta tulla Christittyinä pidetyxi, niin
osottakaat se uskon hedelmillä, erinomattain
Christillisellä rakkaudella. Niinmuodoiin
jos joku teistä käypi Kirkosa, kuulee Ju-
malan sanaa, nautitsee Herran Ehtolli-
lista ja myöskin osaa puhua ja wastata
Christillisyyden asioisa; mutta jos kysh-
tään: Mitäs hän antaa waiwasten ar-
kuun?

Kuun? paljoko hän kunakin Ruukautena köyhäin tarpeeksi lahjoittaa? Ja vasta- taan, että hän taikka ei anna mitään, eli myös niin vähän, että hänen waras- tansa paljo enemmän taittaisiin antaa; niin siitä ilmestyy, että hän ei ole oiki- anlaatuinen Jesuxen Opetuslapsi. Sillä jos hän se olis, niin hän totisesti sitä waartinottais, kuin Kristus tästä sanoo, ja osottais uskons rakkauden töillä.

Taas huudan minä itsekullengin tei- tä: „Ofota minulle sinun uskos sinun „töillä.“ Sillä kuules mitä Kristus tä- stä sanoo: „Oli yksi rikas mies jolla oli „Huoneenhaldia, ja Hänen edesäns kan- „nettiin Hänen päällens, että hän oli „hukuttanut hänen hywyhdens.“ Te, joil- la on tämän maailman hywyttä, kut- suttu sen kernaasti Jumalan sinaureri; Te tunnustatta sillä itsenne Jumalan huo- neenhaldioiki, joille Hän on uskonut sin- naurensa. Mutta minä sanon teille: Moni teistä on sen kandeen alainen että Hän on hukuttanut ja vielä hukuttaa Juma- lan hywyhdens. Monella on rahaa, mut- ta hurwittelee ne wäkewiin juotawiin. Sillä hän tekee kahtalaisen synnin, ensin juopumuudella ja sitte rakkauttomuudella hänen tarwitsewaista lähimmäistänsä koh- taan, joiden tarpeeksi Hänen pidäis antaa siitä kuin hänellä lijari on. Monella on rahoja; mutta käyttää ne ylpeyden ja korkeuden waatteisa. Monella on raho- ja; mutta pitää hyödyttömiä wieraspito- ja, ja tuhlaa ne hywäin ystäwäinsä kan- sa, joilda hän toiwoo toisella haawalla tul- la kutsuturi ja hywinpidetyxi. Monella on rahoja; mutta säästää ne itsellens, saadaks suurta korkua ja karsuttaaks aina suuremmari ja suuremmari tawara- tans; muut mohtawat sitte tulla edes mi- tengä hywänsä. Kaikki jotka teidän sea-

sanne owat näin mielsyneet owat sulat wäärät huoneenhaldiat. Jos te että tah- do sitä nimia kandaä niin osottakaat tei- dän uskonne teidän töillänne.

Te sanotta: Totisesti tahdomma me- sen tehdä kuin me saamme siihen tilaa. Minä sanon: Rakso, teillä on waiwasten arkkuja. Niiden luona on teillä tila et- tä osottaa teidän uskonne. Mitä te en- nen oletta juopumuudesa kuluttaneet, käy- täneet ylönpaldisexi korkeuxi, hurwitel- leet hekumasa, eli myös kotoonkaapineet ahneudesa, andakaat nyt se köyhäin a- wurxi. Kirkkoin owein tykönä asetetaan julkisesti astiat joihin kootaan köyhille a- puu. Osottakaat siellä teidän uskonne teidän töillänne, ja älkää andako tiwiffi ja ahneudesa, waan niin että nähdä tai- taan, kuinga usko ja rakkauts teidän ty- könänne hallitsee.

Taas huudan minä itsekullengin tei- le: „Ofota minulle sinun uskos sinun töi- „läs.“ Kuules kuitengin; mitäs rikas mies teki hänen Huoneenhaldiansa kansa? „Miksi minä sinusta sen kuulen? Tee lu- „ku hallituksestas, sillä ett sinä saa täste- „des hallita.“ Moni teistä tahtoo tehdä itsens ystäwäxi, kiittää saarnoja ja sanoo että ne käywät hywin hänen sydämmel- lens; Mutta kuitengin käyttää itsens sil- lä tawalla, että hänestä kohtaa sen jäl- keen täydytään sanoa: Miksi minä si- nusta sen kuulen, että sinä teet niin wä- hän hywää lähimmäiselles? että sinä ta- warastas annat niin vähän yhteisexi tar- peeksi?

Sinä ajattelet: En minä tarwitsi tehdä siitä kenellengään lukua; se on itse- kungin hallusa kuinga paljo hän antaa tahtoo. Mutta tiedä että Jumala saataa pian tulla ja sanoa sinulle: „Tee lu- „ku hallituksestas, sillä ett sinä saa täste-“

„des hallita.“ Ja kosta sinulle kuuluu :
 „Sinä tyhmä, tänä yönä sinun sielus si-
 „nulta otetaan pois; kuka ne sitte saa
 „kuin sinä walmistanut olet?“, Etkö sinä
 silloin sois, että sinä olisit tehnyt lähim-
 mäiselles enämbi hywää sinun ajallisesta
 hywydestäs? Sillä mitäs auttaa sinua
 silloin sinun maaliset tawaras, jotka si-
 nun tähtyy tänne jättää?

Edeskäsin sanon minä itsekullengin
 teidän seasanne: „Olota minulle sinun
 „uskos sinun töillä.“ Kuules mitä se
 wäärä Huoneen haldia sanoo itsellens:
 „Mitä minä teen? sillä minun Herrani
 „ottaa minulda pois hallituxen, en minä
 „woi kaitwaa, häpeen minä kerjätä. Mi-
 „nä tiedän mitä minä teen: Että kosta
 „minä wiralda pois pannaan, niin he
 „kojraawat minun huoneeseensa.“ Niin
 wietas oli tämä mies. Koste hän näh-
 nyt saapansa pitää wirkaansa, niin hän
 piti muretta tulewasta ajasta, tuinga hä-
 nen piti elättämään itsens mutta kuiten-
 gin pääsemään waiwaloisesta työstä ja
 häpiällisestä kerjäämisestä, ehkä hän puo-
 ledans lisäis syndiä synnin päälle. Mut-
 ta tämä on wertauren tawalla eteenase-
 tettu meille, jotka kerjkaamme uskosta.
 Sillä pitäis meidän toki olemaan niin
 peräänajattelemaisat ja huolokandawaisat
 ijankaittisuudesta kuin me muisa asoisa
 olemma; ja erinomattain siinä että me
 niin wiljeleisimme meidän ajallista hywyht-
 tämme, että me itse ijankaittisuudesta löy-
 däisimme siitä hedelmän edesämme. Niin
 toimellinen oli yri löyhä leski, jonga Je-
 sus näki uhriarkun tykönä. Matk. 12:
 41. Hänellä oli ainoastans kaxi ropoja;
 etkö hänen olis tarwinnut niitä säästää,
 sillä ne olit kaikki kuin hänellä oli, koko
 hänen tawaransa? Mutta ei se niin ta-
 pahunut. Hänellä oli usko sydammeä:

Ja usko teki Hänen niin taitawaisxi,
 että hän myöds löyhydestänsä pani uh-
 riarkkuun nämät kaxi ropoja. Sillä hän
 uskoi että Jumala oli luterwa hänen hy-
 wän tahtonsa työxi, ja ehkä hän ei tai-
 tanut niinpäljo kuin muut lahjoittaa löy-
 häin awuxi heidän wiheliätyhydesäns,
 niin tahdoi hän kuitengin tehdä mitä hän
 woi ja taissi: Hän tiesi itsens siihen wel-
 kapääxi; teki sen myöds kernaasti, niin-
 muodoin kuin hän tiesi, että myöds tä-
 mä hänen wähäinen lahjans ei ollut Ju-
 malan edesä katoawa. Pangaat miele-
 henne tämä esimerkki. Etkö hän olis tai-
 tanut ajatella: Kuka sen tietää mikä tä-
 mängin lahjan saa: Entä jos se tullee sille
 joka ei ole mahdollinen sitä saamaan, oli
 ei tarwitse sitä niin hywii kuin minä it-
 se? Mutta me näemmä tätä vastaan,
 ettei hän tainkallaiset ajaturet andanut
 estää itsiäns rakkaudensa harjaituxesta. Sa-
 malla tawalla, jos teillä on usko, niin te
 myöds teettä hywää ja annatta teidän ta-
 warastanne siinä wakuutuxesa että teidän
 lahjanne ei tule hukkaan, waan palkitaan
 ihanalla hedelmällä ijankaittisuudesta, jos
 te waan annatta hywästä sydämmeestä.
 Mutta monet teistä ei ajattele todella sen
 päälle, tuinga heille wastedes on käypä;
 ei ajattele tuinga he ajallisesta hywyhte-
 stäns mahdaisit saada leikata hedelmätä
 ijankaittisuudesta. Sentähden on se sula
 petos, ulkolullaisuus ja ei mikään totuus
 kosta he lehuwat uskosta. Usko ei ole
 ahnet waan andalias.

Wielä edeskäsin sanon minä itsekul-
 lengin teille: „Olota minulle sinun uskos
 „sinun töillä.“ Kuules toki, mitä se
 wäärä Huoneen haldia teki: „Hän kut-
 „sui tygöns kaikki Herrans welwolliset ja
 „sanoi ensimmäiselle: Kuinga paljo sinä
 „olet minun Herralleni welkaa? Mutta se

„se sanoi: Sata tynneriä Olyhä. Ja
 „hän sanoi hänelle: Ota Kirjas ja istu pian
 „ja kirjoita wiisikymmendä.“ Sitte hän
 „sanoi toiselle: Paljoko sinä olet wellaa?
 „Ja se sanoi: Sata pundaa Rifuja. Hän
 „sanoi hänelle: Ota Kirjas ja kirjoita
 „kahderankymmendä.“ Tämä oli suuri
 häilyys ja nuhheldawa pahanteke. Mut-
 ta mitä tämä wäärä mies teki hänen ka-
 waluudens, se meidän pitää hänen esi-
 merkkins jälkeen tekemään wanhurskauden
 ja hywän töiden kautta totisesa wiisau-
 desa. Me opimme tämän meidän Wa-
 pahajamme omasta suusta: „Ja Herra
 „kiitti sitä wäärää Huoneenhaldia, että
 „hän toimellisesti teki; Sillä tämän maail-
 „man lapset ovat toimellisemmat, kuin
 „walkeuden lapset, heidän sukunna-
 „sans.“

Meidän Wapahajamme tahto niin
 paljo sanoa: O mikä konna ja wäärä
 mies tämä oli! Hänen nurja Hallituxens
 tuli ilmi: Hän pandiin pois wiralda,
 ja kuitengin hän sitte harjoitti sitä suurin-
 da wääryyttä: Hän petti Herrans tieton
 ja tahtoin. Tämän teki Hän niinkuin
 maailman lapsi, josa niinkuin epäuskon
 lapsesa tämän maailman hengi hallitsi.
 Mutta se olis toivotettava, että walkeu-
 den lapset heidän sukunnasans, heidän
 tawallans ja heidän hengellisen ja ijan-
 kaikkisen etunsa suhteen olisit niin wiisaat
 kuin hän oli kawala hänen ajallisen ylös-
 pitonsa hankkimisesa: Ja niinmuodoin kuin
 he tietävät, ettei Jumala jätä kylmää
 westsiemendä palkittemata, kossa se usko-
 sa ja rakkaudesa annetaan tarwitsewalle,
 niin, jos he tämän uskoisit, kosoisit he
 hywintekemisellä itsellens runsaan ja ka-
 tomattoman tawaran tulewaiseri ajari.
 Mutta täsä on puutos. Sillä tämän
 maailman lapset ovat paljota suffelam-

mat heidän ajalliseri, kuin walkeuden lap-
 set heidän ijankaikkiseri eduxensa. Mer-
 kittäät tämä meidän Wapahajamme sa-
 na ja pangaat se sydämmehenne. Sitte
 totisesti te rakastatta lähimmäistänne, ei
 ainoastans sanalla ja kiehellä, waan työllä
 ja totuudesa.

Huoneenhaldia ei jättänyt asiata sii-
 hen että hän sanoi ja ajatteli itsellens.
 Hän teki myös niin itsesyösä kuin hin-
 luuli olewan tarpeellisen hänen aikaan-
 tuloxensa tulewaisella ajalla. Niin älkää
 te myös andako ainoastans saarnattaa e-
 desänne rakkaudesta; älkää ainoastans
 itse puhuko siitä; waan täyttäkää itse ty-
 ösä. Ruwetkaat teidän ajalliseen hywy-
 teenne ja tehkää siitä muille hywää. Ah-
 kerokitkaat myöskin että teidän uskomme
 mahdais enämmin ja enämmin osottaa
 itsens waikuttawaiseri rakkauden kautta.
 Ei se myös muulla tawalla saata käydä,
 jos usko on oikiasta laadusta. Sillä se
 tekee sydämmen wapaari maaliffista ja
 piinnyttä sen näkymättömihin ja ijan-
 kaffisiin tawaroihin. Sentähden tekee se
 myös ihmisen aina enämmin iloiseri hä-
 nen rakkaudensa työsä lähimmäistä koh-
 taan.

Wihdoin sanon minä vielä kerran
 ja teroiton itsekuhungin teihin sen sanan:
 „Osoita minulle sinun uskos sinun töillä.“
 Sillä Christus päättää meidän Textim-
 me tällä tawalla: „Ja minä myös sa-
 „non teille: Tehkää teillenne ystäwitä
 „wäärästä mammonasta: Että kossa te
 „tarwitsetta, niin he korjaawat teitä ijan-
 „kaikkisiin majoihin.“ Hänen ajatuxens
 on tämä: Ehkä teidän täytyy sanoa,
 kossa te oletta tehneet kaikki: Me olem-
 me hyödyttömät palveliat, me enm-
 ole tehneet enämmin kuin meidän wel-
 wollisuusomme on ollut; niin sanon mi-
 nä

nä kuitengin teille: Että kuin te ei säästä ahneudessa, teidän ajallista hywyttänne, vaikka se olis wäärhydelläkin saatu, waan nyt hywästä ja uskowaisesta sydämmestä täytätträ sen niin, että moi puutosesa olemainen tulee sen kautta wirtoteturi ja saateturi Jumalata yllistämään, niin ej pidä senkallainen teidän hywä työhne tulemaan Jumalalta unhoteturi. Ne köyhät joita te oletta rawinneet, hohhonneet, waatettaneet, huoneeseen ottaneet eli muutta rakkaudella kohdanneet, ovat wijmeisnä päivänä edesastuivat ja julkisesti todistawat että te täällä oletta heidät vastaanottaneet. Silloin on Nuomari sanowa: Se on oikia ja kohtuullinen asia, että ne, jotka ennen, eläisäns, ovat vastaanottaneet ja korjanneet huoneeseens niitä, joilla maailmasa olles ei ole ollut jootaan jonga alle he olisit taitaneet päänsä kumartaa, nyt tulewat itse tallelle lätketyxi ijanlaituksiin majoihin. Ehkä minä olen heille autuuden toimittanut, niin on kuitengin kohtuus ja yhteensopiwainen minun wan-

hurskaudenti kansa että minä mayan heille saman samalla. Silloin täytyy laupeuttomain ja rakkauttomain seisoa häpiällä ja waeldaa helwetin pohjaan. Joka wiisas ja taitawa on teidän seafanne otakoon tästä waarin; ja muuttakoon mielensä sen jälkeen, jos hän tähän asti ei wielä ole osottanut itsiäns oikein ja sydämmellisesti rakkaalliseksi Lähimmäistäns kohtaan. Mutta olkaat kaikki ja jokainen aina walpyaat, ja rukoilkaat Jumalata, että Hän tahdois täyttää teidän sydämmenne walkeuden lasten wiisaudella; tekis ne senkallaisxi kairwoixi joista runsas rakkous uloswuotais tarwitsewaisille, ja jotta niinmuodoin uskon kautta wuodaisit siikalle siihen autuaan ja loppumattomaan ijanlaittisuuteen.

Rukous.

Herra Jesu! Sinua tänä ylöskohoitus rakkauten töiden osottamiseen, ja anna sen mitä Sinun oma suus on tästä puhunut, uloslewittää itsensä senkallaisesa sunauksesa meidän seafamme, että me kaikkiin tuitisimme täytetyxi wanhurskauden hedelmillä jotka Sinä itse meisä waikutat. Amen.

10. Sunnuntai Kolminaisuuden Päivästä.

Herra! Lähetä Sinun walkeudes ja Sinun totuudes johdattamaan ja wjemään meitä Sinun pyhän wuores ja Sinun Usuin-sijas työh.

Rakastetut Herrasa! Jumalan miehen Mosesen sunauksesa, jolla hän sunais Israelin lapsia ennen luomematansa, luemma me kaikkein muiden seasa nämät sanat, jotka hän sanoi Jerwille: Sinun täydellishydes ja sinun walkeudes, olkoon sinun pyhän miehes työhänä, jota sinä tiuisit Maasasa ja

„saatit hänen riitelemään riitaweden työhänä.“ 5 Mos. Kirj. 33: 8. Se kuin täsä tutsutaan täydellishyys ja walkeus, on se sama kuin josta me luemma 2 Mos. Kirj. 28: 30. „Sinun pitää panemaan wirtankilpeen walkeudet ja täydellishydet, jotka pitää olemaan Aaronin sydämmen päällä, koska hän menee Herran

„eteen.” Samalla tavalla 4 Mos. Kirj. 27: 21. „Josuan pitää Papin Eleasarin eteen”, astumaan Hänen pitää kysymään neuvoa hänen edestäns, walkeuden säädyslä Herran edestä, ja hänen suunsa jälkeen pitää hänen käymään ulos ja sisälle, sekä hänen että Israelin lapset hänen kansansa, ja koko seurakunda. „

Me emmä tahdo ensingään wiivyttellä sen kansa että me selittäisimme, mikä se on kuin kutsutaan täydellisyheteri ja walkeuteri ulkonaisen laatunsa suhteen on ollut ja millätavalla Jumala sen kautta ilmoitti tahtonsa: Siitä asiasta on epäluksia kysymyksiä Oypeneilla. Sillä jos me sen tiedäisimme, niin se ainoastans koskee sen warjohon kuin silloin oli tulewa: Mutta itse ruumis ja olento siitä tawallisesta hywyydestä on Christuxesa Jesuxesa. Hän on se totinen walkeus Joh. 1: 9. ja se totinen täydellisyys, oikeus ja totuus. Hän on, niinkuin Hän itse sanoo Joh. 14: 6. Tje, totuus, ja elämä. Ehkä me myös emmä tiedäis, mikä se walkeus ja täydellisyys Wanhasa Testamentissä on ollut, kuinga Israelin Lapset sen kautta ovat kysyneet Jumalalta, ja sen kautta käyneet ulos ja sisälle, niin ei siitä ole kuitengaan yhtään wahingoto, ainoastansa me tunnemme Jesuxen Christuxen siki, jonga tykönä walkeus ja täydellisyys aina pysyy, emmä kiusaa Händä waan uskomme Hänen päällens, seuraamme Händä niinkuin maailman walkeutta, ja käymme ulos ja sisälle Hänen johdatusensa jälkeen. Tämä on meidän totinen wiisaudemme, joka ei ainoastans anna meille ijankaikkista elämää, waan myös läsnä olewaisesa pahassa maailmassa, kaikkina maarallisina aikona ja meidän monellaisissa hädissämme oottaa meille sen tien, jota myhden mei-

dän waeldaa pitää, ja sanoo meille, kuringa meidän pitää tulemaan wopahdetuksi ja kätetyksi ijankaikkiseen elämään.

Lähtekäm sentähden tällä hetkellä ja oppikam jotaan tästä wiisaudesta, sillä sihen andaa läsnäolewainen Ewangeliumi Terti meille somaan tilan. Mutta edelläkäsin tahdomma me rukoilla Jumalalta, että Hän lainais meille Pyhän Hengenä walkeuden ja woiman sekä opettamiseen että kuundelemiseen. Sitä me ruokkemma Jesuxen Rukouksella: Isä meidän joka ic.

Ewangeliumi, Luk. 19: 41-47.

Siihen aikaan, kuin Jesus lähemmä tuli Jerusalemita, katsoi Hän Kaupungin päälle, ietti händä; 42. Ja sanoi: Jos sinäkin tiedäisit, niin ajattelisit tosin tällä sinun ajallasi, mitä sinun rauhaas sois; Mutta nyt ovat ne kätetyt sinun silmäis edestä. 43. Sillä ne väiwät pitää tulemaan sinun ylitse, että sinun wiholliset kantsaawat sinua, ja ympärins piiritäwät sinua, ja ohdistawat sinua joka kulmalda. 44. Ja maahantasoittawat sinua, ja sinua lapses, jotka sinua oowat, ja ei jätä sinua kiwee kiven päälle, ettes sinun esikkos aikaa tundenut. 45. Ja Hän siälle meni Tempeliin, rupesi ajamaan siinä uksaita ja myyviä. 46. Sanoden heille: Kirjotettu on: Minun Huoneeni on rukous huone; mutta te oletta sen tehneet ryöwäritten luolari. 47. Ja Hän opetti jolapäiwä Tempelissä.

Me tahdomma nyt eteenasettaa tultisteldawari:

Herraa Jesusta Christusta, niinkuin uskowiasten Walkeutta ja Täydellisyhttä.

Me waarijnotamma

1:0 Christusta niinkuin meidän Walkeuttam.

2:0 Niinkuin meidän Täydellisyhtäm.

„Herra Jesu! Ei Judalaiset waataanottaneet Sinua niinkuin heidän Walkeuttam.”

teuttans ja täydellisyhtäns. Sentähden pyhyt he pimeydesäns ja sokeudesäns: Ja sentähden tuli Jerusalemin häwitetyxi, Judan maa autiaksi tähdxyi, kansa ymbärins hajotetuxi niinkuin aakat tuulesa, ja ulosheitetyxi niinkuin loka kaduilla. Miin auta vielä meitä, että me vastaanottaissimme walkeuden jonga he sypäisit pois luotans, ja andaisimme itsemme parattaa ja oikastaa sen täydellisyhtäns kautta jonga he wääristelit, sen päälle että me mahdaisimme havata ja peräänajotella mitä meidän rauhaamme sopis, wälittää hywinansa, tuita Jumalan rangastus duomioita ja Sinusa ja Sinun kauttas saada ijankaikkisen autuuden! Amen.

Tutkinto.

Edellinen Osa.

Christus meidän Walkeudemme.

Ensimmäisessä Osassa meidän Teksissä me wärs. 41 - 44 saakka, taidamma me katsella Christusta niinkuin meidän walkeuttamme. Mitä silloin oli silmäin edessä, taisit kaikki helposti nähdä ja hawaita. Serran Jesus lähestyi menemään alas oliymäeldä Jerusalemiin; „Silloin rupeis kaikki Opetuslasten joukko iloiten kiihtymään Jumalata suurella äänellä, kaikista niistä woimallisista töistä kuin he nähneet olit, sanoden: Siunattu olkoon se kuin tulee kuningas Herran Nimeen! Rauha Taimahasa, ja kunnia korkeuxisa.” Nyt oli koko Jerusalemin kaupunki kaikkein sen kallisten rakennusten ja sen suuren ja ihanan Tempelin kansa, silmäin edessä. Että saattaa nähdä tätä kaikkea, siihen ei tarwittu enää wälteuttä kuin luonnollisen auringon paiste ja ihmisten luonnolliset silmät. Mutta

sen mitä salattu oli, näki se totinen walkeus Jesus Christus. Hän näki hengesä, että niin toita kuin koko Hänen Opetuslastensa joukko nyt yllisti Jumalata riemulla ja korkealla äänellä, ja iloitti Hänestä niinkuin heidän kuningasastans, niin totta oli koko joukko Judan kansasta ja listäpäin huutawa Hänestä: ristinnaulitse, ristinnaulitse, ja itsetyösä ristinnaulitsewa ja murhaawa Hänen. Tämän Hän tiesi. Mutta ei Hän tästä sen ylitse sure. Sillä sitäwarten oli Hän tullut maailmaan että Hän tahdoi kärsiä ja kuolla meidän edestämme. Ei tämä kuitengaan ollut se ainoa mitä Hän näki. Hän näki myös mitä tulevaisella ajalla oli tapahtuma Jerusalemin ja Judan kansan kansa, mutta vielä oli kaikkialla salattu. Sentähden kuin Hän näki kaupungin, itki Hän händä ja sanoi: „Jos sinäkin tiedäisit, niins ajattelisit tosin tällä sinun ojallassa, mitä sinun rauhaas sopis; Mutta nyt owat ne kätkeyt sinun silmäis edestä.” Näin näkee Jesus sen mitä ihmisten edessä on peitetty. Hän ei nähnyt sitä ainoastans itse, waan loisti myös muiden edessä Hänen tietonsa walolla ja osotti heille sen, mitä he ei ilman Händä ei olis tietäneet, juuri kuin kyntilä ilmoittaa sen kuin pimeydesä maata peitettynä. Mutta tästä tulee toderi: Walkeus pimeydesä loistaa jota ei pimeydet käsittäneet, Joh. 1:5. Christuksen kyhneleet osotit selkiästi kyllä sen surkeuden ja wiheliäisyyden jota oli tulewa Jerusalemin ylitse. Jos ei myös Hänen kyhneleinsä merkityssä olis ymmärretty, niin Hän kuitengin itse selitti ne selkiällä sanoilla. Mutta Phariseuret ja Judan kansa makais epäuskonsa tähden wai-puneena sentkallaisesa sokeudessa, että he eikä ymmärtäneet Christuksen kyhneleitä,

eikä huolineet eli waaria ottaneet Hänen selkistä sanoistans että he olisit ne andaneet käydä sydämmellensä. Mikäpä taissi olla selkiämbi kuin kossa Hän sanoi julkisesti ja suoraan: „Ne päiwät pitää tulemaan sinun ylitse että sinun wi-
 „hollises stantsaawat sinun ja ymbärins-
 „pijrittävät sinun ja ahdistawat sinun jo-
 „ka kulumalda. Ja maahantasoittawat
 „sinun ja sinun lapses, jotka sinusa owat,
 „ja ei jätä sinusa kiwee kiwen päälle, et-
 „tes sinun estikkos aikaa tundenut.“ Tä-
 „sä nyt Jesus todistaa ilman yhtäkään sa-
 la-puhetta, mitä tapahtumaan piti, ja
 mingä tähden niin oli tapahtuma. Nä-
 mät Hänen sanansa lojistivat seitähden
 niinkuin kirkas auringo, sekä ilmoittaaren-
 sa sitä edesä seisowaa onnettomuutta,
 että myöös oikiata wälikkappaletta, jonga
 kautta itsekin vielä taissi wälittää tur-
 melluxen. Mutta heidän pahuudensa o-
 li heidät solkari tehnyt, ettei se tuu-
 deneet Jumalan salaisia neuwoja, niin-
 kuin Wiislaus puhuu Kirjansa 2: 21, 22.
 Me tiedämme kuinga pahoin Judalaisille
 käwi sen tähden ettei he vastaanottaneet
 Christusta niinkuin heidän wälkeutans,
 waan sulkiwat silmäns tähdä wälkeudel-
 da.

Sentähden pitää meidän katselemaan
 heitä meidän muotoamme, ja tulemaan
 wikkahiri heidän wahingostans, sitä enäm-
 min kuin me ulkonaisesti ja suulla tunnus-
 tamme itsemme Christihiri, vastaanot-
 tamme Hänen niinkuin sen totisen wal-
 keuden, ja annamme sekä Hänen khyne-
 leens että myöös Hänen sanansa olla mei-
 dän jalkaimme khyntilän. Jos me nyt
 näemme sen kuin silmäin edesä on, kuinga
 Jumalan Sana vielä meille jokapäi-
 wä julistetaan, ja kuinga me vielä eläm-
 me ulkonaisesa lewosa ja rauhasa meidän
 maasamme, niin owat Christuxen khyne-
 leet ja sanat andawat meille vielä selki-

äimän walon, niin että me myöös näem-
 me paremmin sen, kuin wähin osa, pa-
 ratkoon Jumala! hawaitsee, ja on suu-
 rimmalda osalda peitetty. Mitäs se siis
 olis? Se, että joka mies tytyy siihen et-
 tä rauha on ulkonaisesti, että se ulkonai-
 nen Jumalan palwellus woimasa pide-
 tään: Se, että aiwan harwat ajattele-
 wat mitä heidän rauhaansa fopsis; sängen
 harwat tundewat heidän estikkons ajan.
 Kossa nyt niin harwat perään aiattele-
 wat ja tundewat tätä, niin on myöös
 peitetty heidän silmäins edesä se kuin hei-
 dän ylitseens wasta on tulewa. Sillä
 Jumalan duomio ei taida pois jäädä, ja
 ehlei joku ruumiillinen Kangastus. Duo-
 mio maailman ylitse yhtäkään tapais, niin
 edesä-seisoo kuitengin „murbet ja waima
 „kungin ihmisen sielun päälle, joka pahaa
 „telee.“ Rom. 2: 9. „Sillä Jumalan
 „wiha ilmestyy Taiwaasta, kaiten ihmis-
 „sten Jumalattomuuden ja wäärhyden
 „tähden, jotka totuuden wäärhydesä pi-
 „tävät.“ Rom. 1: 18.

Andakaat minun puhua astat hollit
 teidän kansanne. Enimmät teistä owat
 vielä sängen solkiat ja taitamattomat sil-
 tä millinen heidän sielunsa tila on, joka
 kuitengin on senkallainen, että Christos
 Hänen Palwellioisansa ja jäsemisänsä itke-
 sen ylitsee. Walkettawasti ei myöös puu-
 tu senkallaisia, jotka myöös kaändawat
 pois korwans ja eikä tahdo kuulla eikä
 oppia Jumalan sanaa. Ja ne jotka sitä
 kuulewat, kuundelewat sitä enimmästi pal-
 jahilla ruumiin korwilla, ja sulkiwat sil-
 mäns wälkeudelda, ettei heidän sielunsa
 tila tule heille niin ilmi kuin olla vidäs.
 Eikä he pitävät kohtuullisna kaiten sen
 kuin heille saarnataan, niin ei he kuiten-
 gaan ajattele että heidän oma tilansa on
 niin waarallinen. Sentähden ei he liti-
 mäsä

määrinjään welvollisella yriwäisyydellä perään ajattele mitä heidän rauhaansa sopis. He owat aiwan pian walmit, taas suruttomuuteen sisällemukuttamaan itsiäns. Kufapa pyytää kaiwaa hywin sywälle ja niinkuin toimellinen mies kalendaa huoneens kalliolle, että se olis seisowainen rajuilmaa vastaan? Utkokaat minua minun ystäwäni: Se suuri sokes, joka vielä hallitsee teidän seasanne, ja waarinottamattomuus jolla te että tunne teidän aikaanne josa Jumala teitä etsii, kalwaa niin minun sydändäni, että minä sitä muistaisani, kernaasti mahdan sekoittaa minun khyneleeni Herran Jesuxen khyneleden kansa. Oi kuinga monelle minun täytyy sanoa: „Jos sinäkin tiedäisit, niins ajattelist tosin tällä sinun ajallas, mitä sinun rauhaas sopis; Mutta nyt owat ne kätkeyt sinun silmäis edestä.“ Oi kuinga monen mindä niden hukuttamwan, sentähden ettei hän tunne hänen etsikkons aikaa! Christuxen khyneleet owat tässä minun walkeudeni, ja Hänen sanans owat minun kynttiläni, jotka antawat minulle tietä mitä sekä minun että teidän rauhaanne sopis. Utk! minun Rakkaani! Andakamme toki meidän Herramme Jesuxen Christuxen olla meidän Walkeudemme. Mindä asetan Hänen itkewänä sinun etees o sielu! Oletko sinä niin sokia että luulet Hänellä ei olewan syhtä itkiä sinun tilas ylitse? Mindä huudan o ihminen! Hänen sanansa sinulle korwiin ja panen ne sinun sydämme, sielus ja omantundos päälle: „Jos sinäkin tiedäisit, niins ajattelist tosin tällä sinun ajallas, mitä sinun rauhaas sopis; Mutta nyt owat ne kätkeyt sinun silmäis edestä.“ Utk! Wättelestä näitä sanoja! Sekä Jesuxen khyneleet että myös Hänen sanansa, tulisit totisesti silloin sinul-

le walkeuderi, ja walkeus ylöskäwis sillä tawalla sinun sydämmeäs, nähdäes sinun tilaas Jumalan walkeudesa, ja silloin sinä hawaitisit asiat kansas olewan kokonansa toisella tawalla kuin sinä tähän saakka olet niiden luullut olewan. Herran Jesus sanoo sinulle: Nyt on sinun etsikkos aika: Älä sitä laimiyh; ota siitä tarkka waari: Nyt on se otollinen aika: nyt on autuuden päivä; älä sen anna ohitse mennä, ettei wihan päivä mahdais tulla sinun ylitse ennengö sinä ajattelet ja luuletkaan.

Mutta Te jotka annatta Christuxen olla teidän walkeudenne! O kuinga autuat Te oletta, sillä te että tarwitsse peljätä wihan päivää! Mutta minä sanon teille, ja mingä minä teille sanon, sen minä myös sanon itselleni: Waeldakamme niinkuin walkeuden lapyt, ja jokapäiwä suurimmalla kiiwaudella pyrkikamme sen perään, että me mahdaisimme olla walkeus Herrasa, ja että walkeus joka meissä on ei olis pimeys. Pitäkämme aina Christuxen khyneleet meidän silmämme edesä, ja Hänen sanansa meidän korwisamme ja sydämmeämme. Sillä ne vielä paremmin jokapäiwä opettawat meille, mitä meidän rauhaamme sopis, ne jota kausemmin sitä paremmin ylöskerrättäwät meitä, kaikesta sydämmeestä totelemaan totuutta, ja aina walwomaan ja rukoilemaan, että me mahdaisimme olla mahdolliset wälttämään Jumalan tulewaisia Duomioita, ja ilolla seisomaan ihmisen Pojan edesä. Jolla korwat on kuulla se kuulkoon! Mutta me tahdomme eteenasettaa nyt

Jälkimäisessä Osassa.

Christusta niinkuin meidän Täydellisyttäm.

Senkallaiseri eteenasetetaan Hän meile sangen selkiästi 45 wärsyssä aina Lukar.

Lukas. 19: Eugun loppuun saakka. Jol-
la Kristus on Walkeutena sillä on myös
Christus Täydellisytenä. Hän on Sie-
lun oikia Walkeus ja Täydellisyys, eli
muutamain, selityksen jälkeen alkujielestä:
Walkeia ja Täydellisyudet. Jesuxen ky-
yneleet ja sanat pitää ylöshyöttämään
meisä palawan kiwauden, että me tulem-
me ylösherätetyxi peränajattelsemaan,
mitä meidän rauhoamme soxis, ja ei lai-
milyöhmään yhtäkään aikaa, jota me et-
sityxi tulemma. Koska ja Kenengä luona
tämä on tapahtunut, sen luona hänen puu-
tozensa, syndinsä, wikansa ja wirhensä,
kaikki hänen saastaisuudensa tulee ilmoi-
tetuxi ja iulistetuxi, ikääskuin päivän wal-
keuteen edestuoduxu. Kristus, joka on
tullut hänelle Walkeudexi, on myös nyt
hänen täydellisyhdens, niin että hän nyt
puoleldans tundee wäärhydens jota hän
ei ennen tundenut.

Katsekamme tätä likemmäldä mei-
dän Textisämme. Kristus tulee Juma-
lallisesa kiwaudesa ylös „Tempelin, ru-
„peis ajamaan ulos siinä ostaita ja myy-
„piä, sanoden heille: Minun Huoneeni
„on Rukous Huone; Mutta te oletta sen
„tehneet ryöwäritten luolaxi.” Katso!
senkallaisella kiwaudella eli Herra Jesus
tästä, koska Hän tahdoi osottaa sen wää-
ryyden kuin harjoitettijn, säätä oikeu-
den maan päälle ja saattaa oikeuden to-
tuudella. Esaj. 42: 3, 4.

Min Hän teki siihen aikaan. Mut-
ta miten luulet että Hän tekis meidän
seasamme? Eiköön meidän Kirkoisamme
löydy monda kauhistus, joka on aiwan
aiin kadottawainen ja nuhdeltawa, kuin
Judalaisten ostaminen ja myyminen oli?
Se kuin ihmisille on torkia, se on Ju-
malan edesä kauhistus, sanoo Jesus Luk.
16: 15. Mutta eikö ole prameus, yl-

peys, turhuus kaikille silminähtävä mei-
dän Kirkoisamme? Onhan Jumalan sa-
nan ylöskatse torkia syndi, ja kutsutaan
Lutheruxelda kaikkein suurimmaxi ja ras-
kaammaxi synniri. Mutta eikö Jumalan
sana tule kyllä ylöskatsetuxi niildäkin jot-
ka ovat saapuilla koska sitä saarnataan,
sillä yxi osa nukkuu, toiset juoruawat,
toiset taas ajattelewat muuta ja ei ota
waaria siitä kuin saarnataan? Minä o-
len usein muistuttanut, minä muistutaan
taas uudellensa Herran Jesuxen kyyne-
den kautta, että Jumalan Sanan saar-
naamisen siwusa tapahtuu monda wää-
rinkäytöstä. Koska Herra Jesus tuli
Jerusalemiin Tempeliin ja oli ulosajanut
ne jotka siinä ostiawat ja myiwät, niin
taisi, kufatjessi, joku yhteisen Jumalan
palwelluxen alla käyda sauma kädesä, y-
lösherättää sillä nukkuvia, käskiä niiden
waiketa jotka puhuit, ja pois hankkia sen-
kaltaisia kappaleita jotka ei olleet Juma-
lan Huoneen. Mutta mitäs pitää mi-
nun sanomaan niistä, jotka tulewat Kir-
koon suurimmasa ynseydesä, katselewat
waan ymbäriins, eli myös näön wuori
kuundelewat wähdän aikaa saarnaa, ja
sitte, koko seurakunnan suurexi pahennure-
xi, menewät pois, ilman tarwetta, hel-
dän wimmatusa menosansa, ennengö saar-
na ja rukouret ovat päätetyt? Oj mitä
kauhistus! Jumala meitä siitä pois sa-
attakoon!

Te tiedättä että teidän sydämmenne
pidäis olemaan Jumalan oikia Tempeli.
Siellä, siellä olis Kristus meidän täy-
dellisyhdemme. Kusa Hän niinkuin se
totinen walkeus, saa walaissta sydämmen,
että se tundee suuren wiallisuudens, siel-
lä Hän alkaa senkaltaisen metelin, että
syndi, joka on wäärhyys, ja ne illiän-
kuriset halut ja pahat ajatuxet tulewat
ulos

ulosajetuiksi, ja omatundo, seuraawaisesti myös sielu, tulee puhdistetuksi ja pestyksi Hänen werensä kautta Pyhän Hengen woimasa. Olenhän minä usein sanonut ja nyt taas sanon: Kusa Kristus asuu sydämmessä, siellä ei taida syntyä hallita ihmisen ylitse, waan siellä on kiuswas, perinpohtanen ja oiklanlatuinen wiha ja kauhistus kaikkeen jumalattomuuteen ja syndiseen menoon. Kristus, meidän täydellisyhdemme, rakastaa wanhurskautta, ja wihaa jumalatoinda menoa, Psal. 45: 8. Christuxen rakkaus on kullawainen tuli, joka puhdistaa sydämmen synnistä ja wiasta, juurikuin tuli ohjosa eroitta kullan korreesta. Tämä ei tapahdu ainoastansa käändymisen alusa, waan pysyy alitusten ylitse koko meidän elinkautemme. Sillä Kristus joka on meidän Oikeudemme ja Täydellisyhdemme, löytää aing wjellä jootaan kuin on wäärä ja puuttuwainen meisa, jota Hän tahoo nuhdella, muuttaa ja parandaa. Niinkuin Hän on meidän Olsowalistuxemme, niin Hän on myös meidän Pyhityksemme. Meisa on aina jootaan pimeyttä jälillä, josa me tarwitsemme ylöswalistusta; aina jootaan pahutta ja saastaisuutta, josa me tarwitsemme Hänen pyhittämistäns. Tätä pitää walkeudengin lasten peräänajattelemaan ja panemaan sydämmellensä.

Mutta niinkuin Herra Jesus puhdisti ja päästi Tempelin siitä wääryydestä kuin siinä harjoitettiin, niin Hän myös opetti jokapäiwä Tempelis. Mitäs Hän siis opetti? Me olemma jo kuulleet Eij. 42. Eugusta, että Hän saattoi oikeuden totuudella. Niin käski Hän myös opetuslapsens mennä ulos ja opettaa Kansat pitämään kaikkea kuin Hän oli käskennyt. Matth. 28: 20. Mutta jos me

Dulaxen seuraawaisesa Eugusa katsomme itsä sitä oppia kuin Kristus eteenasetti, niin me löydämme kuinga Hän nuhtelee kaikkea kuin wääritys on, kuinga Hän kaikkein selwimmällä tawalla on ilmoittanut meille Jumalan tahdon ja opettanut meitä kuinga meidän pitää kändämaan Jumalan waldakunnan oikioita hedelmitä ja sillä tawalla wälttämään se tulewainen wiha. Ja niinmuodoin kuin Hän Opetuxellans erinomattain käwi Ollimmaisten Pappain, Kirjanoppeneitten ja Kansanwanhinden päälle ja nuhteli heitä, niin he etselit Händä firmataxensa; Ja ei he tienneet mitä heidän piti tekemään; sillä kaikki Kansa rippui Hänessä, ja kuuli Händä. Mutta kuingas siis oli tämän Kansan kansa? Kyllä he ripuit Hänessä; He kuundelit Händä; mutta kaikki myös jäi enimmästi siihen, että he händä kernaasti kuundelit; aivan harwat käwt perustusta myöden, että he olisit oppineet oikeuden totuudella, Hänelä. Koska nyt eikä Papiit eikä Rania andaneet Christuxen olla heidän Walkeudensa ja Täydellisyhdensä, waan rakastit enänamin pimeyttä kuin walkeutta, niin tuli myös kaikki se surkeus ja wiheliäisyys heidän ylitsensä jonga Kristus edeldäksin oli julistanut.

Tahdommako me ettei meille pidä kymään samalla tawalla, niin pitää meidän andaa Christuxen olla meidän sekä Walkeudemme että myös Täydellisyhdemme; andaa Hänen Sanansa olla meille oppi totuudesa pitämään oikeutta, tottelemaan Händä niinkuin meidän oikioita Herraamme, ja osottamaan Hengen hedelmiä kaikesa hymyydesä, wanhurskautensa ja totuudesa. O minun rakkahimban! Kuinga kallis tawara teillä on meidän Herran Jesuxen Christuxen ja Hänen

nen pyhän Apostoleinsa Sanasa? Sillä se kuin heitä kuulee, se kuulee Häändä itsensä; Itse Hän niin on sanonut. Mutta he, pyhät Apostolit, ei ole muuta sanoneet kuin mitä Prophetat ovat sanoneet. Apoc. Tef. 26: 22. He ovat meille opettaneet, että „meillä on wahwa Prophetallinen sana, ja että me hywin teemme että me siitä waarinstamme, niinkuin kyntilästä joka pimeissä walistaa, niinkaurwan kuin päivä walkeenee, ja Kointähti koittaa meidän sydämissämme, 2 Pet. 1: 19. ja Jesus Kristus sillä tavalla tulee uskon totiseja womasia meidän tuturi ja vastaanoteturi niinkuin meidän Walkeudemme ja Täydellisyudemme, sen päälle että me mahdollisimman seurata Händä niinkuin maailman walkeutta ja että meillä mahdollisella se totinen elämän Walkeus. O siis! Käyttäkää hywäxenne senkaltainen kallistawara, ja olkaa warsin himowaiset Chri-

sturen Sanan perään; Andakaat sen runsaasti osua seosanne, ja tulkaat sen woi-man kautta hedelmällisiksi kaikissa hywistöissä, Hänen Pyhän Nimensä ylistyksesi ja kunniasi. Amen.

Rukous.

Herra Jesu, meidän Walkeudemme ja Täydellisyudemme! Katso! pimeys peittää maan, ja syngöys Kansan! Mutta anna Sinun Walkeudes tulla ja Sinun Kunnias koittaa meidän ylitsemme. Totisesti! noue Itse ja anna Sinun Kunnias paistaa meidän päällemme. Pelasta meitä kaikesta wäärpödestä ja rokenna ylös meidän seosamme oikeus ja wanhurskaus. Opetä meitä pitämään sitä totuudesa. Tee meitä autuuri uskon kautta Sinun päälles, ja toimira sen kautta paljon hedelmätä meissä. Anna Sinun täydellisyudes tulla selkiästi julkiseksi. Sillä Sinun tyköns on eläwä lähde, ja Sinun walkeudesas me näemmä walkeuden. Ulosteiwitä Sinun hywpydes niiden ylitse, jotka sinun tundeawat, ja Sinun wanhurskaudes siwiäin ylitse. Amen! Amen.

II. Sunnuntai Kolminaisuuden Päivästä.

Herra! Sinä joka olet ainoa Hywä ja ainoa Suuri, opeta meitä Sinun Henges kautta, että me alennamme itsemme ja arwoamme itsemme halwoiri, sen päälle että Sinä yrinäns mahdollisit meidän sydämissämme kunnioitettaa niinkuin Hywä, Suuri ja Kunniallinen! Amen.

Sokainen kuin itsens ylendää, se aletaan, ja joka hänens alendaa, se yletään. Rakastetut Herrasa! näihin sanohin loppuu meidän läsnäolewaisen Sunnundai-päiwämme Ewangeliumi. Ja näillä loppu-sanolla alotan minä saarnant, ja tahdon sillä wapaas-

ti ja julkisesti tjetkandaa teille kaikille, että itsensä-alendaminen on Christillisyuden alku ja loppu. Ja niinkuin Jesus Luk. 18: 1. tahtoo että meidän aina tulee rukouilla ja ei wäsyä; niinkuin Hän edestäsin puhuu myös rukouksesta siihen saakka että Hän lopettaa niillä sanoilla: jota

joka hänen alendaa, se yletään; niin seuraa siitä että meidän alituisten ja kaiken ikämme ajan pitää alendamaan ja nöyryttämään itsemme, ja se kuin enämbi on, ahkeroitsemaan siitä että me tulimme aina pienemmiksi ja halvemmiksi omilla silmillämme, emmällä ikääs uupuis tässä itsemme = alendamisessa. Mitä Dawid sanoo 2 Sam. Kirj. 6: 22. pitää olemaan itseksingin uskowaisen sielun walittu Raamatunpaikka, ja Hänen sydämensä ja mielensä, niin että, vaikka hän sydämmellisesti alendaa itsensä Jumalan edessä, hän kuitengin sanoo: Minä tahdon wjellä halvembi olla, ja nöyrä minun silmäini edessä. Mutta ei paljas tahto ole kyllä. Tässä pitää olla työn ja totuuden. Ei ulkonainen alendaminen sanoisa ja käytöksisä ole kyllä. Tässä pitää olemaan totisen ja perinpohjaisen alendamisen sydämessä ja sielussa: Ja kuitengin pitää ihmisen myödittämään, ettei hän milloingaan täydellisesti taida alendaa itsiäns itse totuudesta, ei ikääs ulottuwaisesti, jos ei Jumala anna hänelle armonsa. Hänen tykönsä pysy sentähden aina huoli, halu, ikäwitsseminen ja pyrkiminen, että hän tahtoo, niinkuin Dawid, wjellä halvembi olla ja nöyrembi kuin hän on.

Rakastetut Herrasa! Minun aikomiseni on että wiljellä tätä heikää siihen että minä ylöskehoitan teitä ja itsiäni tähän sydämmelliseen itsemme = alendamiseen, jota meidän Wapastajamme niin suuresti yllästä, ja meidän Herran Jesuksen Christuksen terweellisen sanan kautta ylösherään teitä, suuremmalla ahkeruudella kuin tähän saakka tapahtunut on, ahkeroitsemaan sydämmellisesti nöyryydestä. Rukoillamme Jumalata että Hän siihen andais meille Pyhän Hengensä armon, woiman ja a-

wun korkeudesta. Sitä me rukoilemma Herran Rukouksella: Isä meidän &c.

Ewangeliumi, Luk. 18: 9 = 14.

Siihen aikaan, sanoi Jesus muutamille, jotka itsepäällens uskalsit, että he olit hurkaat ja muita ylöskatsoit, tämän wertauksen: 10. Kari ihmistä meni ylös Tempeliin rukoilemaan; yri Phariseus ja toinen Publikani. 11. Phariseus seijoi ja rukoili näin itsellensä: Minä kiitän Sinua Jumala! etten minä ole niinkuin muut ihmiset, röwöwärit, wäärät, huorintekijät, taikka myös niinkuin tämä Publikani. 12. Rahdesti wiifosa minä postiaan, ja annan lymmeneket kaikista kuin minulla on. 13. Ja Publikani seijoi taambana, eikä tahtonut silmiänsäkään ylösnostaa Taivaaseen päin; mutta löi rinnohinsa ja sanoi: Jumala armahda minun syndisen päälleni! Minä sanon teille: Tämä meni kotiansa hurkambana, kuin se toinen; sillä jokainen kuin itsens ylönsää, se aletaan, ja joka hänen alendaa, se yletään.

Yiösluettu pyhä Terti andaa meille tilan että eteenasettaa tutkisteldawaxi:

Ulinomaisista itsensä = Alendamista.

1. Niinkuin sangen tarpeellista.
2. Niinkuin sangen Mutuallista.

„Herra Jesu! Sinä joka olet tahtonut olla pienin taiwaan Waldakunnassa, ehkä Sinä olit suurin; se kaikkein ylönsä, katsottapin ja kaikkein halwin, ehkä Sinä olit se kaikkein Runniallisin, Sinä joka Sinun wiattomassa ja wirhettömässä, Diehuudessas yrinäns omistat täydellisimmän sydämmen nöyryyden, niin että Sinä toden puolesta taisit sanoa: Minä olen nöyrä sydämmestä! Ole tällä heikellä wäkewästi waukuttawainen sen sanan kansa kuin nyt tulee eteenasettuxi, ja matkaansaata sen kautta se hedelmä meidän sieluisamme, että me niin alennamme itsemme, että me alistuisten pyrkymme Sinun totisina jälkeenseurajinas

„sydämmellisesä nöyryydesä ja itsemme-
alendamisesä. Amen!

Tutkinto.

Edellinen Osa.

Mokastetut Herrasa! Me luulemme tiet-
tyxi mitä itsemme- alendaminen on.
Se on senkallainen perin pohjanen laatu
ja sydämmen ahkeroitseminen, josa ihmisi-
nen ei ainoastansa tunne ja itsefänsä ha-
waitse sywää wiheli-äisyyttänsä ja niin
suurta turmellustansa, että hän itsefänsä
on ei mitäkään, että hänellä itsefänsä ei
ole mitään ja woi mitään hywää; waan
myös, waadittu täldä itsensä-tundemisel-
da, heittää itsensä hengessä ja totuudesa
maahan sen Majestetillisen Jumalan e-
teen, niinkuin mahdotoin kaikkeen armoon,
katsoo ainoastansa Jumalan laupeuden pääl-
le, lohduuttaa itsensä ainoastansa sillä
lunasturella kuin Christuresa Jesuresa ta-
pahrunut on, asettaa kaiken turwansa sii-
hen, etsii ja toiwoo syndein andeexi saa-
mistä ja kaikkia hengellisiä ja ruumiillisia
lahjoja Jumalalda sulasta armosta. Mei-
dän Wapastajamme asettaa Textisä mei-
dän silmäimme eteen tämän itsensä-ale-
ndamisen elämän kuwan, koska Hän puhuu
siitä katuwaaisesta Publikanista. Hänen
esimerkkinsä kautta tulee asia meille paljo
luonnollisemmasti, woimallisemmasti ja
julkiammasti eteenkuwatuksi, kuin jongun
muun ulkonaisen eteenkirjoituksen kautta.

Samalla tavalla pidämme me tiet-
tyndä, että meidän itsemme- alendaminen
pitää meisä ei ainoastansa löytyymään mei-
dän parannuresamme ja kääntymisesäm-
me, waan myös koko meidän Christilli-
sydemme juoru pitää olemaan alinomai-
nen itsemme- alendaminen. Sillä niin-
kuin Textisä mainitaan Publikanista, et-

tä hän meni huoneeensä Tempelistä won-
hurskautettuna eli että hän itensä-alenda-
misesä oli saanut armon Jumalalda Chri-
stuyen kautta, niin on siitä silminähtävä,
ettei hän olis saattanut tallella pitää it-
sänsä siinä saadussa armossa, jos ei hän
olit posynyt alennuresans.

Kaiken tämän pidämme me nyt tiet-
tyndä, koska me aiwomme lyhyldä puhua
ihmisen „itsensä- alendamisesä,, ja näyttää
kuinga „sangen tarpeellinen ja sangen au-
tuallinen se on.

Meidän Wapastajamme Textisä sei-
sowan puheen koko päälle tarkoitus on se
että asettaa meidän silmäimme eteen „it-
semme- alendamisen tarpeellisuutta., Wap-
astaja oli edällä käyväisissä neuwonut
omiansa rukouksesta. Nyt Hän Textisä
pitittää sen kansa etä neuwoa heille, ku-
inga siinä ei ole kyllä että paljo rukoil-
laan suulla, eli myös sydämmellä ja oja-
turilla: Siihen waaditaan myös edellä
kaikkia itsensä alendaminen. Sentähden
luemme me: „Jesús sanoi muutamille,
„jotka itseräällens uskosit, että he olit
„hurskaat ja muita ylöskat'oit, tämän
„wertauxen.,“ Ewangelista tahtoo sanoa:
Koska Herra Jesús niin waroititi omiansä
alinomaiseen rukoukseen, oli muutamia saa-
puilla, jotka luulit itsensä niixi samoin,
jotka kernaasti totteliwat waroitusta, ja
jo olit tehneet sen jälkeen ja rukoilut wir-
jemmästi kuin moni muu. Mutta niin-
kuin heildä sen siwusa puuttui senkallai-
nen sydämmen laatu, joka wälttämittä
mästi kuitengin olemaan pitää rukouksen
myötä, niimiträin totinen ja perin pohjan-
nen itsensä- alendaminen, niin Hän wietä
pititti puheefansa ja eteenasetti tämän sy-
dämmen laadun, niinkuin sangen tarpeel-
lisen asian, seuraawaisella wertauxella.

Jos läsnä olevata Jesuxen wertausta tutkiffelloan, niin kyllä opitaan tundemaan katuruwaitesta Publikanista se totinen itsensä-alendaminen; Mutta sen tarpeellisuus loistaa wjellä selwemmin Phariseuxen esimerkistä. Sillä tämä myös rukoili, eikä olis ollut yhtäkään moitetta hänen sanoisansa, jos ei hänen sydämmensä olis ollut ilman itsensä-alendamista, ja tämän me näemmä, jos me panemma hänen ja Publikania rinnatusten. Phariseus ei tunnustanut sydändäns eikä riennyt että se oli kauhistus Jumalan edessä: Hän ajatteli pikemmin että hän oli suurena armosa Jumalan tykönä. Tämä oli se waarallisin ja onnettomin itsensä-pettäminen. Mutta mitä pitää meidän siitä paremmin ja likemmin oppimaan, kuin sen että itsensä alendaminen on sangen forkiassti tarpeellinen? Näemmä me tässä, että jolla se ei ole, se on wiheliäinen petetty ihminen. Niin pian kuin ihminen „luulee itsensä jotakin „olewan, ja ei kuitengaan mitään ole, „niin hän wietteele itsensä.“ Gal. 6: 3. Ja niinpian kuin joku „luulee seisowansa,“ niin hänen pitää „katsomaan ettei „hän langede.“ 1 Cor. 10: 12. Sillä jos me myös totisesti seisoisimme eli olisimme armosa Jumalan tykönä, niin me kuitengin itsestämme-pitämisen kautta, asetettaisiin suurimban waaraan että sangen raskaastilangeta, niinkuin Petarille käwi, koska hän kielsi Christuxen. Matth. 26: 33, 35, 69 ja seuraawaiset wärsyt.

Kyllä ei tule meidän kieltää että suuri on eroitus Phariseuxen esimerkin ja uskowaisen sielun wälillä; sillä Phariseus petri itsensä sillä että hän piti itsensä Jumalan Lapiena ehkä hän ei ollut: Sitä waastaan uskowainen Jumalan Lapsi ei tee wäärin, waan oikein siinä että hän pitää itsensä Jumalan lapsena. Ei hän

mahda saattaa, ilman että rikkoa totuutta vastaan, kieltää sitä armoa kuin hän Jumalalda on saanut ja vastaanottanut. Phariseuxesa oli itsensä-pettäminen hallitsewainen, koska hän uskalsi itsepäällensä että hän oli hurstas, ehkä hän ei wield tietänyt mikä totinen wanhurstaus oli, ei myös misä oikian laatuinen parannus seisoi, joka kuitengin on tie siihen totiseen wanhurstauteen: Senkallaisella hallitsewaisella itsensä-pettämisellä ei ole sijaa Jumalan uskowaisissa lapsissa, waan ainoastansa niissä joiden sydämmen edessä wield rippuu peite, niin ettei he ole oppeneet oikein tundemaan wiheliäi hyttäns ja turmellustansa, paljo wähemmin maistaneet ja tunneneet Jumalan armoa Christuxesa Jesuxesa. Kuitengin ei tapahdu mikään helpommasti kuin että Jumalangiin lapsi huomaitsemata niin unehuttaa itsensä-alendamisen, että hänen sitte wasta häpiärensä täytyy se tuta, koska hänen wiallisuu densa taas äkkiä tulee hänen silmänsä eteen: Silloin Hän peljästyy sydämmellisesti sitä, että hän on niin turmeldu, ja ottaa taas uudellensa pokonsa Jumalan armon ja laupeuden luoksi Christuxesa. Tästä saattaa itsekukin helposti löytää, että alinomainen itsensä alendaminen ja nöyryttäminen ei ole ainoastansa käändymisen alusa suuresti tarpeellinen waan myös läpise koko meidän elämämme ajan, jos me waan tahdomme tulla warjelluiksi itsemme-petteämisestä. Mitä Phariseuxen esimerkkiin tulee, näkyy itsensä alendamisen tarpeellisuus erinomattain niistä sanoista jotka luetaan 14 w: „Tämä, Publikani, meni kotiansa hurstaaambana kuin „se toinen,“ nimittäin Phariseus. Meidän ei tule ensingään niin selittää näitä sanoja, juurikuin olis myös Phariseus tullut wanhurstautetuxi, ja että Publikani olis waan

waan tullut wanhurstauttamisesta enämin wanhurstaaksi kuin Phariseus; sillä tämä ajatus sotii Christuksen Tähtisa seifowan puheen päädetarkoitusta vastaan, niinkuin myös Hänen ajatustans ja sanojans vastaan jotka Hän puhui Phariseuille Luf. 16: 15. „Te oletta ne jotka itsenne hurstairi teette ihmisten edessä; mutta Jumala tunde teidän sydämenne: sillä se kuin ihmisille on kokiä, se on Jumalan edessä kauhistus.“ Jos nyt tämä Phariseus oli kauhistus Jumalan edessä, niinmuodoin kuin hän sanoilansa wanhurstautti itsänsä ja osotti sydämensä korkeuden ja ylpeyden, kuingas taisi hän siis olla wanhurstautettu? Mutta sen on tavallinen Raamatusa, että puhua wertailemisen tavalla siitä asiasta joka on kiellettävä. Sensusuhteen saatettaisiin nämät äffen mainitut Textin sanat suomeri näin käännettä: „Tämä (Publikani) meni kotiansa wanhurstauteena, mutta ei se toinen,“ niimitäin Phariseus. Samalla tavalla seifoo Ps. 118: 8: „Varembi on uskaldaa Herran päälle kuin luottaa ihmisiin.“ Mutto se on kuitengin niin paljo kuin: Hywä on uskaldaa Herran päälle, ja ei luottaa ihmisiin. Ymmärtäkämme sentähden näitä sanoista itsensä-alendamisen suuri tarpeellisuus. Eikö se mahda olla suurimmasti tarpeellinen jota paitsi ei tulla wanhurstaaksi tehdyxi, waan ollaan Jumalan wihan alla?

Mutta ne sanat joilla Christus päättää tämän puheen, tekewät asian täydellisesti painawaiseri. Hän sanoo: „Joka inen kuin itsens ylöndää, se aletaan,“ se on: se kadotetaan, jos hän niimitäin pysyy korkeiösa ajaturisansa ja andaa ne hallita ylitseensä. Kuinga korkeasti tarpeellinen mahtaa siis-itsensä-alendaminen

olla koska sitä ilman tullaan kadoteturi! Anna myös olla, ettei ihminen salli ylpeyden ja mielenpaisumisen hallita sydämensä, niin seuraä kuitengin alendaminen itsensä-ylöndämisen päälle, ja se ei taida milloingaan tapahtua ilman sielun wahingota. Mikä on siis tarpeellisempi kuin se ettemmä me ylöndä itsiämme, waan huldakannamme siitä että aina alendaa meitämmä? Tämä itsensä-alendaminen on myös meillä katseldawana

Jälkimäisessä Osassa

Niinkuin sängen autuallincor. Että se senkaldainen on, sen me huomaisemme Publikaniin Esimerkistä. Tämä oli Phariseuren mielestä sängen wiheliäinen, jonga tähden hän myös kiitteli Jumalata sen edestä ettei hän ollut niinkuin tämä Publikani. Niinmuodoin hän ajatteli että hän itse eli autuallisesa, mutta Publikani onnettomasa tilasa. Vielä se kuin enämbi on: Publikani oli myös sängen halpa omisa silmisäns, sängen köyhä ja wiheliäinen, niin että hänen tyllä täydyi sanoa Dawidin kansa: „Minä olen raadollinen ja köyhä, riennä Jumala minun tygöni, sillä sinä olet minun auttajani ja pelastajani, Herra älä wirtwytä.“ Psal. 70: 6. Tätä hän täydoi tietäandaa sillä, että hän seifoi taamebana, että hän ei tahtonut silmiänsästä, ylönostaa tairwaaseen päin, että hän löi rindoinsa ja sanoi: „Jumala, armahda minun syhdisen päälleni.“ Mutta juuri silloin kuin hän oli niin halpa Phariseuren mielestä ja omisa silmisänsä, juuri silloin oli hän autuos hänen itsensä-alendamisesa; minä sanon: hänen itsensä-alendamisesa, ei hänen itseusä-alendamisen tähden. Sillä koska hän sanoo:

„Jumala armahda minun syndisen pääl-
 „leni,“ eli likemmin: ole minulle sori-
 „teeri, niin hän tietäänsä sillä, että
 hän tahdoi tulla wanhuruskauteturi sen so-
 „winnon kautta ja sen lunastuxen tähden
 joka Christuxesa Jesuxesa piti tapahtumaan
 ja nyt on tapahtunut, ja jonga päälle
 myös Isät uskoit. Hän etsei sentähden
 Jumalan armaa ainoastansa uskon kautta
 Christuxen päälle. Mutta hänen uskonsa
 ei olis ollut oikia jos itsensä-alendami-
 „nen olis ollut pois ja puuttunut. Koska
 nyt uskon juuri omainen laatu on se, et-
 „tä ihminen sydämmellisesti ja perinpoihin
 alendaa ja nöyryttää itsensä Jumalan
 edessä, niin on siitä nähtävä, kuinga suu-
 „resti autuallinen itsensä alendaminen mah-
 „taa olla. Tämä sanoo meidän Wapah-
 „tajamme hänestä, joka niin ei ollengaan
 ylönnellyt, waan sitä vastaan enämmin
 alensi itsens, tämä sanoo Hän, „meni
 „kotiansa hurstaambana kuin se toinen.“
 „Mutta meidän autuudemme on wanhur-
 „skauttamisessa, sillä „kusa syndein andeeri
 „andamus on siinä on myös elämä ja
 „autuus,“ niinkuin me olemma oppineet
 tietämään jo meidän lapsuudesamme.

„Mutta kaikkein parahemmin mah-
 „damma me löytä sen autuuden kuin on
 „itsemme-alendamisessa, Tectin viimeisistä
 „sanoista, joisa Jesus näin puhuu: „joka
 „hänens alendaa se ylöttään.“ Koko
 „parannuxen ja käändymisen työ, on perin-
 „pohjainen ja syvä alendaminen joka tapah-
 „tuu ihmisen sydämmessä. Jos hän sille
 „andaa sijan itsensä ja totuudessa, niin
 „hän on autuallisessa tilassa: Sillä sil-
 „loin katsoo Jumala armollisesti hänen
 „puolehensa, jonga me opimme Psalmista
 „113: 5, 6, 7: „Kuka on niinkuin Her-
 „ra meidän Jumalamme joka niin korki-
 „alla asuu? Ja kuitengin katsoo alim-“

„maissa taimaasa ja maasa. Joka köy-
 „hän tomusta ylöndää, ja waiwaisen lo-
 „asta korottaa.“ Ja Esajan 57: 15.
 „Näin sanos korkia ja Ylistetty, joka
 „asuu ijanlakkisuudessa, ja jonga nimi on
 „Pyhä: Minä asun korkeudessa ja pyhyy-
 „dellä, ja niitten tykönä joilla särjetty ja
 „nöyrä hengi on; että minä wiewotaisin
 „nöyrytetyn hengen, ja saattaisin särjetyn
 „sydämmen eläwäiseksi.“ Jota enämmin
 „nyt ihminen pitkittää senlaltaisessa itsen-
 „sä-alendamisessa; jota huonombi ja hal-
 „wempi hän tahtoo olla omisa silmissäns,
 ja sydämmestä pyrkii sen perään että hän
 „tulis jota kauwemmin sitä paremmin tun-
 „demaan sywää turmellustansa, haifewata
 „raadollisuuttansa, ja kuinga mahdotoin
 „hän kokonansa on Jumalan armoon; sit-
 „tä autuambi hän on; sitä enämmin hän
 „tulee Jumalalda forgeteturi, Jumalal-
 „da, „joka on kaikkein korkein, ja tekee
 „suuria töitä nöyräin kautta,“ niinkuin
 „Syrak sanoo Kirjans 3: 21, ja 20 wär-
 „syä ottaa siitä sen neuwon: „Jota si-
 „nä olet korkiambi (myös Jumalaisuuden
 „harjoituxessa) sitä enämbi nöyrytä sinuas,
 „niin on Herra sinulle armias.“ Koko
 „tämän asian opimma me parahiten Je-
 „suxen Christuxen alennuxesta, jonga työ
 „meitä Pawalikin osottaa Phil. 2: 3 ja
 „seur. wärsyissä. Hänestä näemmä me sy-
 „wimmän alendamisen ja korkeimman y-
 „ländämisen. Niinkuin nyt Christus on
 „meille esikuwari asetettu, niin ei tule myös
 „ne ijanlakkisuudessa forgoiteturi yhäsim-
 „bään kunniaan, jotka täällä owat tehneet
 „suurimbia töitä, waan ne, jotka heidän,
 „rakkauden kautta waiwuttawaisessa, usko-
 „sans owat waeldaneet sywimmässä itsensä
 „alendamisessa ja senkautta owat tulleet Hä-
 „nen kuwansa kaldaissimmi, joka alensi it-
 „sens ja oli Isällensä kuolemaan saatta
 „kuuli-

Kuulsiainen, ja riikin kuolemaan asti, sen päälle että kaikki muut heittäisit itsensä tomuun Jumalan edessä, ja ei yrityään liha mahdais kerskata Hänen edessänsä.

Sowitus.

Makastetut Herrassa! Koko tämä oppi siitä sangen tarpeellisesta ja sangen autuaallisesta itsensä-alendamisesta on sen laatuinen että itselukin, joko ei ole perityhymä, taitaa sen helposti sowittaa itsehensä. Kuitengin pitää minun ahkeroita että panna sen mingä minä puhunut olen liikkemmin teidän sydämmellenne. Uskokaat minua minun Ystävänä! Vielä on se sikia itsensä-alendaminen sangen harvoin luona meidän seasamme; wähindäkin näkyy se sangen wähin, niinmuodoin kuin aiwan harwasa löytdään sen tundomerkkejä ja hedelmiä. Tämä on suuri estet enimbäin totiselle ja yriwakaaiselle käändymiselle, tämä sanon minä, ettei se tahdo oikein tietä wiheliäisyydestänsä ja turmeluxestansa. Niinkuin Phariseus löysi kaikellaisista ulkonaisesta menosansa jolla hän lohduitti ja wanhuruskautti itsensä, niinkuin sen että hän paastois kahdesti wiiikosa, että hän andoi kymmenexet kaikesta kuin hänellä oli, että hän näli niitäkin jotka olit pahemmat kuin hän; niin tapastuu vielä teidängin seasanna, koska moni teistä seisahtaa siihen ulkonaisen meenoon ja sillä tahtoo wanhuruskautta itsiänsä, mutta ei käy sydämmen perustuksen luoksi, eikä anna sitä muuttua. Petos tulee täällä tawalla kahjalaiseri. Sillä niinkuin tämänpäiwäinen Texti taitaan ulkoa, niin ei kengään tahdo pidettä Phariseuxena waan itselukin katuwaisena Publikaanina, ehkä maailma on täynnä Phariseuxia sen katuwaisen Publikaaningin muodosa ja

hänen nimesänsä. Sillä ajatellaan ja luultaan kaikki olewan hywä kuin waan sanotaan Publikaanin sanolla: „Jumala, armahda minun syndisen päälleni.“ Pääliseri tehdään sillä tawalla, että, kuin nähdään joku itsetyösä jumalainen ja wanhuruskautettu sielu, joka ei tahdo rihtää maailmaan kansa maailman sopeuttomasa menosa, niin kutsutaan händä Phariseuxeri joka muita ylönsatsoo, ja niin edeskäsin. Silloin tahdotaan mielisemmasti olla Publikaanina ja sanoa: „Jumala! armahda minun syndisen päälleni.“ Mutta minä todistan, että waitka ei ainoastansa sanottais näitä sanoja, mutta myös lyötdäisiin riudohins, waitka ei myös tahdottais nostaa silmiänsä tawaseen päin waan seisottaitiin taambana, niin ei katso Jumala kuitengaan eikä sanain eikä käytösten perään, waan niiden ylitse ja niiden läpitsä sydämmen siilmäiseen pohiaan: Siellä tahtoo Jumala nähdä jos ihminen, niinkuin Publikaani, myös itsetyösä alendaa itsensä sen korkeimman edessä, ja suuren mahdottomuudensa sydämmellisestä tunnosa ainoastans estii ja halajaa armoa meidän Herran Jesuxen Christuxen kautta. O! mikä suuri työnteko sielusa silloin on, koska se käändymisensä pyhtää oikein alendaa itsiänsä Jumalansa edessä! Itsekukin warokoon itsiänsä petokesta tästä asiasta. Joka tästä löyppi oikiaa tietä, se on autettu ja wapahdettu.

Mutta minä tahdon myös puhua teille, jotka, niinkuin Publikaani, oletta nöyrytetty Herran edessä, tunnetta teidän wiheliäisyydennä ja turmeluxenna ja että wanhuruskautta itsiänne, waan etsittä wanhuruskautemista synnistä Jesuxen Christuxen weren kautta ja Jumalan sulasta armosta. Autuat oletta te koska te oletta tulleet nöyrytettyri.

Jumala on myös ylendänyt ja wanhurskauttanut teidän niinkuin Publukaanin. Teidän kiitoksenne ei ole liballinen; ei sitä oteta teidän omasta wanhurskautestanne, vaan Jumalasta ja Hänen suusta armostansa ja laupeudestansa Christuksen Jesuksen. „Hän on rakastanut teitä ja werelläns synneistä pesnyt.“ Ilm. Kirj. 1: 5. Mutra minä sanon teille: Pitäkää tarkka waari itsestänne, sillä ei teidän wihollisenne nuku. Pysykää teidän itsenne-alendamisesä: Ja niinkuin te hawaititte parannusesanne, että te olitte haifewaiset syndiset Jumalan edessä, mutta saatta armon yrinänsä Christuksen anson kautta, niin älkää ikääs pitäkö itsestänne muuna kuin syndisinä, jotka tarwitsewat jokapäiwä tehdä parannusta. Paetkaat jokaista ajatusta joka tahtoo teitä wietellä toisella tavalla ajattelemaan itsestänne, ja forgottamaan teistänne muitten edelle: paetkaat sitä niinkuin itse satanata. Sanokaat sille: mene pois; sinä olet minulle esteeksi; sinä et pe-

rään ajattele sitä kuin Jumalan on; vaan sitä kuin ihmisten on. Tulkaat jota wanhemmiksi sitä halwemmiksi ja wähemmiksi omisa filmisänne: Ja niinmuodoin kuin tämä on ormo Jumalalda, niin rukoukkaat Häneldä sitä herkiämätä ja kaikisa teidän rukouksisanne. Älkää tulko ikääs Jumalan eteen, jos että te ole pestyt ja puhdistetut Christuksen werellä, jos että te tunne teidän tyhinyttänne, teidän omaa syndistä menoanne: Silloin te oletta siinä järjestyessä josta te taidatta tulla osalliseksi aina suuremmasta armosta ja laupeudesta Jumalalda, ja josta Hän saattaa jota kaurwemmin sitä enämmin forgottaa teitä.

Rukous.

Suuna, Herra Jesu, se saarnattii sana, ja anna sen kylwetyt siemenen sywälle, sywälle, sywälle, juurtua, sen päälle että Sinä tästäedes mahdaisit meitä löytää sen totisen sydämmen nhyryyden, ja Sinä yrinäs mahdaisit meidä tulla nyt ja iiankaikikesi Korfiana ja kunniallisia piireiksi! Amen.

12. Sunnuntai Kolminaisuuden Päivästä.

Herra, Sinä joka olet saattanut kuurot kuulemaan ja mykät puhumaan, Sinä joka olet kaikki hywin tehnyt! Sano myös nyt meillemoimallinen Hepheta, se on niinpalsio sanottu: Aukene, sen päälle että minun kieleni mahdais oikein julistaa Sinun ylönpaldista rakkaustas ja Sinun armahtelemistas meidän raadollisuudemme ylitse, ja että itsekukin kuin sen kuulee mahdais panna sen sydämmiellenensä, tästäedes paeta Sinun tygös hädäsä, ja aina etsiä ja löytää sen totisen awun Sinun tykönäs! Amen.

Rakastetut Herrasa! Kymmenendennä Sunnundaina Kolminaisuuden Päivästä eternasetetettiin meille

Dul. 19: Augusta, kuinga Herra Jesus itki Jerusalemin ylitse, koska Hän sen näki. Se oli surullinen, että Hän, joka tyllä

Kyllä olis taitanut iloita, Hebr. 12: 2. Hän josta Jumalan olennollinen täydellisyys ja autuus asui, nyt kuitengin oli niin täytetty surulla että Hänen silmänsä olit kynnellä täytetyt ja ikääskuin kynnelden lähteet. Mutta vielä surullisempi oli se, että Jerusalemin asuwaitet niin vähän lufua pitivät Herran Jesuren kyyneleistä, kuin Hänen terweellisistä sanoistansa ja Jumalallisista töistensä, eikä vähindäkään andaneet itsiänsä niiden kautta taiwutettaa käändymiseen. Sillä jos he sen olisat tehneet, niin ois myös Herra katanut sitä pahaa kuin Hän aikoi tuottaa heidän päällensä heidän syndeinsä tähden ja ionga tähden Jesus nyt itki. Mutta „nyt se oli peitetty heidän silmänsä edestä,“ sanoo Hän itse.

Me tiedämme kuitengin, että Herran Jesuren kyyneleet ei tulleet hukkaan ulosruodatetuiri, waan niillä on heidän totinen ja ihana hedelmänsä kaikisa niissä, jotka ei itsepäisefsi pitkitä synneisä, waan andawat niiden kautta itensä tulla herätetyxi ajattelemaan mitä heidän rauhaansa sopis. Oi jofka mekkin olisimme niiden joukosta joifsa Herran Jesuren kyyneleet toimittawat taitokallaisen hedelmän! Oi jofka meidängin sydammemme olis ne pelot, jotka ei ainoastansa ole kylwetyt Hänen Ewangeliuminsa siemenellä, waan myös kastellaan Jesuren kynnelden tawaallisella sateella ja senkautta tulewat fangen hedelmällisixi!

Kuitengin jos ei vielä ole niin hywin asiat meidän kansamme, jos vähindäkin enemmän osan raadollinen tila vielä olis Herran Jesuren silmäin edestä, niin tulewat tällä hetkellä Jesuren kynnelden usari myös Hänen kansakärsiwälliset huokauzens. Hywin meille, jos me ne oikein panemms sydämmellemme, hywin

ne ymmärrämme ja hyödytysefemme kätämme.

Väsnäolewaisesa Ewangeliumisa nämä emmä me esimerkin yhdestä ihmiesstä, ionga Herra Jesus auttoi huokauzellansa ja teki sekä puhuwarxi että kuulewarxi. Mutta usfokaat minua: Ehtä meitä on täfä monda, niin ei kuitengaan yhtäkään ole meidän seafamme, joka ei myös taida tulla esimmerkixi sitä hedelmästä ja woimasta kuin Jesuren huokaurilla on, ainoastansa se sana kuin niistä tulee saarnaturi, oikein wiljellään, ja ei seifota sitä tarittua armoa wastaan. Minä sanon sentähden Hepheta teille kaikille Herran Jesuren nimeen. Ja Hän itse, Jesus, awatkoon minun suuni ja teidän sydämmenne, että minä oikein puhuisin ja julistaisin teille, mitä Jesus kandaat kansakärsiwällisefä sydämmesäng, ja että te waarijnottaisista sen mitä nyt tahdotaan eteen asettaa teidän autuuderenne, ja sitte pyhyisittä sinä ja autuixi tulistta. Saadaxemme täfä kaiffia Häneldä, tahdomma me hiljaisesa hartaudesa puhua Hänen kansans sillä rukourella kuin Hän itse on meille opettanut: Jfä meidän re.

Ewangeliumi, Mar. 7: 31 = 37.

Sitten aikaan kofsa Jesus läxi Tyrin ja Sidonia maan-äärifstä, tuli Hän Galilean Meren tygö kymmenen kaupungin maan-äärin keltise. 32. Ja he toit Hänen tygönsä Kuuroin, joka myös mykkä oli, ja he rukoilit Händä panemaan kätensä hänen päällens. 33. Ja Hän otti hänen erinäns kansasta ja pisti sormensa hänen korwiansa: sylki ja rupeis hänen kieleensä. 34. Ja katoshtain Laiwaaseen, huokais ja sanoi hänelle: Hepheta, se on: Rufene. 35. Ja kofhta anenit hänen korwansa: ja hänen kielensä sde pädä waillassa, ja puhui selkiästi. 36. Ja Hän haaffi heidän kellengään sanomasta; mutta jota enämmin hän haaffi, sitä enämmin he ilmoitit. 37. Ja he suuresti hämmäsyit sanoden: Hywässi Hän kaitti

ki teki: Kuuroit Hän teki kuulemaan, ja mylätti puhumaan.

Yksluetun Ewangeliumin johdatus-
ken jälkeen tahdon minä Herran pelwosa
eteen asettaa teille tutkisteldawoxi:

Herran Jesuren kansakärjivällisiä
huokauria ihmisten hädän ja
raadollisuuden ylitse.

Jonga siwusa me waariinotamme

1. Jesuren Suokausten Syytä
2. Niiden merkitystä ja woimaa.

„Mutta me huokaamma myös Si-
nun tygös, Herra Jesu, ettäs meitä aut-
taisit ja siunaisit Sanas, sillä meillä
„on suuri syy sitä tehdä. Alk Herra,
„auta! Alk Herra, onna menestyä! A-
„men.

Tutkinto.

Edellinen Osa.

Maakastetut Herrasa! mitä Jesuren hu-
kausten Syihin tulee, niin opinma
me Lextistä näkemään että sen raadolli-
sen, sen kuuron ja mykän miehen kuin
Jesuren tygö tuotiin ja jonga päälle Je-
susta rukoildiin panemaan kättänsä, sen hätä
taiwutti Hänä huokaamaan. Ewange-
listit tietä-andawat siellä ja täällä hei-
dän kirjoisansa, että Jesus armahiti ihmisiä
koska Hän näki heidän häätänsä ja raa-
dollisuuden. Niin luemma me Matth.
20: 34. että koska Hän näki edesäns
kari sokiaita jotka rukoilit Hänä awaa-
maan heidän silmiäns, „silloin armahiti
„Hän heitä ja tarttui heidän silmiänsä:
„ja he sait kohta näkönsä., Samalla ta-
walla Mark. 1: 41. 6: 34. Luk. 7: 13,
ja uistammisa paikoissa. Niin se oli myös
tästä. Koska Herra Jesus näki sen raa-
dollisen ja wiheliäisen miehen joka Hänen

eteensä tuotiin, armahiti Hän Hänä.
Siitä tuli se sitte, ettei Hän ainoastan-
sa ottanut Hänä erillensä Kansasta ja
pistänyt sormiansä hänen korwiansä ja
ruwennut Hänen kieleensä, waan että
Hän myös katsahiti Taimaaseen, ja hu-
kais Taimaallisen Jäsänsä tygö sen raa-
dollisuuden ylitse kuin Hänellä nyt oli
silmiäns edesä.

Mutta ei meidän pidä seisahutamaan
tämän esimerkin luoksi yrinäns, waan
pikemmin tämän siwusa kaikella ahkeruu-
della waarijottamaan kuinga Jesuren sy-
dämmenlaatu ja mieli on sentkaltainen et-
tei Hän ole saattanut eikä saata nähdä
yhtäkään ihmisen raadollisuutta ja hätää
ilman sydämmellistä liikutusta ja kansa-
kärjivällisyyttä. Pääletarkoitus jonga
tähden Pyhä Hengi on andanut Ewan-
gelisterein meille muistoksi kirjoittaa sen-
kaltaisia Jesuren kansakärjivällisyyden es-
simerkkejä, on se, että me niistä oppisim-
ma tündemaan Hänä, ja ymmärtämään,
ettei se ole muu kuin meidän häätämme
ja raadollisuudemme joka Hänä liikut-
taa ja Hänä, Herraa Jesusta taiwut-
taa kansakärjivällisiin huokauriin. Kusa
meidän karsimisemme on, siinä on Hänen
kansakärjivällisyydens; Kusa meidän raa-
dollisuudemme, siinä Hänen laupeudensa;
kusa meidän häätämme, siinä owat Hä-
nen huokauensa. Alkämme tästä epäil-
löd. Sillä niinpalsjo kuin me sitä epäil-
lemme, niinpalsjo me poiskjellämme Hä-
nen rakkaudens, joka metsä ei ollenkaan
löydä jotaan madollisuutta, waan sulan
hädän ja raadollisuuden. Jos ei tätä o-
lis ollut, niin ei olis mitäkään meidän
puoleldamme löyhtynyt joka Hänä olis
waatinut tulemaan meidän tygömmä maa-
ilmaan.

Edeskäsin pitää meidän tässä ajatte-
 lemaan Herran sanoin päälle jotka Hän
 Samuelille puhui x Sam. Kirj. 16: 7.
 Ihminen näkee sen kuin silmäin edessä
 on. Tästä oli sen kuuron ja mykän mje-
 hen raadollisuus kaikille silminähtävä.
 Sentähden toiti he hänen Herran Jesu-
 ren tykö, että Hän olis pannut kätensä
 hänen päällensä ja tehnyt hänen sekä kuule-
 wari että puhuwari. Mutta Jesuren silmissä
 näkyi jotaan kuin oli paljo enämbi kuin lu-
 onnollinen raadollisuus, sillä Hän tiesi pa-
 rahiten mistä tämän mjehen raadollisuus
 tuli. Hän näki tässä esimerkissä, niinkuin
 kuwassa, kuinga sywään raadollisuuteen
 ja wiheliäisyyteen satanas on syöstänyt
 ihmisen, koska hän ensimmäisissä wanhem-
 missa langetti hänen Jumalasta ja wjet-
 teli hänen tottelemattomuuteen Luojaansa
 vastaan. Hän näki, kuinga se paha,
 jonga wanha käärmä satanas senkautta
 matkaansatti meidän seasamme, kyllä e-
 rinomattain kofee sieluun, joka on tullut
 itästäkuin myrkytetyxi ja läpitseturmellu-
 xi, mutta myös sen siwusa on saattanut
 ruumiin, ja niinmuodin koko ihmisen, mo-
 nellaisen raadollisuuden, hädän ja wiheli-
 äisyyden alle. Ne muut jotka saapuili-
 la olit, ei kyllä katsoneet tämän päälle.
 Mutta Herran Jesuren silmät katsoit
 sywemmäldä alas ihmisen raadollisuuden
 hirwittäwään sywyyteen. Tämä matka-
 ansaattoi, että Hän itästäkuin ihmisen tur-
 melluxen pohjattomasta sywyydestä katsoi
 ylös Taimaaseen siihen kaikkein korkeim-
 baan rakkauteen ja Jumalan sydämmel-
 liseen armahetelemiseen; että Hän huokais
 kaikkein täydellisimmän ja hellimmän rak-
 kaudensa sywimmästä pohjasta; että Hän
 kansakarstiwällisyydestä wei ja saattoi sa-
 mat huokauksensa Taimaaksisen Isänsä sy-
 dämmen sisälle.

Mitä pitää minun wjellä sanomaan?
 Jos meidän silmäimme olis oikein awatut,
 niin me kaikki näkisimme meidän kuwam-
 me tässä kuurosa ja mykässä mjeheässä joka
 Jesuren eteen kuljetettiin. Me näkisimme
 hänesä, kuinga me kaikin sielumme puo-
 lesta olemma luonnostamme senkaltaiset
 kuin tämä mjes oli ruumiinsa puolesta.
 Luonnostamme olemma me kaikin kuurot
 Jumalan edessä, koska me emmä taida em-
 mäkä tahdo kuulla Jumalan Sanaa. Kä-
 iikki olemma me mykät Hänen edessänsä,
 koska me emmä oikein rukoile Händä. Ja
 jos me panemma yhteen kaikki ne raad-
 dolliset ja wiheliäiset ihmiset jotka Jesus
 lihansa-päiwinä paransi, ja ne kuolleet
 jotka Hän ylös herätti, niin me näemmä
 heissä kaikissa meidän muustomme. Ei yh-
 teään erinomaiosta oppia siihen tarwita,
 että hawaita, kuinga meidän syndi-hätäm-
 me ja turmelluxemme kuwataan meidän
 silmäimme eteen samassa ulkonaisessa wi-
 heliäisyydessä. Kuin Herra Jesus waan
 päättää meidän, meidän hengellisestä so-
 keudestamme, ja elottaa meille kuinga
 meidän sielumme luonnostansa on taipunut,
 niin me itse pian hawaitsemme, kuinga
 kuurot, kuinga mykät, kuinga rammot,
 kuinga sofiat, kuinga sairaat, kuinga spi-
 taliset, kuinga surkiat ja raadolliset me
 olemme, kuinga paljaat ja alastomat me
 olemma, ja kuinga paljas ja sula hätkä
 ja häpy ja häpiä meidän peittää, niin
 aiwan, että meidän täytyy häwätä Ju-
 malan edessä ja tulla isäntäkkisessä kado-
 tetuiksi jos ei Hän ulosauta meitä meidän
 surkeudestamme. Koska silloin luetaan
 Ewangelisterein Kirjoituxia niin on niiden
 paras selittäjä se että me katimmme itse
 päällemme niissä kuuroisa, mykissä, sofi-
 isa, halwatuissa, rannoissa, spitaalissa,
 sairahissa ja muissa wiheliäisissä ihmisissä
 jotta

jotta kuljetettiin Herran Jesuxen tykö ja lastettiin Hänen jalkainsa juureen. Silloin me aina hawaitsemme itsemmeämme Jesuxen syväin huokauksen omaisen syyn. Koska me nyt sen tiedämme, niin katselkamme

Sätkimäisessä Osassa

Jesuxen Huokauksen merkitystä ja voimaa. Kristus on se itseolewainen Waisaus. Sentähden ei Hän ole tehnyt mitään turhaan. Kaikki Hänen sanansa, kaikki Hänen käytöksensä merkitsevät jotain. Sentähden on keltwannut Pyhälle Hengelle että antaa ylöskirjoittaa sekä Jesuxen sanat että myös Hänen käytöksensä. Itsekukin mahtaa itse lusia Evangelisterein kirjoiturgia, ja ottaa niistä tarkan waarin, niin hän on hawaitsewa kaikin paiton, kuinga huoliwaiset he ovat olleet tässä asiassa, nimittäin että asettaa meille silmäin eteen suurimmalla aukkeruudella ei ainoastansa Jesuxen sanat waan myös Hänen käytöksensä ja ulkonaisen men telemisensä. Tämän pitää ylösherättämään meitä suuremman tarkauteen, paremmin waria ottamaan kaikkialla, ja rukoukseen Jumalalta ylöswaistusta käsittääksemme sekä Jesuxen sanoja että myös Hänen käytöksensä.

Ei ollut se sentähden turhaan, että Hän otti sen kuoron ja mykän miehen erillens Ransasta. Sillä tahdoi Hän tjetäändaa, että Hän tyllä oli kaikkein ihmisten Wapastaja, kuitengin niin, että Hänen työnsä silloin oikein menestyy, koska me niinkuin wiheliäiset ja apua tarwitsewaiset, tulemma Hänen tykönsä. Silloin Hän meidän ottaa erinomaisen huolen pitonsa alle, edellä monda muuta jotta ei vielä tunne heidän surkeuttans niin, että he patenewat Hänen tykönsä ja andawat

itsensä Hänellä autettaa. Ei se myös ollut turhaan, että Hän pisti sormensa tämän miehen kormiin. Hän tahdoi sillä tjetäändaa, että tässä piti olemaan Jumalan sormen eli woiman auttamasa. Ei myös se hukkaan tapahtunut, että Hän sytki ja rupeis hänen kjeleensä. Tämän piti merkitä sitä, että woima oli Hänestä ulostäppä, jonga piti auttamaan tätä surkiata ihmistä, ja andamaan hänelle puheen lahjan. Mutta että Hän sen päälle katsoi taitwaaseen ja huokais, se tjetäändoi sangen selkiästi, että Hän sydämmesäns käsitti rukoukseen tämän miehen surkeuden ja raadollisuuden, lasti sen, aletusa mjehuudesans, taitwaallisen Täsänsä kaikkinaikewain silmäin eteen, ja otti sen läsnäolewaisen wiheliäisyyden niin itsehänsä, juurikuin Hän itse sillä olis ollut raskettu. Ja totisesti, Hän kannoi tämän wiheliäisen ihmisen kuurouden, ja säätytti päällens hänen mykkyhänsä, ei niin juurikuin Kristus itse olis tullut kuuroksi ja mykäksi, waan sydämmellisen Kansakärwällisyyden kautta, jolla Wapastaja tunsi hänen häätänsä juuri kuin se Wapastajan itsepäällä olis maannut. Sentähden se myös ahdisti Hänestä huokauria, jotka meidän seuraawaisesti ei pidä pitämään joinakuina teeteldyinä käytörinä, waan omaisina todisturena sen päälle että sen raadollisen miehen surkeus käwi Hänen sydämmellensä. Sentähden nähtiin myös heti itsetyönsä mitä Jesuxen huokaurer merkitst. Hänen omat sanansa mahtawat selittää sen, koska Hän sanoi: Zephera, se on: autent. Heti todistaa päälleseurando Jesuxen woimasta, ja Evangelista sanoo: „Ja kohta autent, nit hänen kormansa, ja hänen kjeleensä „side pääsi wallallens, ja hän puhui selkiästi.“

Me merkitsemme tätä syystä, että Ewangelisterein, erinomattain Markuksen, tapa on, että sillä sanalla: heti, osoittaa Christuksen erinomaisia töitä ja Hänen kunniansa aikeita. Niinkuin muutamia esimerkkejä, kuinga se sana: heti, wilellään, taitaan luettaa Mark. 1: 10, 12, 18, 21, 28, 29, 31, 42, 43. Erinomattain ulosmerkittään sillä sanalla Christuksen ihmettyöt sairasten parandamisessa niinkuin ylönluonnolliset ja Jumalalliset, niinmuodoin kuin sairast ja muut raadolliset ei wähitellen waan silmänräpäyresä paranit ja heti saivat awun Christuksen sanoista. Tämän nyt pitää saattamaan meitä sitä paremmin ymmärtämään Jesuxen huokauksen wimaa, ja olettamaan meitä, että kuin Jesus huokaa meidän edestämme, niin me heti taistemme autetuiri, jos me waan uskolla omissamme Hänen huokauksen, ja meidän sielusamme tartumme niihin kiini niinkuin apuun ja turwasauwaan, ja niinkuin hengehen ja sieluhun, niinkuin wimaan meidän rukouksellemme, jolla Hän auttaa meidän heikkouttamme ja konda meidän rukouksemme taiwaaseen sisälle ja itse Jumalan sydämmen sisälle. Hänen huokauksensa johdattawat meidän ulos kaikesta meidän hädästämmä ja surkeudestamme ja wiewät itse Jumalan tygö ja autuuteen sisälle.

Hänen huokauksensa kossawat Hänen Ylimmäis-Papilliseen wirkaans, niis ettemmä me ymmärrä niitä jos me emmä tunne tätä. Koska nyt Lähetys Kirja Hebrealaisten tygö, erinomattain selittää tätä, niin pitää meidän erinomattain siitä ottaa oppia, jos me tahdomme tulla oikein ymmärtämään Jesuxen Ylimmäis-Papillista wirkaa ja hänen huokauksiansa. Tähän kuuluwat ne Raamatun-paikat

kuin luetaan Hebr. 2: 17, 18. 4: 15, 5: 7. Jos me tutkistelemma ja tarkasti perään-ajatelemma näitä Raamatun-paikat ja panemme erinomattain 8. Lugun ja siinä 9, ja 10 wärshyn Wainitus ja Lähetyskirjasa, niiden luoksi, niin löydämme me sangen helposti mikä merkitys ja woiima Jesuxen khyneleillä on: Me opimme silloin tundemaan Hänen kansakärwällisen ja armahtelewaisen sydämmensä, Hänen rukouksensa meidän edestämme, kaikki Hänen, niinkuin meidän Ylimmäisen-Pappimme tygönä. Me opimme katsoomaan Hänen huokauksiansa niinkuin uhrin, jonga Hän on uhrannut Jumalalle meidän edestämme. Niinkuin me edellä mainitusa 5 Lugusa 7 w. luemme, että Hän „sihansa päiwinä on uhrannut rukoukset ja nöyrät anomiset wäkewällä huudolla ja khyneleillä,, niin Hän myöskin on uhrannut huokauksensa Jumalan tygö. Ja ehkä Hänen huokauksensa owat herjenneet Hänen alendamisensa Säädyn kausa, niin pysywät ne kuitengin Hänen Esi rukouksensa jolla Hän aina rukoilee meidän edestämme Waijastetin oikialla kädellä Korkeudesa. Rom. 8: 34. Hebr. 7: 25. 9: 24.

Wielä pitää minun, Ferron kassamaan meidän Ewangeliumi-Textiämme, johon minulle yri Jumalinen Ewangeliumillinen Opettaja, nimittäin se autuus Brentius antaa tilan. Hän sano: „Christus on yhdellä sanalla auttanut tämän kuuron ja myhän hänen surkeudestaan. Tämän pitää olemaan meille todistukseksi, että Hän kyllä meidän tahtemme tahtoo muuttaa luonnon, ainoastansa meidän Hänen tygönä annamma itsemme johdatetta. Meidän pitää sen syyn tähden panemaan tämä merkkij, että me tulisimme ylösherätetyiksi uskoon, ja siinä

„nä tallella pidettäisiin, koska me näem-
 „mä, kuinga me luonnollisesti emmä tai-
 „da apua saada. Siinä päättelöksannosa
 „mahdamma me syystä epäillä. Mutta
 „meidän pitää tietämään, että Jumala
 „niin suuresti rakastaa sitä ihmistä, joka
 „oikein rukoulee Händä uskosa, että Hän,
 „ei ainoastansa kokonaisen kansan täh-
 „den, vaan myös yhden ainoan ihmisen
 „tähdän tekee muutoren itse luonnosa,
 „auttaensa sitä joka Händä uskosa ru-
 „koulee.” Tämän osottraa se mainittu O-
 „pettaja todexi monen Esimerkin kautta
 Raamatusta. Hywin meille jos me tä-
 „män käsitämmme! Eipä täsä waadita me-
 „ildä omaa voimaa ja omaa mahdollisu-
 „utta. Jesuren meidän Päämine ja V-
 „limmäisen-Papin Jumalan Huoneen y-
 „litse, Hänen huokaurillansa on senkaltai-
 „nen voima, ja ne panewat meidän ruko-
 „ureemme sen mahdollisuuden, että Juma-
 „la katsoo meidän rukouremme puoleen ja
 tahtoo sen kuulla.

Sovitus.

Nyt johdatan minä taas mjeleen teille
 Rakastetut Herrasa, kuinga minä
 Rymmenendenä Sunnundaina Kolminai-
 suuden Päivästä asetin teidän eteenne sen
 itewän Jesuren. Tänapäiwänä pitää
 teidän katsomaan Hänen päällensä kuinga
 Hän seisoo huokaawaisna teidän edesän-
 ne. Peräänajatelkaat sen siwusa mitä
 seisoo kirjoitettuna Hesek. 9: 4. „Her-
 „ma sanoi Engelille: Mene Jerusalemin
 „Kaupungin läpitse, ja kirjoita ne mje-
 „het heidän otissansa, jotka huokaawat ja
 „huutawat sitä kauhistusta, kuin siinä ta-
 „pahuu.” Kaikki muut piti maahanhyö-
 „tämään; mutta niistä jotka kirjoitetut o-
 „lit heidän otissansa, ei pitänyt yhteengä-
 „än koskettamaan. Meidän seasamme har-

joitetaan myös paljo senkallaiska jonga y-
 litse niiden jotka Jumalan tundewat, täy-
 tyy huogata ja walittaa. Paljo jota
 tehdään, on myös niin häwättävä ja
 niin hirwiä, että niidengin jotka ainoas-
 tans rakastawat ulkonaiska siwollisuutta,
 täytyy sen ylitse huogata ja murehtia.
 Sentähden sanon minä teille: Sangen
 rakastat huokailemiset kuuluwat sen julki-
 jumalattoman menon ylitse joka hallitsee
 meidän seasamme; huokailemiset jotka ei
 ole meille hyödylliset ja hywät jos me
 vaan emmä paranna meitämmme. Chri-
 stus asuu uskon kautta Hänen lastensa ja
 uskollisten Palweliansa sydämmessä. Sen
 kuin te nyt teettä yhdelle niistä wahim-
 mistä heidän seasansa, sen te teette itsel-
 le Hänelle, Christuxelle. Hän on sen it-
 se sanonut. Jos te waiwaatta uskowais-
 ta Jumalan lasta, eli niinkuin Petari
 puhuu, wanhurstaka sielua 2 Pet. 2:
 8. teidän paholla töillänne; jos te yh-
 den ainoan senkaltaisen ihmisen saatatta
 huokaamaan, niin te sen teette itselle Her-
 ralle Christuxelle. Koska te sensiwusa
 teidän wimmatulla ja häwyttomällä me-
 nettelemisellänne, lewottomixi ja alasku-
 loixi teettä ne jotka pyytävät saattaa
 teitä paremmalle tielle, niin te sen myös
 teettä itselle Herralle Christuxelle. Mut-
 ta se ei ole teille hyödyllinen. Sue Hebr
 13: 17.

Mutta olkoon kaukana että minä ai-
 noastansa puhuisin törkistä syndi-töistä,
 häpiästä ja julkisista rikoxista. Eipä sillä
 ole kaikki täytetty ja tehty meidän autuu-
 dexemme, että me ulkonaisesti elämme sii-
 wollisesti ihmisten edesä. Jumala tahtoo
 koko teidän sydämmenne pohjan muute-
 tuxi, niinkuin minä aina olen muistutta-
 nut. Niinkauwan kuin tämä muutos ei
 ole tapahtunut sinusa o sielu! ole kuka te
 tääs,

Kääs, niin tiedä, että Jeesus täytyy ete-
enasetettua sinulle niinkuin huokaavainen
ja samalla itkewäinen sinun tilas ylit-
se, siihen saakka kuin sinä tulet totifeti
muutetuksi ja käätyksi Hänen tygönsä.
Miene nyt ja pidä se kupa sinun silmäis-
edessä. Herran Jeesuksen huokauzet seura-
wat sinua jälkikä, kuhunga sinä itääs me-
net, siihen asti että Hän woittaa pääl-
letarkotuksen sinusa ja saa sinun uudeksi
ihmiferi.

Mutta Te, jotka Christus Hänen
kansakärswällisten huokaustensa kautta on
jo ulosauttanut teidän raadollisuudesta-
ne! Te, jotka itse ensin oletta huoganneet
teidän omais syndeinne ylitse, ja sitte
kuin te niistä oletta pois käändyneet,
nyt myös huokaatte niiden kauhustusten
ylitse kuin meidän seasamme harjoitetaan!
Olkaat hywillämjelin. Jeesus on huogan-
nut teidän edestänne, ja Hänen huokau-
rensensa noudattawat wjellä teidän huokau-
xianne. Ei pimenden pidä aina otta-
maan etua walkeudesta. „Että waiwai-
„set huokaawat, nyt minä nousen, sa-
„noo Herra: Minä saatan awun, että
„rohkiasti pitää opetettamaan. „ Psalm.
12: 6.

Mutta yhden astan minä tygöpanen
wjellä: Warokaat itsiänne, ja katsokaat
hywin sen perään, ettettä te mahdais teh-
dä mitäkään ettäkä puhua mitäkään, jon-
ga ylitse Jumalan lapsen täytyy huoga-
ta kossa se siitä saa tiedon, ja jonga ylitse
se teidän itsenne täytyy myös huogata
kossa te peräänajatteletta menoanne ja ha-
waitsetta että te sillä oletta „Pyhän Hen-

„gen murheelliseri saattaneet, josa te lu-
„nasturen päiwään asti kiinnitettyt oletta. „
Jos te oletta andaneet hämmendää tei-
tänne jofakula sanasa eli työsä eli jofa-
kula syndisessä mjelen-lijkunnosa, niin a-
jatelkaat Herran Jeesuksen kansa kärswäl-
lisiä huokauria, että te jälleksi mahdoi-
sitta tulla ylösojetuiksi. Andakaat senpä-
älle Hänen huokaurensensa liikuttaa ja tai-
wuttua teitä enemmän kuin kaikki Hänen
uskowaisensa huokaukemiset, palmelemaan
Händä tästäpuoleen suuremmasa puhtau-
desa ja uskollisemmasa walppaudesa itse-
ylitsenne.

Jos teidän myös täytyy riisin ja
wastoinkäymisten kuorman alla huogata,
niin lohduutakaat myös sikoin itsänne
Herran Jeesuksen huokaurilla, joiden kaut-
ta Hän on kaikki hywin tehnyt, niin et-
tä itse teidän hätänne, ja teidän huokau-
renne sen ylitse, pitää teille parahayi kää-
ändymään. „Herran lunastetut pala-
„jawat ja tulewat rjemulla Sioniin, ja
„ijankaiikkinen ilo on olowa heidän pää-
„sä päällä: Ilon ja rjemun he käsitkewät,
„ja murhe ja huokaus pitää pakenemaan,
„niinkuin Jumala luvannut on. „ Esaj.
35: 10- 51: 11.

Rufous.

Uskollinen Wapastaja! Sinä kansakärswällinen
Ullinmäinen Wapsti, Sinä, josa olet huogau-
nut meidän raadollisuudemme ylitse, että Sinä
meidän siitä wapahtanut olisit! Minä kaikki ne sa-
nat kuin nyt ovat tulleet puhutuiksi, olla sjuutat
itseksingie sydämissä, niin että me myös, Sinun
esirakoures tähden, jonga sinä meidän edestämme
pidät, tulemma pelastetuiksi kaikesta häädästä ja aw-
tetuiksi Sinun taimaalliseen walakundaas! Amen.



13. Sunnuntai Kolminaisuuden Päivästä.

Jumala andakoon teille ylöswalaistut taidon filmät, että te tiedäsitte mikä Hänen kutsunnisensa toivo on, ja mikä Hänen kunniansa perimisen rikkaus on Hänen Pyhänsä, ja kuinga suuri Hänen woi-
mansa meidän kohtaamme on, jotka Hänen wäkewän woimansa wat-
kuttamisen jälkeän uskomma. Amen.

Aluxi, Rakastetut Herrasa! panen minä heti tämän toiwokuren, josta luetaan Ephes. 1: 18, 19, teidän sydämmellenne, ja huokaan sensiwusa Jumalan tygö, että Hän armollisesti tahdois sen teisä täyttää. Siisällä olewan Sunnundain Ewangeliumi, tar-koittaa kokonansa sitä, että me mahdaisimme tulla osalliseksi niin suuresta armo-
sta. Tämän maailman lapset ei tiedä kuinga hywä se on että olla Christuxen luona; Ja se näkyy heille juuri kuin he tulisit wahingoon sen hywän puolesta kuin heille jo maailmasta on, jos he tahdoisit ruweta Christuxen opetuslapsiksi. Koska he owat piindeyneet tähän luuloon, niin ei he tahdo antaa irtikiskoa itsiänsä maailman rakkaudesta ja saatettaa Christuxen tygö. **Uff!** että heidän ymmärryksensä filmät mahdaisit awautta, että he mahdaisit hawaita Christuxen rikkauden ja kunnian! Ei suingaan he sitte niin rakas-tais turhuutta eikä walheesa kirjirippuis. **Uff!** ne, joidenga filmät Jumala ferran on awannut, että he pitävät sen paljo parembana että palwella Christusta kaitellaisen murheen ja kärsimisen alla kuin että elää syynisä suuren möytäkäymisen ja luultun onnellisuuden kansa; **Uff!** ne, jotka totuudesa owat ylöswandaneet sydämmensä kändamaan Christuxen kewiä-tä tuormaa ja soweliata ijestä, ei he my-

öskeään tarkasti peräänajattelle, kuinga rik-
kaasti he owat Jumalalta armoitetut
Christuxesa, ja mingä woiman ja wäen
he owat saaneet kunnioittaaxensa Chri-
stuxen nimiä hywäin uskon hedelmäin
kautta. On siis sekä tämän maailman
että myös Jumalan lasten tähden tarpe-
ellinen, että useimmin eteenasettaa ja y-
listää sitä hywää kuin meillä on Chri-
stuxesa Jesuxesa, sen päälle että ne en-
simmäinitut mahdaisit tulla ylipuhutel-
luiksi käändymään Jumalan tygö, ja ne
jälkeenmainitut mahdaisit tulla ylöskohi-
tetuiksi oikein käyttämään ja wiljelemään
Jumalan saatua armoa. Koska tämä
nyt on minungin edesottamiseni, niin ru-
koikamme Jumalata toinen toisemme kansa,
että Hän lainais meille Jumalallisen a-
punsä ja woimallisesti siunais sanansa mei-
dän sydämmisämme. Sitä me rukousem-
me Herran Rukouksella: **Isä** meidän, ja
ka 10.

Ewangeliumi, Luk. 10: 23 = 37.

Siisheen aikaan sanoi Jesus Opetuslapsillensä:
Mutuat owat ne filmät, jotka näkewät, joi-
ta te näettä: 24. Sillä minä sanon teille: Mon-
da Propheetata ja Kuningasta tahdoit nähdä, joi-
ta te näettä, ja ei nähneet, ja kuulka joi-
ta te näettä, ja ei kuulleet. 25. Ja katso! nyt Cain
oppunut nouki, ja kiuslais Händä, sanoden: Mes-
tari! mitä minun pitää tekemään, että minä ijan-
kaikkisen elämän perisin? 26. Mutta Hän sanoi
hänelle:

Hänelle: Mitäs Lausa kirjoitettu on? Kuingas
luet? 27. Ja hän vastais ja sanoi: Sinun vi-
tää rakastamaan suun. Herraas Jumalatas kaike-
sta sinun sydämmessä ja kaikesta sinun sielustas,
ja kaikesta sinun voimastas, ja kaikesta sinun mie-
lestäs, ja sinun lähimmäistäs niin kuin itsiäs. 28.
Niin hän sanoi hänelle: Oikein sinä vastaisit, tee
se niins saat elää. 29. Mutta hän tahdoi itseä-
sä wanhurskaari tehdä, ja sanoi Jesurelle: Ku-
kasta minun lähimmäiseni on? 30. Jeesus was-
tais ja sanoi: Yri ihminen alas meni Jerusalemi-
na Jerikoon, ja tuli rōväräritten käsiin, jotka hä-
nen alasti riisuit, ja haavoitit, pois menit, ja
jäitit hänen vuolikuollueksi. 31. Niin tapahtui et-
sä yri Pappi sitä tietä waelsi, ja kuin hän hänen
näki, meni hän obitse. 32. Niin myös Lewita,
kuin hän tuli sille paikalle, käwi hän tygd, ja
näki hänen, ja meni obitse. 33. Mutta yri Sa-
maritaani waelsi ja tuli hänen tygdän, ja kuin
hän näki hänen, armahiti hän händä. 34. Ja tu-
li ja sitoi hänen haawansa, ja wsodatti siihen ölj-
yä ja wijnaa ja pani juthansa päälle, ja wei
hänen majaan, ja korjais händä. 35. Ja toi-
sua päivänä matkusti hän, ja otti kasi pennin-
gita ja annoi Iskandalle, ja sanoi hänelle: Kor-
jaa händä: Ja jos sinä enemmän kulutat, niin
minä palaitesani maran sinulle: 36. Kuka siis
nästä kolmesta oli sinun lähimmäises hänen lähimmäi-
sensä, joka rōväräritten käsiin oli tullut? 37. Niin
hän sanoi: Joka laupeuden teki hänen kohtaansa.
Niin sanoi Jeesus hänelle: Mene ja tee sinä myös niin.

**Ylksluettu Pyhä Ewangeliumi an-
daa meille tilan että Herran nimeen es-
teenasettaa tutkisteldamoksi:**

**Totisten Jesuren Opetuslasten au-
tuita silmiä ja rakkaallisia kä-
siä.**

**Niisä edellisissä opimme me tundemaan
sen Armon kuin heille annettu on,
Niisä jälkimäisissä sen Woiman kuin
heille annettu on.**

**„Herra Jesu! Meillä on ne sanat
„silmiäin edessä jotka Sinä puhuit silloin
„kuins rjemuitsit hengessä: Opetä meitä**

**„niitä oikein ymmärtämään, ja tee Isse
„meistä senkaltaiset ihmiset, jotka awatu-
„illa silmillä tunnemme sinun armos rik-
„kauden, ja rakkaallisilla käsillä otam-
„me itsemme alituisten Sinun totisxi D-
„petuslapsixis. Sunnaa siri Sinun Sa-
„ras joka nyt pitää julistettamaan, Si-
„nun oman nimes ja kunnias tähden!
„Amen.“**

Tutkindo.

Edellinen Osa.

Niin tahdomma me nyt Rakastetut
Herrasa, Ensin tutkistella Ebristu-
sen totisten Opetuslasten autuita silmiä.
Siitä puhuvat ne kasi ensimmäistä wär-
syä meidän textisämme, josa seisoo: Jes-
sus sanoi Opetuslapsillensa: Mie panem-
ma merkkiin nämät sanat, niinmuodoin
kuin ne Ewangeliseriida LuKaalda erino-
maisella painolla pannaan ja asetetaan e-
delläkäyhäisen ja päälleseuraawaisen wär-
sille. Edelläkäyhäisessä 21 wärsyssä oli Her-
ra Jeesus käändännyt itsensä taitwaallisen
Iskansa puoleen ja sanonut: „Minä kii-
„tän Sinua Isä, taitwaan ja maan Her-
„ra, että näमत salaisit wijsailta ja toi-
„mellisilta, ja olet ne ilmoittanut pienil-
„le: tosin, Isä niin oli sinun hyvä tah-
„tos.“ Ja wärsyssä 22 oli Hän puhu-
nut kunniasansa ja Jumalan taitwaalli-
sesta ja salatausta wijsaudesta, eikä ollut
käändännyt itsensä sen siwusa kenengään
puoleen erinomattain. Mutta nyt meidän
Textimme alusa „käändää Hän itsensä
„Opetuslastensa puoleen erinansa, ja sa-
noi heille, se on sillä, että Hän käänsi
itsens kasiwonensa heihin päin, andoi Hän
tietä että Hän nyt edestäsin tahdoi pu-
hua heidän niinkuin Opetuslastensa kan-
sa, joiden kansa Hän oli alkanut puhe-
tella.

Koska he olit palainneet ilolla ja sanoit: „Herra! perkeleekkin ovat Sinun nimes-
 „kautta meidän alamme annetut. Niin
 „Hän sanoi heille: Minä näin satanen
 „tairaasta langewan niinkuin pitkäisen
 „tulen. Katso, minä annan teille wol-
 „lan tallata käärmeitä ja skorpioneita,
 „ja kaikkea wihollisten wimaa, ja ei tei-
 „tä mikään ole wahingoittewa. Kuiten-
 „kin alkäätkä siitä iloitko, että henget tei-
 „dän alanne annetaan: waan iloitkaat
 „paremmin, että teidän nimenne ovat
 „kirjoitetut taiwaisa. Nämät olit niin-
 „muodoin ne, joiden puoleen Jeesus nyt
 „erinomattain käänti itsensä: Ja niinkuin
 „Hän oli heille sanonut: „Iloitkaat että
 „teidän nimenne ovat kirjoitetut taiwais-
 „sa, niin Hän pitkitti nyt ja sanoi heille:
 „Autuat owat ne silmät jotka näkewät
 „joita te näettä. Ilman epäilemätä
 „oli paitsi niitä seisemääkymmendä Ope-
 „tuslasta muitakin saapuilla jotka myös o-
 „lit Hänen totiset Opetuslapsensa ja joita
 „seuraawattesi myös pääälletarhoitetaan mei-
 „dän Tertisämme. Mitä meihin tulee, pa-
 „nemme me tämän siwuta erinomattain sen
 „merkkiin että Herra Jeesus eikä meidän
 „Tertisämme, eikä myös edelläkäywäisese-
 „ofota Opetuslapsiansa joidenkuiden eri-
 „nomaisien ja paitsittawallisten lahjoin ty-
 „gö, waan paljo enämmin puhuu siitä ta-
 „wallisesta armosta, joka on yhteinen kai-
 „kille Hänen Opetuslapsille se, ja annetaan
 „kaikeille niille, jotka owat tehneet mielit-
 „män parannuksen, eli sydämeistä kää-
 „ntyneet Jumalan tygö ja uskoneet. Ewan-
 „geliumita: Sillä juuri tämä on se kuin
 „totitelta Jeesuksen Opetuslapselta waadi-
 „taman. Se joka senkaltainen on, mahtaa
 „totitesti uskoa, että Christuksen puhut lo-
 „fkee Hänehen, aiwan niin hywin kuin jos
 „Hän olis elänyt siihen aikaan kuin Jeesus

näitä puhui, ja Herra Jeesus puhuisansa
 olis käändänyt itsensä hänen puoleensa
 erinomattain.

Mikä on siis se jota Waapastaja ei
 rittäin sanoo Opetuslapsillensa? Autuat,
 sanoo Hän, „owat ne silmät, jotka nä-
 „kewät, joita te näettä. Sillä minä sa-
 „non teille: Wonda Prophetata ja Ku-
 „ningasta tahdoit nähdä joita te näettä,
 „ja ei nähneet, ja kuulla joita te kuulet-
 „ta, ja ei kuulleet.

Katso, Herra ylistää Opetuslasten-
 sa silmiä autuix: Hän tygöpanee myös
 syyn, nimittäin että mont Prophetata ja
 kuningas oli tahdonut nähdä sitä kuin he
 näit ja ei saaneet nähdä, ja kuulla sitä
 kuin he kuulit, ja ei saaneet kuulla. Mut-
 ta Hän ei nimitä sitä ofota, jonga he
 silmilläns näit ja korwilla ns kuulit. Ehy
 siihen on se että Hän nyhyisefti sen oli
 tietäwäxi tehnyt, koska Hän oli sanonut:
 „Ei tiedä kengään tuka on Poika, waan
 „Isä: ja tuka on Isä, waan Poika,
 „ja kellen Poika tahtoo ilmoittaa. Hä-
 „nen rakkaat Opetuslapsensa olit ne pie-
 „net, joille Hän, niinkuin „aino-ainein
 „Poika, joka on Isän helmassa, olit sen il-
 „moittanut. Joh. I: 18. He olit tun-
 „nustanneet ja uskoneet, että Hän, Herra
 „Jeesus, „oli Christus, sen eläwän Ju-
 „malan Poika; Matth. 16: 16. Heille
 „oli Hän myös tehnyt taimeallisen Tulkita-
 „turi. Eftä nyt tämä Isän ja Poikan
 „tundeminen oli huono heillä, niin todistaa
 „Herra Jeesus kuitengin, että heidän tul-
 „pida suurra autuutera se että heillä oli
 „tämä ti to, ja että he olit saaneet sen sa-
 „man Häreltä. Niin ylistää myös Jo-
 „hannes edellämainitusa paikasa tätä hel-
 „dän autuutansa ja sanoo: „Ei ole ken-
 „gään kofkaan Jumalata nähnyt, „aino-
 „kainen Poika joka on Isän helmassa
 „Hän

„hän ilmoitti meille,, Hän tahtoo sanoa: O mikä armo ja autuus se on josta me olemme tulleet osallisiksi! He näiit nyt omissa silmilläns Sen, jonga päälle monda Prophetata ja Kuningasta olit toivonneet, mutta ei olleet ennättäneet elää Hänen tulemisens aikaan asti. Kuninga onnellisiksi he myöS sitte hawaitsit itsensä kenen kautta, opimma me taas Johanneksen selkiästä sanosta: Koska hän täydellä suulla ylistää tätä autuutta, Joh. 1: 14. „Me näimme Hänen kunniansa, „niinkuin ainoan Pojan kunnian Isästä, „täynnä armoa ja totuutta.,,

Jos sinä sanot: Kyllä Christuxen Opetuslapsilla, jotka siihen aikaan elit, oli tämä autuus, mutta, ei meillä sitä ole; Niin oxi eroittamaan ne edut kuin Opetuslapsilla persoonallisesti oli edellä sinua, ja ne edut kuin sinulla on yhteiset heidän kansansa. Että he näiit Christuxen Hänen lihansa päiwinä, oli heidän etunsa, joka ei suingaan pidä halwari arwattamaan. Mutta waringoon tämä etu teli heidän autuiksi? Ei suingaan. Marialla oli vielä suurempi etu, sillä Hänen kohtunsa oli Christuxen kandanut, ja hänen nisänsä olit Händä imettäneet; Mutta koska nxi waimo kansan seasa Luukaan seuraawaisesa 11 Eugusa, tahdoi sentähden ylistää händä autuaksi, mitäs silloin Herra Jesus wastaa? Ja tosin, sanoo Hän, „autuat owat ne jotka kullawat Jumalan Sanan ja kättewät sen., Thomas ei nähnyt Herraa Jesusta Hänen ylösnousemisensa jälkeen koska Hän tuli niiden muiden Opetuslasten tygö; Hänen mielestänsä oli hän sitä waella ettei hän nähnyt Christusta ylösnosneeri: Mutta mitäs Jesus hänelle sanoi? „Autuat owat jotka ei näe ja kuitengin uskawat., Joh. 20: 29. Niin näet sinä nyt ettei

Christuxen näkeminen lihasa ollut itse autuus. Se seisoo niisä eduisa ja siinä hywästä kuin sinulla on yhteisnä eli taita olla yhteisnä niiden Christuxen lihanpäiwinä eläneitten Opetuslasten kansa. Mikä se hywä ja ne edut siis owat? Meidän Herran Jesuxen Christuxen tundeminen ja usko Ewangeliumin sanan päälle, jonga kautta Christus ja Hänen kansansa kaikki Jumalan Armo, tukee meille ilmoiteturi.

Tämän siwusa pitää meidän erinomattain ottamaan waari tahdesta seuraawaisesta Raamatun-paikasta: Edekinen luetaan 1 Pet. 1: 8-13. „Te rakastatte Jesusta, waikka että te Händä näe, „jonga päälle te myöS uskotta, ehkettä te Händä nyt näe, niin te kuitengin saatte iloita sanomattomalla ja kunniallisella ilolla. Ja käsitätte teidän uskonnon, sieluin autuuden. Jota autuutta owat Prophetat etsineet, ja tutkineet, „jotka teille tulewaissta armoa ennuustaneet owat. Ja owat tutkineet millä, taikka mingäkaltaisella ajalla Christuxen Herragi, joka heisä oli, ilmoitti, joka oli jo ennen todistanut niistä waiwoista, kuin Christuxesa owat, ja siitä kunniassta kuin niiden jälkeen tapahtuma oli: Joille te ilmoitettu oli, sillä ei he itse heidännsen kautta palvelleet, waan meitä, jotka nyt teille niiden kautta julistetut owat, „kuin teille Ewangeliumia saarnanneet owat Pyhän Hengen kautta, Taitwaasta lähetetyt; jota Engelit nähä himoitewat. Sentähden wyöttäkää teidän mielenne kupeet, olkaat raitiit, pangaat teidän täydellinen toiwonne siihen armohon, kuin teille Jesuxen Christuxen ilmestyksen kautta taritaan., Tästä näemmä me selkiästi selitetyxi, että koska me uskosa omistamme itsellem Ewangeliumin Jesu

Jesuresta Christuresta ja tulemma osallisiksi sitä armosta, kuin meille siinä julistetaan, niin olemme myös me niiden joukosta jotka näkewät sitä mitä moni Prophetia on halainnut nähdä, ja ei ole saanut nähdä, sillä me nauttisemme silloin sen läsnäoleman armon, josta he owat ennustaneet niinkuin tulewaisesta armosta. Se toinen Raamatun-paikka on 1 Joh. 1: 1-4.

„Joka alusta oli, jonga me kuulumme, jonga me silmillämme näimme, jota me katselimme, ja meidän kätemme pidelleet, jota elämän sanasta: Ja elämä on ilmestynyt, ja me olemme nähneet, ja olemme ilmoittaneet, ja ilmoittaneet, teille sen elämän, joka ijankaikkinen on, joka oli Jeesuksen tykönä, ja on meille ilmestynyt. Mitä me nähneet ja kuulleet olemme, sen me teille ilmoittamme, että teilläkin meidän kansamme osallisuus olis; Ja meidän osallisuudemme on Jeesuksen ja Hänen Poikansa Jesuren Christuren kansa. Ja näitä me teille kirjoittamme, että teidän ilonno täydellinen olis.“ Tästä tietäanda Johannes selkidiikse sanoilla, että waikka hän ja muut Apostolit olit luonnollisilla silmilläns nähneet Herran Christuren, niin saattaa kuitengin meillä olla heidän kansansa osallisuus kaikessa hywässä; meidän osallisuudemme niinhywin kuin heidängin, pitää olemaan Jeesuksen ja Hänen Poikansa Jesuren Christuren kansa; ja meidän ilomme pitää olemaan aivan niin täydellisen kuin heidän, aimoastansa me uskolla waikaa otamme sen Jesuren, jonga he owat julistaneet.

Ehyhettä sanottu: Christus on tässä kaikki. Sielu joka on tullut eläväksi ja totisesti Jeesusta tundenraan, saa ja hawaitsee Hänesä täydellisen autuudensa. Hänesä löytaa se sielu myös nimensä tawar-

sa kirjoiteturi niinkuin Jeesus sano 20 wärsyssä meidän Teytiname edellä: „Jloitkaat että teidän nimeanne tawarisa owat kirjoitetut.“ Christuresta näkee hän edessäin sen Tawarallisen Jeesuksen, josta Wapautaja myös todistaa Joh. 14: 9. „Joka näki minun, hän näki myös Jeesuksen.“ Kuingas hänen ei pitäis uskosa nähdä Jeesuksen, koska hän Christuresta Pyhän Hengen kautta taitaa tähdellä wakuutuksessa ja suloisella lauseksella turwalla kutsua Häntä Abba ja rokas Jeesus? Christuresta näkee hän synkeinä andeerisaamisen, wanharstauden, elämän ja autuuden. Koko Tawaraan Waldakunda tulee hänelle awaturi Jesuren Christuren terweellisen tawarisa kautta: Kaikki Jumalan armo-tawarat pannaan hänen silmänsä eteen. Minä tahdoisin nyt kernaasti lamialda puhua näistä armo-tawaroista niinkuin ne meidän silmäme edessä owat Jumalan sanasta; Minä tahdoisin osottaa teille yhden edun toisen perästä jonga se sielu näkee uskon silmillä, joka Jesuren tundee: ja minä tiedän tarkkaan, että kuin se on tehty, niin se itse sanoisitta ja lausuisitta: Mutuat owat ne silmät jotka näitä näkewät. Mutta ne edut, ne tawarat owat niin monet ja niin runsaat, ettei ne wähdällä heikkellä taida eteenasetettaa. Herran Doktorin Spenerin wähdäisessä mutta yllistettävässä Kirjassa, jonga Hän kutsuu: „Die lauterere Milch des Evangelii,“ owat ne autuuden ja Jumalan armo-tawarat, kuin meillä owat Christuresta, nimitetty ja kappalittain edestuwut. Mutuat owat Jesuren Christuren totisten Opetuslasterin silmät, koska he ei aimoastansa tiedä, waan myös uskon woimassa hawaitsewat ja nauttisewat samoja autuuden tawaroita. Mutuat owat he, jos niiden jokapäiwäinen tutkisteleminen on heidän jokapäiwäinen työn

työnsä. O! mingä ilon, mingä lohduksen, mingä woiman he siitä saavat päiväpäivästä! Mutta vielä on jälillä eteenasetettavana

Jälkimäisessä Osassa

„Jesuxen Christuxen Opetuslasten rakkaalliset kädet,, Kaikki kuin jälillä on Tertisä puhuu siitä. Usan alun matkaan saattoi Lainoppenut, joka kiusais meidän Wapahatajamme, sanoden: „Mestari! mitä minun pitää tekemään että minä ijanikkaisen elämän perisin?,, Mutta sitte kuin Herra Jesus hänen oli opettanut ja täydellisesti ylitse wakuuttanut laupian Samaritanin esimerkillä, niin Hän tyhykäisiin sanoin sisällekäsitteä wihdoin kuinga meidän pitää sen mitä Hän puhunut oli, hywäremme käyttämään; Hän sano: Mene, ja tee sinä myös niin. Herra Jesus oli nyt suoraan ja tyhyeldä sanonut, mitä Hän opetti Skouluksansa, eli mitä Hän tahtoo ja waatii Opetuslapsidansa. Mitäs se siis on? Se että heillä pitää olemaan rakkaalliset kädet heidän lähimmäistänsä kohtaan. Etä käsittää tätä sitä paremmin, pitää meidän ensin katsomaan Jumalan lakia, ja sitte laupian Samaritanin esimerkkiä. Jumalan laki opettaa meille, että meillä ensin pitää olemaan rakkaallinen sydän, jos kätten pitää tulemaan rakkaalliseksi: Sillä se waatii meillä että meidän pitää rakastamaan lähimmäistämme niinkuin itse meitämme. Hänen puhuisansa rakkaudesta lähimmäistä kohtaan, waatii se jo edeltä, että meidän sydämmesämme pitää asumaan wilpittömän rakkauden Jumalata kohtaan. Tästä uloswuotaa sitte niinkuin wesi lähteestä ja kaitwosta, se edellinen eli rakkaus lähimmäisen tygö. Mutta rakkaus; Jumalan tygö ei löydy kenel-

lädään waan sillä ainoastansa joka on toinen Jesuxen Opetuslapsi. Kyllä on se niin että itsekin tietää mitä Lausa kirjoitettu on: Mutta hän tietää sen ainoastansa niin, kuin Lain oppenut tiesi, nimittäin että Jumala tahto että meidän pitää Händä rakastamaan ylitse kaikkea ja meidän lähimmäistämme niinkuin itse meitämme. Ehkä tämä tieto on ymmärryksesä, niin ei kuitengaan ole wilpittömästä rakkaudesta Jumalata ja lähimmäistä kohtaan sydämmesä. Hän tietää kyllä kuinga olemaan pidäis; mutta hänesä ei ole yhtäkään woimaa että itsetyönsä täyttää mitä hän tietää. Ehkä hän myös tekee monda ulkonaista hywää työtä, niin ei ne kuitengaan kelpaa Jumalalle, sillä ei ne uloswuoda uskosta. Mutta kusa autuat filmät owat jotka näkewät Jumalan rakkauden ja armon meitä kohtaan Christuxesa Jesuxesa, siinä waikuttaa sama Jumalan armon tundo Christuxesa, meistä wasta sydämmellisen rakkauden Jumalata ja lähimmäistä kohtaan. Ja niinkuin muodoon kuin Jumala ei tarwitse meitä, juuri kuin me Hänelle jottaan andaa taidaisimme, mutta meidän lähimmäisemme meitä tarwitsee, niin matkaan saattaa myös sama tieto Jumalan rakkaudesta meitä kohtaan että meillä owat rakkaalliset kädet meidän lähimmäisemme awuri, eli että me kaikisa tiloisa osotamme itsemme rakkaalliseksi händä kohtaan, niinkuin hänen tarpeensa waatii ja Jumala meille andaa waraa ja woimaa. Joka sentähden on Jesuxen toinen opetuslapsi, hän hawaitaan itse työnsä rakastawan Jumalata jota hän ei näe ja lähimmäistänsä jonga hän näkee. Ja niinkuin muodoon kuin hän näkee ja hänellä on filmäin edessä hänen tarwitsewainen lähimmäisensä, niin hän aina aheroitsee osottaa itsens rakkaalliseksi

seri händä kohtaan sanoisa ja töisä, ja se kuin enämbi on, hän panee altiiri hengensä lähimmäistansa palwellarensä, eikä eitti omaa waan toisen parasta josta hän on huolivaisin. Tämä on Jesuxen totisen Opetuslapsen laatu ja itäskuin hänen luondonsa; ja se woima, jonga hän armon tansa saanut on, seisoo siinä ettei hänellä ainoastansa ole autuat silmät waan myös rakkaalliset kädet.

Kätkän tämän me näemme laupias Samaritaanisa niinkuin esimerksi. Sen siwaan seisahtaa wilpitöin Christuxen Opetuslapsi, ja panee mielehensä, kuinga itsekin, oli se ystävä eli wihamies, on hänen lähimmäisensä, kuin se waan tarwitsee häneldä apua. Siinä hän oppii, kuinga se ei ole sillä tehty, että suuria ja korkioita tutkistelemista rakkaudesta edesänsä pidetään, waan kuinga hänen pitää yrikertaisuudesa alkamaan itse asan harjoitus ja itsetyönsä tekemään rakkauden töitä niinkuin hän taitaa ja ymmärtää, sillä niin on Herra Jesus myös tehnyt. Saman esikuwan jälkeen menee nyt Jesuxen totinen opetuslapsi ja tekee samalla tawalla. Ei hän lue itseänsä sillä jotaan ansaitsewan, sillä hän tietää että hänen welwollisuudensa waati häneldä rakkautta. Ja niinkuin ei hän lue sitä työntöyri että hän syöpi, juopi, nukkuu; sillä kaikkia sitä waatii hänen ruumiinsa tarwet häneldä: Juurikuin ei hän lue sitä jorikuri erinomaiseri ja ansaitsewaiseri työntekemiseri että hän käywi ja seisoo, sillä sen itse luondo tuoo myötänsä; niin ei hän myös pidä rakkaudensa töitä jonakuna erinomaisena, sillä niitä waatii uudensyndymisen ja uudensuomisen laatu: Niihin hän hawaitsee itseänsä alituisen wedytyxi ja johdatteturi

Armon Hengeldä. Mutta niinmuodoin kuin ihmillinen heikkous aina hänenä rippuu, niin hän myödyttää että hänen rakkaudensa töisä on sula pottuwaisuus; Hän harjoittaa itänsä tekemään niitä aina paremmin ja paremmin; mutta ei tule itänsä mielestänsä niin käydylliseri niisä että Hän taidais tytyä. Sentähden ei hän myös niiden päälle perusta autuuttansa, waan paljo enämmin pitää rakkauden harjoittamisen ja sen siihen Jumalalda saadun armon, sen autuuden nautindona jonga Jumala hänelle on lahjoittanut Jesuxesa Christuxesa. Hän pitää sen armona, että Jumala pitää hänen, joka on halpa maan tomu, mahdollisna wälkappaleeyensa jonga kätkän kautta Hän hywää tekee meidän lähimmäistämme kohtaan; Armona pitää hän sen, että hän saa olla itäskuin Jumalan käsi ihmisten awuri. Jos hänellä ei ole waraa että tehdä lähimmäisellensä paljo ulkonaista hywää, niin hän tietää että Jumala katsoo enämmin sydämen perään kuin kätkän päälle, ja hän tekee ilman wilppiä niin paljo kuin hän woipi, jos hän ei taida tehdä sitä mitä hän kernaasti tahdois. Hänen sydämmensä on waarinpitäwäinen wiheliäisikä maasa, palwellarensa heitä, niinkuin meidän Wapohjamme palweli köyhiä ja raadollista. Jos ei hän heitä saata auttaa rakkaalliskilla käsilä ja lahjoittamisilla, niin hän kuitengin palwelee heitä sillä, että hän ylösnostaa rakkaalliset kädet hänen taitwaallisen Isänsä puoleen, Jota hän alituisen rukooilee, että Hän se taitwaallinen Isä tahdois olla köyhäin opu ja turwa. Jos ei hän woi auttaa heitä itsetyönsä, niin hän taritsee kuitengin heille kätkensä ystäwällisten ja lohduttawaisten sanain kautta, jotka usein owat paremmat kuin ruumillinen lahja.

Sovitus.

Makastetut Herrasa! Olloon nyt tämä täxi eräxi kyllä puhuttu Jesuren toisten Opetuslastan autuista silmistä ja rakkaallisista käsistä. Jos oletta tahtooneet, olisitte te taitaneet kyllä helposti sovittaa itsehenne mitä nyt sanotti on. Mutta tietkäät, että näisit kahdesa kappaleesa, uskoa ja rakkaudesa seisoo koko Christillisyys. Usko tekee teidän vanhurskaksi ja autuiksi. Mutta jos usko on oikia, niin se tekee teidän rakkauden kautta lähimmäisenne palvelioiksi. Josä hyi näistä kahdesta puuttuu, siinä ei ole myöskään sitä toista. Josä ei ole autuita silmiä, jotka näkewät Jumalan terweellisen armon, siinä ei myösk ole rakkaallista käsiä, jotka palwelewat lähimmäistä: Ja kusa näitä ei ole, siinä ei ole myösk autuita silmiä jotka näkewät ja huomaitsewat Jumalan armon Christuresa.

Moni teistä, ja, niinkuin minä usein olen sanonut, suurin osa teistä, on vielä jälillä sokeudeksansa, niin että heistä ei saateta sanoa: Mituat owat ne silmät jotka näkewät mitä te näettä. Christä Ewangeliumi Christuresa heidän eteensä seliterään, niin se on kuitengin peitetty heille, sillä tämän maailman Jumala on pimittänyt heidän mielsensä. Sen tähden täytyy heille pikemmin sanoa, niinkuin Kristus sanoi Jerusalemissä: „Jos sinäkin tiedäisit niins tosin ajattelisit tälle sinun ajallas, mitä sinun rauhaas sovis; Mutta nyt owat ne kätkeyt sinun silmäis edestä.“ Ah! Jumala liikuttaa foon teidän omia tundojanne, sen päälle että Te, jotka senkaloisina täälläkin saapuilla oletta, mahdollisitta tämän puheen kautta andaa taimuutta teidänne totiseen

parannukseen, kääntymiseen ja Jumalan arwixi huntuamiseen, että Hän tahtois awata teidän silmänne hawaitsemaan ja tundemaan sitä hywää kuin teillä Christuresa altisna on, koska te käännättä itsenne Hänen syönsä.

Mutta te jotka oletta saaneet autuat silmät nähdäksenne niillä tätä hywää, muistohonne johdattakaat mitä nyt on teena etettu samasta autuudesta, ja huolehdakatakaat aina edestäsin pitääksenne silmänne awoimina ja että te mahdollisitta sukkelaasti katsella ympärillenne taimaan waldakunnasa; niin te saatta alituisen uudet woimat senkautta että te tutkistetta teidän käsitettyä onnellisuuttanne, ja te lisääksawatta aika ajalda, te tuletta aina tähdelisimmixi sekä Christuren terweellisessä tandemisessä että myöskin rakkauden harjoittamisessa lähimmäistänne kohtaan. Matelkaat Herran Jesuren sanoja: Mene ja tee sinä myösk niin. Mengäät myösk te, ja tehkää niinkuin Samaritaani teki, ja niinkuin Herra Jesus itse on tehnyt, senpäälle että te teidän rakkaallista kästänne mahdollisittatua Christuren totisixi Opetuslapsixi.

Rukous.

Herra Jesu! Anna sen sanan, kuin nyt puhutu on, ei valjaan äänen olla, waan hengon ja elämän, niinkuin me Sinulda rukoilleet olemma, sen päälle että sitä mahdollis se bedetmä tulla, että meidängin silmämme tästäpuoleen mahdollis Sinulda autuixi ylistettä, ja meillä niinkuin Sinun totisilla Opetuslapsilla aina edestäsin olla rakkaalliset kädet meidän lähimmäistänne kohtaan. Täytä meitä sillä tawalla Sinun hywän tahtoisuudellas Sinun loppumattoman Armos kautta Amen.



14. Sunnuntai Kolminaisuuden Päivästä.

Jesús Kristus, joka on ensimmäinen ja viimeinen, ja joka oli kuollut, ja katso! Hän elää ja tietää itsekungin teot, tietää uskovaistenensa hädän ja tundee heidän waiwansa ja köyhyydensä: Hän olkoon meidän kansamme tällä hetkellä ja aina, Nimensä kunnian tähden! Amen.

Rakastetut Herrasa! Kuningas Dawidista luemme me 1 Sam. Kirj. 22: 2. „Kaikkinaiset miehet jotka olit waiwasa, ja jokainen kuin welasa oli, ja jokainen jolla murheellinen sydän oli, kokoisit itsensä Hänen tykönsä, ja hän oli heidän Päämiehensä.” Hän oli woideltu Jumalan kansan Kuningasari, 1 Sam. 16: 13. Mutta koska Saul näki että Herra oli hänen, Dawidin, kahsa wainois Saul händä niin että hänen täydyi mennä maankulkeuteen. Ja katso, myös silloin laitti ja toimitti Jumalan edeskatsowainen hallitus asiat niin, että Herran neuwo tuli täytetyxi Dawidisa. Mutta niinkuin Jumalan säännöt tavollisesti alkawat wähillä ja halwoilla asioilla ja sitte kunniallisesti edeswiedään, niin oli myös Dawidin ylöndämisen alku samankaltainen. Sillä suuret, rikkaat ja woiwattiset ei tulleet hänen tykönsä, waan tässä seisoo: Kaikkinaiset miehet jotka olit waiwasa, ja jokainen kuin welasa oli, ja jokainen jolla murheellinen sydän oli, kokoiset itsensä hänen tykönsä. Näiden Päämiehexi tuli nyt Dawid.

Dawid on tässä asiasa sangen ihana Herran Jesuksen esikuuwa, joka myös oli Kuningas, jonga Jumala oli luwannut ja aikonut Israelille. Että nyt Jumalan neuwo Hänestä olis tullut täytetyxi, täydyi myös Hänen ensin joutua maankul-

keuteen, ja kuin Hän niinmuodoin waelssi alennusesansa maan päällä, kokoisit myös Hänen tykönsä itsensä köyhät ja raadolliset, joiden hätä ajoi heitä Hänen tykönsä; Ja he löysit myös Hänen tykönsä neumon ja awon, ei ainoastansa heidän sieluinsa puolesta, waan myös heidän ruumiillisissa waiwoisansa ja taudesansa, joista Hän heitä päästi ja paransi. Se näkyy kyllä suurexi herjauyxi koska Hänestä sanottiin: Onko joku Päämiehistä taikka Phariseuxista uskonnut Hänen päällensä? Joh. 7: 48. Mutta juuri tämä oli Jumalan neuwo, että Herra Jesús, meidän sääty Nutuudemma Ruhtinas, olis ollut Kristin kauditten Päämies, jonga tykönsä raadolliset Kansan seasa löysit oikian lohdutuksen ja tulit welaletuixi hädästä. Hänestä tulee täytetyxi se kuin edeltäsanotaan Ps. 65: 3, 4, 5. „Sinä kuuilet rukouyxi; sen tähden tulee kaikki liha sinun tykö. Meidän pahattekomme meitä kowin raukuttawat; waan anna Sinä meille synnit andeeri. Nutuas on se jongas wailiset, ja otat tygös, asumaan kartansijas: Hän rawitaan Sinun huonees ja pyhän Tempelis hymyhydestä.

Ehkä, Rakastetut Herrasa, Jesús nyt on korgotettu Majestetin oikialle kädelle korkeudesa, niin pysy se kuitengin wjellä nyt sillänsä, että surkiat ja raadolliset,

listet, ne jotka tundeswat hätänsä ja sen kautta kuritetaan. Hänen tygönsä, tulewat Hänen luorensa itsetyönsä ja etsiwät apua Hänen niinkuin heidän Päänsä ja Päämiehenensä tykönsä. Meillä on esikuvana siihen läsnäolewaisesa Pyhässä Ewangeliassa, joka Kymmenen spitaalista heidän hätänsä kautta spitaalissa, kokonduwat yhteen, ja tähtyivät toinen toisensa kansa huutaa Herralle Jeesulle: „Jesu rakas, Meistari armahda meidän päällemme!“ Kaikki he tulit myös autetuiksi, ehkei uskambi kuin yri heistä palainnut Jumalalta kunnioitsemiaan. Me saamma siitä tietäen että lawiammalda peräänajatellessa raadollisten kokoumista Herran Jeesun tygö. Mutta rukouksiamme edeltäkäsän Jumalalta Hänen armoansa ja Pyhän Hengen kansawaituttamisesta Herran Rukouksella: Isä meidän joka 10.

Ewangeliumi, Luk. 17: 11-19.

Ja tapabui kuin Hän meni Jerusalemita päin, että Hän matkusti keskellä Samaritanian ja Galilaean. 12. Ja kuin hän tuli yhteen kylään, kohahtait hänä Kymmenen Spitaalista miestä, jotka taambana seisoi: 13. Ja korotit äänensä sanoden: Jesu rakas Meistari! armahda meidän päällemme. 14. Ja koska Hän ne näki, sanoi Hän heille: Mengäät ja ohottakaat teitäne Papeille. Ja tapabui, että he menesänsä tulit puhtairi. 15. Niin yri heistä kosta hän näki, että hän parattu oli, palais jälle, ja kunnioitti Jumalata suurella äänellä. 16. Ja langes kastoillensa Hänen jalkaisa juureen, ja kiitti Hänä. Ja se oli Samaritanus. 17. Mutta Jeesus wastaten sanoi: Eikö Kymmenen puhdistettu? Kusasta yhderäuwat? 18. Si ole muita löyhty, jotka palait Jumalata kunnioitsemiaan, kuin tämä muualainen. 19. Ja Hän sanoi: hänelle: Roule ja menes; Sinun uskos on sinun waapatonut.

Ylöskuetun Tartin johdatuksen jälkeen, aiwomma me täällä erällä eteenasettaa tutkistelawari:

Raadollisten kokoumista Herran Jeesun tygö;

1. Sätää, joka heitä Hänen tygönsä kurittaa.
2. Apua, josta he Hänen tygönsä saawat.
3. Kuinga he Käyttävät itsensä saadun awun jälkeen.

„Herra Jesu! Me olemme kaikki raadolliset ja wiheliäiset, jos me siitä waan tietä tahdomme: Ole Sinä meidän auttajamme ja Pelastajamme. Nimes tähden! Amen.“

Tutkinto.

Ensimmäinen Osa.

Me Kymmenen spitaalista miestä meidän Tertifämme panewat meidän silmäimme eteen sen hävän selkiän kuwan, joka kurittaa raadolliset Christusen tygö. Sitä ei saateta hieldää, että heidän ruumiillinen hätänsä heitä kuritti Herran Jeesun tygö. Jos heidän spitaaliansa ei olisi ollut, niin he aiwan niin wahan Hänestä olisit huolineet, kuin moni muusihenijakaan. Juudalaiset ja Samaritanit olit wihamjehet. Mutta nyt kipu ja murhet yhdisti heidän toinen toisensa kansa, ja kokoisi heidän yhdessä etsemään apua Herran Jeesun tygönsä, yhdessä korottamaan äänensä, sanoden: Jesu rakas Meistari! armahda meidän päällemme. Nyt oli Hän heidän kaikkein rakas Meistari, Pää ja Päämiehes, niinkuin sana allukjelesä painawaisesti merkitsee. Senkaltainen Hän oli heille nyt kuin he hädäsi olivat.

Mutta me jätämme tämän ulkonaisen kuwan, ja katsomme itsä sitä astata kuin meille siinä eteenasetetaan. Spitaalili on se tauti, josta Jumala ja Wanha Testamentissa on tahtonut edestuwata meii

meidän syndi-raadollisuudemme. Eä-
hän kofkewat erinomattain 3 Mos. Kirj.
13 ja 14 Eugut, joidenga oikian hengel-
lisen selityksen meidän syndi-raadollisuu-
destamme, me löydämme Psalm. 51. Eä-
mä meidän hätämme, ja sielumme sai-
raus oli se, jonga tähden Jumalan Poi-
ka tuli meidän tygömmemaailmaan. Toti-
sesti, sanoo Esajas, Esaj. 53: 4. „Hän
„kannoi meidän sairaudemme, ja meidän
„kipumme Hän päälytti päällensä.“ Eä-
män itsekukin ihminen olis pitänyt hawai-
ta, ja andaa itsensä häädändänsä kiritet-
taa Hänen tygönsä. Mutta he ei tun-
deneet raadollisuuttansa. Sentähden tu-
lit ainoastansa ne Herran Jesuxen tygö,
jotka olit luonnollisessa häädänsä, jonga he
tunsi: Eli myös, jos moni muu yhdisti
itsensä heidän kansansa, juorit luoxi ja
kuundelit Händä, niin ei se kuitengaan
tapahunut halusta awun perään, waan
että he olisit nähneet ne merkit kuin Hän
teki sairaisa. Niwan harwat annoit it-
sens paljaalda synnin-tunnolba taitwutet-
taa tulemaan Hänen tygönsä ja saamaan
sen oikian awun heidän sieluinsa puolesta.

Niinkuin silloin asiat olit, niin käy-
vi wjellä nyt. Niinkawoin kuin kaikki
käypi ihmisen lihallista mjeltä myöden,
niin hän on enimmästi surutoin ja huo-
limotwain sielustansa. Niinoastansa (mer-
kitkää, ainoastansa) rangaistus opettaa
ottamaan sanoista waarin. Esaj. 28: 19.
Sentähden näemmä me myös, kuinga
wjein raadolliset ja waiwaiset tulewat nimi-
tetyxi Prophetain Kirjoisa, niinkuin ne
joiden piti löytämään apu sen ulosluwa-
tun Christuxen tyköndä. Niin luemma
me Psalm. 72: 12, 13. „Hän wapa-
„taa huutawaisen köyhän, ja raadollisen
„mella ei ole auttajata. Hän on armol-
„linen waiwaiselle ja köyhälle; ja köyhän

„sielua Hän auttaa.“ Tällä tavalla
andaa se luonnollinen raadollisuus mo-
nelle johdaturen että etsiä apua Juma-
lan tyköndä Christuxen kautta. Ja ehlä
silloin ensin päälletarhoitetaan ulkonaista
apua, niin tullaan kuitengin sen kautta
herätetyxi siitä waarinottamattomuudesta
josa maattu on, maailman rakkauden ala-
la, niin että ruwetaan myös tundemaant
sielunsa hätää ja sitä vastaan etsimään
apua Christuxen tyköndä. Ehlä ihminen
alusa ensin tundee ainoastansa ruumiilli-
sen hätänsä, niin Jumala kuitengin sen
alla käypi hänen omantundonsa päälle,
niin että hän mjelensä malittaa ja hawa-
itsee mikä köyhä, spitaalinen, saastainen,
haisewa syudi-mato hän on: Silloin
wasta hawaitsee hän jotakin, kuin kiritet-
taa händä Christuxen tygö ja opettaa
händä huutamaan spitaalisten mjesten kan-
sa: Jesu wakas mestari! armahda mi-
nun päälleni. Jos tämä sielun-hätä oi-
kein tutaan, niin tulewat wjelläkin Ju-
dalaiset ja Samaritanit yskäwixi. Syn-
nin-tundo tekee heidän wertaisixi, ja rau-
kaisee sen endisen lihallisen wihan kuin
heidän wälillänsä on ollut, niin että he
häpeewät sen ylitse, mutta iloitsewat, ko-
ska he toinen toisensa kansa taitawat ko-
rottaa äänensä ja rukoilla Christusta että
Hän auttais heitä synnissä ja tekis hei-
dän autuixi. Tämä oli nyt se ensimmäi-
nen jota meidän piti katsella. Tuitstel-
kamme nyt.

Toisessa Osassa.

Sitä Apua kuin raadolliset löytävät
Christuxen tyköndä. Tämän awun
selkiän esikurwan löydämme me myös mei-
dän Teksissä, josa me luemma 14 w.
„Koska Hän ne näki, sanot Hän heille:
„Mengaät ja osottakaat teitäne Papez-
„mille.

ille. Ja tapahdui että he menneensä tulit puhtairi. Niin armollisesti kuuli Herra Jesus näiden spitaalisten lyhykäisen, mutta yriwakaisen rukouksen, ettei enäämbätä tarwittu kuin että Hän näki heidän. Hänen sydämmensä oli jo edeldäksin täynnä rakkautta ja armahetelemista. Hän tunsi heidän hätänsä ja raadollisuudensa aiwan hywin. Mutta että he olisit tulleet hawaitsemaan että Hän se oli jorja heitä siitä piti ulosauttamaan, niin piti heidän raadollisuudens ei ainoastansa tulemaan ilmi ihmisten edesä, waan myös ilmoitettamaan Hänelle heidän oman tunnusturensa ja huutonsa kautta. Sentähden täänsi Hän nyt kasswonsa heidän puoleensa ja tygöpuhutteli heitä suullans, että he olisit hawainneet Hänen kansa kärsiwällisyhdens, ja sen awun kautta, kuin heille Hänen sanainsa päälle tapahdui, tulleet wakewimmästi ylitsewaikutetuiri, että Hän totisesti oli Messari auttamaan, niinkuin he itse Hänen olit kutsuneet. Mutta että Herra Jesus läski heidän mennä ja osottraa itsens Papeille, se ei sitä merkinnyt että Pappein piti heitä auttamaan, sillä ei he woinneet sitä tehdä; waan että Pappein Eain jälkeen 3 Mos. Kirj. 14: 2. piti tulkimaan ja hawaitsemaan heidän olewan totisesti puhdistettuina heidän spitaalistsansa, ja niinmuodoin wasten tahtoansa myöddittämään, että Jesus kaitetikkain oli se jonga tulemaan piti, niinmuodoin kuin Hän paljaalla sanollansa oli puhdistanut kaikki Kymmenen heidän saastaisuudestansa, ja tehnyt tämän, niinhywin kuin kaikki muut merkkinsä ja ihmetyönsä sen syyn tähden että Hän tällä olis wakuuttanut ja wastaansanomattomasti osottanut itsensä Jumalan Posari ja uloslusatuiri Christuxeri. Koska nyt tämä yrinänsä oli

soy mingätähden Herra Jesus lähetti seitäaliset miehet Pappein tygö, niin ei Hän myös wiiwytännyt apua siihen asti että he Pappein eteen tulit, waan täsä seifoo: Ja tapahdui että he menneensä tulit puhtairi. Tästä tuli heille kaitille julki, että niinkuin he olit panneet kaiten uskallurensa Jesuxen päälle Matsareetistä, että Hän oli auttawa heitä niin kuin monda muutakin, niin se myös nyt oli tapahdunut itsetyönsä että Hän heidän oli puhdistanut ja että heillä ei ollut kerdän muuta kiiteldawänä saadun awun edestä kuin Hän yrinäns.

Se kuin näiden spitaalisten kansa tapahdui se tapahdui myös kaitkein muiden kansa, jotka tulit eli tuotiin Jesuxen tygö heidän taudeisansa eli sairaudesansa. Niin luemma me, waiketaremmie monda muuta paikkaa, Matth. 15: 30, 31. „Paljo kansaa tuli Hänen tygönsä, ja toit kansansa onduwita, sokiota, mylkiä, raajarikkoja, ja paljo muita: ja laskit Jesuxen jalkain eteen: Ja Hän paransi heidän. Niin että kansa ihmetyteli, koska he näit mykät puhuwan, raajarikot terwennä, onduwat läymän ja sokiat näkewän: Ja kunnioitsit Israelin Jumalata. „ Mutta tämän kaiten piti tiettäwäkittekemään ja merkitsemään Herra Jesusta siki, jonga kautta Jumala tahdoi auttaa ja pelastaa meitä kaitkesta ja kaitellaisesta sjelun hädästä, eli osotamaan, että „se on totinen sana ja taiketi mahdollinen ottaa wastaan, että „Christus Jesus on tullut maailmaan „syndistä wapahramaan „ 1 Tim. 1: 15. ja „ettei yhdesälään toisesa ole auttuwta, sillä ei myös ole muuta nimeä taitaan olla ihmishille annettu, josa meidän pitää autuiri tulemaan, kuin Jesuxen nimi. „ Apost. Tek. 4: 12.

Niin vielä tänäkin päivänä koettelemus todista toderi, ettet yriäkään wihekkäinen ja raadollinen tule hukkaan Herran Jesuren tygö, jos hän waan sydämensä pakenee Hänen tygönsä ja totuutensa eikki apua Hänen tygönsästä. Jos se häitä on luonnollinen eli ruumiillinen joka ihmisen on karittanut Christuksen tygö, niin tulee ihminen kaiketi auteturi, kuin hän pakenee Christuksen luoksi, ja tahtoo kätkeä itsensä Hänen armosipeinistä surjaan. Jos ei Hän aina auta niinkuin ihminen itse apua tahtois, niin Hän auttaa kuitengin sillä tavalla ja muodolla kuin paras on sille joka sydäimestä on paennut Hänen tygönsä. Jos Hän jättäis myös kuorman makuamaan sen waiwaturu ihmisen päälle, niin Hän wihelee kuitengin sen fanton wälitappaleksensa jonga kautta Hän tekee hänelle paljo hywää sekä ajasa että ijankaikkisuudesa. Sen kuorman alla ja häädästä olewaisen tähtyysentähden jäljistäpäin, kuin hän tämän harwaitsee, itse kättää Jesusta sen edestä ettei Hän heti pelastanut händä häädästä, waan antoi hänen siinä pösyä, siihen asti että se terveellinen ja hyödyllinen edälletarhoitus hänesä tuli woiiteturi ja makkansaaketuri.

Mutta mikä on kaikki muu häitä synniraadollisuuden suhteen? Mikä on kaikki muu apu, sen awun suhteen, kuin me ille sielun puolesta tapahtuu? Joka waan offein tundeet syndi-raadollisuudensa, ja tulee Christuksen tygö itsetyönsä tehtyinsyndeinsä ja syvän sisällisen turmelluksensa sydämmellisen huomaitsemisen alla, se löytkää silloin Herran Jesuren tygönsä tottisen ja omaisen awun jonga tähden Hän on tullut maailmaan. Ehkä ihminen oltis suurin syndisten seosa; ehkä hän oltis kokonansa ja läpitse saastutettu synnin spi-

taalilla, niinkuin hän myös on, mutta ottaa syvän ja nöyrän raadollisuudensa tunnon alla tottisen pakonsa sen uskollisen Wapastajan tygö; niin Wapastaja pesee hänen kaittista synneistä, puhdistaa hänen werellänsä ja murttua hänen sydämensä, ardaa hänelle uuden sydämmen ja uuden mjelen, ja lahjoittaa hänelle Wyhän Hengensä joka tekee hänen kokonansa toiseri ja uuderu ihmiseri, joka wanhurskaudesa, wijattomuudesa ja autuudesa Jumalan edestä ijankaikkisesti elämään pitää. Niin hywin käypi itsekullengin joka ensin on yriwakaaisesti ja sydämmellisesti huutanut spikaalisten mjekten kansat: Jesu rakas Mestari! armahda minun päälleni! Wjellä on jälillä katselewanon

Kolminuutensa Osasa.

Kuinga raadolliset käyrtäwät itsensä saadun awun jälkeen. Tämän me opinma siitä kuin jälillä on Tertisa, jossa me luemmas: „Niin yri heistä, koska „hän näiti etlä hän parattu oli, palais „jälkensä ja kunnioitti Jumalata suurella „äänellä. Ja langois kaskwoillensa Hä „men jalkainsa juureen ja kiitti Händä, „ja se oli Samaritanus.“ Niinkuin tämä käytti itensä, niin heidän kaitteire oltis pitänyt tehdä. Heidän oltis pitänyt palaita, kunnioittaa Jumalata suurella „äänellä, langeta kaskwoillensa Jesuren jalkain juureen ja kiittää Händä. Heidän oltis sen situusa pitänyt totella Hänen kaskwoonsä, osottaa itensä Papeille ja sen kautta heidän edesänsä tehdä uskonsa tunnustus Christuksesta. Että tämä kaikki oltis ollut heidän weskollisuudensa opinma me Jesuren sanoista koska „Hän w „staten sanoi: Eikö kymmenen puhdistet „tu? Kusasta yhderän owat? Ei ole mu „uta löyhty, jotka palaitt Jumalata kun